

מבחר עלונים

כ"א

שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:23	06:01	05:44	04:29	ירושלים
06:19	05:57	05:45	04:43	בני ברק
06:19	05:57	05:43	04:33	חיפה
06:20	05:58	05:46	04:44	אשדוד
06:22	06:00	05:45	04:28	בית שמש
06:22	06:00	05:46	04:46	קרית גת
06:19	05:57	05:42	04:36	נוף הגליל

מבחר שבת קודש

בשדפוס ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים ☎ שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

להמשיך להתפלל בבית

עלון בנושא חיזוק איסור הדיבור בשעת התפילה וקריאת התורה

גליון י"א

שבט תשפ"א

שני מנייני שחרית ביום בלבד • עם הפסקה גדולה ביותר
בניהם • והכל על מנת שלא ישארו אנשים מהמנין הראשון וידברו
בשעת המנין השני או להיפך.

איך פתרו את הבעיה בגור?

סיפור מדוי השפת אמת ז"ע

יודע מזה לעשות, והשיב לו הה"ק, אין לך שום חשש ח"ו, ותוכל להגיד לפני כל הדברים, ואז סיפר לו החסיד הנ"ל איך שמתפללין בביהמ"ד דקהל כמה מנינים זה אחר זה ומדברים בשעת התפלה זה מתפלל וזה מדבר, ויהי כי הוכחתי אותם על פניהם ה"י מתקוטטין עמו, משום זה נשבעתי אז תיכף שלח אדומ"ר זצלה"ה אחר המו"צ משם וטכסו עצה וצוה אדומ"ר זצלה"ה להתפלל

שתי פעמים בבוקר, פ"א בהשכמה, ופ"א בשעה י"א, ולא יותר כי בימי אדומ"ר זצלה"ה עוד ה"י מתפללין החסידים בשעה מאוחר רק קודם חצות, כן סיפר לי החסיד בעצמו:

ספר שש"ק-

ערך הרה"ק רבי יהודה ארי' לייב
מגור - השפת אמת ז"ע

בימי אדומ"ר בעל שפת אמת ה'ק' זצלה"ה בין כסא לעשור, מחמת דוחק בביהמ"ד דאדמו"ר זצלה"ה הלכו כמה חסידים ללמוד ולהתפלל בביהמ"ד דקהל וראו שאנשי קהלה מדברים בשעת תפלת שחרית ומחו בידם וה"י מתקוטטים עמם, ונשבע חסיד אחד שסיפר דבר זה לפני הה"ק אדומ"ר זצ"ל ואח"כ נתיישב וה"י לו חרטת כי למה לו למסור יהודים לפני הה"ק אדומ"ר זצ"ל, ובפרט

שהיום בין כסא לעשור, ולא ה"י יכול לעשות עצה בנפשו כי כבר נשבע, אך אח"כ נתיישב בדעתו לספר לפני הה"ק זצ"ל בה"ל הנני שואל עצה מכ"ק, איך שנשבעתי למסור יהודים לפני כ"ק ויש לי חרטת ע"ז, ואין אני

זכור: עדיף להתפלל ביחידות בבית אפילו ביו"כ מאשר לבא לבית הכנסת ולדבר בשעת התפילה.

שיחה אסורה בכל שעת תפילה הציבור גם למי שלא מתפלל אז

מכתב

✉ ומקדש תירא ✉

→ 0733-47-5575 ←

עניי מרא סידס תורה תפילה וטברת ה' בלה"ק ובאר"ש

גם בסגר! נתן לרכש את "שבת טיש" ו"מדות טיש" ב"אשר עד" ובחנות הספרים "עין יעקב" מאה שערים

פרשת בא, 9 שבט תשפ"א

גיליון מס' 434

שַׁבַּת טֵישׁ

• מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

• ספורים ואגדות • פנינים ופרפראות • מדות והליכות •

פנינים

הני סביב ספר ארבע מנחל וספר ארבע
הארץ ולא יוכל לראות את הארץ וספר ארבע
השכלה השקטות לבם מיהפדר (ו. דה) -
בניטוריה שני ברוך קרדי משה כפוי בארית,
עניו שלקום כפוי מנשה צואר מוסים לבו אדם,
גב קום ורבי קום שוקי ספר לבניו ספר,
מסובא מןדור הקדול על הארבה. (מנחת)

סי וסי התלמים (ו. ה) - סי בניטוריה 80, וסו
לו פרעה למשק שמתצית קום יצאו מתצית
ישאר אולם משה אסר לו בניטוריה ובקניט
לבן - 100 בניטוריה 100. כלומר כל הקום
יצא וכך צריך האדם לנהל. שאל להסתפק
מפנימה העולות בעבודת ה' (זכ מנחת)

קום לבן מכל פנינים (ו. יז) - קום בעול המוסים
שהארבה נח בשבת שכן אמר קום ביום
השביעי. וקום קום. שבתת וסב היא התא
השביעית בעבודת ה' ביום השביעי. (מנחת)

לא נשאר ארבה אחר (ו. יט) - ספר רש"י,
שאכל המלוחים שכלו הפנינים לא נשארו
אצלו. וקום קום קום. כי המכות ארבה אחר
בניטוריה אף המלוחים. (אור הורח)

עוד נשאר ארבה על פריעה (א. א) - תבת
פריעה היא תעשיות כמסוב לרפס למכה
השביעית סבת כבודות וכן לרבי הקשרים
שהקדיה תביה למשה עשרה סתוים בעת
שקום לפי פריעה כן מנות והזקוף לבנה,
הגלולים שקומה כבית פריעה. (מנחת)

מסבד פריעה הישב עלימסבא (ו. א) - וקום יש
כאן על פריעה עמס. שקומה מסבד ולא סת
מסבת כבודות ואם תוסיק את האותיות
שארית תבת הפקד שהוא פריעה. לאותיות
שארית תבת כמס. (מקבל מןקן מסבד. וט)

ושקומם אתהפצות (ו. יז) - ורשו חז"ל אל
תקרי אתהפצות אלא אתהפצות כי סקומה
התא לרוב אלימותה. וקום קום סבתות
שקומה שוקן מטיוריק מנות התא אלא
תחסיבנה אלא בתא וקרי תעשנה. (ט)

הקח כלימסבד (כ. כט) - תבת הקח כלימסבד וקרי
והקוף. שקומה תחסיב וקרי לטעור כלימסבד כפי
באתר מארץ פנינים ארבה נפלאות. (אור הורח)

ספורים בפרשה

ולשני הספר באני בני יריבנו ו' ודועקם באני ה' (ו. ג)

היב' ישראל' מור נשא פנים בקרים בחור הקנים. הויר פסוק זה וקסר
יש שספרים את בדרך תמי. כי תחלה צריך האדם בעצמו להגיע לירי
דועק' ה' ואז יוכל לספר את לבניו ולהקטם בדרך התורה. כי מי שלבו ריק
לא יוכל לתקן את האולה כאשר אין דין ולבו שדים. אולם אני אומר. כי יש
כאן הבטחה בירוד. כי ששתק את פאפיו כראו וסחורו בתם הקרה
בגדלות הורא, וכול לבוא בעצמו לדועק' השם. וסי: "חספר שלשון
הקרה כמו 'ספר וקלט', עליכם להקריח את אור האקסיה מכל מניכם".

בקרי קום. נסע רבי יהושע מכלו לירנה. כדי לרשד ברוסאים. וכאשר טוע
הקרי לרבי שאלו בראו קאטשו. בא לשבת בעצלו של רבי' באותה שבת
פרשת בא. לאחר השבת שטע ב סג הישכט ספר' שיהיה בעיר להקרא.
ועלה לבקרו. התענן הסקרה על סבת שהושו של רבי שאל בעיר. והוא
ספר לו כי בא להשתופר בעל הרבי מכלו ששבת בעיר. וסג הישכט ספר'
שאלו רבי מרביץ תורה גדול הוא סר. וכיצד הנה אמא למסור תורה
דרבים ונסג אל'היב? עמס רבי שאלו וקסר ורבי יהושע ורבי רבט
הקדוש הוסקום ממסכת עובדי. שאמר עליעמס כי וקח להיות סקרה
מסבדו ורבי מרביץ לראות את התא רבי סאר סאחוריו. ואם וקסרילי
הקדושת לראות את פני סמס שלי'הרבי. לא אבא אל'רבי! וכקרא
שקדון לא התקבלו הקריים על לבו של הישכט ספר'. הסידי: "הנה
באצוראן פרשתא נה ששקעם שבתו וס ספר הרבי מכלו". הנה הישכט
ספר' ורבי שאל קם וקסר "בקרשת השבט אסר זלעמן
חספר באני בנך וירבנו וגו' ודועקם כראו קומה". ודקרה הרבי, מדוע
פסח בלשון יהודי 'חספר'. וסי מלשון רבים ודועקם? ובטקס יש לומר.
סר סקום קיה לספר 'יצאט סקרים באותו רוח. שקומה קראשון ליציאת
מסבדו' ורבי בלס ראו כמו מיקמה את הנסים הגדולים שעמסו להם. וס
קיה על הקבות לספר לבנימס? ורבי מרץ אל שני הוקרים בחורף אוד
וקולו. אודו קום ישרא' שקומה וכול לבקס כן מנות והזקוף לבנה,
והוא משה רבנו. שקרי שבי בניו אל יצאו מסקרים ולא ראו את הנס הגדול
לשון וקח את שני ישראל מלו לבאת רוד חובת השקנה. לכן פסח אפוא
באותו רוד לעמן חספר והקנה למשק רבנו. וסי מלשון רבים ודועקם?
הקנה לעם ישראל מלו'. כששטע הישכט ספר' את הפרוש הפלא.
קרא מר' ללשטשו ונחור להוסי' פרקרה כדי להלות את פני הרבי מכלו.

קרישילי כלימסבד פטר בלי'הם בני ישראל באדם ובחוקה לו הוא (ו. ג)
באת ששקומה של רבי ששקון מסקורוביץ באני סקריה. נקמה וקסר
וידועים אדם בקה נעשים יהודי כשול ובכו. אדם סוסקראל הסרוד
על'הסתחה ועל'המכללת ואין לו פסח ללמד תורה בקביעות סמטיים אוד
בכר ואמר 'קרישילי כלימסבד'. ורבי ששכיר בכר שכל רבנו של הקדיה
סקרישוראל. אודו חקן שיקדש בעבודת את מוסכבתו הראשונה ביום.
מלשון כבוד וראשון. וכיצד יקשה ואת 'ספר בל'רדי' - אבותות רבי'
שקשה ואמר ככל רסין אקריה. ואז ספילא וקריה 'באדם ובחוקה לו הוא'
- כל מסקיו שיקשה ברוקנות ובמסכותיו. קיה הכל למען סמו והקרי'.

גם בסגרה! נתן לרכוש את "שבת טיש" ו"מדות טיש"

ב"אשר עד" ובחנות הספרים "עין יעקב" מאה שערים

גיליון מס' 435

ראש השנה לילנות, ט"ו בשבט תשפ"א

שַׁבַּת טֵישׁ

• מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

• ספורים ואגדות • פנינים ופרפראות • מדות והליכות •

פנינים

בי טוב העין לסאבל וגי' ותקח ספריי ותאכל
בראשית ה. ח - טוב ראשי' תבוא' מ' בשבט, וזו
טוב העין לסאבל. (רבי אברהם רמול)

וזהו כעין שחול על פלגיו סיום (תהלים) - סבל
חפש שבט הוא דלי הקפסו על סיום, כפי
שנאמר וזל סיום מוליך, פלגי סיום פורשו וזגי
חפש המים, דקנו מ' בשבט, וזו אשר פירו
זי' כשנו ואכלים בו פרות. (עמרת ישועה)

שכנתי' ערות לישראל (שם) - זה בניסטיקה
ט"ו, ערות לישראל לחיות לה'. (חומת סוטה)

ט"ו בשבט קובע לענן המצות החליות
כאן. ובשמו יש סמן לכלל, כי המצות עשיר
בשבט ראשי' תבוא' חרש, עשירות ותחסות,
ששקט העסר, עקלה, מלכות שבת, רבני
(נעט וקבו), כבוד, כבודים, שבט שמטות וי' לכל,
כבוד בהקדו, סבל, וכל המצות יחד הן יז'
כסנן ט"ו בשבט. (מאמרת המעריף)

ט"ו בשבט נוהגים לאכל ספרות ארץ
ישראל, ודפו לזה שהתבואת הששה עשר
בשבט שהן בניסטיקה 1.236, הן כסנן
התבואת אשר ה' אלקיה נזל ע' תבוא', וכן והקדו
הארץ הזאת לכם לארץ. (מניינים)

ארץ חמה ושקדו וזמן התבוא וזמן ארציות
ששנו ויבשנו (דברים ה. ח) - ראשי' תבואת של
שלוש השנים הראשונות ארץ חמה ושקדו,
הן בניסטיקה ט"ו, ראשי' תבואת של שלש
השנים האחרונות, זית ששנו ארבע בניסטיקה
בשבט, וכחו הן ט"ו בשבט ושש תבואת
כאמכע ללא ארץ החסור הן עפ, אבקה, רמון,
ארץ, וראשיתן ארצו, לרפד למשקל התחפבל
בט"ו בשבט על ארצו יבא. (במסור רמז)

למש נאמר במשנת ראש השנה לארץ כלשון
יחיד ולא לאילנות כי אילן בניסטיקה ז"א
כסנן ט"ו ששנות הקדוש ט"ו. (מרי דבית)

אילן בניסטיקה אפן, ספני ששקרכים קלי
במכות התקין כבט"ו בשבט. (אבשל)

הקשיבו יהיה קדוש לה' ויחיה בו. (לב) - ארמיות
זי עשירי, ט"ו בשבט קדוש לה'. (דילקס יומ)

ספורים

שנה אחת בט"ו בשבט, אשר ה' אהבת ישראל' סודי' כעת עריכת שלח
לכבוד ראש השנה לאילנות, כי יום זה סמל לחוש עקרות עקרות
והפרת וסמלים בו מסמלים את פורחיה של האדם, שהם הורות הבאים
אחרי. אחד סמלי' שהיה השון בניו, היה ספיר ובות רבו לחוש
כודע של קמא, ופעם אפר לו ללאו אילו בחסמה עקר בשבט וההבטא
בפתי' יבא אל' ראש השנה לאילנות, ביום בו אכלים הספרות
ההשפחה כום ארץ ישראל, ואשפי' עלי' לכות ספרות משלה'. שפע
החש' לכדיו וזו אלא, ובאקרה טען נשע כודע של קמא יהי' לנמ.

אחד סמלי' בו בעל התניא, היה תלמיד רבם ספגן וראש ששים סריבם,
אך לא היה טוח אילות, פעם ופיר רבו ואמר לה' יהי' האדם קשול לאילן,
שנאמר כי האדם עץ השדה, אולם גם האילן הפך כיוצא בעל הקנפים
הסריבים ביותר, אם אינו טוח פרות, הריהו אילן סרק ואין בו תועלת
ולקטתו, אפלו אילן קטן ספגן, אם הוא טוח פרות חשוב הוא בהרבה
ספגן, וכן הוא האדם, אם אין בו מעשים טובים וחסד ועקר הסריות, הריהו
כדור אילן סרק ואין בו כל תועלת.

בט"ו בשבט חשד, בעליו אלמנת העולם השנה והשואה האקרה, שהה
רבי יואל ספסר כשרוך לאחד שבעל בניו שנים ספפרי' הרשע של
רשעה והאצות, ורשו שני שהה שם אדם טק, אחד סבל טאש, שאף הוא
קצר את האלות הטלכות והחסד, ונבל כחמדן שטים, פנה הרבי לאיש
הצדיק לו להלכות אילו למצות בקור תולים, כדורבו בקש האיש לשמע
סררי' רבו וזרחה על ראש השנה לאילנות והרבי פנה את פיו ואמר
"חסיקה נזלה יש לי על סנהי' ישראל, בט"ו בשבט, שהוא ראש השנה
לאילנות אכלים את פירותיהם של האילנות כד' רפיו ששקאלילת יבאו
פרות טובים, ואלו כחו השקבעות בו טוים פרות האילן כפי שנאמר
בספסר ראש השנה, סמרי' אילנות כבוה הבנת ובכוחם וחולים פרויה
איים, וזרי' למארה היה צורך לטע לרפן, בראש השנה לאילנות היה
צורך להקטיר אילנות, ובזה השבועת היה צורך לאכל פרותי' התע
איש מהמסיחה הטלכות והחסד, ובעל השבועת של הרבי שערע בפפחות
ההיות והרבי השבים 'לעולם, כאשר אדם עמד למשפט וחושש הוא
כבוד הדין, ספיר הוא לשלח שליח במקומו כד' שישליץ טוב קלי' ויפעל
להוציא את נדו דיו לטובת, לפיכך נוהגים לאכל פרות בראש השנה
לאילנות כד' שעלי' הכרחה של הפרות ואכילתם בכנה, וזו גם
האילנות בדין, וכן גם נוהגים כזה השבועת כשדנים את הפרות להקטיר
אילנות והסלי' טוב על הפרות, הכי' ראשי' כי דבריו של הרבי לא
נאמרו לרוב, וזאת סמלי' ששקדו לבית קמא זו גיוס כדור לכמא, סמלי'
השקלחה היתה ערין בעצמות, וכי' למקרה היה קלי' להתעב ולהשלח
לא היות דבריו של רבי יואל ספסר הודוהו ערין בארץ, והוא טוח
לשלח אדם חרוד בעל לשון לטוים כד' שישליץ טובה קלי' כפי חושו
של הרבי, והלה הוציא לשבועת את סמסטי' בו אין לגע' את האדם הלקו,
לאחר שחבר בעליו קשות וסמלי' וזוהי' בודד סמל שמשוחזר, למרבה
הם, התקבלו דבריו והאיש קבל על אפר סכתו שחורו.

המשפט המצלצם בטר"ו בשבט

ליל ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות. חסידים רבים הסבו סביב שלטונן של רבי יוסף מאיר ספינקא, בעל 'אשר יוסף', מימד שושלת ספינקא ומסורדותו של רבי יחזקאל אריק סורדיטשוב שהמסמיו להנהיג קודם בישראל על השלשון קטרו פרות מסייעים טובים. וכראש השלשון ישב הרבי הראשון בחובשינו את השנה האילנות. ועל עבודת האדם שמשולש לעצו השנה. כעוד כלם שנים אולם אולם שמע את דברי קרובו של רבי ספינקא בכול חרשי וחוודי לבבות. נפתחה לפתע תלת בית המדרש ועניו בלם נשל את הפתח בו קטר יהודי מלחו בכר. מטב נבדך בעיניו וקריו סלמלעו קטוטה מפרות שבידיהם והקטרים למראה. לרעט קע קטר האיש אובר עצות. אולם כאשר הרבי הרים את ימיו והביט בו, פשט חייו רתב על פניו והוא הטיטו סידו לשבת בקרבות. ככל שטר המעודה, קרב הרבי את הארזות הבולתי ספר. והקטיע לו מלא חפנים אהבה ונתה יקרתי. אף אנהו שהטובים לא הכירו את האיש ולא ידעו את פשר התועה הקטנות של הרבי אלו. ורק לאחר המעודה, כאשר הרבי יצא מאולם בית המדרש, הקיפו כל החובבים את האיש והקלו החל לספר את ספרו.

שלחן ברטניגה הרחוקה תרתי שטטע. ורק לפני שנים אחרות עברתי לטור כמחוז זה. החננו שכלבתי בנות חורי. היה טקנה להליטין סמל קשרי למועד ולמסות אבי ואף כפי, ומטעם שחני השקלה ברטניגה סמבטוביהם לא הכירו כלל את התורה ולא קטרוה על פשרו של יחיזון פי כלם שני ישראלי. לפי שנים אחרות הרחיב לראק עם בני שטחתי לרעק עסק. והקטוה כעיר סמבטוב ספעל קטן לרעו בניהם. תחלה שוקתי את המעודה שיערתי רק באוור המקווד לקוטע סטור. אולם לאחר שההצלה הלכתי לראוי לי פנים נבדור הקטין ומלא פיו שבוים על האיות המובך של המעודה שיערתי. הרחבה את המפעל וסמתיי ויהי המסעה. התחלתי לשלח סחורות בכל הרבי סטורנה. ואפי אצותי בניהם לארצות נכר. וקשורו הלך ונר.

הכל רום על סמטות. עד אותו יום ס מקטור בו מעקט והספדתי בפיוותו אל קל כרשאי. כערו על יום, הצעה פניו בעקט נדולה ומבטורי. כאשר מותר נכר אחר הצעי לו לרשע אעלו כמות עקוטה של חקר נעלם לרעו הנכדים. סמורת חורד וול כפרתי. העסקה קרצה לי סמא. והתחלתי כבר לחשב את הרווחים העצומים שיערתיים לפל מולק. ומרב פשוון ושלצותי נרתה. לשלח את סמורתו מוקודו ולנחתי את יוד המעודה לקול ולכרתי. אך דבר אנה נשטע ספס סרב התנגשות. שכחתי לרעו סמורטו אשוור על קבלת השלום מוקודו. ולקתרת כאשר ישכתי במשך אפוד סקתה נעל. ורקטוה לראות את סמורטו סמרפעל על דלתי וורש את סמל השלום על המעודה. תחלה חטמתי שחורטו שני על לבו. אלא שער סמרה התברר לי כי בפלח פפת. סלקתי אותו סלפץ כחסת ועם. אלא שהוא לא טען יוד בפלחתי וסרה לרעע אודל לסטשע. ביום בו קבלתי את המעודה לסטשע. שחתי כי עולמי הרב עלי. חרע נדעתי. כי טעטתי לא יתקבלו בנות המעודה שפן ארו כרדי שום חוקקו על השלום קטלא. ולא ידעתי לשת עצות כנפש.

הסמכותי ברובותי העירי. וחסתי באולי העולה בלו עק מטעלים כריכי. ראיתי הנה סמורתקת וכלי סמכלל עד כדי אבדו קטנותות. כרדיכי נתקלתי ביהודי וכן בעל יענים אהובות שרביים כי ברחמים ומקט ספני לספר לו את המעיק עלי. איני יודע סדוע קשיתי אות. שכן סעולה לא התקתה את סמורתי כפי אדם כלשהו. אולם עירי סמארות של העדיק פלחו את לבי. ונאחזתי בו כמובע האנחו כקט. ספרתי לקוק את כל המאקע שארע עמי ומבטסיתי את ספורי. קטאל אודל חקטיים התברר לי כי אורה היקוד העיקרן ספינקא. אם איני שומר שבת. השכתי כמקודן שביילתי. כי השקט נבדך כמקטע לא היה כפי לי. והרבי העניקו אם איני שומר על כמורות המעודה. או שאר הסבות. ואני השכתי בשלילה על כל סאלותיו. החל הרבי לשלול אותי להתחיל להקנין תפליו יודי. ואת הרבי כי יכות המעודה קעלי להנצל סמבטשע קטוה. לא היה מביחול לרוב כמקטוה של הרבי העדיק. וכבר סמרתו וכשתי וס פלחתי סמרתות והקדקת שטני. והתחלתי להקנין סדי יום. סמנה נודרת סמנה. ואטראס התחלתי לקטע סמדת סמפסע. עד שקסכתי יהודי כמר הספידו על קלה כמסורתי.

יום המשפט שלי נקטע ליום ט"ו בשבט בשעה שקברתי. בחיל ודקדק עקדתי לפני השופט. כלכי פקטו הדגשתי סמון ונכונתי כנסות והתברותו כלאר. כי קעתי אף לכות לנע לבי. ספרתי רב וכושא קוד. הציג אותי סמורתי כרפאי וטובל. אשר קונה סמורה ומקורב לשלם והציג את אריותה הסמכות את דבריו. לאחר ששים את דבריו. קטתי סמקוטי סאפן והתחלתי לומר את דבריו אותה לאחת הוכחתי באקטועות עדים רבים כי אישי ישר נדך אני ונאקטוה אינה סמלת כמספ. אלא שסקרתי מי שארע עמי כאשר סכחתי לרעו סממורטו אשוור על השלום קטלא. איני יודע סדוע. אכל המעודה כרעטט כנען דבריו וסמתי כי בהקיעה נדחיה על הקט. יצאתי אפוא ספדי על סמיתו. איני רלפי כי כתי חמיתי סמורתי שבת. ועל את אמת חולבים עסקו ופודרתי והצולחתי הפכה טענת סמוים. היום סמאלתי שנה לאותו יום בו יכרתי כמקטש בארז פלא כמות דבס הקודש. ראיתי חובה להגיש לרבי סמנה עם פרות סמבטשע לכבוד ראש השנה לאילנות. ♦

פניני אור החיים

ספרני נאור החיים הקדוש

מקלהם שפיר - ודיל רחמי כזה הרבה הרגשות ואפשר לרשע הנותן עליהם דודו, שהסתייגו סודי בני אדם סתוה העדיקים טענה זו. או אה סמסאל קביא סתוה סמכב על ארץ ישראל ללמד ישראל תורה ומצות בכל עניי הקנה באקטוד דיל. כי כל העדיקים הוכיכם וסמלמו חרדי ללמד ולסגל לחיות סמטע. ודא סת המעודה כלשבת היות המעודה סמרה סמורתי כרדיו, ודא סודי הראשון עמנו אלא סמבטשע וי יבוא אליהם סודי אליהם סמאל שיהא קנה סמכוב לחיותם. כי סת המעודה תרה לטקוה לעקבה לחשביל ולקנין אפוד דיל. כי דא סת המעודה ידי חמדיים ורצאים סמלאקט. כפי סת על סמאלו אף סמקלהם יכיו. קטע טעמים כחלה קה טעל סודי סאקוט לקוטע סמלות סמטע סמטור סת וכל סמקלהם עמקוה לסמקוה כמא סמל ריה. ונכר סת כי אפי סמטע עלי קיר כמז חור סמורטו וסמל חרדי המעודה יבוא וקטע סת סמליים סמלות סמטע חרדי המעודה סמטור סת כי סמליים כלשבת סמרה וכל הרצה לקטוה כוא וקטע סת סמולקס חולכים כמקוה סמאליים לקט סממסנים סמל ורצאים כלשבת סמרה חרדי. ונכר סת כי חרדי סמולקס לעקטן אף ארז סת כי לרשעיע לוחל אפי כמלהם טעמ ח. כמקט ארז סת יבוא אליהם ללמד לעמנו. ואמר סמון סמיה כמקוה חרדי עקל שיהא סממסנה סודי קטשטי ורתיקו כמקוה סת כי לסודי חרדי כן וסן קטשטי כמקט חרדי חרדי חרדי חרדי חרדי חרדי ונכר סת כי חרדי סמליים עקליק. סמל וקטוה לקט עמ עמנו סת חרדי סמליים כמלהם חרדי. אבל אכל ארז טעמים סת סמורה לשי שאקטע לסודי סמרה.

דברי הימים

בטר"ו בשבט. שחור ראש השנה לאילנות נחמים לאלול סממרות שחשבתוה כיום ארץ ישראל וסו אפוד סמטיים ועם ישראל סמל סמרות אלו. חשבתוה סמרות כמקוה וכי ספר הכנה את ישראל כמקוה כיוי להרצות לוח את הכיבוים עלי. וכמס שאי אפשר לעולם להתקיים כלא חיותה כי אר אפוד סמטיים בלי עי ישראל. השורות והשבת סמאל כמלה. אפי עי ישראל הלך אודו חרדי סמורה כמבורר כמסמות סמורה כמבורר. חננו דברו כרנליים כמבורר עולה על סמולח סמליים כי ישראל טמסיה כיוי חמדיים ועולים לנדרה. חננו אפי סמל הרחבה סמולות חרדיים. וכי עי ישראל אפי סממבורר כין חממות. חממות סמורה סמולים יכמו סמנה. חממה אפי לנקוט סבת אחר כשאר האילנות. ודא חממות כלל עי סממסותיים כה. כך כממסות סמורה חרדיים סמולים כמל סמ סמולרם אותה סמורה. ישראל נמשלו לריסון סמאר 'כמלה חרדיים רסר'. סמולו חרדיים סבה סמולים סמרות כמיוון. חמתי איני סמרה את עליו בכל ימות השנה. ועם סת ישראל אפי סממבורר לעולם. שטת לא סממבורר כמיוון וכי עי ישראל אפי סממבורר כמיוון וסמור כמבורר. כמס סממבורר יד רב לא אה. שיש לו כרען אוד כמיוון. כי יש לישראל כל אחר לכאובים כממסותיים כמיוון. אפי סמולו וכל חלקי נחמים לסמיות כי עי ישראל אפי כיום סמולת וסמל יסודים סמו.

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת בא

הלב, ונזכור כי עלינו לפעול על פי הכרתנו ולא על פי רצוננו - אם אין אנו רוצים למצוא את עצמנו חלילה במצבו של פרעה הרשע...

וזה שנאמר בספוק (דברים ד, ט): "יודעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים מומעל ועל הארץ מתחת אין עוד", כלומר: הידיעה כשלעצמה - אומנם חשובה היא, אולם מבלי השבה אל הלב, לא יהיה בה כל תועלת.

"ולמען תספר באוני נגד וכן נגד את אשר התעללתי במצרים ואת אתני אשר שמתו

בם" (י, ב)

שאל האדמו"ר מטאלנא שליט"א, מדוע דווקא מכת הארבה נבחרה להיות זו שעליה נאמר 'ולמען תספר באוני נגד וכן נגד' הרי מכת הברד היתה מפורסמת בעולם הרבה יותר, שהרי היו בה קולות וברקים וגם היתה פלאית יותר ושהי' אש ומים היו מעורבים זה בזה, ואם כן מן הראוי היה לספר על מכה פלאית זו, ולא על מכת הארבה שנראתה טבעית? והסביר, שהברד הבה בחוקה וללא אבחנה, והשיג את מטרתו בשבירת העצים והצומח החזקים. אך 'החטה והכסמת לא נכו כי אפילות הנה' (לעיל ט, לב).

- את הצמחים הרכים והגמישים לא הצליח הברד להשמיד - לעומת זאת הארבה, שמגיע בשקט, הוא גמיש ויכול להיכנס לכל מקום צר, ולא עוזב עד שהצליח לאכול 'את יתר הפליטה הנשארת לכם כן הברד' (ספוק ה) - את מה שהברד לא יכול היה לבלות.

התורה בחרה לספר לדורות הבאים על מכת הארבה כדי להורות לכל מתחנך והורה שבדומה לארבה הוא חייב להיות גמיש, שקט, סבלן ולעשות מלאכתו ללא לאות. והדרישה היא לספר באוני נגד וכן נגד - להתאים את הסיפור לאנוש של כל ילד כדי שהוא יוכל להבין ולהפנים את הסיפור במלואו.

(ליקוט מאיש לדעהו)

"ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו" (י, א)

למה דווקא במכה זו הוצרך להקב"ה להגיד למשה שחיוקתי את לב פרעה, וברש"ם וחזקוני, וכן מבואר באור החיים הק' שלימי שראה משה, שאחר שכבר הוכה פרעה במכה קשה כבדד, וגם כבר הודה שד' הצדיק ואני ועמי הרשעים, עם כל זה שוב הוסיף לחטוא עוד, אם כן ישלול תקוותו של משה, ויתחמץ לבבו בשליחותו אל פרעה, ועל כן הוצרך להקב"ה להסביר למשה שאל 'יחוש לזה, כי אני הכבדתי את לבו, וזולת זה, כשארסה ממנו כובד לבו, אז גרש וגרש אתכם.

"כי אני הכבדתי את לבו" (י, א)

א"ר יוחנן: "מכאן מתחנן מה למינים שאומרים לא היתה יכולת התשובה לפרעה". אמר ריש לקיש: "יסתם פיהם של מינים משל לאדם שהזהירו אותו פעם אחת ושתים ולא שמע וכו'. כך פרעה כיון שהזהירוהו אחת וכו' עד חמש פעמים ולא שמע, א"ל הקדוש ברוך הוא הריני נועל את ליבך ומוסיף טומאה על טומאתך. ה"ד: "אם ללצים הוא יליץ" (מדדש רבה פ, ג).

מעורר ה'טקדש הלוי: "ומה בנוגע אלינו? אנו תמהים על פרעה, לזעגים לו,

אולם אם נהיה נמים עם עצמנו: כלום אין אנו נוהגים במקרים רבים בדיוק כמותו? אנו הלוא מכירים את ה', אנו יודעים כי הוא האלוקים אין עוד מלבדו, אולם חרף זאת - כלום אין אנו מתעלמים לעתים מרצוננו?

ולכאורה, זאת איבד? היאך אנו מרחיבים עיז בנפשנו להמרות את פיו של מלך מלכי המלכים? כיצד אנו יכולים לסבור כי רשאים אנו לעשות ככל העולה על ליבנו? התשובה אחת היא: אנו מבינים הכל, אנו יודעים הכל, אבל חסרה לנו ההשבה אל הלבנו אנו שבוים ביד ליבנו, והלב - הוא אשר מטה את רצוננו וגורם לנו לעשות מעשים אשר בהכרה שכלית בחרוה אנו מבינים שהם אינם

נכונים ואינם ראויים!

לפיכך, מצווים אנו להזיך מידי יום ביומו את יציאת מצרים, כדי שנלמד מוכן את הלקח שפרעה למד בדרך הקשה... בכדי שנושיב את ההכרה אל

"איזוהי דרך ישרה שבוור לו האדם" (אבות ב, א)

מהי הדרך הנכונה? למה נשאף, ועד כמה נתעקש?

אם אנו מתעקשים למאה אחוה הצלחה - יש רק סיכוי של אחוז אחד שנהיה מרוצים!

כי הרי גם אם יהיו לנו תשעים ותשעה אחוה הצלחה - מבחינתנו זהו כישלון, כי אנו הרי מתעקשים להגיע לסכום אחוהים שהקצבנו, והוא המספר 'מאה' ולא פחות...!

מצד שני, ככל שנטקין את ציפיותינו - יהיו לנו את מירב הסיכויים לצאת מרוצים ואפילו מופתעים לטובה...

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוחנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ויאמר משה ובנינו ובכנותינו" (י, ט)
בנערינו
בבנינו

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת בא

והמלחמה לא באה לידי הכרעה. החליטו המלכים לבחור איש חיל מכל מנתה. השניים יאבקו, והמוצץ ייתר את מלכו בניצחון ויניחלו עטרת תהילה. בחרו בשדה האבקות, וכרו בפאת השדה בור עמוק, מי שיגבר על רעהו וישליכו הבורה לו הניצחון. ישבו המלכים על בימות שניצבו בצד השדה, והשקיפו על האבקות. נאבקו השניים בכל כוח, עד שהאחד גבר, נשא את יריבו וקרבו עמו אל הבור. ברגע האחרון נחלץ הלה, התעשת, הציף ידיו והפיל את יריבו הבורה, מהעבר האחד נשמעו תשואות, מן העבר השני אנקות צער. קרב המנצח אל מלכו לקבל את ברכתו על הניצחון שהנחיל לו, אבל המלך היה חיוור כסיד. בקושי העלה חיון על פניו. "אני מודה לך על ניצחונך", אמר, "אבל לא אמחל לך על רגעי החרדה הנוראים. לא אסלך לך על שאפשרת ליריבך לגבור עליך ולשאתך עד לשפת הבור באותם רגעים איומים, חששנו כי נכשלתו ואבדנו, כי הפסדנו והובסנו" והנמשל: הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו ע"ה, "גד יהיה ידעך

בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". זה יעד להם הקב"ה בבית הים לפיכך, לא היה צורך לציוות על העם לשאול כלי כסף וכלי זהב, כי הם עתידים לנחול את בית הים בלא כל טורח. אבל אברהם אבינו לא בא בסוד התוכנית, ועלול הוא להצטער בראותו את בני יוצאים מצרים בלא הרכוש הגדול. לפיכך, ציווה הקב"ה על בית מצרים, כדי להפסיק ולהניח את דעתו. ותשובה נוספת על אותה שאלה, ועמה משל, בעל

תנות הוצרך לנער שליח לשאת מלוחים לבתי הקלוחות. הימים ימי חופשה מלומדים, והוא היצע לבנו של מוכר לעבוד בשירותו המותר שכן נאח. שמח הנער הצעיר להצעה, עבד בכנות רבה, ובסוף השבעו השיט לו בעל התנות את שכרו בשיטר בחתימת ידו, צ"ק עובר לסוחר. סירב הנער לקבלו. נגמע המועביז וקבל עמי מכו, אבי הנער: "הנשמעו כואה, לטרב לקבל שיטר עובר לסוחר", אמר לו האב: "אל באפק. אנו המבורגים, סוחרים בשיטרות, אבל הנערים אינם מכורים אלא במטבעות. עליך להבין לרוחו של הנער הרגיל במטבעות קטנות, ולשלם בתן את שכרו". והנמשל: כי באמת "הרכוש הגדול", שהובטח ליוצאים מצרים, היה רוחני הזדכות שתיאבא לטרגלות הר סיני ולקבלת התורה, שאין רכוש גדול סמנה. אבל אברהם אבינו, האב הרחמן, עמד ועטע: "ועבדום וענו אותם קיים בהם", והעבודה והיעניו שחיקו את מושגיהם הרוחניים ודרדו אותם למיט שערי טומאה, ומעתה אינם ססוגלים להבין, שהרכוש הגדול יקיים בהם ברוחניות

פרעה אמר למשה רבינו עליה שאין הדרך של קטנים לבחור זבח ולכן הם צריכים להישאר במצרים, ועל זה השיב משה בניעורו ובזקניו נלך... ולכאורה קשה מה תשובה יש בדברי משה הרי בדיוק זה מה שטען פרעה? וכן בבקשת פרעה "צאנכם ובקרעם יוצגל" (ישאר במקומו) ועל זה אמר משה "גם מוקניני ילך עמנו", וזה קשה, כי פרעה בקש שלא ילכו הצאן ומה השיב משה שהם כן ילכו? ההסבר הוא שמשה רבינו הסכים עם פרעה שבאמת הקטנים וכן הצאן לא צריכים ללכת עם כל כלי ישראל, אבל אמר משה שאף שהוא מוכן להשאיר אותם, הם לא מסכימים, כיון שרצונם הגדול של כלי ישראל להתקרב להקב"ה, משיפיע אף על הילדים הקטנים, ואף על כל הצאן, וזה מה שאמר משה לפרעה שסולם ילכו, והוא בגלל שרצונם הגדולים משיפיע אף על כל הקטנים. (חתם סופר)

"לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים" (י, כג)

הובא ב"ליקוט מאיש ליעהו, אמר הר"ה"ק היחידי שהרי"ם זיע"א: "לא ראוי - הכוונה לא קבלו, לא הסכימו - מלשון 'רואה אני את דברי אדמון' (כתובות ק"ה, ב). כאשר ח"ו איש אינו רואה את אחיו או רעהו, ואינו מתייחס אליו, כשכל אחד חושב רק על עצמו ועומד על דעתו מבלי לשמוע את דברי השני, וזה התושך הגדול ביותר שיכול להיות. וכשאנשים נמצאים במצב כזה, אז מומילא נהיה 'ולא קמו איש מתחתיו' - האדם אינו יכול לקום ולהתרומם מהמקום האפל שבו הוא שרוי. (שפתו בדיוק את כה, רמתיים צופים אות ד)

"דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב" (יא, ב)
אמר חכמינו ז"ל (ברכות ז, א) אין "נא" אלא לשון בקשה, שלא יראתי אותו צדיק (אברהם אבינו): "ועבדום וענו אותם" (בראשית טו-יג). קיים בהם, "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול" (שם) לא קיים בהם.

וכבר התעוררו המפרשים להקשות: וכי לולא תרעומתו של אברהם אבינו, וכל הלאה הקב"ה מוקים, חלילה, את דברו, אלא, משל למה הדבר דומה? לשני מלכים שנלחמו זה בזה. הם עבד רב נשפך, מערכת רבות נטשו,

כאשר אנו שואפים למאה אחוי הצלחה - אסור לנו להתעקש עליהם!
החכמה היא למסור את המושכות לבורא כל העולמות, ולרעת לסמוך עליו, שמה שיוצא אני מרצוה. כי בסופו של יום, רק הוא יודע באמת מה טוב לנו! כמובן שאין בכך משום להוריד את השאיפה לשלמות, אולם העקשנות ושררון הלב בחוסר ההגעה לשלמות, פסולה היא. (ע"פ פקודות של אור - ספינקא)

לעי"ה האשה החשובה
מרת מרים 'וכבוד ב"ר צבי'
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת בא

גרידא. ובעיניהם ידמה כי "אחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם", כמושגיהם. על כן, ניתן להם גם רכוש גשמי רב ועצום. (אמת ליעקב)

"כחצות הלילה" (יא, ד)

פירש רש"י, אמר משה "כחצות" שמשמע סמוך לו, או לפניו או לאחריו, ולא אמר "בחצות" שמה יטענו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא.

הדבר פלא, במצב אשר "אין בית אשר אין בו מות" יבוא אחד ויתבע את משה בטענת שקרן "בדאי"! שאתה אמרת "חצות" והאמת היא שהיה זה רגע אחר חצות, אך שייך לטעון עליו "בדאי" כיון שלא דייק ברגע אחד, הרי דבר זה נראה בדיחותא לקרא על אדם "בדאי" אם רק לא דייק בתכלית הדקדוק. בשלמה מה שמיצו אצל נקדימון בן גוריון שטען לו העכ"ם כבר שקנה החמה קודם ירידת הגשם, שם היה לו נגיעות וחמדת הממון, שהרי הבטיח לו אוצרות זהב אם יאחר, ולכן דקדק עמו בדקדוק עניות, כי תאות הממון שיחדה אותו, עד שהוצרך להתפלל על נס שתזרח עוד החמה,

אבל כאן המצרים יעלה על דעתם כלל לטעון עליו שקרן בגלל חוסר דיוק בזמן?

אלא אנו חואים ש"אמת" היא מדויקת בתכלית השלימות עד כדי חוט השערה, ולא תיתכן "אמת" שום סטייה ולו הקטנה ביותר. החשש היה, שהמצרים יאמרו שמיע"ה לא דיבר ב"מדת האמת", היינו לא שיאמרו עליו ששקר שקר מוחלט, כי הרי טבע האדם לטעות ולא לדייק, אבל מ"מ ל"מדת האמת" לא הגיע. (יד יחזקאל)

"ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו... למען תדעון אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל"

(יא, ז)

מן הראוי היה כי בשעת מכת בכורות תשמע נביחתם של הכלבים, שכן אמרו חז"ל, כי אליהו בעיר כלבים מושחקים ואם מלאך המוות בעיר כלבים בוכים (בבא קמא ס:).

אלא, במכת בכורות לא השתתף מלאך המוות, אלא הקב"ה בעצמו פעל מכה זו, וכמו שדרשו חז"ל על הפסוק 'ובכל אלוך מצרים אעשה שפטים אני ה' (שמות יב, יב) אני בעצמי ולא על ידי שליח (רש"י שם). כיון שהקב"ה הביא מכה זו ולא

מלאך המוות, לא היה מקום לנביחת בכייתם של הכלבים. נמצא, כי מעצם שתיקתם של הכלבים באותו לילה, אשר היה לל מות למצרים, הוכח והוברר, כי הקב"ה בכבודו ובעצמו המית את בסורי מצרים. זהו שאמר הקב"ה 'ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו' כפי המקובל בעת בואו של מלאך המוות. ויהיה זה למען תדעון אשר יפלה ה' בכבודו ובעצמו, ללא מלאכי תכלה 'בין מצרים ובין ישראל'. (חתם סופר)

"ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מורים יאכלוהו" (יב, ה)

חובב ב"ליקוט מאיש לרעהו", דרש הרב חיים אפרים זיצי"ק מנוברדוק זצ"ל: התורה הקדושה ציונה שנודהה עם סבלות אבותינו במצרים, אך מעל להודות גרידא, עלינו לספר על השעבוד והטוהלה כאילו חווינו אותם, ואנו מצוים לאכול מרור כדי להחיש את השעבוד בחושינו הגשמיים. בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים (הגדה של פסח).

כל זה בא ללמדנו קל וחומר, שאם אנו מצוים להשתתף ולחוש בעצור רחוק של אבות אבותינו, על אחת כמה וכמה, חובה על כל אחד להתבונן ולחוש בעצור תבירו, ולהשתדל לעזור ככל הדרוש. (אור הנפש)

"פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל" (יב, כז)

בעיר פלונסק היה יהודי עשיר שהיה קונה את כל סחורתו אך ורק אצל הגויים. בוקר אחד פגש בו רב העיר רבי צבי יחזקאל מיכילסון זצ"ל בבלתו בין חנויות הנוכרים כשידיו מלאות במוצרקים שקנה. קרא אליו בקול, "שלום עליכם ר' פסח!" ענהו היהודי בתמיהה, "וכי נעלם מהרב ששמי אברהם, ומדוע הרב משנה את שמי?" השיב לו הרב, "קראתי לך פסח, על שום שאתה מוסח על דלתי חנויות ישראל, ומקפיד לקנות רק בחנויות שאינם של בני ברית". (ליקוטי ישרים עמ' רסג)

"וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו" (יב, כח)

ופירש רש"י, להגיד שבחן של ישראל שלא הסילו דבר מכל מצות משה ואהרן, וכזהו

לני"ג האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיח"א
יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת בא

יצאנו אפוא, ללמוד בגינה סמוכה. המלמד סידר אותנו כגורן והתאמץ ככל יכולתו לאלטנו בינה וללמדנו לקח. אך ללא העזיל. העולם הקסום שטבלנו בתוכו ערפל את חושי הקשב שלנו ומילותיו היו כלא דיו, עינינו זניקו מהכא להתם ומהתם להכא.

ויווכח המלמד כי אינו עושה מלאכתו רמיה, אלא אינו עושה מלאכתו כלל, לפי שהרבו אינו אפשרי. לפיכך החליט לנסות לשוחח עמנו על האילנות ועל הצומח כדי ללמדנו מנפלאות הבריאה.

המלמד חיך את כף ידו על גזע עץ ושאל: "היודעים אתם איזה עץ הוא זה? כיצד נדע? ובכן, אם עליו ירוקים כהים וגזעו רחב וענפיו... הרי לכם סימן שזה הוא עץ ה...", כך עבר המלמד מגידול קרקע אחד למשנתו ויעבדו דבריו ליד אמרכותינו הבלתי ממושמעות, ולתוכן לא נכנסר.

עוד יהודי תמה לשם מה מספר לו הרבי מו"ז'נין סיפורי מעשיות מתקופתו כואטוט, נעמד הרבי למתע, אחו בידיו של מלווהו ובקול נרגש אמר לו: "היודע אתה מתי צריך סימנים כדי

לעמוד על טיבם של העצים ועל מהותם? עד שהם מוציאים פירותיהם!

כשהעצים כבר מוציאים פירות אין צורך בסימנים כדי לדעת מה הם! עץ המוציא תפוחים - עץ תפוחים הוא! שקדים - שקדים! היודי הזוכה לגדל גדולים נאים לה' ולתורתו - הרי הוא!"

רעדו ידיו של הרבי, ותרעד נשמת האב, ויתנער מחזיונותיו, וישנה את דרכיו, ויזכה לגידולים נאים בכרם בית ישראל.

"וכל כבור אדם כבנין תפדה" (יג, ג)

אחר טירתו של הרה"צ ר' הירש מוידויטשוב, רבו ודודו של רבי יצחק אייזיק מקומורנא, נסע רבי אייזיק לראשונה להונגריה והתקבל בכבוד רב בעיר מונקאטש. בשבת כבודו בקריאת התורה כפי שהיה רגיל, וכשהעלה את הלוי לתורה והלה בקש להתחיל לברך, פנה אליו רבי אייזיק והביט בו בחומרה: "האם גם אבך היה לוי?" חזרו מנין של תאיש, ובבושת פנים הודה שאינו אלא ישראל, אלא שבתגיעו מופלגן חשש שלא יכבדוהו כראוי בבית הנסות, ולכן הציג עצמו כלוי. לאחר רגע קט טען תאיש: "מה פשעי ומה חטאתי? וכי נטלתי מעשרות כלו?" גער בו הצדיק ואמר: "האם את בן בוסרך פדית כדון התורה?" נבהל והתקבל על קול הודה של אשה עש. כן. למחרת השבת, נערך מפיונו בו של אותו אדם, שכבר הגיע למצות, ותרום כל העיר מונקאטש מראיתו הזכה של הצדיק מקומורנא.

כן עשו, אף משה ואהרן כן עשו. לכאורה יפלא האם היה חס וחלילה עולה על הדעת שמושה ואהרן לא יעשו המצווה, ומדוע צריכה התורה לומר שגם הם עשו.

נראה לפרש על פי מושה שהיה. הרבי ר' אלימלך מו"ז'עניסק נקלע פעם אחת בדרכו לעיר אחת ושהה בה מספר ימים, כאשר נסע לדרכו ליווה כל אנשי העיר, ובהגיע העגלה חוץ לעיר ירד הרבי ר' אלימלך מהעגלה והלך ברגליו יחד עם כל הקהל, כשראו האנשים זאת התפלאו מאוד, ושאלוהו מדוע הוא עושה להם ככה, הלא כל מטרת הליכתם היא ללווה, ובאופן זה אין הלוויה ניכרת. והשיבם, כי יען שראה שהם מקיימים את המצווה בהתלהבות גדולה, ירד מהעגלה כדי לכלול את עצמו עמם במצווה זו. וזה הפירוש כאן 'אף משה ואהרן כן עשו', דכאשר ראו משה ואהרן ההתלהבות הגדולה שאחזה את כלל ישראל בעשיית מצות פסח, כללו אף הם את עצמם בתוך כלל ישראל. (מרה"ד מבעלזא ז"ע"א)

"והגדת לבנך ביום הוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" (יג, ח)

בקרוב חסידי וו"ז'נין מפורסם המעשה הבא: מעשה יהודי מבית חסידי שגשבה אחר רוח התקופה וביקש לשלוח את בניו למקום שאינו הולם את אורח חיים של יהודים שומרי תורה ומצוות.

אף על פי כן, ביקש לקבל 'ברכה' מרובתיו. פנה החסיד להרה"ק הרבי יטל חיים" מאנטגניא, ואף סיפר לו את רצונו. הקפיד עליו הרבי וגער בו על כוונתו הבלתי רצונית.

הרהר האב לעצמו: 'אלך אל אחיו של ה'טל חיים', להרה"ק מו"ז'נין? בעל ה'הארבת ישראל' אשר נודע בחיבת המיוחדת לבריות. 'נסע היהודי ויזניעה, ואכן התקבל אצל הרב בסבר פנים יפות, באהבה ובחיבה כלא כל הבעת תרעומת. להפתעת הרבי אף הומינו להצטרף אליו לטיול של בין הערביים, ויצא הרבי עם האב התועה, טייל עמו בשדרה ולאחר שתיקה קלה אמר: "העצים הללו מזכירים לי מאורע מימי ילדותי."

בריותי פועט, למדתי עם חברי הפעוטים בביתו של המלמד, כמנגד הימים הרם. חודשי החורף חלפו ורוח האביב נישא באוויר, טוסן בחובו את המולת ערב חג הפסח שלא פסחה גם על בית המלמד.

ימים אחדים לפני פסח הוצאנו אחר כבוד מן הבית יחד עם המלמד, החוצה. עקרת הבית נוקקה לנקות כהוגן לאחר ששימש כמקום משכנו במהלך השנה.

גליון 449
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

עיל לעני הרה"ח ר' הלל זיל בן ר' פינחס נחום המבורג ז"ל

פרשת השבוע

וישמע חשך (י' - כ"א)

מסופר על הרודק הדברי חיים' מצאנו זע"א, שהוכיח פעם יתרו אחד שהשיג את בובל רעז, ושבר את החכירה שלו מאת המרץ. ענה מסיג הגבול: הלא אותו האיש הוא רשע ופושע ישראל, ומצוה גדולה היא לקבור אותו. השיב לו הרבי הדברי חיים', מי אמר לך שיש מצוה לקבור את הרשע? אני אבאי לך אריה מן התורה הקדושה שאין זו מצוה כלל. על מכת דושך שהביא הקביה על מצרים, אמרו במדרש, שלפניך לך בחשך, לפי שהיו הרבה רשעים בישראל, ומה בשלשלת ימי אפלה כדי שישאלו קברו אותם בני החושך, והמצרים לא יראו, ולא יאמרו שגם ישראל לוקים. מצינו אופאו שישאלו קברו את הרשעים, ולסוף כתב רש"י על הפסוק 'וזהו לכם למשמרה' (יר"ב) הגיעה נבועה שנשבעתי לאברהם שאנאל את בניו, ולא היה בידם מצוה להתעסק בהן כדי שיגאלו, שנמר את עורם ועדיה, ונתן להם שתי מצוות, דם פסח ופילה. ואם קבורת הרשעים היא מצוה, הלא כבר היו בידם הרבה מצוות, שקברו הרבה רשעים, על מרחצו נאמר שאין זה מצוה לקבור את הרשע, ועתה, סיים הרבי את דבריו, השב מורי את העסק לאותו יתרו, מן הנחם באחריהן.

החדש הזה לכם ראש חודשים י"ב (ב) מסופר על הברון רבי שמעון זאב רוטשילד מפינקבורט דמיין, שהיה מודר מאד ביהודי מצוה, פעם בא אליו שופר מתים מרוסיה, והציע את עצמו לפניו שהוא סופר מומחה, והראה לו מכתב על ישרות ומומחיותו מאחד מרבינו רוסית, הוא כתב לר' שמעון זאב כמה פרשיות המליץ, וכן חוש מגילת ומוזות לכל החרדים שלו בכתב מהודר. לפני שמפרדו שאל הברון אותו אם קיבל מעות מהמוכרי וכל בכל העת שהוא בביתו? ואמר כן, ולקח הסופר פנקס מכיסו ואמר, רשום אצלי החשבון המעות וקרא לפניו, שכעשרה לחדש מאז קיבל שלושם רובל מהמוכרי, וכעשרים לחדש זינו ארבעים רובל וכו'. אמר לו הברון דבר זה מלא הוא בעיני. האם גם לטופר מתים ישנם פנקסם גדולים כמו אצל רוטשילד? עד שהם מוכרדים לכתוב את החשבון החדשים בתאריכי הגויים, שאין זה נאות לטופר ירא שמים, הלא תחילה לה יתברך יש לנו המישה וחמש תורה, וזהו לו לכתוב על סדר פרשיות התורה, כגון כיום נ' לפרשת בדר כך וכך, וביום ה' לפרשת נשא כך וכך, לכן דרשות בדרך לקבל את כל הפרשיות המוזות שכתבת עבורי לעיני רוסית, והמעות שקבלת ממני יהיו לך במתנה.

סיפורי חז"ל

עד כמה גדולה אימת המלכות

מסופר על רב בוסתנאי נאן נשיא ישראל, בידותו כן טרם שנת נקרא מאת המלך מסודראי השני מלך פרס לשבת בארמונו. ובעמדו לפניו לא הניד שום אבר, ולא נשא עינו להביט בחדר המלך ואשתו ובניו ושדיו, שהיו עושבים לפניו מימין ומשמאל על כסאות זהב מכשיבים באבני חזן, רק עמד כבול עין ופניו למטה לארץ, והמלך שאלו שאלת שונות, והוא השיב בקיצור מילים וקול נמוך ובחכמה גדולה, ובאותה שעה בא זכוכ גדול בעל עוקץ, והתעופף אל פני המלך ועבר המלך הבריחו במגיפה שכידו שהיה שומד אחזיו המלך, והתעופף עוד על אשת המלך ועל בניו ועל שריו, וכלם רחפו בידים והתעופף על פני בוסתנאי ויעמד על מצוה, והוא לא נע ולא נד ממקומו, ולא הרים יד לנישו. עד אשר חזן השובב את מצוה בעוקצו, ויצוק דמי המכה על בגדיו. כל הגועים באולם השתאו מאד על הדבר, וישאל המלך את בוסתנאי מדוע לא נרשת לעצבת מלען את ישראל וזכר דוד ויען בוסתנאי, אימת הוד מלכותך בטלה ממני רגש עצבת חובב, וישמח המלך על תשובתו, ועל אימת המלכות החקוקת כל כך בלבנו, ויאמר לו המלך, עתה דעתי כי ראוי אתה להיות נשיא בעמך, וכן יהיה כי תורם לנשיא ישראל. וישלח לו המלך חותם עם תמונת זכוכ לזכר המעשה למען לא יסיר מלבו אימת המלך. ואם לפני מלך בשריך כך, לפני מלך מהיט הקביה עאכורכ

(נחלת אבות)

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:44 ת"א; 5:45 ר"ת; 6:19

פרשת בא

זמני בניית השבת

ירושלים: 4:29 ת"א; 4:43

הרשיש בהליכתו לעבר שריר בית מקדשנו, הסכנה האורבת לו שם ממנו והלאה, אין הוא ירא משום אדם, בטחוני הוא שם בהקביה. כך בפשטות חמוק מבית מדרשו והלך יחזיר לכותל, ודמותו כמלאך השרת בגלימה שיוצרת על פי מידותיו רוב הדרה, חולף הוא על פני בתי הישמעאלים, הוא חולף את נעליו, לובש שק ומתפלש בעפר, אוי, אי לי, אוי לי, ועקת אלו שיצאו מקירות ליבו והבכיה הגדולה שכבה פילחו את חלל האויר.

קולו יזעזע את קירות הבתים והיה בוקע ומרקיע שחקים, מבוהלים, מבלבלים והמומים כמו הישמעאלים ממסותיהם להשקף במער החלון, ולראות מידו האיש הפשמייע את הקול האיום והגורא הזה שמפריע את שנתם. הציצו וראו פני יהודי שמעולם לא ראוהו, יושב ומשתטח על הרצפה, ראשו צמוד לקרקע שופך דמעות כמים, ומדי פעם פורצת מלבו אנחה עמוקה השוברת כל לב. לא ידעו ערלים אלו כי ניצב מול הבתל אחד מן השרפים הקדושים אשר ה' מעיד עליו, "אש אוכלה הוא". "סתום את פך יהודי", הופנו אליו קולות הרשעים מבעד לחלונות, "ולא רע ומר יהיה סופך". רבינו הקדוש אינו כאן, כולו רבוק ושקוע בענייניו הקדושים, מרוגם הוא מכל, מחשבותיו נתונות מעלה מעלה, מנוקח הוא כרע מהעולם הזה, כל חיבת וכל את יודע רבינו לאן היא דמות בעולמות עליונים, ושם עתה אחוים שרעפיו נתונות מחשבותיו. אחר שגמר את עבודתו בקדוש, חזר אל היכלו בישיבת "בית א-ל" והרממה שבה אל רחבת הבתל.

אך מנחת הערלים הללו לא שבה אליהם, אין הם מבינים כיצד הופרעה שנתם, ובכלל, אין יכול יהודי להעיו פניו ולעשות דבר כזה: הוזה בדאי שאין לעבור על כך בשתיקה. כך החלה הסיסה בין הגויים נגד רבינו, ותאווה נקם בערה בה ואמרו שיש לחסלו מיד. על פי גור דין זה התארגנו השכנים מבעוד יום, ושכרו קברות בריונים שכידי חרב ומשחים בחרבות ובסכינים חדים לעשות נקמה ברבינו.

למחרת מעט קודם חצות מתעורר רבינו דרשיש, טובל את גופו הטוהר במקוה טהרה, מוסף קדושה על קדשותו, ופניו מועדות לכותל המערבי. קל לנחש את אשר וזממים בריונים אלו, הם כבר משקיעת החמה אורבים לו, אוי, רק שיעבור היהודי הזה ונחטל אותו כמחובנו ונלך לבתינו לישון בנחת כמו בימים שעברו, חשבו הבריונים, כל אחד מהם רוצה להיות הראשון שיתקע את החרב בבטנו של יהודי זה. הרגע הגיע, הבריונים עצרו נשימתם, ועוד רגע יתנפלו עליו, ישפכו את דמו ויבתרו אותו למורים כפי המצובכן.

האם אתם מביטחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם?

(ליומא דהילולא של הדרשיש הקדוש י' שבט זעיא)

סיפור זה קרא לפני כ-250 שנים. בעיר הקודש ירושלים השמש שקעה לה זמן, ועלתה גדולה ירדה על הארץ במבואות העיר הצרים שרר שקט הרגיוות סגורות ובעליון כבר זומן שקועים חכמי הקבלה שקמו עתה משנתם כריוות לא מאבדים אף רגע אחד משעת רצון זו ופניהם לבית מדרש "בית א-ל" ואילו לגבי הישמעאלים יתרה מזו אלה הישנים על מסותיהם, מי זה ואיזה הוא אשר יעו להפריע את שנתם, הרי הוא מסכן את חיו, שאם יקצוף הישמעאלי על היהודי, מי יזעזע בערו מלהכותו מכת מוות? ובנוסף לכך יתבע אותו למשפט. כזה היה אז מצבם של יהודי ירושלים.

מעט קודם נקדחת חצות לילה, שעה שהאפלה בתקופה, מתעורר האדם ענק שבענקים המופרש מכל תענוגות חיי העולם הזה, איש המורם מעם אשר כל כולו שקוע בעולמות עליונים, קדוש קדושים, ורק דאגה אחת מקנת בלבו, משיצא לאוויר העולם ועד יומו האחרון, מדוע משיח בן דוד לא בא? אנחה שוברת כל לב נאנח עתה רבינו ודוהק רבי שלום שרעבי זעיא, אוי אי גלות השכינה אמא שלנו, השכינה בגלות, אוי אוי עונותינו חטו אלה ופשעינו האריכו קצנו, אמא מושלכת בעפר ואין איש שם לב, אוי לי על צערו של משיח, אוי לי בכך שחרב מקדשנו ושמן היכלנו, אנחת אלו נשמעו מחררו של רבינו בכל חצות לילה בכשעה שקם ממטוהו.

כך חכמי הקבלה היהודים יותר מכל אדם אחר מדי השכינה הקדושה, מה ערכה ומה מצבה, ברגיעים אלו קשה לחאר את גודל כאבם בהיכל הקדוש "בית א-ל", בין בתלים אלו הספוגים קדושה עילאית, קדושי עליון אלו חולצים נעליהם, וישיבים על הארץ לבושו שק ואפר, בוכים ומקוננים על גלות השכינה, בקול מר וכוואב מתחילים את סדר הוקן חצות "על נחרות בבלי" וכו' "אלוקים בים גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך". רבינו הקדוש אין הוא רוצה לומר את תקון חצות בין כתלי בית המדרש "בית א-ל", הוא רוצה לומר את התיקון ליד בית המקדש הגדול, בכותל המערבי שריר המקדש, שמשם לא וזה השכינה מאו חורבנו של הבית, כן, שם ראוי לערוך קנה גדולה היוצאת מעומק הלב.

יודע רבינו שאמירת תקן חצות כפי שהיא מתכוונן לומר היא סכנה נפשית בעבורו, אוי מתי יבנה בית המקדש ממלמל

צדקת ומשפט

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים נמורים יכולים לעמוד

משל למלך אחד היו שלושה בקבוקי יין ושן שקיבלם בירושה מאבות אבותיו ושמר עליהם מאד. והנה הוצרך המלך לנסוע למדינה רחוקה וקרא לשלושה ממכריו ואהבו והפקיד בידם את הבקבוקים, ביד כל אחד נתן בקבוק והזכירם לכל יעונו לפתוח את הבקבוק. שלושה האנשים הסתקרו לדעת מדוע המלך מצוהם כל יפתחו את הבקבוק, אין זה אלא מחמת שטעם היין משובח עד מאד, ולכן רצו לפתוח ולטעום מהיין, ראובן פתח את הבקבוק שחה מעט מהיין, טעם היין ערב לו מאד, לא יכל להתגבר על תאוותו ושחה את כל היין שבבקבוק. שמעון אמנם רצה לפתוח אך מחמת אהבתו למלך התגבר לא פתח כלל. לוי פתח את הבקבוק שחה מעט מהיין, ומאד התאוה לשותה עוד, אך מחמת אהבתו למלך התגבר ע עצמו סגר את הבקבוק כשפנים נשאר חצי מהכמות.

לאחר שהמלך חזר, קרא לשלוש האנשים לגעת מה עם בקבוקי היין. ראובן ששתה את כל היין, ציח המלך לתלחתו. שמעון שכלל לא נגע ביון, נתן לו המלך עשרת אלפים זהובים. לוי ששתה חצי מהכמות, נתן לו המלך עשרי אקף זהובים. כשראה שמעון כך, התפלא ואמר למלך: ארזי המלך ורזי אני לא שתינו כלל ונתת לי רק עשרת אלפים, ומדוע ללוי ששתה חצי מהכמות נתת יותר ממני? ורזי הוא עבר על דבריך, ולא רי שהענשת אותו עוד נתת לו כפול ממני? השיב לו המלך: אתה לא טעמת מהיין, ויתכן מאד שאם היית טועם היית שותה את כל אשר בבקבוק, כי לא היית יכול להתגבר על תאוותך מחמת ערבות היין. אבל לוי שחה חלק מהיין וטעם את טעמו הערב והמשובח, ועם כל זה התגבר על עצמו ולא שחה את השאר, רזי ראייה שהוא מחבב אותי ולכן הבפלתו לו את הסכום.

המשפט: הדין שלא עשה מעולם עוונות ולא טעם את טעמם, לא עמד בניסיון, כי התרגל מקטנתו לעשות רק מצות ולא טעם את טעמם של העונות, ועל כן אין הוא עומד כך בכל בניסיון, מה שאין כן בבעל תשובה שטעם חלק גדול מחייו את טעמם של העונות והתרגל אליהן, ובכל זאת התרחק מהן מחמת אהבתו לבורא יתברך. הרי הוא עומד בניסיון קשה כל ימי חייו, ועל כן מעלתו גדולה, ועליו אמרו חכמים "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים נמורים יכולים לעמוד"

(תורת הפרשה)

הרשיש הקדוש מתקרב אליהם, לא מבית ימינה ולא שמאלה, כולו אחז מחשבות עלילות, עובר ביניהם ומגיע אל הכותל כביום אתמול, חולץ מנעוליו, יושב על הרצפה ומתחיל לקנן על גלות השנינה בצעקות גוראות ובבכיות כיום אתמול.

השכנים הודיעו מהרעש שעשה רבינו הרשיש, והתפלאו, הרי הבריונים היו צריכים להרוג אותו, כיצד מעלו אלו בתפקדם. ישר עם בוקר רצו לחפש את הבריונים, כדי להענישם על שמעלו בתפקדם. ופתאום ראו את הבריונים עומדים בסמטה, כשידיים מורמות למעלה, וכל אחד סבינו בידו, והם עומדים דוממים כאבן וזוורים כסיד, ואינם יכולים לזוז ממקומם, או להציא מילה מפייהם. ידיעה זו התפשטה במהירות הבוק, ואנשי ירושלים מכל קצותיה, יהודים ולהבדיל ערבים התאספו לראות את המחזה המור הזה.

רק בני משפחתיהם וקרובי רשעים אלו, התרצצו אנה ואנה לחפש ולמצוא את איש האלוקים הנורא הזה, אשר בגללו באה אליהם כל הרעה הזאת. היכן הוא והיזווי הוה, היכן נמצא אותו ונגשק את כפות ידיו ורגליו, לבקש סליחתו למען ישוב הבנים לקדמותם. עתה דיענו מי האיש אשר התגבלו לו להימתו. רבינו הרשיש שהגיע לאונוני השמועה על הבריונים, יצא אל מקום האירוע, ומיד נפל קרובי הבריונים האלו, ונישק את רגלי רבינו הרשיש שישלח להם, הוא ניגש לבריונים ושאל באזניהם: "האם אתם מבטיחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם ולמרבית הפלא לעיני ההמונים שעמדו שם, שבה אליהם רוחם והחלו מנענעים בראשם לאות הסכמה לדבריו.

נגש רבינו אל הכותל המערבי וכך התפלל: "אנא ברחמיך הרבים, עשה למעןך אם לא למעננו, עשה עמי אות לטובה והראה לערלים האלו, כי אתה יחיד ושליט בעולמך, וכי שמך אדיר בכל הארץ" רבינו הניח עליהם את ידו וברך אותם לרפואה שלמה, ומיד חזרו לאיתנם. כן נתקדש שמו ותרברך ושם ישראל על ידי רבי שלום שרעבי הקדוש.

בין אדם לחברו

לחוכה מתוך אהבה

מסופר על הרה"ק רבי יוסף יצחק (הרי"צ) מליובאוויטש ויע"א (יומא) היהולולא י' שבט), שפעם נכנס אליו הרופא כדי להוריק לו זריקה. התבונן הרופא ברופא ובמעשיו. ולאחר מכן אמר, שלמדו ממנו אין צריך יהודי לומר דברי תוכחה לחברו. תחילה יש לבדוק את נקיות המורק והמוחצ. הרופא לובש חליק לבן, יש לרדוף את הדיים, צריך לבדוק גם את הצפורניים, אולי הכוי שם שמץ וזהמה. לאחר מכן מחטאים את הדיים בחומר חיטוי. ומחטאים גם את המוקס שבו מחבונים להוריק את הוריקת. ואו ברקיה עדינה מוריקת את התרופה. כך צריך יהודי לחיבן את עצמו קודם שהוא משמיע דברי תוכחה באונו חברו, אמר הרבי. ואו התוכחה פועלת את פועלת. יש לבוא בדיים נקות לזוד שאין ציפורניים דוקרניות, לחטא את דברי התוכחה מכל מניע זור, ולעשות זאת בעדינות ובקריה קלה בלבד. אם אין עושים הכנות אלה, לא זו בלבד שהתוכחה לא תעלית, היא אף עלולה ליצור יהודים מסוכן עוד יותר.

הגשת עזרה לזולת דוחה הכל פעם נתכנסה בביתו של רבה של עירק ירושלים תובכ"א הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד ויע"א, אסיפה כדי לדון בעניין ציבורי

חשוב. מקורבי הרב הומנו לאסיפה זו גם את הר"ר הרב משה וואלך זצ"ל, מנהל בית החולים שערי צדק בירושלים, שהיה קשור בלב ונפש לרב זוננפלד וקבל עליו את סמכותו בלא עוררין. כשנכנס הרב זוננפלד לחדר שבו הסבו הקרואים לאסיפה, קרא אליו את הר"ר וואלך ואמר לו, לדעתך אין מקומך באספה זו, כי אם בבית החולים שלך. וגם בעתיד אני מציע לך שלא ליטול בכיניטי מעסקים, אלא תקפיד להקדיש כל עיתותך הפנויות לחולים הרבים המצפים לך בכל שעות היממה. הר"ר וואלך לא השיב דבר לרב הנערץ, אלא נטל את מעילו לשוב לבית החולים.

וכאשר הושיט ידו להיפרד מרבו, אמר לו רבה של ירושלים, וזר לי משנות נעורי, שהנה"ק רבי שמואל סלנט ויע"א, קרא לביתו רופא אחד מבית החולים ביקור חולים, שנהג להארך בלימוד תורה בכל יום אחרי תפילת שחרית, וכך אמר לו: בירושלים מצויים ביה לומדי תורה וקובעי עתים לתורה. לעומת זאת, קיים בה מחסור חמור ברופאים טובים וממוחים, מוטב אפוא, שתקדים לבוא בכל בוקר לבית החולים שלך, ותעסק בריפוי החולים הזקוקים לעזרתך, קודם שאתה פונה לעסוק בדברי תורה.

תולולא דצדקיא

שבת קודש י' שבט
הנה"ק רבי מאיר קאצניעלסביגן ב"ר יצחק (מסר"ס מרזא - שבי"ה)
הנה"ק רבי שלום משהו רדיע שרע"ב (סידור הרש"ש - תקס"ב)
הנה"ק רבי יוסף יצחק היר"צ מליובאוויטש ב"ר שלום הובער (תשי"ח)
יום ראשון י"א שבט
הנה"ק רבי יהודה לייב מרעמי וברלין ב"ר דוד (קרבן העדה - תקס"ז)
הנה"ק רבי יהודה צבי אלס מסמבור ב"ר אורי הובך (הרע"ט)
יום שני י"ב שבט
הנה"ק רבי צבי הירש שור בעל "חזרת חיים" (שצ"ה)
הנה"ק רבי יעקב קאפיליש מליובקין ב"ר שמואל (תצ"ט)
יום שלישי י"ג שבט
הנה"ק רבי יהודה יעקב שמשון שפירא מוואסלאם ב"ר מינחם מקארין (תקס"ח)
הנה"ק רבי מרדכי מלעבוויטש ב"ר נח (תקע"ג)
הנה"ק רבי יח"ט נעטל מטשעבוב ב"ר מינחם (תקע"ז)
יום רביעי י"ד שבט
הנה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש אב"ד פאריס (פרי יהושע - תקס"ז)
מנה"ק רבי יחזקאל מאלכמנדר ב"ר שרגא פייבל (תצ"ט)
יום חמישי ט"ו שבט
הנה"ק רבי שלמה יהושע זור מראדזיץ ב"ר יעקב אריה (תרט"ג)
הנה"ק רבי חיים מרדכי מרגליות (שערי השוה"ר - תקס"ג)
יום שישי ט"ז שבט
הנה"ק רבי שלום מרדכי הובך שווארדאן ב"ר משה (מחזוריים מסרעאן-תרי"א)

ובתם תג עליו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הר"ר אבישאל חתן התשובות סו"ת י"א
הרב אברהם יצחק הכהן קאניוויטש זצ"ל
הש"ס

תיבה לנטילה ברכה (ה)

א) פעם אחת אירע כאב לחכם אחד בבתיפו, ואמר לו האר"י ז"ל שהמסך בלימוד משנה בין מים אחרונים לברכת המזון, ועבר על "תיבה לנטילה ברכה, ולכן בא לו כאב בתיבה" [תיבה נאחית "תיבה" (שלתן המזון) לבעל השומר אמננים ויע"א, סדר השלח, דף ר"ל ע"ב]

ב) משעה שנטל ידיו למים אחרונים, אמר לו לאכול ולשתות, ואפילו נטילתו דחה בשעות (כגון שהיה סבור שנגמר המזון), ונתברר שעדיין לא נגמר, אז שהיה סבור ללכת, ומיהר כדי לצאת לדרשו, ולבסוף נתברר שאינו צריך ללכת. (ד"ר אדם, כולל ב"ט, סוף דף)

נתקבלה תרומה
לזכות
כ"כ מרן אדמו"ר שליט"א

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 | ס"ל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת תנוית

גל פז

עין חמד

יזכא לאור צ' בית הכנסת לבנות צ"ן חודש - נאמלת ציון

פְּרֻשֶׁת בֵּא - בֵּין אָדָם לְחֵבְרוּ

"וַיְדַבֵּר לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו

וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתָּיו" (שמות י, כג)

לחמץ אפילו באלף. הרב דינר הקשה: "אבל אני נכנס לכאן כל שנה בערב פסח. מעולם לא ראיתי את הרב נוהג בחומרה זו. מה קרה עכשיו?"

מִן הָרֶב שֶׁטִּינַמְן נִסָּה לְהִתְחַמֵּק. אוֹלַם הָרֶב דִּינֵר אָמַר לְשׁוֹן: "תוֹרָה הִיא וְלִמּוּד אֵינוֹ צָרִיךְ."

הרב דינר הפציר במרן עד שלבסוף מרן נענה לו ואמר: "באמת תמיד הייתי נוהג את אותה חומרה. רק שפעם אחת הרבנית השתמשה בטעות במימ המברז."

"שהרבנית בטעות שעשתה, היא נבהלה כל כך וקראה בקול רם: 'הכנסתי חמץ הביתה'. ניסיתי להרגיע אותה ולומר לה כי מדובר בחומרה בלבד."

"אך חשתי שאין די בכך. הרבנית הרגישה שאני אומר זאת רק כדי להפיס את דעתה, לכן הפסקתי את החומרה הזו כליל, כדי להוכיח לה שאכן מדובר רק בחומרה ולא בהלכה מעיקר הדין."

כעת, הבין הרב דינר גם את מה שלא נאמר, "אין צורך בכך, משום שהשנה נפטרה הרבנית. שוב אין היא זקוקה להוכחה מוחצת זו."

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסו שליט"א
חבר הרבנות המקומית מברשת ציון

ציון אהב

18:15	17:42	16:30
18:11	17:39	16:46
18:11	17:39	16:46
18:15	17:42	16:49

פסוק זה מלמד אותנו כי נדרשת על היהודי עבודה תמידית במצוות שבין אדם לחבירו.

לא פעם אנשים סובלים מבעיות ומצרות שונות. יהודים מאמינים הם מפשפים במעשיהם ועושים חשבון נפש.

הם מגלים עד כמה זלזלו וחטאו בעניינים שבין אדם לחבירו. כשהם מתחזקים בכך, הם זוכים להסיר את מידת הדין המתוחה עליהם.

פעמים רבות אנשים בוחרים לתקן דווקא את אותם העניינים שבין אדם למקום: מחזקים את שמירת השבת שלהם, מחליפים תפילין- לתפילין מהודרות יותר, מקפידים להליך- בזמן תפילה בציבור וכיו"ב. אבל את המצוות של בין אדם לחבירו הם שוכחים ומזניחים.

זה מה שנרמז בפסוק: "ולא קמו איש מתחתיו" (שמות י, כג). מדוע לא הצליחו לקום? משום ש"לא ראו איש את אחיו" (שמות י, כג).

כאשר אדם אינו רואה את אחיו אינו מתחשב בו, הרי הוא עלול להביא על עצמו חלילה צרות ויסורים.

עד כמה זהרו גדולי ישראל בעניינים של בין אדם לחבירו, נטל ללמוד מן המעשה הבא: הרב דינר סיפר כי לפני פסח הגיע לביתו של מרן הרב אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל. הוא הבחין בחבית מים מלאה עד גזתייה.

"מה פשר החבית הזו?" התעניין. מרן שטיינמן השיב כי יש חומרה שלא להשתמש במים מן הברז בפסח, מכיוון שבחג עצמו אין ביטול

הצלחה בגור"ר

יזחק אריאל בן טוביה שמואל אימן בן אסתר ז"ל מאיר ישראל בן רחל ברכה- ליאור יהושע סופר נב"ב יהודה אריה בן רחל ברכה רחן אברהם ב"ר קציר אהרן ב"ר רחל ברכה בת פדילה דליה נטע יזחק בן רחל ברכה רחל ברכה בת פדילה דליה יוסף לישן בן דליה אריה-מנחם מנחם בן דליה אריה אברהם בן דליה י"ג. ש"ס דודו אקביל יוסף חיים בן טוביה שלומית שגדריי חיים דוביס נב"ב עמית בן אהרון נב"ב

ציון הגון וכשר במהרה

אורי חיים בן אול אסתר תרצה בתיה בת יענה נטע אילן בן ג'וליאנט דוד בן סופיה מיטל בת מלכה סליה פדן אסתר בת שלומית שירי יענה בת שלומית אסתר חבבה בת שלומית מיטל בת שושנה ספי רבקה בת אל אסתר אברהם מרג'ל בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מוסרי תרצה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר ז"ל ספי בת אסתר נטקה בת מלך טוב דיאל בן שרה נעמה בת יפה אסף בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יענה נירוי בת מוסה- מרדכי נירוי בן מרחם- מריה בת עדי- ספי בת מליקה אורן בן אסתר נטע יזחק בן רחל ברכה שירה שליל בת אורלי- רחל ברכה בת רחל ברכה יהודה אריה בן רחל ברכה יפה בת שרה-מנחם ויפואה משה בת נדימה עמית בת רחל ברכה רפאל ברכה בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה רחיה בת מברכה יזחק בן חנון אליהו בן רחל בנימין בן אסתר יהודה אריה בן אריס יערוזת אסתר מרדכי בן חיה- בראשת שרה ויפואה

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו נירוי בן יענה וגלית בת מוסרי	לרפואה שלמה למריאל בן אסתר
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת נב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת נב"ב	לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר ולילי אלחנן רפאל בן אריס ולילי אורי חיים בן שלי
לצ"ע הצדיק ר' חיים אבישולם כח פרוחה בן בלקה זצ"ל	

שואל ומשיב בהלכה – ט"ו בשבט

asker

responder

האם יש בישולי גויים בביצים מפוסטורות? מה דין חלב שתהליך הפסטור שלו נעשה על ידי גוי?

הלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א:

יום ט"ו בשבט הוא יום ראש השנה לאלילות. המנהג ברוב תפוצות ישראל בליל ט"ו בשבט לעטר את השולחן בכל פירות האילן ובמיוחד מפירות שבעת המינים, שהשתבחה בהם ארץ ישראל. לעניין הפירות מלבד הבדיקה של תולעים יש לקנות מחנות הנושאות "תעודת כשרות". היות שיום זה הוא יום שמח, אין להתענות בו. בבית הכנסת אין אומרים בו וידי ונפילת אפים.

פירות, שהשתבחה בהם ארץ ישראל, הם שבעה מינים, נכתבו: "אֶרֶץ חִטָּה וְשֵׁעֲרָה וְגַפְן וְתַאנָּה וְרִמּוֹן, אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדִבְשָׁ" (דברים ח, ח). (ויפוח "דבש": תמרים). פירות שבעת המינים קודמים לברכה לכל שאר מיני פירות העץ. כגון שנמצאים לפני תפוחים ותמרים או שקדים וצימוקים, יברך תחילה על אותו מין משבעת המינים, ויאכל ממנו, ולאחר מכן יאכל על מה שירצה. כתב מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, שאף אם אותו המין, שאינו משבעת המינים, חביב עליו יותר, כגון שחביבים עליו התפוחים יותר מן התמרים, או השקדים יותר מן הצימוקים, לעולם שבעת המינים קודמים, לברך עליהם תחילה.

וכל הקודם בפסוק בשבעת המינים עצמם, קודם לחברו. לדוגמה: התאנה קודמת לענבים, שכן בפסוק היא מוזכרת ראשונה, ותמרים קודמים לענבים, כי התמרים נכתבו שניים אחרי מילת "ארץ" שבפסוק (ארץ זית שמן ודבש), ואילו הגפן נכתב שלישי למילת "ארץ" הראשונה שבפסוק (ארץ חטה ושעורה וגפן), ולכן התמרים קודמים גם לתאנה ולרימון.

נמצא משפט הקדמה בברכות שבעת המינים, כך הוא: ברכת 'המוציא לחם מן הארץ' קודמת לכל דבר. (לכן מכסים את החלות לפני הקידוש בין שבת ויום טוב, להראות כאילו אין כאן פת לפנינו בכדי להקדימו). כל דיני הקדימה הם דווקא כשניי המינים נמצאים לפניו והוא רוצה לאכול משניהם. אבל אם שני המינים אינם לפניו, אינו צריך להמתין, עד שייבאו לפניו המינים שמקדם לברכה. לאחר מכן ברכת 'בורא מיני מזונות'. לחם או עוגה שעשויים מקמח חיטה, קודמים לחם או לעוגה שעשויים מקמח שעורים, שהרי חיטה נכתבה בפסוק לפני שעורה. לאחר מכן בסדר הבא: זיתים, תמרים, ענבים, תאנים רימונים, ולאחר מכן שאר מיני פירות העץ. ברכה אחת שמברך 'בורא פרי העץ' פוטרת כל סוגי פירות העץ שבדעתו לאכול כעת.

אם טעה והקדים פרי עץ המאוחר בפסוק לחברו, כגון שבירך 'בורא פרי העץ' על רימון, ויש לפניו תאנים, או אפילו בירך על פרי שאינו משבעת המינים, כגון תפוח, ויש לפניו פירות משבעת המינים, יצא ידי חובת הברכה ואינו חוזר לברך שוב. שאין משפט הקדימה של שבעת המינים כסדרן, אלא לעניין לכתחילה ולא לעכב בדעבד.

הצלה מפלאה

הגאון הצדיק ר' אורי אבריצר זצ"ל הקפיד מאוד לקיים את מצוות סעודה רביעית במקום המקובל כציון של דוד המלך ע"ה בהר ציון בירושלים בהשתתפות בקהל רב ובהמון חוגג. הוא טרח לקבץ בכל פעם בחורי ישיבה, והיה משכנע אותם להצטרף לסעודה. כמו כן היה מביא נגנים, שינגנו לכבודו של דוד המלך ע"ה. באחת הפעמים נשאל על ידי תלמיד חכם גדול: "מדוע בגילוי המבוגר מוסר הוא את עצמו לקיים סעודה רביעית דווקא באיזור זה ולא עושה זאת בביתו?". סיפר רבינו: "כאן זכיתי וראיתי את דוד המלך, שבא מעולם העליון להציל אותי וכיצד אוכל לערוך את סעודתי שלא לידי?".

לשאלה מתי זכה לראות את דוד המלך ע"ה סיפר: "לפני שנים בתקופת מלחמת העצמאות בשנת ה'תש"ח, הקפדתי לאסוף קהל ולערוך סעודה זו בציון של דוד המלך ע"ה בעל הסעודה. באחד השבועות שרר מתח גדול, ואנשים נמנעו מלהגיע לסעודה. נמלתי בדעתי, עד שהחלטתי, שהמצב אינו כה מסוכן, וכך הלכתי לציון של דוד המלך וסעדתי במקום".

"לאחר סיימתי, עמדתי ליד הציון ואמרתי תהילים. לפתע שמעתי קריאה בערבית: 'להרוג את כל היהודים!'. הבטתי וראיתי מעבר לחלון שני ערבים וסכינים בידיהם. החלונות בחדרי הציון היו עשויים מסווגי ברזל עבים, וכדי להגיע אלי, היה עליהם להקיף כמה בניינים, כך שהיה לי מספר דקות לנסות ולהימלט".

"ברחתי לעבר הבניין הסמוך, בצדדתי היו מדרגות לחצר העליונה. לאחר מספר רגעים שמעתי את צעדיהם, כשהם מחפשים אותי. הבנתי שהם עולים במדרגות למקום שבו שהיתי ושאיני נמצא כפסע מן המוות. החלטתי לומר וידי והכנתי את עצמי לגרוע מכל. לפתע ראיתי לומי! את דוד המלך בבגדי מלכות וכתר זהב על ראשו. הוא פנה אלי ואמר: "ר' אורי, אל תפחד. עצום את עיניך!". עמתי על עיני, ופירות שניה מצאתי את עצמי יחד טחנת הרוח בשכונת ימין משה מול הר ציון. (אמונה שלימה)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאג לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רחנית)

מינויים לקבלת העלון חים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnlineEH@gmail.com	הקדשת העלון ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמתו, רופאה שלמה, הלחלה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבוסם 26 א ת.ד. 83375, מבשרת ציון. מיקוד 9076926	לשאלות בהלכה נא לפנות לרב אליהו פנחסי 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רחנית)
---	--	---

אם כמלאכים - המקבל הרב דניאל פריש צ"ל

המקובל הרב דניאל פריש צ"ל - נולד בי"ז שבת ה'תרצ"ה (1935) בעיירה נאנאש שבהונגריה. בגיל שלוש, נפטרה אמו, ואביו נישא בשנית למרת פראדל. בהיותו כבן תשע פוצלה פניו השואה, ואביו נלקח בעל כורחו לשרת בשדה הקרב. עוד בילדותו ניכר כי לגדלות נועד ובעוד שחבריו יצאו לשחק, רבינו העדיף ללמוד משניות והתפלל בהשתפכות הנפש. בזמן השואה האימה וגם הוא נלקח למחנות מאוטהאוזן ואשוויץ ללא אף אחד מבני משפחתו. שם התרחשו עימו ניסים עצומים ממש, בגדר שלמעלה מדרך הטבע, כאשר לא פעם כבר נחשב בין המתים.

לאחר השואה נשאר באירופה ולמד בישיבת ערלו. בשנת ה'תשי"א (1952) עלה לארץ ישראל. עוד מימי צעירותו התעמק בנגלה ובנסתר. בשנת ה'תשס"ו (1955) לימד במרתף ומאז סבל מדלקת פרקים. בהיותו כבן עשרים ושבע שנים כבר רשם במחברותיו פירוש לספר היצירה. כנגד כל ספר קודש, שהכניס בליבו הוסיף על עצמו גדרים וסייגים להתרחק מהמידות הרעות המפסידות את הדבקות. את הכל קיים בהצנע לכת אלא שנתפס 'בקלקלתו', בעת שקיים בעצמו פעם אחת כשעשה גלגולי שלג.

רוב שעות היממה עסק בתורת הזוהר הקדוש. הפרעות רבות היו מנת חלקו בעת שספק בחיבורו 'מתוק מדבש' (22 כרכים על הזוהר הקדוש): תאונת דרכים, התמוטטות, חולשות קשות. כל אלו לא מנעו ממנו להמשיך ולכתוב. מסר שיעורים בביהמ"ד למקובלים של מוסדות משכן בניון 'אנשי מעמד', בישיבת המקובלים 'שער השמיים' ובכולל 'אוצרות חיים' שהקים ללימוד תורת האר"ז. שמש כמשפיע בחסידות 'תולדות אהרן'. בשנת ה'תשנ"ז (1996) בעקבות פטירת האדמו"ר ר' אברהם יצחק קאהן, פוצלה החסידות ורבינו עבר ל'חסידות תולדות אברהם יצחק', שם שמש כמשפיע. **האיר פנים לכל אדם. גאון בנגלה ובנסתר. ביתו היה פתוח לאורחים ורבים אכלו על שולחנו מדי שבת. כשביקשו לדעת מתי יש לרוב זמן פנוי, השיב תמיד: "עכשיו!"** הוא ישב, קיבל פתקים ועזר לרבים. בעל רוח-הקודש. נפטר בי"ד שבת ה'תשס"ה (2005). חי 70 שנים בדיק מיום הברית. ציונו בהר-הזיתים בירושלים בחלקת הגה"צ ר' אהרן ראטה.

אביו: ר' נפתלי הירצקא. **אימו:** מרת שרה. **מרבתי:** הגאונים ר' יוחנן סופר (האדמו"ר האדמו"ר), ר' אברהם יצחק קאהן (האדמו"ר מ'תולדות אהרן'). **חברותיו:** הגאונים המקובלים ר' שלמה ברנסדורפר, ר' יעקב הילל, ר' דוד בצרי ור' יוסף ליברמן. **מתלמידי:** חתנו, ר' יצחק כהן. **מספריו:** **יתוק מדבש** - פירוש על ספר הזוהר, אוצרות חיים, שער הגלגולים, שער הכוונות והגדה של פסח **ימי הבחורות** - הנישואין לרעותיו. **כפירתם** - ימים החופה **לחתן**. הנהגות על פי הסוד והחסידות **ימים החופה לכלה** - הדרכה לחתונה ולחיי הנישואין **וספרתם לכם** - פירות העומר **קדושה וצניעות** - הדרכה לזוגות נשירות **המחשבה** - עצות וסגולות לשמירת המחשבה **ישערי זוהר** - הדרכה הבאים לתורת הנסתר **בעל מתוק מדבש** - סיפור חייו של רבינו.

בבית קטן בעיר נאנאש שבהונגריה, התגורר הצדיק ר' דניאל פאלאטשעק צ"ל. בוקר אחד, קרא לאשת נכדו ר' נפתלי הירצקא, ואמר לה משהו כבוד ונפרד ממנה. הנכדה שבה לביתה ולא הסכימה לגלות לאיש, מה לחש על הסב. לא עברו ימים מרובים, והסבא הסתלק מהעולם. העיירה נאנאש התאבלה קשות על האיש שעבד את קונו מאז ומעולם.

אחר ההליכה פתחה הנכדה את סגור ליבה ושחה לבני משפחתה את הסוד הנורא: אותו בוקר קרא לי הסבא ואמר לי כדברים הללו: "חיי עלי אדמות עומדים לקראת סיומם. בעוד מספר חודשים אלץ להיפרד מכם וללכת בדרך כל האדם. באותו פרק תלדי בן בעל נשמה גבוהה שיאיר את עיניהם וליבם של ישראל בקשתי ממך, שתעניקי לבנך את שמי 'דניאל' ויהיה זה עבדו טובה גדולה". לא רציתי להאמין לברי הסבא, שכן היה בראי, סימה בקול בוכים, "ולק לא רציתי לגלות את דבריו. אבל הנה עיניכם רואות כי התקיימה בבואתו הראשונה. עתה נמתין לבואתו האחרונה..."

האדמו"ר ר' אברהם יצחק קאהן מ'תולדות אהרן' סיפר כי בכל עת ששאל את רבינו על מקומה של איזה גמרא, היה שולף את המקור כלאחר יד, בציון הדין והעמוד בדיוקנות. כאשר שאל אותו האדמו"ר: "הרי אתה מתעסק בקבלה, כיצד אתה בקי גם בנגלה?", השיב: "לעיתים בקבלה קדמו שנים רבות של לימוד בנגלה מתוך צער, יסורים וחיי דוקה לאין שיעור. לימודים כאלה של השם לתורה, אין בכך כלום. (מכובן במקרה של עקירת הילד) 'למתי עם רבינו במשך שנים-עשר שנים, ומעולם לא ידעה שחנור מזכרונו מאמר כלשהו מ"ס".

בספר 'קול רוחות הצדיקים' מביא בשל ר' אהרן חאגי שהיה מבאי ביתו של הרב עובדושי על הצדיק ניחן ברוח-הקודש: בפעם הראשונה כשהכרתי את הצדיק, נכנסתי אליו והוא שאל לשמי. עניתי לו, ששמי אהרן. אבל הצדיק אמר שזה לא שמי. השבתי, כי אכן כשנולדתי קראו לי בשם מרדכי ובעקבות בטיה מסוימת התייעצתי עם רבנים והם יעצו לי להחליף את השם לאהרן. הרב שאל אותי: "האם עלית לתורה כדי לשנות את השם?". עניתי שלא. אז השיב לי כי כל זמן שלא אשעה את שיתי בשם לתורה, אין בכך כלום. (מכובן במקרה של עקירת השם לגמרי יש גם צורך בהתערבות מקובל גדול, שיועד לספול במקרים כאלו בנוסף לעלייה לתורה).

לעוד מספר ר' אהרן חאגי: באחד הקברים נסעתי אל הרב עם עוד שני חברים שלי. נכנסתי לצדיק, כאשר שני החברים המתינו מחוץ לבית כאשר אין כל אפשרות לראות מי בחוץ. ברגע שדרשתי על מספר הדלת, אמר הצדיק: "לשם שני החברים, שבאו איתך יכנסו!". במקרה אחר נכנסתי עם חברי ל' יצחק מפי ערב. שיאצנו, הוסיף רבינו מספר פסוקים לשפירה ולזוהר אותנו. הדבר היה מוזר, שכן מעולם לא אמר לנו כדברים הללו. בהמשך כשנסעו ברכב ניצלנו מתאונת דרכים. (מעובד מתוך 'קול רוחות הצדיקים')

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

אוצרות הפרשה

פרשת "נא"

"ולכל בני ישראל לא ירחיק כלב לשונך" (יא, ז).

מעשה שהיה בתלמיד חכם, הפעיל באחת האגודות העוסקות בקירוב רחוקים, שימי מלחמת 'עופרת יצוקה' נסע אל העיר אשקלון, כדי לקרוב לחזק את רוחם של התושבים. לפתע, בעודו נהג בכביש, שמעה האזקה. בהלה גדולה הייתה במקום, והתלמיד חכם סטה במהירות לצידו הכביש, כדי לנצור לוצאת לעבר מרחב מוגן, ומתאוס קפץ לכביש כלב (שכנראה אף הוא היה מבוטח) אל תחת גלגלי הרכב ונדסר. מידעו מיהר לוצאת מהרכב ולהסתתר, והנה לאחר מספר דקות, כשכש אל מכוניתו, ראה מחומה גדולה במקום. אין אלו בעלי הכלב, שביכו את מותו, וחייפו את הנהג הדורס. התלמיד חכם נישט אליהם והביא את עצור הרב ויחנמומו, "האמינו לי, אינני אשם, הפגיעה בכלב הייתה בלתי נמנעת. הוא פשוט נכנס אל מתחת לגלגלים. אך אשלם לכם את כל שוויו, ואף אפצה אתכם על עמדת הנפש...".

האמיש, שהיו רחוקים מאד משמירת תורה ומצוות, היו המומים. הם לא העלו על דעתם לפגוש באדם חרדי כה נחמד ורחימן. על הספק הם ויתרו, ועד מהרה התמתחה שיחה נעימה בין הצדדים, ובסופה, קבעו להיפגש וללמוד תורה בבית המשפחה.

לא היה זה מפגש חד פעמי. התלמיד חכם המשיך להגיע אל המקום אחת לשבועיים, ולמסור שיעור תורה לציבור הגדול שהצטופף בבית המשפחה הכלב. אנשיהם הביעו את שמחתם הגדולה על שזכו להיכנס בשערי היהדות...

והנה, לאחר מספר חודשים, פנו בני הבית, שעדיין היו רק בתולית דרכם בתשובה, אל התלמיד חכם והודיעו: "החלטנו להפוך את המרתף הגדול שבביתנו למדרשה ליהדות, אליה יובאו מרצים חשובים, ויקרבו את בני השכונה ליהדות. נשמח אם תגיע אלינו מדי שבוע ותמסור לנו דברי הכמה...". התלמיד חכם השיב בחיוב, אך כאן הגיעה הודעה נוספת מבני הבית: "החלטנו כי שמה של 'המדרשה' יהיה 'בזרון איגור'...". "מי זה איגור?", תמה התלמיד חכם. השיבו בני המשפחה: "איגור הוא זה שממנו הכל התחיל - הכלב האהוב שלנו... אנו רוצים להנציח את זכרו בהקמת בית המדרש של 'מיו'. רק בדבר אחד הסתפקו, וביקשו לשמור את חוות דעתו של התלמיד חכם: "נשמח אם כבוד הרב יעזור לנו להחליט, אם לחרוט בשלל התנחנה המהכלב מת בתאונת דרכים, או שמה לציון שהוא נספה במלחמה...". התלמיד חכם החליט שלא להגיב בינתיים, וניגש אל מ"ו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א ושאל: "האם מותר לי להסכים לדרישתם של בני המשפחה, לקרוא למקום על שם הכלב, ובלבד שמישיביו ללמוד ולהתקרב, או שאם זהו ביוזון הקודש, שמקום תורה ותפילה ייקרא על שם כלב...?".

הלקי תשובת מ"ו"ר שליט"א: מצטני במקומות רבים שציינו חז"ל למעלות מסוימות בכלב, וציינו לשבח את מעשיו, וכדלהלן: מסופר בירושלמי במסכת תרומות (דף מ"ד ע"ב): מעשה באדם שחזמוין רב חשוב, והושיב אותו בראש השולחן ליד... כלב. אמר לו הרב ההוא, "האם הבאתני לכאן כדי לבוזתני לעיני הבריות? מדוע הושבת אותי ליד כלב?"; השיב לו בעל הבית, "כלב זה עשה נמי חסד עצום, בעת ששבא אחד נכנס לעיר, וביקש לגולל ממני את אשתי, נשך הכלב את השבאק, ועל ידי כך ניצלה אשתי. ולכן אני משלם לו כעת את שכרו ומכבדו בכבוד גדול...".

עוד מובא בירושלמי (שם ע"א): מעשה היה ברועים שחלבו חלב מהפרה, וכשיצאו לרגע, בא נחש וטעם מהחלב ותן ורצו את ארסו. הרועים לא ידעו מזה, וכשחזרו ורצו לשנות מהחלב, התחיל הכלב לנבוח בכל מיני צורות, ובזאת היה לרמוז להם שלא שחו מכלי זה. האנשים לא הבינו את רמזו, ועמדו לשנות חרף נבחותיו. מה עשה הכלב? קפץ ושתה בעצמו מן החלב, ומעבור מספר רגעים מת. התברר כי היה מוכן הכלב לשנות את הארס ולמסור את נפשו, ובלבד שלא ימותו בעליו. ועיניו במהרה"א (בסדרת דף צ"ז), שכתב כי "הכלב נקרא כך על שם שיכולו-לב והוא נאמן לאדונו. ומצאנו עוד מעלה בכלב כך שלא נבח מצרים, ככתוב בפרשתנו (שמות י"א, ז) ולכל בני ישראל לא ירחיק כלב לשנו, ולמיכך אמרה תורה בטריפה (כ"ב, ל) לכלב תשלכון אתו. ולכן, נראה שאם רצון המשפחה הוא להתקרב ליהדות, אין זה כל כך נורא אם יקראו למדרשה על שם הכלב, על מנת להמשיך את הלישיא את לב בני המקום לצור מחצבתם, לבלתי ידח חמנו נדה, ולהגדיל תורה ולהאדירה (והצטרב נא).

"והנעתם אל המשקף ואל שתי המחוות" (יב, כב). הכל בזכות אבות!

בפרשתנו נקרא על יציאת מצרים. אין לא היסטוריה נלמד, אלא בעינינו נצפה, בעינינו הקרוב והמוזר, עליו נאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כי הגאולה העתידה תהיה מעין נאולת מצרים, ואף תאמיל עליה! באותות ובמופתים תהיה, כנאולת מצרים. ובתשובה תהיה, כביציאת מצרים. שכן אמרו על הסוק "יורא אלוקים את בני ישראל וידע אלוקים". "ראה שעש תשובה, וגם הרעישו הרהרו לעשות תשובה. וידעו אלוקים, שאפילו אחד תבדו לא היה יודע, אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. וזה מכוון לבו וזה מכוון לבו, ועשין תשובה".

אישי לרעהו

לקט אמרות חז"ל
העיונות, עובדות
וההנחות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט תורה"ש יצאק בן יצחק
כל הזכויות שמורות לכוון אהבת אמת
לפרסום תוספת למהלך הלימודים בני רשות מובה

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח"ו אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il paypal:

שבת קודש י' שבט תשס"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:29 תל-אביב: 4:43 חיפה 4:33 מוצאי שבת: ירושלים: 5:44 תל-אביב: 5:45 חיפה: 5:43 רמת: 6:21

פרשת בא

אמת

"שפת שמים היא אמת..."

הנה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל דיבר פעם עם הנה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל על התמילות בימים הנוראים. בתוך הדברים אמר לו רבי אליהו שכאשר היה מתפלל לפני העמוד בימים הנוראים, לא היה אומר את התפלה לחץ שמופסת במחזרים, "הנני העניי מעשך נרעש ונפחד ונפחד ממחך יושב תהלות ישראל", כי הידך יכול לומר "נרעש ונפחד"... הלא אין זה אמת, ונאמר (תהלים קא-י) "דובר שקרים לא יכון לנגד עיניך..."

ובתדמנות אחרת הוסיף רבי אליהו: אנו אומרים בימים הנוראים "כי אתה אלוקים אמת ודברך אמת". פירוש: שפת שמים היא אמת ואם האדם אינו מדבר אמת, אין שומעים אליו כלל כי אין שם שפה אחרת מלבד ה"אמת".
לב אליהו

על דיקוק האמת...

סיפור רבי הלל קורמנר שליט"א: "סיפורי ה"אגרא" של **שיינמן** זצ"ל שאני עומד להוציא לאור את **אגרת המוסר להרמב"ם**. הוא אמר אותי אם ראיתי מה הוא כתוב על האמת והשקר, ובתוך הדברים אמר לי: "אני אינני מכיר אדם אחד שאומר רק אמת כל ימי חייו, הרבה אומרים אמת, אבל לא כל ימיהם!"

לאחר שהוצאתי את הספר לאור, כשאגרת המוסר ערוכה וסדורה בו וגם הבאתי בדברי הקדמה את שאמר לי הרב שיינמן, ניגש אחד מידידי והביא את הספר לפני הרב שיינמן, והראה לו את שכתוב בשמו בהקדמה. קרא הרב שיינמן ולפתע נזעק: "זהו שקר! לא כך אמרת!"

למרה פליאטו של ידידי, המשיך הרב שיינמן ואמר: "הוא כתב כאן בשמי ש"אין מעשך יהודי בעולמונו שדובר רק אמת". אני לא אמרתי "כמעט" אני אמרתי ש"אין כלל יהודי דובר הוה שאומר רק אמת".

כשבאתי לפני הרב שיינמן, נקף בי על השינוי שעשיתי בדבריו. אמרתי לו בהתנצלות שהתקשתי לכתוב שאין כלל בדבריך אדם שאומר רק אמת. והשיב לי: "בכל זאת צריך לדייק במה שאומרים!"

מוסף ש"ק – וישב תש"פ

לדקדק בכל דיבור היוצא מחפה שיחה על טהרת האמת!

נלמד מהפסוק: "והעיתרו לה' אלוקים" (פרק י"ז)

מדוע אמר מרעה "והעיתרו" בלשון רבים? ביאר הרמב"ן: "כי כן יאמר מרעה בכל פעם דרך מוסר, כי יודע מרעה כי משה הוא המעתיר, כי כן אמר לו: 'למתי אעתיר לך' "והעיתרו אל ה'" "אמרש בני אל ה'", כי לא ידבר [משה] בזה לשון רבים, שלא יוציא שקר ממיו.

נמצאנו למדים מדברי הרמב"ן, עד כמה דקדק משה רבינו בדיבורו שיהיה על טוהר האמת. שכן, אף כי מדרך הענוה לייחס את מעשה עצמו בלשון רבים, ואם כן, משה העניו מכל אדם היה יכול להכליל עצמו בלשון רבים ולומר "והעיתרו אל ה'" אעפ"י הקפיד משה שלא לסטות במשהו מדקדוק האמת, ואמר בלשון יחיד "והעיתרו" כפי שכן היה באמת.

ראיה לדברי הרמב"ן נוכל להביא ממה שלמדו חז"ל מהפסוק "בחר לנו אנשים" (שמות יז-ט) ולא נאמר "בחר לי" מלמד שהחשיב את תלמידו יהושע כמותו. ולכאורה תמוה: מה הראיה הרי יתכן שמה שאמר משה בלשון רבים היה זה מדרך הענוה ולא משום שהחשיבו כמותו!

אלא מוכן ראה לדברי הרמב"ן, שגם מדרך הענוה לא הוציא משה ממי דבר שאינו בדקדוק האמת ואם בכ"ז אמר בלשון רבים "בחר לנו" ראיה ברורה שהתכוון לעשות את יהושע כמותו.

נשאל הגר"ד סולובייצק זצ"ל (בעל הבית הלוי) על הפסוק "אמת מארץ תנחם": אם אמנם האמת צומחת ועולה בשפע רב מן האדמה הזרעה, מדוע מוסיפים כל כך בעולם אנשי אמת?

החשוב הגר"ד: "כדי להשיג את האמת העולה מן האדמה, צריכים להתחנף במקצת, וטבעם של רוב בני אדם הוא שאינם מוכנים לכופף עצמם למשה משעור קומתם הרגילה..."

עוד נאמר במסוק: "אמת קנה ואל תמכור" (משלי כג-כג) ופירש **כ"ק אדמו"ר מקוצק** זצ"ל: ישנם בני אדם שמחשיבים מאוד את האמת, אך רק כשהיא אצל האולת... את העולם כולו היו רוצים לזכות באמת, ורק לא את עצמם. ואכן אליהם נאמר "אמת קנה" - קנה את האמת לעצמך, לצורך עצמך; "אל תמכור" - אל תחזיק בה רק כדי למוכרה לאחרים...

עלון "אישי לרעהו" פרשת בא הוקדש לעילוי נשמת
ר' מרדכי יצחק בן פרלה אסרף ז"ל

יריגל יום השלושים בספירתו
ת. נ. צ. ב. ה.

לעשות כל מעשה מצוה, חסד והטבה לזולת, בזריזות!

נלמד מהפסוק: "ושמרתם את המצוות" (פרק יב-ז)

ודרוש חז"ל במילתא: רבי יאשיה אומר אל תקרא כן, אלא **ושמרתם את המצוות**, כדרך שאין מחמיצין את המצוה, כך אין מחמיצין את המצוה, אלא אם באה מצוה לידו עשה אותה מיד.

ידועה החקירה: מה עדיף, האם עשיית מצוה בזריזות אף שלא בהידור, או עשיית מצוה בהידור אף שלא בזריזות. לדעת **רבי יהודה החסיד** ז"ל אין לעכב את המצוה שבאה לידו אפילו על מנת לעשותה ביתר הידור כפי שכתב (**בספר חסידים** - תתעח) בזה הלשון:

כתוב (תהלים קיט-ח) חשתי ולא התחממתי לשמור מצוותיך. לא יעכב אדם את המצוה עבור זה שאמרה תורה (שמת טו-ב) "זה א-לי ואנוהו" - התנאה לפניו במצוות... שלא יאמר אדם כיון שיש לו טלית לקנות, אמתוך עד שיבוא לידו טלית יפה מאוד, אלא יקנה מיד טלית, אעפ"י שאינו יפה כל כך.

וזהו שכתב **הרמב"ל** ז"ל (**במס"י פ"ו**): יסוד הזריזות, שבהזדמן לפניו דבר מצוה או בעולתה במשבת, ימרח יחיש מעשיו לאחוז בה ולעשות אותה, ולא ינח לזמן שיתדבר בנתיים. כי אין סכנה כסכנתו, שכן כל רגע יוכל להתחדש ועיכוב למעשהו הטוב.

מנצנצו למדים מדבריהם, שלכ מצוה או מעשה טוב שיוכל אדם לעשות היום ועכשיו, אסור לו לדחות למחר ומחרתיים גם אם נדמה לו שאז יבצע את הדבר טוב יותר.

לפי דעה זו יתכן לדניא, שכל מצוה שאפשר לעשותה מוקדם, אין לאחר מעשה הידור ד"ברוב עם הדרת מלך". **לבוש** דאמריים הדברים על מצות מילה, שאף "כל היום כשר למילה" (**מפסחים ד**) מכל מקום, אריון מקדושים לקיימה בבוקר, ומעדיפים את הזריזות על מני ההידור, ולא ממתנים לעשותה מאוחר יותר "ברוב עם".

וכמו שכתב **הגאון רבי חיים פלאגי** זצ"ל (**בתוכחת חיים** לך לך): גם שי להחזר לעשות מצוות מילה בבוקר, תיכף ומיד אחר יציאתם מבית הכנסת... וכך מנהג כל ישראל לעשות בבוקר... וזלת כמה מקומות בכדי להחמין לנשים עד שיתקשו, ומרכיזה לאחר מצוות מילה, וזה גורם איסור גדול, לאחר עד תצות היום... ולא ישמע להן בדבר הזה כלל, אלא ימול מיד אחר יציאתם מבית הכנסת ותבוא עליו ברכת טוב...

ובספר ערוך השולחן (יו"ד סימן רסב ס"ח) כתב בדומה לזה: "בשאר מצוות אין קפידא כל כך אם נאחר מעט. אבל במילה שהוא חותם את ברית קדש ובוה נכנס לקדושה, ש קפידא גדולה שלא לאחר, ויש לנו לצוות על מנהג זמנינו שמאחרין המילה כמה שעות ביום מפי שטותים, שלא באו כל הקפואים וכדומה.

הנאם באבות (פרק ב-ב) אומר: "היום קצר והמלאכה מרובה והמעלים עצלים ובעל הבית דוחק". וביאר הגה"צ **רבי יוחם לייבוניץ** זצ"ל (**בספרו דעת הכמה ומוטר** - ח"א) כי "בעל הבית דוחק", ייינו שהקב"ה, כביכול, אינו ממתין אלא ממחר ודוחק מאוד. אפן השכינה מתעבת אל מולדת על ההרים מקפצת על הבעות, ועל האדם לרץ ולמחר אחרי הקב"ה כביכול, עד שאין לו שהות להשתלח אף לא לרגע קט, כי אין ממתנים עליו כלל.

וכמו שאדם החפץ למשוך את חברו העובר ליד ביתו, הרי בידועו שהלה יעבור ולא יחכה, ודאי שכשישמע דפיקת הראשונה יחוש בכל היעוררו לקראתו, ומיד יפסיק לשם כך כל עיסוקיו בידועו שבהתעכבו מעט קט יעבור הלה לדרכו. על אחת כמה וכמה עליו למחר כשיודע שבעל הבית - הוא הקב"ה - דוחק ואינו ממתין עליו כלל.

והיה הגאון **רבי אברהם מאוליינאב** זצ"ל דורש בדרך צחות: "עת לעשות לה" הפרו תורידך" (תהלים קיש-קכו) - כל מי שאומר "עת לעשות לה" שיש עוד זמן לעשות המצוה וממילא מאחר בעשייתה, אזי "הפרו תורידך" - הריוהו כמפר התורה, שכן אם לא ימחר לעשות המצוה עלול להפסידה...

חשיבות הזמן...

חרב מפוניבו - הגר"ש **כהנמן** זצ"ל היה רגיל לומר שהחפץ **חיים** זהה לאריכות ימים מופלגת לא רק מפי שקצבו לו בספר החיים יותר משעשים שנה, אלא בעיקר משום שהיה עול על כל רגע בחייו, ומביל אלא עד תום לחפצי שמים.

וסיפר חרב מפוניבו: פעם אחת היינו - **רבי אלחנן ורסמן** זצ"ל ואני - זקוקים בעת לימודינו לעיון בספר נדר מסוים. ובראותנו שהחפץ **חיים** מביא מדבריו בספר **"משנה ברורה"** סברנו שיש לו ספר זה בביתו, ביקשנו, איפוא, שישאיל אותו לנו. השיב לנו הח"ח, כי אותו ספר אינו מצוי כלל תחת ידו, אלא כשהוצרך לעיון בו לקחו בהשאלה מספריית הנגיד ר' יעקב ברידא בעיר וורשה.

משתבחין החפץ **חיים** בסימני מליאה על מינו, מדוע אין לו ספר כזה בביתו, העביר הח"ח את עיניו מהטורות על מדפי מקדוש אשר בחדרו, ויפן אלינו באמירה: "גם הו יותר מדי, ועד שלא אצטער על הספרים שאין לי, מצטער שאני על הספרים שיש לי..."

ואנחנו בשמענו את דבריו לא ידענו את נשנינו. לא הינו מסוגלים להבין, הלמאי מצטער כל כך אותו צדיק על ספרים קדושים שיש לו!"

אולם כעבור רגע של אתנחתא, המשיך הח"ח והסביר את עצמו: "הלא ספרים עולים במסו, אף ספר איננו עומד פה בארון מאליו... וכסף פרוש זמן, האדם מקדיש ממנו כדי להרוויח את כספו, דמי "גם הו יותר מדי, ועד שלא אצטער על הספרים שאין לי, מצטער שאני על הספרים שיש לי..."

חרב מפוניבו

"היותר דרין הוא שינעתי"

העיד רב ליפא ברוורט על הגה"צ **רבי מרדכי צוקרמן** זצ"ל: "מדתיים היה להחובט בנשי החפנים שהיו אצלו רבי מרדכי:

מצד אחד, כל ברכה שבידך וכל מצוה שעשה, היו במתינות ובנחת. ומצד שני, כשהיה מדובר בעשיית חסד עם הזולת, הייתה בו זריזות מופלאה שלא הייתה מביטת צעדי עול ימים. מעולם לא דחה דבר למחר, תמיד היה עושה מיד.

בוקר אחד, מיד לאחר תפלת ויתוקי, הגיע רבי מרדכי לבית הכנסת זמניק, ומסר חבילה, לבנאי בית הכנסת, שנשלחה עבורו. ממה הנבאי על הטיחה, ותבהור לרבי מרדכי כי היה בדעתו לבוא לקחתה בעצמו. וכי לא העלה בדעתו שרבי מרדכי יסרח להביאה...

אך רבי מרדכי ביטל דבריו בהנף יד: "מה יש כאן לדבר, זהו מעשה חסד. היה צריך לעשותו. והנה זה נעשה במהירות האפשרית..."

ומילא במהמה, דברי **בעל התניא** ונגייה פרק כ"ו: "שני האנשים הנצמאים במאבק ומתעצמים אז כנגד זה, מי ינצח? לבטח נענה. זה שיש לו יותר כח, הוא ינצח. אבל לא כן הוא: אלא היותר ארז - הוא זה שינעתי..."

יחיד ודורו

לשמור על כבודו של הזולת באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "וירדו כל עבדך אלה אלי" (פרק י"א-ו)

וכתב רש"י (מגמרא זבחים ק"ב): חלק כבוד למלכות, שחרי בסוף ירד מרעה בעצמו אליו בלילה, ואמר "קומו צאו מתוך עמי". ולא אמר לו שיש להטות ידו אליו והשתחוית לו, כיצא בזה אמרו חז"ל על המקור "ויצא אל בני ישראל ואל מלך מצרים" (ב-ו): אמר להם הקב"ה, הוי נוהגים [במפתח] כבוד, וחלקו כבוד למלכות. ואף על פי שאני צריך לעשות בו חדין, ונלמד ק"ו לעצמנו: ומה אם למרעה הרשע, מקמדי כך הקב"ה לשמור על כבודו, אדם משראל באשר הוא, על אחת כמה וכמה שיש לשמור על כבודו (אור יהו"ה).

ידועה אמרת התנא (במסכת אבות פ"ד מ"א): "איזהו מכובד? המכבד את הבריות" מדוע המכבד את הבריות הריהו "מכובד"? ביאר זאת הגאון **רבי אליהו הכהן מאויז'ר** זצ"ל (בספרו **שבט מוסר**) ברעיון הבא:

חיי דוע שאדם מוכתב רק כאשר אדם מכבדו, אך כאשר מכבדו אדם בוי, בודאי אין זה כבוד בשבילו. מעתה, מובן, שאם אינך באמת את הבריות כולם, ללא יוצא מן הכלל, ויהיו כולם אנשים מכובדים בעיניו, נמצא לדידו שאין מציאות כזו של "אדם בוי", ואי לא אחד באשר הוא. שיכבד את המכבד, יהיה זה כבוד בשבילו, שחרי כיבוד אדם מכובד ולא בוי.

ע"כ כמה יש לחוש לכבוד הבריות, וראים משהשתובט על **הגאון מוקוטנא - רבי יוחנן טרונק זצ"ל** בשרית ישועות מלכו והא"ע סימן מו) וכך כתב:

בדבר השאלה על בחור ובתולה שנתדכו, ואחר שלושה חודשים חלתה הכלה במחלת הפאנקו (אבעבועות שחורות) ועברו על נעשה מניה קמטים ונמאסת היא בעיני החתן ואינו רוצה להנשא לה. אמנם עפ"י המוסר והיראה איננו נכון לעשות כזאת (לעזוב אותה) אחד אשר בא עמה בברית (האיוריסין), והיא לא מפעה נדוד בשום דבר, אף ראו לבעוד בה ולבייש אותה על לא חסס בכפיה ולא עשתה שום עוול נדוד.

והופיך הגאון מוקוטנא: "ואם חלתה עד אשר שנתח יומיה, הרי שקר החן ורובל היופי, וראוי לו ליקח את מקוה שלם שמים, ובודאי יהיו לו בנים הנונים ויראי חטא אם תהיה כוונתו לשם מוצא ואל יהי לך בעיני החתן ואביו ואמו, בשות בתולת ישראל, וראוי להם (והורים) לדרב על לב בנם להתמיס בה, ויערב לו מקוה יהיה זה שלום. עכ"ד."

"כבודו של אדם יקר מכל הון"...

הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל יצא פעם עם אחד העסקנים בקובנה לגבות צדקה עבור אדם שירד מנכסיו. ומחמת שהיה אותו אדם ידוע בעיני ממוכבד על הבריות, החליטו ביניהם להעלים את שמו מן התורמים.

הם נכנסו לאחד מעשירי העיר שבטוחים היו בו שיתן להם נתנה הנותן. קיבלם העשיר בסבר פנים יפות, הנכסים לטרקליני, הושיבם בכורסה ושאל אותם לשם מה באו אליו.

ששם דבר שבדקתה". השיב רבי יצחק אלחנן. "לצרכי ציבור" שאל האלחנן, ורבי יצחק העשיר בסבר פנים יפות: "מיב" הוא זה?" שאל העשיר בסקרנות. אמר לו רבי יצחק אלחנן: "אין אני יכולים לגלות לך. אדם חשוב הוא שירד מנכסיו ומצוה עלינו להחזיק בו".

החורר העשיר מעט כנמלך בלבו ואמר: "רבי, הריני נתון עשרים וחמשה רובל לצדקה זו, ובלבד שייארם לי מיהו זה שאמר לקב"ה את הצדקה". הביט העסקן ברבי יצחק אלחנן כאומר: סכום זה אינו דבר מועט... ואולם רבי יצחק אלחנן ענה מיד: "אין אני יכולים לגלות!".

ראה העשיר שרבי יצחק אלחנן עומד בדעתו ואמר: "הריני נתון בתמישים רובל ובלבד שינלה לי"... שוב הסתכל העסקן ברבי יצחק אלחנן ואמר: "רבי שמא... תמישים רובל..." ואולם רבי יצחק אלחנן אינו מגלה.

המשגיח העשיר: "הריני נתון מאה רובל" שמע העסקן, התלבב ואמר לרבי יצחק אלחנן: "רבי, נודיע לו את שמו של לפני ובתנאי שלא יגלה לשום אדם... הרי מאה רובל לפנינו, כמה נצטרך לטרור ולחור על הפתיחה עד שפאנקו סכום כזה...".
ואולם רבי יצחק אלחנן לא זו מדעתו כמלא הנמה ואמר לעשיר: "אל תפצור בנו. אף אם תתן לי את כל הון ביתך, לא אגלה לך. כבודו של אדם יקר מעיני מכל סכף ורחב שבעולם".

כיון ששמע העשיר כך, נטל רשות מהעסקן והכניס את רבי יצחק אלחנן לחדר פנימי. שם שפך העשיר את כל לבו לפני רבי יצחק אלחנן. השעה חדוקה לו מאד. הוא על סף פשיטת רגל. לו מכבר רצה להכנס אל הרב לבקש עזרתו ואולם חושש שמא יודיע הדבר לבריות. וכשיו שראה עד כמה הרב אהר כבבודו של אדם, הוא מבקש ממנו, שירחם עליו ויציאו מצרה לרווחה.

נדולי הדורות

כבוד בין חכמים

מדה טובה לתלמידי חכמים ובני תורה החולקים כבוד זה לזה בכל עת!

נלמד מהפסוק: "דברו אל כל עדת בני ישראל" (פרק יב-ג)

וכתב רש"י (מהמכילתא): וכי אהרן מדבר והלא כבר נאמר ואתה תדבר! אלא חולקין כבוד לזה לזה ואומרים זה לזה למדני, והדיבור יוצא מבין שניהם כאילו שניהם מדברים...

שינו (אבות פ"א-ו) ואי: "חכמים החרו בדבריהם שמא תחובו חובת גלות". והקשה **רבינו תידי"א** זצ"ל: לכאורה היה מדויק יותר לומר: "שינו תגלו" אלא מביא תידי"א עפ"י דברי חז"ל (שבת קט"ז): "לא חרבה ירושלים אלא על שיבוי בה, ת"ח. מעתה נלמד ק"ו, אם חרבה ירושלים בשביל שיבוי בה, ת"ח, ק"ו שלא תבנה את עדיין מבזים. אמנם צריכים שהיו עצמם בדבריהם בינם לתביריהם שלא לת מקום לעמי הארץ לבוותר. דאם ח"ו הם הגורמים, נמצא שחטאי עמי הארץ ליהיהם.

הוא שאמר: "חכמים החרו בדבריהם" וק"ו במעשה. "שמו תחובו חובת גלות". כלומר: חובת גלות שיש לעמי הארצות על שהם מבזים ת"ח, תהיה עליכם, לפי שאתם גורמים להם שיבוי אתכם והנכם עוברים על "לפני עור לא תתן מכול".

"הביאור יוצא מבין שניהם"...

כששם הצדקה **רבי שלמאן מוצפי** זצ"ל עם תלמידיו בציון הרשב"י והנו בתורה בשעות הלילה, הגיע למסקים הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל עם שלושה תלמידיו. רבי יהודה היה עשיר מרבי שלמאן כבעשר שנים.

יושבים התלמידים ומחכים שרבים רבי שלמאן ימשיך להסביר את הנלמד. אך לפתע הרב שותק הוא רומז לתלמידיו להמשיך לקרוא ללא הסבר. תמורה התלמידים מאוד ושאלו: "מדוע הרב אינו מסביר?".

השיב להם רבי שלמאן בתוכחה: "כיצד יכול אני להסביר, והלא נמצא איתנו כאן ראש הישיבה רבי יהודה, ואיך אפתח פי לבאר בנוכחות גדול ממני בחכמה!"

נדחמו התלמידים לשמוע ותחנתו של רבי שלמאן. הם מנו לרבי יהודה בבקשה שייסביר להם את הנלמד. אך הוא סירב, באומרו כי רבי שלמאן גדול ממנו בשנים ובחכמה:

לבסוף עשו מין פשרה ביניהם: כל אחד מהם קרא והסביר קטע אחר. **ועלמו של צדיק**

ומי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

נר-נשומה חי

עבודה זרה רח"ל. אך בשלב זה רבי צבי לא ידע מ כך. במהלך הנסיעה המשיך רבי צבי למשש בעדינות לכיוון ליוב, ולתת לו להביץ שגם אם לא מצאו את המצבה, קיימים הרבה דרכים למקום יתברך.

הוא ביקש לדעת אם הוא חושב על כיוון שכזה - - -
שתיקה רועמת השתררה ברכב במשך כמה דקות, עד שהאדם החליט לחזור ליהדותו. והא ראיה: כן הוא השיב לשאלת הרב בשאלה משלו - כדרכם של היהודים.

"נו, אז מה אני צריך לעשות בקשר לזה?" שאל הנכד.
על מנת שהשינוי יהל' אמיתי, יסודי, העדיף רבי צבי להשיב את הכבוד למגרש שלו. ביקש ממנו לחשוב איזה צעד משמעותי לכיוון היהדות הינו הכי ביצועי מבחינתו.

חלף שבוע והאדם מתקשר להתעניין בשלום רבי צבי, שוחחו על הא ועל דא וזוהו הסתיימה השיחה.

חולף לו שבוע נוסף והוא שוב מתקשר להתעניין בשלום הרב רבי צבי שידע עד כמה מדובר באדם טרוד, סבר שהשיחה יתיכף תזרום לאפיק מנשי כלשהו אך לשווא.

כאשר האדם העסוק הזה התקשר בשלישית "להתעניין בשלום הרב" זו כבר הייתה מעין הכרות בשלות לקבל כל מה שיטילו עליו.

"יש לך לאחרונה זמן מיותר להתעניין בשלומי?" שאל רבי צבי בסרקוזם. הוא השיב שברצונו ללמוד יהדות... על-אתר הם קבעו לימוד משותף בחברותא.

בהודמנות, כאשר חלפו השניים ליד ביתו של היהודי התעניין רבי צבי בחיוד "למה אתה לא מוזמן אותי אף פעם לביתך?" האיש זע באי נוחות והרב קלט שיש דברים בנו (וליתר דיוק: בניו)

כאשר נכנס הביתה הודיעו לגלות עליהם רח"ל בכל מקום. ורק בשלב זה שמע את האמת הנוראה שמדובר ב...משומד שרוצה לשוב לחיק אביו שבשמיים. על אתר הורה לו לטלף את כל סממני העבודה זרה מביתו, ושלח אותו לטבול במקווה - כמנהג שנוהגים עם משומד שחזר לעם ישראל. עד מהרה עיטר האיש את פתח ביתו במזוזה מהודרת וקיבל על עצמו שמירת שבת קודש.

ואז שמח הרב לשמוע ממנו משפט מרגש שהצדיק את כל ההשקעה.

"אם תבור הנצר האחרון של המשפחה לא הצלחתי לחזיק נר נשמה על קבר הסבא - אשמש בעצמי כנר נשמה!"

אם 'בלארוס' מזכירה לכם רק המגנות המוניות מול 'הרודן האחרון של אירופה', אתם מוזמנים להצטרף למסע קצר שיאיר בפניכם את 'האיש-לרעהו' של המדינה הקומוניסטית האחרונה ביבשה:

פרברי עיר-הבירה 'מינסק', בית החיים היהודי הקטן סילוביץ'.

שתי דמויות מסתובבות סביב המצבות שוב ושוב. הם מתיים ביום ימינה, שמואלף שוב ימינה. מסתובבים, נוהרים מעל מצבה דהויה בניסיון לברר אמתיות - אך לשווא.

כמר שולט בכל, מעילי החורף לא מסמלים את תפקידם (בשעת כתיבת השורות שורר מינסק מינוס 12 מעלות, ובלילה צמי מינוס 19). רוחות עזות מקשות על המלאכה והאצבעות קופאות. הם מתאמצים קשות אך מבוקשים לא נמצא.

מי השניים אשר משוטטים בין המצבות הישנות? הראשון הוא הרב הנאון **רבי צבי ביכמן** שליט"א - רבה הבתלי נלאה של בלארוס, השני - יהודי מקומי.

קדמה לסיור בבית הקברות, שיחה טלפונית שהגיעה לרבי צבי. הית זה יהודי יליד בלארוס, שמתגורר בישראל, אשר סיפר כך:

אבא שלי זכרונו לברכה קבור בבית הקברות סילוביץ', וכבר שנים רבות שאף אחד לא פקד את הקבר. ה'אירציוט' הלך ומתקרב, ואני מבקש שתתקשרו לבן שלי שמתגורר בבלארוס ולבקש ממנו לפקוד, יחד אתכם את הקבר. אני מתחנן שהבן שלי - הנצר האחרון של המשפחה - ידליק נר זיכרון מעל הקבר של סבא שלו.

כמי שכבר קראתם, הוא נעתר למשימה - אך למרות המאמצים הרבים על אותה על ידיהם המצבה.

זכרונו למינסק - סיפר רבי צבי - בדרך הבהרתי לנכד שככל הנראה אפילו תקווה לגלות את הקבר. מסתבר שברבות השנים הקימו עליו מצבה.

נו אז מה הלאה? - שאלתי.

הוא לא הבין את השאלה. הוא אני עצמי קבעתי שאפסה תקווה!

חזרתי באוזניו על דברי אביו שנאמרו לי בטלפון אודות "הנצר האחרון" של המשפחה שמתגורר בבלארוס, ושוב גיששתי בעדינות "אז מה הלאה?"

הוא לא הבין את השאלה, "מה הלאה!! לא מצאו את הקבר אז אני חוזר כעת הביתה!"
"אבל לאיזה בית?!"

יחלפו עוד זמן רב עד שתצופ מלוא המשמעות של השאלה המטרידה "לאיזה בית?" שכן באותה שעה עדיין היה ביתו של היהודי, של "הנצר האחרון", עמוס בצלבנים ובדיוקנאות של

**חיית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממוקר ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

תבנית מאגורות אבונים

עלון שבועי עבית בני אבונים

פרשת בא

מאגורת אבונים

פנינו אמן ותפלה בפרשה

'בא אל פרעה' - ללא חשש מקסרונ

ד"אמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתמי אלה בקרבו (א"י)

לכאורה יש להקבין, מה טעם הוא: "כי אני הכבדתי את לבו"? אדרבה, כבדות לבו של פרעה משפיעת חסד על התופע מלכו אל"ו, שהלא במצב שכזה אין כל סכנו שישמע לדברי משה?
פרש הפה"ס שיקי:

אדרבה, משה חשש ללכת לפרעה דווקא משום שחשש פן ישמע בקול ה' וישוב בתשובה. שכן בכך יתעורר קסרונ על בני ישראל על שלא שמעו בקול ה' (הוא תלוי ג"כ אצל השבדור חקמים והשמי טברני"א א"ו) ואל תכפה שינה הנביא סרב ללכת ולהוכיח את אנשי גינה כדבר ה' - ספר שחשש שפא חרונם מכות תוכחחו תעורר קסרונ על ישראל. לפיני חשש זה אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "בא אל פרעה", ואל תחשש פן יעורר הדבר קסרונ על ישראל, "כי אני הכבדתי את לבו" לכל ישמע לדבריך.

הפ"ס שיקי השלים על התורה

דראות גוים ובני גוים עוקמים תתורג

והלמני אספת באוני בך וכן פני בא את אשר העללתי במצרים ואת מלכותי שמיני גם וידעמתי כי אני ה' (ב"ב)

דדש רבי שלמה זלמן פרידמן קא"ד טענאק:

דדע קסרונ חקמים (כ"ט מה א"א) ליל שהוא תלמיד חכם וכו' תלמיד חכם וכו' בנו תלמיד חכם, שבו אין התורה פוסקת מארעו לעולם. אולם פרשו התוספות (כ"ב ט"ו א"ה הוסיפו) שהבטחה זו באמרה רק באפן שהאב הבן והנכד רואים זה את זה. רמז לדברינו נתן למצא בפסוק שפליגני: אם "תספרי" בעצמך את דברי התורה "מאני בך וכו' וכן פני או" מבטח לך כי אל תפסס התורה בעצמך "דורקמתי" בלבם "כי אני ה'".

על כך אנו במקומנו מבידות ליום השבת "דורקמתי" הוא, דברך את מו... ויזכו לראות גוים ובני גוים שיוסיקו בתורה ובצפונות" - שנובה לראות את בעלינו, כל כי אל תפסס התורה בעצמך "דורקמתי" דרעו לעולם.

קסר שלמה

משוננס ניסן מרביס באמנתה

החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה' (ב"ב)

דדש רבי חיים מקיסט מטנד' ירושלים:

בעת ציאת מצרים נטהרו ישראל מכל טעך עבודה זרה והתחוקה בלבם האמנה השתורה בה. מדי שנה, בעת שמתחדש עלינו חדש ניסן, מתעורר רשעה של אמנה על לבו של כל יהודי, וכולו הוא לחצו ולכנס בלבו את האמנה בה ובשליטתו המחוללת בכל. רמז לכך נתן למצא בלשון הכתוב: "ראשון הוא לכם" - סופי תבות אמן.

תורת מוצרני עמי לו

הזירותו של משה מלשון המשמעת קסר

והעיתו לה אליקים ויסר מעלי רק את הפות האה' ויצא נעם פרעה ויעתר אל ה' (י"ד-ט)

מעשה ופעם נפוש רבי אברהם יסחן ראש ישיבת נובחרדוק בשמחת שבע ברכות עם הרבי בעל דברי יואל מפיאסטר. ברצונו לתאר באוני רביא את גדולתם של חכמי המוסר, שח פניני מעשה שארע עמו רבי ונדול מלמטנו: פעם קבל מכתב ממלכידו שבו הוא מקטק מענו שיתפלל על זוגתו החולנית. כקש רבי ונדול ממשמשש שיכתב לאותו תלמיד ביש את משה דדש וזוגתו בקשטנה, אולם לאתר שכתב המשישש את הסכתה סרב הרב לחתם עליו. לפיליאת המשישש הסביר: "כתבת אנו מתפללין - בלשון רביס, בעוד שרק אנכי מתפלל". הנה כי אף על פי שהנהג היה לכתב בלשון רביס, חשש רבי ונדול לטעות מן האקט ולו כמלאו ניסן.

לאחר ששמע הדבר יואל את המעשה, השיב כי כנאנה היתה הנחנתו של רבי ונדול, והוא כן כבך לדבריו הרמב"ן מאוסר למתפלל יחיד להשתמש בלשון רביס, וכתוב שימעישה פן עזון שיקי בידו.

לימים ספר רבי אברהם:

מקטק שנים רבות לאחר אותו מעשה נסיתי למצא את מקור דברי הרמב"ן הללו, ולא עלתה בידו. לרב השנים התחלתי לחפש שמא אל שמעתי היטב את דברי רביס, אולם לבסוף האיר ה את עיני וספצתי

את דברי הרמב"ן על הפסוק שלפנינו המצוין את העבודה שבעוד פרעה פונה אל משה וזהו בלשון רביס: "והעיתו, משה מקסיד כל העת להדגיש כי הוא לבדו עתיד להעמיד, כפנתוב: "והעיתו" אל ה' (הו כהו): "אפרש את פני אל ה' (הו טו) ובאר: "כי לא ידבר משה בזה לשון רביס, שלא יוציא שיקר ספירו".

שילמות שקדורי עמי לו

על נסיד שבבל יום עמנו

והיה כי תבאו אל הארץ... והיה כי יאמרו אליכם בניכם... ויבך הקים וישתחו' (כ"ב כ"ו-כ"ז)

ו"ויבך הקים" - על בשורת הגאולה וביאת הארץ, ובשורת הגונים שיהיו להם" (רש"י).

באר רבי חיים זב אלוטסקי מראשי ישיבת תורה אור:

מטבע האדם שאינו מבחין בגוים הנאמרים המתחוללים עמו בכל רגע ורגע בהשגחה פרשית מפלאה, אף שלעתים הם גדולים ועצומים יותר מהגוים הגלויים. בעת ציאת מצרים, כשנכחו ישראל לראות בגוים הגלויים שישעה עמם הקדוש ברוך הוא התעוררו להכיר בגוים הנסתרים, כדומת לוד לודים. ולהודות פן עליהם על פן, כלומעם על הפסים הגדולים שעתיד ה לעשות עמם ב"בשורת הגאולה וביאת הארץ, התעוררו להודות אף על הש"בשורת הגונים".

ספור נפלא ספור הפסונים רבי זיידל אפשטין משנות לפרודי ב"שיבת מדי:

פעם לקה אחד החבורים כסוביטת מעים קשה, ובשל כך נאלצו להחישו בדחופים לורשה הבירה כדי לנחמו. זמן מה לאחר נסיעתו הגיע לשיבת מברק בן שתי מלים: "נתחת הצלית", ולמטה ונדלה פסטה בין חבריו. המעשה ואת הפסונה, רבי ירחם הלוי, אמר בהתעוררות: "אולי היינו משכילים להבין את עסק הגו הנעשה עמנו בכל יום בפעילותו התקנה של מערכות גופנו. הלא כל ברכת איתו נאמרת בפניו בפינו. הלא עצומה ובתנוונות, לא פחות מו ששרתה בעקבות אותו מברק בנהל שנושלה אלינו מורשה וחדושי שהנתות הצלית..."

חדושי בתרא אסר עמי לו (נדעם ספור חדושי בתרא בכתוב). קצו ב"ת הלל כ" עמי לו

"רבונו של עולם, גלוי ורדוע לפניך שאני בשר ודם ואין בי כוח לכון כונת אמן ויהא שמה רבא. וברוך הוא וברוך שמו - כראוי. וכן יהי רצון מלפניך שיתהא עולה כונת אמן ויהא שמה רבא. וברוך הוא וברוך שמו, שאנייה היום עם אוהבם הישרים היודעים לכון עינים כראוי."

ברכות השחר: בקול בונה בתורות.

בנינו בית לוי

פע"י ביה"כ "בית מ"ר", רח"י יוסף חכמי 48, מדורני בית ונגן יחשירים

מאמר הרב

מאמץ קטן לכבוד בראש עולם

פ

רשתנו מתחילה בפסוק "ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את ליבו ואת לב עבדיו שתי אותותיאלה בקרב" (שמות י' א) ולאורה שואל חיד"א הקדוש הדברים שמותיהם, למה הקב"ה מבקש משה רבינו שיילך לפרעה להתרוח בו ולבקש שישלח את עם ישראל מצרים, אם הקב"ה בעצמו ממשיך להכביד את ליבו כנאמר בפסוק, הרי פשוט שנקב כך יסתר בפרעה, מה התועלת והרווח בכך?

מתרץ חיד"א מהדיוק בפסוק, נאמר "כי אני הכבדתי", כפי - מלשון אף-על-פי, כמו שאומר רוד המלך "רפאה נכשיו כי תטאיו לך" (תהילים מא, ה), איש מסתבר שרוד המלך ביקש רפאה דווקא בגלל שחטא לה, אלא רפאה נפשי אף-על-פי, למרות שחטאיו וכשלתו, אני מבקש ממך רפואת גם בעינינו, ואמר ה' "ב'א אל פרעה אף על פי שהכבדתי את ליבו ואת לב עבדיו, בכל זאת לך אליו ובקש ממנו שיוציא את ישראל מצרים".

אך השאלה במקומה עומדת, למה למרות שהשם הקב"ה את לב פרעה גריד משה ללכת אליו, מתרץ חיד"א דבר פלא הקב"ה רוצה למרד אונתנו, שאף על פי שיהיה הגיע למקומות לא טובים, לריוטא ותחנות, כשכל בקים המצוות והרבה בעבירות בכל זאת הוא יכול לחזור בתשובה, עם מאמץ קטן וכפיפה קטנה לכבוד השם ורצון טוב, אם הוא יחזור הקב"ה יקבל אותו.

השם הבטיח, "כי ימנך פשוטה לקבל שנים", ה' פותח פתח למי שרוצה לשוב אליו, וזה הביאנו, למרות שפרעה הרשע היה בשאול תחית, מרד בבורא עולם והוכיח את כל הבריאה כוללה והיה שפל עד מאוד, באה החרה הקדושה ואומרת שאם אדם נכנע ואפילו מעט יש לו סיכוי ויוכל לחזור בתשובה.

אם נשים לב, בכל המכות הראשונות, פרעה לא רצה אפילו לדבר עם משה רבינו בשום, לא היתה לו אפילו הרה אמיא לשלוח את ישראל, לחיפ' הוא הורה באיומים והקשה את ליבו וכו', אך במכה השביעית מכת ארבה ממנה מתחילה פרעה בא, פרעה מוכן להכנס למשא ומתן עם משה רבינו, ישנו סדק קל בתוך ליבו, ולמרות שלא שלת, עצם הרצון והחשבה להחליף לדבר על יציאת ישראל מצרים, זו כבר מטלה שיכל בזכותה לשנות ארוחתיו, ולמרות שלא עשה כך, על כל פנים למרדו את מכאן יסוד עצום, אם יהודי מכופף את ראשו ואפילו מעט לכבוד השם הוא זוכה לישועות גדולה וזכה שהקב"ה מקרב אותו אליו, פותח לו את כל השערים, ובוודאי אדם שנכנע למרי לקב"ה יזכה לבטל מעליו את כל המכות והקטניות.

מספר הרב ברוורמן סיפור מדהים, על יהודי שזכה לחזור בתשובה, אותו יהודי היה וטריגר במקצועו והיה בחקופה זאת חילוני נמור, והיה הולך לטן החיות לספל בחיות מידי פעם היה לוקח את ביתו בת ה-12 איתו. כשהיה מאכיל את הנמרים היתה ביתו מתלווה אליו, ולאט ולאט נקשרה ללביא, ומטבע הדברים רצתה להיות יותר ויותר בקרבתה, והנה באחת הפעמים שהגיע לשם, באו כל המשפחה איתו לביקור, וביתו ביקשה להיות עם הלביאה כמה דקות כמו שהיא אוהבת. האב ביקש שישלח את הנמר הזכר בתוך כלוב מפני שהוא מאוד מסוכן, ושיישמו את הלידה לצד הלביאה.

והנה בעת שהיא מלטפת אותה, הנמר הזכר שהוא מאוד קנאי בטבעו, התחיל להשתולל בתוך הכלוב, ולאחר דקות ספורות הצליח לשבור את המגשול ורץ לעבר הלידה, הפיל אותה ודרך עליה. אביה ואמה ראו את אותו מחזה קשה כשביקש כפסג בין חיים למוות, לפי כל הסימנים קשה שהנמר הולך לתקוף אותה, וכך בעוד הוא מסמין את ביתו כי שני הנמרים, כולם התקפו וחשבו על פתרונות, אולי ירי - אך פחדו לפגוע בילדה, אולי זריקת הרדמה - אך פחדו שהנמר יזיק לה טרם תשפיע הרדמה.

"אם יהודי מכופף את ראשו לזכיה השם הוא זוכה לישועות גדולות, זוכה שהקב"ה מקרב אותו אליו ופותח לו את כל השערים"

כשניות האחרונות מוציא הוטריגר זעקה מפיו "ריבנו של גולם אני מתחנן אליך, בורא גולם תציל את הבת שלי, רק אתה יכול לעזור", הוא צעק וכולם היו בהתרגשות גדולה החשקה לפגוע אמר אחד העובדים שיש לו רעיון, וכך נגע לקח את מטף המים ועם זרם חזק החיץ לעברו עוד ועוד מים בורס אדיר, הנמר החל לזוז בחוסר טחנות ולאחר מספר דקות של טיפ מים לעברו נכנע הנמר עזב את הלידה, הלך הצידה ופשוט ישב לידה, באותם רגעים ירו בו את זריקת ההרדמה וכך הוא נכנס לתרדמה והיא ניצלה.

מספר האב שכאותם רגעים קשים בעת שפנה לקב"ה הוא היה בטוח שרק השם יתברך יוכל לחציל את הילדה, ולמרות שלא היה בו קשר ליהדות, הוא החליט ברגע הקשה הזה אני פונה לבורא עולם, מכניע את עצמי ומבקש ממנו לחציל את ביתי, והנה הוא זכה ע"י טיפת הכנעה ובעזקה אחת לבורא עולם לישועה גדולה וקיבל את חיי ביתו במתנה, ומכאן התחיל בתהליך חזרה בתשובה.

זהו מסר לכל יהודי ובאשר הוא שם, גדולים קטנים, פשוטים ותלמידי חכמים, כולנו מבקשים מהשם שימלא את משאלותינו לטובה, לעיתים מרוב דבריים שהאדם ממש זקוק להם, הנה לנו המטלה העיונית הזאת, מטע הכנעה כלפי שמיא לבורא עולם, אז רואים שפע גדול של ישועות ירי רצון שזוכה כולט בזכות ההכנעה לראות ישועות ותחנות אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

מ' שבט תשפ"א
החיים יפים
ותני יחשירים

הדקת נרות	מוצ"ש	רח"ה
16:30	17:41	18:15

לעי"נ יוסף
חיים בן
עזיזא ז"ל

לעי"נ מנבה
מדלן בת
מנטה ז"ל

לעי"נ שאול חי
בן מרים ז"ל

25 דולר בהשגחה

לפני מספר שנים, ראש ישיבה חשוב, שבישיבתו לומדים תלמידים רבים, נטס בלאונק בספיס בחורל, ונכנס אל אחד הגבירים הידועים וסיפר לו באריכות על צרכי הישיבה שבראשה הוא עומד. ראש הישיבה דיבר, והאריך בפרטים על מנת להיכנס לליבו של הגביר.

בסיומם של הדברים, הוציא הגביר את ארנקו, הוציא משם 25 דולרים, ומסרם לראש הישיבה. משראה ראש הישיבה את שיעט הלא טובה של הגביר, החליט שלא להגיע אליו יותר. אם זה הסכום שהוא מוכן להזיל מכיסו לאחר שסיפורתי לו כל כך הרבה על הישיבה שלנו וצרכיה, חשוב בודאי שלא משתלם להגיע אליו יותר.

לאחר כמה שנים צעד ראש הישיבה ברחובו של אחד הערים באמריקה, על מנת לתרם שוב את הגבירים למען ישיבתו. והנה הוא רואה לפתע את הגביר ההוא, שתרם 25 דולרים, הולך לעומתו. הגביר, שזכר את ראש הישיבה כינש אליו, ואמר לו: לאחר שתרמתי לך את הסכום הקטן ההוא, אני מבין שכבודו החליט לא להגיע אליו יותר. ברצוני להודיעך, שהייתי לימד אותו לקח על מה שעשית, וכיום הזה לא אנהג יותר כפי שנהגתי אתכם. אתה מחסן להגיע לביתי, ושם אתן לך תרומה גדולה.

ראש הישיבה הופתע לשמע הדברים, וכמוכן שהגיע לביתו של הגביר, זה סיפור לו דברים כהווייתם: 'כמה ימים לאחר שהייתם אצלי, את נחמתי לכם תרומה של 25 דולרים בלבד,

הייתי צריך להגיע למקום פלוני, וכיון שהמכונית לא הייתה אצלי, לקחת מונית. אירע מצלי, והנהג שהסעיני היה שיכור כלונט. הוא נהג כמו מופרע, שעה צדינים רבים, ואני כבר ראיתי את המוות מול עיני כשביקשתי ממנו לרדת, טירב לאפשר לי לעשות זאת, בטענה שעדיין לא הגענו ליעד המבוקש'.

'הסוף הלא טוב היה שנהג המונית השיכור הגלי בקיור, והמכונית התהפקה ונשרפה הנהג נהרג, ואני יאצתי בנגם, נפני טבל מכוניות רבות, ופינו אותי לבית החולים כשאני מחוסר הכרה, אבל בחיים'.

'זהנה', כיון שחלק גדול מנפני נסרף כתוצאה משריפת הרכב, לא הצליחו לזהותני בבית החולים. בלבול שם, כשהמשרה העלתה השערה, שהנפני מביתנים לודאית, שאני 'נהגתי' בתאונה, ולאחר מכן 'נחפו' את שפתי מדרת התאונה (בשל היותי בבר מפורסם, והשהותופים רצו לקחת כופר גדול), בשל כך, נקבע שהפגוע המאושפ בבית החולים הוא אדם אחר, שבענף אף הוא בתאונה דומה שאירעה בחוותו מן, ואילו מניתי המיטאנוס לגמרי. והתבררה זו הבערה גם לימדו ולבני משפחתי'.

'בני משפחתי הוכו בתדהמה רבה, לשמע הדברים שאביהם 'נחפו', וכודו אני כבולל מאושפ בבית החולים, לבני משפחתי אין שום סימן ממות חופטים, וכלל אינם יודעים שאי משפחתי בבית החולים מחוסר הכרה עם כויות רבות בכל נופ'.

'במשך 6 שבועות הייתי מחוסר הכרה, וכאשר התעוררתי, והחלתי להזכיר מה עבר עליי, נדהמה הרופאים לשמוע שאני עונה לשם אחר לגמרי, ואינני מזוהה עם השם ש-ה'דרכי' לי. בטענות, אני מניח שכבודו מבין, שאם ההלל של הרופאים היה נהג גדול, לאיזה שיאים הגיעה התדהמה ופיק הברכיים שאחוזו בילדי 'הייתמים'. הם לא האמינו שאבא שלחם נשלא אליהם מחדש שן השמים, ולקח להם זמן עד שהאמינו שהדבר הוא נכון'.

'לאחר שהתרגלו אליי קמעה קמעה, הודיעו לי הילדים שלאחר ההודעה המרה שקיבלו על 'פיטורתי', הם מכרו את כל הנכסים שלי □ את הבית והרהיטים, ואת המכונית יותר חפצי רכוש ולא נותר מהם דבר. כרם, כיון שהסכף נשמר אצלם, הייתה אפשרות לרכוש מחדש בית מגורים, וכך חזרתי לאט לאט לחיי השגחה'.

'אבל', הוסיף האישי לספר לראש הישיבה, 'הדבר שהוציא אותי מהכלים, וגרם לי להתשררות מרובה בכל הענין הזה של התרומות, היא 'קבלה' שהייתה תלויה בבית הכנסת. כאשר הגעתי להתפלל בפעם הראשונה בבית הכנסת לאחר כל המאורע האשפתי והשיקום הבחמתי בקבלה על סכף שנתרם על ידי הילדים שלי 'לעילוי נשמתו הקבלה נכתבה על ידי וועד בית הכנסת, וכאשר ראיתי את סכום הסכף שהילדים תרמו למטרה זו, הודעתי עד עמקי נשמתו. הילדים, שהיו כמוכן גם הם שערי עולם,

"כל דבריו ומקרינו כולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם כלל"

ומיליוני דולרים מצויים בחשבונות הבנק שלהם, תרמו 25 דולר לעילוי נשמת אביהם'.

'זהנה', אמר הגביר, 'מלבד הזעזוע שאפף אותי על הסכום הזעיר כל כך שהילדים היו מוכנים לתרום למעני, הסכום של 25 דולר מיר הזכיר לי נכחות את הסכום שתרמתי לך - ראש הישיבה, בבוואן אליי לפני כמה שנים. עשיתי חשבון נפש בעצמו שהקבלה מוכיח אותי בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים. הקבלה הוכיח לי בצורה ברורה ביותר שאם אני לא אדאט לעצמי, ולעולם הבא שלי, אף אחד לא ידאג לי, גם לא הילדים שלי. ולכן החלטתי לקחת את עצמי בידים, ולחזק את התרומות שלי לישיבות ולמוסדות-קודש'.

בתוך כדי דיבור הוסיף הגביר לראש הישיבה צק על סך אלפי דולרים, ואמר: 'סכום זה הוא על ביקורך הנכוח', אמר והוסיף, 'זהנה לך ג'ק טטף על הביקור הקודם בו נתתי לך רק 25 דולרים', אמר ומסר לראש הישיבה אלפי דולרים נוספים.

היהודים יקרים, אמנם מקרים, מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו ולהנהגה הפרטית שהקבלה שמניח על כל אחד אחד מאיתנו מעם ישראל, 'פתחי לי אחותי רעייתי' ואומר על הקבלה, שנתפלל אליו מידי מידי רגע ורגע כדי שנפתח לו את הדלת ונתקרב אליו, ובין את המסרים ששולחים לנו מהשמים, הרי כבר נילה לנו הרמב"ן הקדוש בפירושו לתורה (שמות יג ט"ז):

'זאין א-ל עליון חפץ בתחתונים, מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו, וכל כוונת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הנכנסות וכוונת תפילת הרבים, (כלומר כל משרת הציוני של הקבלה שנתפלל אליו מידי יום) זהו שיהיה לבני אדם מקום שיתקבצו ויודו לאל שבראו והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו ברויחך אנהגו. זו כל משרת התפילה, שכל אחד מאיתנו יכיר שחלל מאיתו יתברך ויודה לו על כך, ומסיים הרב, שאין לאדם חלק בתורת ששה רביעי, עד שנאמנו בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין כרבים בין ביחיד'. 'הקבלה רוצה שנפנים זאת היטב, אין שום מקרה בעולם, הכל בהשגחתו יתברך, ומתוך כל נדה לו ותתפלל אליו חרן כדי דבקות בו יתברך'.

"ידעתם כי אני השם"

הקב"ה מגלה למשה רבינו את אחת הסיבות לכל מכות מצרים והיא **"לדעתם הסתר באינו בן נון בן נון, את אשר התגלגלתי במצרים... וידעתם כי אני השם"**, מה הוורד בידעה זאת כי אני השם? ובו לא ברור לכל שהמכות ממנו יתברך? אלא בכח ידיעה זו לפטור את האדם מכל מיני מצבים במאורעות החיים, ונכסברי זאת ע"י משל:

המשיל זאת המניד מדובאג לשלושה חברים, שבמהלך שיחתם השקיק אחד מהם במשקפת שביוז, וראה מרחוק התגלגלות גדולה של אנשים, וכך כאשר ברשות חבר אחר היתה בכורה, עלו של עליה כולם ומיהרו לנסוע אל אותה התגלגלות. בהגיעו הגיעו לחצר המלך, שם שכבה בת המלך היחידה על ערש דוד, כשמיטב הרופאים במקום אומרים שלא נתור לה כי אם תוקט ספורות לחיות, מתקרב השלישי שבחברים, שהיה רופא מומחה, הוא נהג לה ככה מהם המרפא שלו, וברגע חיי הבת ניצלו.

פנה המלך אל השלושה והודה להם עמוקות על כך שבזכותם התרפאה הרוקיה ואמר שהרי הוא נוהג את ביתו לראש למי שהציל את חייה, כל אחד טען שלו מניעה ההתילה הראשון עמד ונימק, שלולא המשקפת לא היו מוציאים כלל את ההתגלגלות, ועומתו טען השני ואמר, שהרי אני הבאתי בכרברתי את כולת אל המקום. השלישי נענה כי הוא זה אשר רופא אותה בפועל.

בראות המלך שכל אחד טוען שנהנה שלו, קרא לביתו וביקש ממנה שתחליט למי תרצה להינשא, ושבבה לבת שאכן כולם שווים לטובה, ולכולם חלק בשאלת חייה, אמנם, גם זאת ברצוני להינשא לרופא, כי אף שאלו הגוונים האחרים נטלו חלק ברפואתי, מכל מקום אם תחליט לא שכל אחת לא יהא בידי האחרים, לרפואי, מלבד הרופא שאם יהיה נעמי הוא שיכול להשיעני.

כך אמרו חלל (קירושין ל): "שלושה שותפין הן באדם, הקב"ה אביו ואמו, והנה אף שאם כל חיוי חייב האדם לאביו ואמו שהם הביאוהו לעולם, אך אף שאמו יש לו בינה והשכל הרי הוא בוחר בהקב"ה ליתות קרוב אלו, בכל מקום, שהרי הוא אור בידו ממיר להושיע מכל צרה וצוקה, ועל כך אמר דוד המלך "אני קרבת אלוקים לי טוב", קרבת השם היא הטובה האמתית שכל אחד צריך לחפון בה.

נכל ללא אחריות

אומרת התורה בפרשתנו "ולכל בני ישראל לא יחרץ ככל לשוננו" (שמות ז, ז), ואומר רש"י ששומר הקב"ה על ישראל שאפילו ככל לא נבח, לפנינו שאלה בענין שמענו ששומר על ככלו של ראובן.

שאלה: ראובן היה לקראת טיסה לארץ, לפני שעזב פנה אל חברו שמעון בבקשה "האם תסכים לשמור על הכלב עד שאשוב לארץ?" שאל. "אני מסכים" אמר ראובן, "אבל איני מוכן בשום אופן לקבל אחריות על הכלב". ראובן מיד אישר שימסור את הכלב ללא אחריות, גם בעת מסירת חזר שמעון והודיע לפני חברו "אני מקבל אותו ללא שום אחריות", וראובן אישר. והנה באחד הערבים החל הכלב לנבוח ולבך, שמעון קם בחמתו אפוף שינה, נרר את הכלב לכיוון היציאה מהבית, נפח את הדלת השליך את הכלב לרחוב ועל את הדלת! למחרת בבוקר כשהתעורר נזכר במעשה, מיהר לצאת לחפץ את הכלב אך עקבותיו נעלמו... ומאז אותו לילה לא נראו עקבותיו.

כשראובן שב ארצה ושמעו אודות המעשה, תבע משמעון את דמי כלבו האהוב, ושמעון מיהר להתנגן ואמר "הלא אמרתי לך באופן חד ששמעי שאיזה נקי מכל אחריות". ראובן התרעם "מילא היה ננב אז היית פטור, אל כאן אצדק אותך במעשיך ממש על כך לא פטרתי אותך". עם מי הדין ומדוע?

תשובה: מביאר בשולחן ערוך (חושן משפט ע"ב, ז) שאם אמר השומר לבלע החפץ "אני מקבלו על מנת שלא אחייב אחריות", ולבסוף ננבב החפץ או אבד, השומר פטור, כי אינו נחשב אפילו לשומר חנינם, וממילא פטור גם אם אבד מחמת פשיעתו. אמנם מביאר בקצות החושן (שם), שהלשון "אחריות" בודאי אינה כוללת מדיק בידיים "כי מה ענין אחריות למדיק".

כלומר האחריות היא בהקשר השמירה על החפץ מניבה ואבידה, אבל כאן האובדן הוא משום "דיני נזיקין" ולא "דיני שומרים", משום שהזיק בידיים, ועל זה לא חלה אחריותו ששומר ללא אחריות.

לאור זאת ליתכנו שיש לחייב את שמעון בדמי הכלב, משום שהמעשה ששמעון נחשב כמדיק בידיים ולא כפשיעה בשמירה.

השקפה לבית היהודי

מוציא אסירים בכושרות

מיד לאחר מכת בכורות, מצווה הקב"ה את משה להוציא את עם ישראל מצרים, ובתוך הדברים אומר לו הקב"ה: **"היום אתם יוצאים בחודש האביב"** (שמות יג, ד). צריך להבין, מה בא הכתוב ללמדנו שיצאו דוקא בחודש האביב, אלא אומרים רבותינו במכילתא "אין תלמוד לומר חודש האביב, אלא חודש שהוא כשר, לא חמה קשה ולא נשמים". כלומר לפי פירושו של הקב"ה חישב את הקץ להוציא את עם ישראל מצרים בשעה הנוחה ביותר שלא יסבלו מפגעי מזג האוויר. מוסיף המדרש ואומר, "וכן הוא אומר מושבי יחידים ביתם מוציא אסירים בכושרות" (תהילים פח), מה תלמוד לומר בכושרות - חודש שהוא כשר לכם, לא חמה קשה ולא נשמים".

ישנו פירוש נוסף בהמשך המדרש הקשור לעבודת השם של כל יהודי בביתו, מה פירוש המילה "בכושרות", כתוב במדרש "ר' יוחנן אומר, בכושרות אלו בוכים ואלו שוחקים במצרים בוכים (על המכות והרג הנגור), וישראל משוררים בשמחה קול רינה וישועה אהלי צדיקים".

למעשה כל אחד מאיתנו מניע לניסנות בחיים, והבחירה בידו, האם לנכות או לשיר, האם להתלונן או רק לשבח

צדיקים - אפילו אם יש מעט בידם הם מסתפקים בו ושומחים בחלקם

את השם יתברך, כך אומר המדרש בבראשית רבה בכושרות מלשון "כבי ושירות", מי שרוצה בעת קושי ונסיון אומר שירה לקב"ה, ומי שלא רוצה בוכה מצרימים רבותינו בעלי המוסר - המדינה נגורה, ומי שרוצה לקבל עליו מירת ה' ולמטק אותה, או נותן הקב"ה בליבו להבין איך לשמור על שמחת הלב במצבו הנוכחי, ומי שלא רוצה לקבל עליו מירת ה' אז כל ימיו בכבי ואנחה על מר נטרלו ועל חיוי האישיים.

מכאן נלמדים, שהאדם יכול לעשות את חיי המעשה שלו לניעמים עליו אדמתו, ומי הצד השני יכול לעשותם מרים כלענה, והכל תלוי בו, האם יקבל את המסלול שהתחייב לו הקב"ה, חיוי יהיו מאושרים. זהו למעשה ההבדל העיקרי בין תרבות יעקב לתרבות עשו, בעת המפגש ביניהם יעקב אבינו לימדנו את הסוד של עם ישראל, לכאורה שניהם היו בעלי רכוש רב, אך בעוד עשו אומר "יש לי רב", שמשמעו יש לי הרבה והוא יודעה לי יותר, יעקב אבינו מתייר מסתכל מה שיש לו בסופיקו ובנין טובה אומר "יש לי כל, שמשמעו צדיקים - אפילו אם יש מעט בידם הם מסתפקים בו ושומחים בחלקם, ונראה כאילו יש להם כל (כלי יקר)

הרב יעקב יהושע פלק זצ"ל / בעל הפני יהושע

במאריך יד בשנת תקט"ו לפני יותר מ-250 שנה נתבקש לבית עולמו מאן שולם, מחבר ספרי 'פני יהושע' על התלמוד הבבלי, בעל בריאות עצומה בש"ס ובפוסקים. היה מיוחס כצאצא של רבינו תם, רש"י, ובהמשך לרבי יוחנן הסנדלר עד לרוד המלך. סדרת ספריו 'פני יהושע' הן אבן יסוד למשפטים בלימוד התלמוד ומפרשיו, בהם חיידשים נפלאים על סוגיות הש"ס על פי גדולי הפוסקים, בעיקר התוספות ורש"י לקונו. את הדברים אלו לבי, ששטע ה' בקול עני, נתן לי מהלכים בין העמודים כמין שבייל ממש נעשה לי, ויצאתי בשלום בלי פגע. אז ידעתי נאמנה כי מה היה הדבר ממש, ומאז והלאה שמתי הדברים אל לבי'. ניצל, ואכן קיים את נדרו, והשקיע את כל כוחו בלימוד וכתב כל זאת על ספר.

אם יהיה אלוקים עמדי

בכ כבסלו תס'נ נספטה אשתו, יחד עם אמה ומכה וכן בתו הקטנה ניטל, שניספו בעת פיצוץ של מחסני אבק שריפה בכ"ר. הפיצוץ גרם להחרבת בתים רבים וכן לשריפה עצומה. הרב עצמו שרד באורח נס', וכך כתב בהקדמה לספרו כלשונו המיוחדת: 'פתע פתאום היתה העיר לגל הפוכה כמו רגע. ומראה האש הגדולה והמתלקת אשר עלה בארמנותיו ובחלוניו ע"י כמה חביות גדולות ונוראות מלאים לוולוויר (אבק שריפה), שהיה לשריפת אש עד שהרסו הבתים. בתים גדולים הושפלו עד לפער, והורגו 36- נפשות קדושות מישראל'.

הרב עצמו נותר קבור חי בהריסות ביתו, כשנל הריסות טורא מעל ראשו, וכך כתב, "זנב אבני היסוד מן הפילוס". ממש כבמים המכבש מחמת כובד משא הגלים שנפלו עלי. ומתיירא הייתי שלא יעשה בייתי לקברי, למסקליו ולשפין לתרנינו ונתקלני, ממש

סוד המשפיים העתיקות

שנים רבות לאחר פטירתו, הגיע עיזור לבית כנסת בעודו ממתין לתפילה נישג העיזור לספריה והחל מנשש בכ"ר, לפתע חש במסע עם בליטת ובו משפיים עתיקות העיזור לכעס מתוך סקרנות, וכמעט שהתעלף. הוא החל לראות הכל!

העיזור החליט שאינו מנלה זאת לאיש, חקר אודות המשפיים ונילה שהיו של הרפי יהושע. העיזור המשיך לדרכו כעיזור עם המשפיים עליו, ובני העיר לא ידעו שלמעשה הוא רואה. לפני פטירתו נילה את הסוד לבניו, אך כשרם החליטו מי יירש את אותם משפיים, הן נפלו ארצה והתנפצו לרסיסים בקול ענות חלושה.

פלאי הבריאה

ארבה

אחת ממכות מצרים המתוארות בפרשתנו היא מכת הארבה, כך מעידה התורה: 'ועל הארבה על כל ארץ מצרים... כבד מאוד, לפניו לא היה כן ואחריו לא יהיה כן ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ... ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הברד, ולא נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה בכל ארץ מצרים'.

הכלי יקר מסביר בפירושו למה הגיעה מכת ארבה דוקא אחרי הברד: 'שרצון השם יתברך לשלוח הארבה, כי מדרג העולם שהתבואה שנממרה בדרכם. כאשר החנבים הבודדים מתלכדים לכדי ארבה, הם משנים את טבעם וצורתם. מיצורים בודדים בעצבי ירוק-צהוב, עצמאיים ובלתי מזיקים, הם הופכים ללהקה עצומה של חנבים צהובים-שחורים. אשר תופק וזורעת הרב בכל מקום אליו היא מגיעה. זהו בנין חבב לארבה כה בולט, עד שבמשך זמן רב הם נחשבו ע"י חוקרים בעלי מיינים נפרדים, ורק לפני מאה שנה התברר כי החנבים באותו מין משמנה את כנענא! אך כל זה יוקרה? כאשר החנבים מצמצים במקומות צפופים הם מרגישים נירוי כנפיים האחריות, למשל כשמוקרות המזון מצטמצמים,

קיימים כ-8,000 מני חנבים, אבל רק כ-12 מהם יכולים להיפוך לארבה - משמעותו להתאגד בקבוצה אחת. הם אוכלים כמעט כל דבר שנקרה בדרכם. כאשר החנבים הבודדים מתלכדים לכדי ארבה, הם משנים את טבעם וצורתם. מיצורים בודדים בעצבי ירוק-צהוב, עצמאיים ובלתי מזיקים, הם הופכים ללהקה עצומה של חנבים צהובים-שחורים. אשר תופק וזורעת הרב בכל מקום אליו היא מגיעה. זהו בנין חבב לארבה כה בולט, עד שבמשך זמן רב הם נחשבו ע"י חוקרים בעלי מיינים נפרדים, ורק לפני מאה שנה התברר כי החנבים באותו מין משמנה את כנענא! אך כל זה יוקרה? כאשר החנבים מצמצים במקומות צפופים הם מרגישים נירוי כנפיים האחריות, למשל כשמוקרות המזון מצטמצמים,

"ועל הארבה על כל ארץ מצרים, כבד מאוד, לפניו לא היה כן ואחריו לא יהיה כן..."

הם מתכווצים להם בשטח קטן, ומתחככים האחד בשני. בעל כרחם הם הופכים לקהילה רעבתנית החולקת גורל משותף של חיפוש מזון.

מסופר על המושב החרדי "קוממיות", בשנת שמיטה לפני יותר מ-70 שנה, שם שגו בהגו בעשימה למתדירין ולא זרעו כלל, וכל מה שנזרע בהיתה לפני כן נהגו בו בקדושת שביעית בשנה זו הייתה אחת ההתקפות הגדולות של להקת ארבה בארץ הקודש. בעיקר בישובי הנגב.

מספר אריה מוסקוביץ שהיה ילד שגר במושב "נתן הסמוך", 'הארבה התקף את מושבנו, ומכיוון שלא היה אז ריסוס, אבי קרא לי לסייע לו להבהיל אותם ולרשש אותם באמצעות גרימת רעש. תוך כדי שאני מכה בעוצמה בפחים, ראיתי את שדותיו של מושב "קוממיות" השכן, בלי ארבה אחו! לימים, כאשר התחזקתי, נתקלתי בספור בספר של החזן איש, שם מובא עדותם של תושבי "קוממיות", המספרים על שנת השמיטה, ועל מכת הארבה שדיללה מעל מושבנו, ואז הבנתי שלמעשה חזו אז עיני בנס נלוי'.

לפניות לתרומות ולשאלות לדיכוי הרבים, וכן להקדשת תרומה להוצאה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 09:00 - 16:00)

לענבת העלון למייל ובני צידי העלון או תשלוח מייל: ALON.BETLEVY@GMAIL.COM
לקבלת ובר תורה יומי מפי הרב שלי"ס א בוואטסאפ או לסקאית הקישור או לפתח בקשה במייל

לעילוי נשמת
הרה"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרומשטיין
נלב"ו ב' אייר תשע"ז
תל"ב
הוציא להלן המעשר

פניני פרשת השבוע

לעילוי נשמת
מרת שושנה צ"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברטיין
נלב"ו כ"ט סיון תשע"ז
תל"ב
הוציא להלן המעשר

נושאי השבוע: ימי השובבים

פרשת בא

315 | גיליון מס' 315

מה חשוב יותר מלראות בן לאחר 20 שנות נתיק?

שובו בנים שובבים!

מדריש! מתנתו בשאלה הזו, כיצד ניתן למנוע מהרצו להתגרות בנו ולגרות אותו, כיצד ניתן לנצחם במלחמה אחת עד לפני תחילת המלחמה, הרא"ד ז"ל מנחה אותנו ישר לעקודת העיניים, כן, ככל שאדם שומר על עינו - כך הוא מונע, ככל שהוא מונע מכל ללכת, מראה אסור, כתינו או נסיון לחזור במעד לאשפורת עמקינו - כך הוא מבטח, מראש!

בימים אלה, בימי השובבים המיוקדים לקדושת הימירות, נושבת מעל רוח סורה, יניגת הדומגנת העתלות ולהתורמם, לנצח ולהתגבר, אלו ימים בהם כדאי להישרי מבט אל העיניים ואופן שמירתם, ולעשות מעשה שיבטח את החומה של הבטחה הימירות, שישמור אותה כסתרנות, שיודא שכל נזק או ללכת לא יתקרב אליה בחילה!

זה אששיר, זה בידינו, גם בתקופה זו, גם בעידן זה רוח נסיונות, נכון, כלי הסכנותיה השונים אורבים לכולנו בכל פניה, איש לפי מעשיו ואמונתו, ולתוכבי כל צד מרובו או מכריז אלקטרוני יריד אורב יניגב על הרצו - יש מי שחושב שזה לא נורא, שאסור להגדים מו, שהרשים בעידן הנוכחי מחייבים זאת, וכל שאר התירושים הנאמרים מנרזו של הרצו הרע כדי להפיל אותו, לטכן אותנו, להקפיד אותנו ואת ילדינו במחממות ונסיונות קשים ומרים.

זה הזמן לסקוד עין על הסכנה, ובכך לסגור את העין ממניה, לרעת שלמותו דלת סכנותיו סכנותיו בעיית, להבטיח אסורות, לקיימה בעינות לא ראויה - זה מסוכן מאוד, העיניים ראות, מלמלות, מראות, הרצו, ומעמידות אותו במלחמה אחרת ונתן ונתן מה לא ילדינו.

מה כדאי לחללש החלטה אביצה, לסגור את העיניים שצריך, לא להכניס ידניים משישי שאינו ראוי, להתנתק מכל מכשיר ולהתנתק מכל נסיון - ואז נוכח לייבש את הרצו, לנתק את מקור החמץ שלו, לנצח אותו בעקב ולגלגל את עצמנו ואת ילדינו לחיים שהורים זוכים, נעלים ומלאים, כסאימתנו המהורהר

אנו חיים בעידן שקשה לתאר את גדלו וקומו המולחמה הקשה המתחוללת בו, בכל הקשור לשימור על משה הנפש הימירה, על זון הנשמה, הרצו הרע מתחוש בניסיונות הולכים ומזרימים ומעמידת את כולנו - בעיניים מכובדים, בני אחרים והמהודרות קשים ומירבים, שברורות קודמים לא ידעו ולא חלמו עליהם, כי מי שגבל ילדים בדרגו, מודאג מאוד מהמתחולל מסביבו, בעצם, לא רק מי שיש לו ילדים, אלא כל מי שחי בדרגו - מוסרד ומסכן הגינות האופיים מכל עבר.

איך מתמננים מהם? הא? איך שמרנים את התומה הבהורה? איך מונעים מהרצו וגייתו לטרוף לחרן הלב שלו, להשתלט עלינו, לרעום לנו לעשות מעשים ולו מדין? איך יקשה? איך מתגברים על כל הביטיות המתחשקות לנו מדין? איך ומדי מעשה? איך כורעים ליצר את צינו, התומה ממנו הוא, ומתנתקים ממנו, נמרדים ממנו, שחכים ממנו, מונעים ממנו למעול בחובבי נשמתו?

ההגדה היא שזה תלם בנו, הרצו הרע אינו מעל עצמאות, הוא זקוק לנחון, לחמץ, לשימור שמסמיל אותו, נתון בו את הכח העודק למעול, הרצו הרע שלנו, הגורם הנורא הזה שמכילה כל חלקה טובה אורוב לנו בדרגו יום עם שיקה שיקה, ניוון משנהו, יש רב עלו את הכח העוקמת, יש מה שמסמיל אותו ברלק למעול בגדרו, ואת הולק הוצר ציץ לעצור - - -

הרקל של הרצו, אלו שני הלחות קטים בקדמת המים, ושם יעניים, כן, העיניים, אותו איבר רגיש וחייוני, כעל העיניים הקטן והחמץ הגנו את צינור החמץ של הרצו, הוא מה שמסמיל אותו ונתון לו למעול, תחילתה של תאוה, יסודה של מלחמה, קדוה המונע על נסיון ומסלול המהרהר של ההמהודרות - הם הם חוכמי האישיו הקטן, בעיניים.

העיניים - הן פתח הבטיח ללב שלנו, מה שאדם רואה - אותו הוא מבטל, עליו הוא חושב, זה מה שחושם אותו, אותו ולבו חושם, העיניים הן המסמיל של הרצו, הן נתונות לו את הרקיות, את המהובטת את ההרהורים, את הרצונות, שאדם מוחת את עיניו לכל מה שקורב מולו, מביט בחושיות בכל מה שמתחולל סביבו, נתון דרוו למבטו - הוא מוחת את לבו, מורח את חומת לבו, מנמץ את דרג נשמתו, ומעטת - יש ליצר בעודה קלה למור לתקשרד כפינו נסיונות.

תגלת זו, המופיעה רבות בדברי תל"ל ורהאשוים, מנומחת בחדות נוקבת בדברי הרא"ד בשער הקדושה במסדר נבלי הגמט, וכן הוא כותב: 'וראש לכל הגדרים, הוא לשמור את עיניו, כי השומר עינו - אין הרצו מתגרה בו!'

6 שעות נוספות, משתלמות!

שעת נהריים מהל, בבת תוליים 'אמא'ל שבתל אביב זקני, הגורח רבי שומאל צבי סולבסקי זצ"ל, עבר באותו יום צמוד מורכב בלבו, לאחרי נתיק להשנתה בבית החולים עקב מורכבת הגנדרו, הורה הרמאים כי עליו לשכב 6 שעות ללא תזונה, וכדי להקטין לו את השעות השרכות - מקדמו מעל ראשו סמן סמקנין מרחק -

אולם זקני, אל העלה על דעתו ולו לרעוג להביט בסמן שלפניו, תמונת נען בו אילך אילך, תמונת מסוכנת לעיניים קדושות ממונת שיש בהן כדי לסכן את קדושת העיניים הכולל, לטיכ, הוא השתט את מבטו היחיד ועצם עינו בגבורה -

שש השעות חלמו הון מלחמה עיקשת, ורומאם בא בלרוק מה מבטו, אז התברר כי תוך כדי הססת העיניים - נען עם הראש, לשכב ללא התעה שש שעות נוספות, אולם זקני - מניו קדוג, הוא היה ממואד:

ימא! ככן או אשנדר לשכב שש שעות נוספות! - הלא עשיתי זאת כדי לשמור על עיני, זה חסוב וידי לי פי מנה ומנה! סניו כנעני לשכב כי עיני שש או ששים שעות, ולכבר עיניי לא אישנו ולו לשניה את מחוה אסור! - אמר לבנו, 'כלתא' דודי הרח"ו רבי משה מוקלסקי שליט"א, שסיפר את הסיפור שהיה ע"ו לו.

למדנו: השמירה על העיניים רכובה במאמץ לא קל, ודרושת גבורה וכת, אבל הכל שווה כשנבטיים את הערך העילוי של המלחמה הזו, את השכנת האורבת השולחניים מחמתות ולעומת לכל עבר, הנה נשמור את עינינו בקדירה, זו הדרך בהבטיח את עתידנו הרוחני היקר לנו מכל!

20 שנה, ואף לא מבט אחד!

היה זה עיבר ראש השנה תשפ"א, וקולם היחיד התבשר כי כל האסורים והדרים הממוסמים את ככלא בארצות הברית למאסר ממושן ורווי סבל, הוא הרח"ו ז"ל מרדכי יחזק סאמקני ה"ו, שוחרר מהכלא בשעה טובה, הוא נשפט כשני עשורים קודם לכן, בגור עילוי 27 שנות מאסר מתנאים קשים, עד כדי שאף ברוב חנותו ליליד

לעילוי נשמת
הרבנית חנה צ"ה בת הרב משה ז"ל עמבר
נלב"ו י"ה חנון תשפ"א

לעילוי נשמת
הרב זל"ו הרב אליהו ז"ל עמבר
נלב"ו י"ד סבת תשפ"א

לכבוד שמחת הולדת ה'ת"ק לידוד
הרה"ר שמואל יצחק ה"ו
שכה להכניס בברית של אגעה בנתו באינו
ולגדל לזורה ולחפזה ולענישים מכים

לזכות
ידידתו הר"ר אלון מלך לרמשים (רא"ל)
לזעלחה בכל העיניים

לא השתקף, כאשר שחזר, היה זו שורה משמחת ומרגשת, שכל לב יהודי נרש ממנה, ועל אהב כמה ומבנה בני משפחתו, יערייתו, ילדיו, הוריו - -

זכר לשער את המוקד ירושלים שורה בבת משפחת אביו, הר"ח ר"ע יעקב בני מאמנט ו"ר יעקב יצחק, חוקרי ירושלים של מקלה, כבר לא אדם צעיר, רק 84 שנה, ועל לשער כי קיווה שיזכה למנוח את בני חור, אין שחזרו עוד? היה מסור ומאמר שלמוש עליו, והנה כי זה מה הגדול קרה, ובנו שחזר מוקדם מהצפוי, הוא עוד חי ויכול למשור על בנו, את המה מרגש:

אלה שנה לא פשוט, ר' מרדכי יצחק, כאשר משחזר, ומטולת עליו הגבלות שונות רגמו ועקבה שאינו יכול לנאח עדיין מהר"ח, מגדן, אביו - ר' יעקב יצחק, הוא כבר יהודי שקיים, אבל כבודו למוט לאר"ח... ניתן להמיר... שהגבלת הטימה חוסר מעל - ר' מרדכי יצחק, אולם מי יודע אם אביו עוד יהיה בעולמותיו...

חשבתי שחשקתי ביצעי מי שביצעי, והתוכנית יצאה למעלה, שכן גדול ומצלמה משמללת האבא, וכל משפחת מאמנטים בירושלים, אביו, דומה האבא גם לבית משפחת מאמנט בני יורק. קווי תקשורת נמתחו מקצה העולם ועד קצהו, תוכנת ה"רום" הותקנה, וכל התשתית הטכנולוגית הונחה היטב. עתה יוכל האבא לשוחח עם בנו לא רק בטלפון, אלא שיחווה רואה את אביו מאמנטים, כמעט יכול לנעת לבו במסוף!

הרגע הגדול שלי, זה היה המשפחה אספה אווירית תגינית, תיכף יצנב את האהב הקשיש, ר' יעקב יצחק, לא לרדת בו תוקפת המפרכות, ויזכר לשוחח עם בנו מפרח מרגש-אטלנטי, כשהוא רואה אותו בעיניו!

ר' יעקב יצחק יצא בגנום לחדר, משמאל על היד, ומבין כי מדובר בסמך, בשימוש בכלים טכנולוגיים מהם חסד ומימנים נבדקו ומוקדו מעטווי, וכל מהרהג ולו לרגע, לא מעיף מבט בדרך. הוא עוצב את עיניו מיד ולחש לבני משפחתו:

לחוד, חלה על כל האנשים, אבל אני לא מושפעת בכלים כאלה. עשיתי את המסע הזה, וקמתי לא נועט, לא מתקרב, לא יושב לא מצטלם, לא עושה לא שישפוט כלים טכנולוגיים מסוכנים, ויהי מה! - הוא קובץ פיר, ומתקשר לבנו בטלפון, משוחח עמו בענימות ואכאבה...

סוף! טכנולוגיה אלה כלים מסוכנים, הוא לא הגה להינדק בעולם הזה הוא אכן להשתמש בהם גם עכשיו! הוא יכול לשוחח עם בנו בטלפון, לראות את התמונתו, אבל מסור לו מסוכן, ויש אף אזהרה, בטכנולוגיה אלה מדרון חלקלק, הוא מתקרב לאיור הסכנה, נלחם הוא על המספר כמחזורי קשת, הנפש היהודית התורה שלו - קרה לו מכל!

מדיה ומקור התאווה? ר' יעקב יצחק, ממויני גילו המתקדם, כשהוא בביטוי עם בני משפחתו, שכלואה לו קטנה ורוחית לא אורבת לו, ומגדן - זו הודעתה שלו לשוחח עם בנו תוך כי שהוא רואה אותו לאחר שני עשורים בבת הכלא, ובכל זאת הוא נאחב בבורה בעקרוניתו, שומר על עיניו מכל משמר, מסרב להינדק למיטווי הקידמה. התקדמה הוא על המספר טכנולוגי עם בנו, כי הכלי בו מתקיים המשגש הוא אסור, הוא שורף, הוא לולל לחש מסוכן מאוד!

ר' יעקב יצחק לא זכה למנוח את בנו. הוא פסד למני כשלושה שבועות בליל שב"ק מרשת יצחק יהודית לא קטנה ורוחית לא אורבת לו, ומגדן - זו הודעתה שלו שנקבע עליו מן אמת למיטווי הטכנולוגיה, ללא שארד שמשחו העיניים ולו בסימט חושך שנקטנה דרך משפחה ברשת המחשבת, היה מסור והודיעו בעקבותיו לעילוי נשמתו, וממנו נלמד:

אני צעיר כפי הוראה לקבוע לכל אחד את המידת התאווה לו, מי מבניו, מרגשתי, זכרתי וענייני, כל כי דעת שארד מורה הוראה, משהיה חושב אלה עמינים למיטווי שימוש בכלים הטכנולוגיים הנמשגים בימינו, אולם המסר של סיפורו מאיר וקורן: בטכנולוגיה, מסור יהודי לרשת - כל אלה הם במשפחות, מסיבות, אחרים כי קלים ובה בניו, מאדן מסוכן ומסוכים!

אם יש רגע של התלבטות - הבה נראה את דמותו שלו "יעקב יצחק" מסיט את המבט, עוצב את העיניים, וחומר על השימוש במכשירי טכנולוגי לרדן מנסה עם בנו אסור נשגט יצאת במיניה ומעניעים אליו, והוא מקרבת את הנקעת הרדן לשמור על הטהרה, על הווי, על הקדושה, על כי שלא שמשגשים במכשירים אלה יהי מה, ולו נזכה לאחוז במקנת בדרגה זו, ולחזור על שימוש כזה עם האהב חסד, גם אם הוא מסור, גם אם הוא קיסם, גם אם הוא מרגש - -

כי הנפש שלו קרה יחה, ובכלי הטכנולוגיה שמונ דוע משפחה, מנהיגים אינספור מסיבות, אורבת סכנת נשמות ורוחית, הרדן למנוע מהינדק להיכנס לליבו ולגדול לידים טובים שמיטווי - כריחה במספרית העיניים, בעניית שימוש בכלים כאלה, בחסימתם בכל האפשר, במצננות השימוש בהם להרחק בלבד, כי נזכה לשמור על המשגש היהודית מרותרת, כי נזכה לדות של ילדים ונכדים ריא שמים, מותרים וזכים, קשי נחת חל לנורא יתברך שמו!

חלום כפול, סכנה גדולה!

הסיפור הבא נוטל אותנו בגלגלי הזמן כשאני שנים לאחור, לא תקופת שבת הרח"ק בעל האהבת ישראל מירוש"ק על כס מלכותו בעידן גרויסמודי"ן שבימינו, ושמו נמוך בקרב כל הארץ. קבוצת בחורים נהגו לנסוע אליו מעת לעת, אחד מהם הוא הגה"ח רבי נפתלי הלפרט זצ"ל שכיהן את ארץ כ"א כ"אב"ד מאמנט, שסיים את הסיפור.

על קבוצת הבחורים היו נגמה גם בחור אחד, שהתגורר בעיירה בורשא. הבחורים נהגו לעבור דרך העיירה לראשון למסע אל הרבי, אולם התקופה מסוימת חיל הבחור מהלשגריץ אליהם, שנכבד הוא מומא מירדן אחר - חזקל היה מודו בעיניו, ולמיכך, באחת הפעמים החליט הרב הלפרט כי לא יזונו לו בקלות כשהגיעו לבורשא ועוד ניסה הבחור לחמוק מהלשגריץ למסע, התווכח עמו הרב הלפרט ולא הגיח לו, שכן שהנה נכבד ועמלה על העמלה.

הרב הלפרט הבין כי יש כאן משוהו, ולכן - שאוואו בחור כגנום לא חדרו של הרבי, החליט הרב הלפרט להתייב בחוץ, לראות ולבחון מי יקרה. כאשר צפה כי היה, הבחור התעבב בחדרו של הרבי שקע ארובה, פי ממה ונכה מהמקובל, ובאצו - היו מניו חידויות שאלו, הוא רטט ודמעי מלירדן, נראה נשקר ונרגש.

הרב הלפרט קרב אליו, הציע לו להשיג כפית את לבו, על שום מה הוא כה נרעש ומסער. הבחור לא נקבע על קלה, אלא כשהבין כי הרב הלפרט שמוחך חרד לשלמו ודואג לו, נקעה המכשיר:

תקופה ארוכה קודם לכן, התגלגל לירדן ספר כלשונו, ספר, זה הכל, במסר של אותם ימים - לא היה משפחה לכינוי, אלא ז"ק נוכח נזונג את דרך היהדות הנוצריה, אותו בחור קרא במסר וכלעל ששיקקה את הכותב בשורותיו, והדברים בגנום לא לבו בארטי, קירדו אותו. צבינו את הרב הנשמה היהודית שבערה בו, קד שהוא החל להירדד - כלפי חוץ עדיין לא היה לרוב ניכר, שכן הבחור שומר על עצמו ושיקחה את המשפחה כאילו הוא בחור מסורי לכל דבר, אבל במציאות - הוא המסיק להתמלל, עברו עליו ימים שלא הגיח תמילן, ממש ככה, כל היהודי יזווק נשמתו היהודית התלכלכה, מחשבותיו והרוחיות כבר לא היו מקובלים, מפנים אלה תלך ונרקך...

בלילה מן הלילות, שהתברר גם את נשמתו שילווה, למען הוא רואה את הרבי - האהבת ישראל מירוש"ק, ניצב מולו בחלומו, נחף בו: "עזוב את הספר הזה, האניך ראה מה הוא עושה לשלשתיך, הנסב לקרוא לו, חזקל, חזקל, חזקל, אולם הבחור, שהתקדמו שטוף זיעה קרה ורועת ממיטת, מיהר להניע את עצמו במחשבתו ש"חלומות שאוה ידברין..."

אולם בלילה שלאחר, סב המחות ושנשו. הבחור ישן על מוסקו, השוכן הרבי ניצב בגודו בחלומו, מלמח ומעורר: "הנסב סאחה מסור קורא בו את מסיבתו, השוכן הרבי ניצב השלכותיו המסיבות חנוכו מסוכן קודת את הספר מירדן - שב הרבי מוהרי, השוכן התקדמו הבחור מנהול ומבולבל, והפעם החליט כי ליתר ביטחון יימנע מלנסוע לרב מועתה ואילן..."

לא חלמו אלא מנה שמה, והנה הרב הלפרט ניצב בביטוי וקורא לו להצטרף למסע אל הרב, והוא הבין שחלומות קורה כאן, שני חלומות לילה אחר לילה, ולאחר מכן הגיעה אל הרבי - יש דברים בגו, הוא התלכס, ניסה להתמסך, ביקש לוותר על זה - אולם נכבד על מדרון הצומח, שאתה יאניו את הרבי ונגנום אליו, עתה חרבי לקבד:

והלא עמינים באחי להוסיף לפני הספר, הבחור היה מוסיף לקרוא וז"ל - שאל אותו הרבי בבאב נורא, ואלה הספר הזה הוא מסוכן, הוא מחולל נשמות בנפשו הטוורה, עזוב אותו ברוב עוול, אל תשיב במסיבים שאתה לא אסור לחיבת הב"ח - ביקש הרבי מספר, התחנן, ועוד שני אגרות הורית את החבורה שהמחשבות הנוראות של הקריאה בספר, וגם הורה מניו דרך השוכה לשוב בשוכהו שלימה בעקבות הקריאה בספר הזה...

לא לשמו: הספר אורבת לבו בכל פיה, במספרים, בעייתוים, במספרים, בשלישי מספרו בכל מקום, לצידי יש מודה ארת, ומגוון כלים להוביל אליו, קריאת חוכן שאינו מבוקר כריא, מבט בעינתו או בספר לא כשר, הכטה אל שלט או מסך מרגד - כל אלה הם מדרון חלקלק שאתה יאניו.

אחים יקרים, לפענוע, למען ילדיו, למען הבריאות הרחבתו שלנו ולמען התעלותו - הבה נשקיע לפקוד עין על מה שעובר את שקעי עינינו, הבה נבחר היטב את הספרים, להיכין את מביטם, אל קיעיני מועדות, משיבות אורדים בכל בית, במוות המועד, מטרון, קטקס או שלט, וכל מבט לא רצוי הוא מסוכן מאוד, מסכן את החיים ויערד מרגום.

וככל שנישמו ונקסידו על מה שרואות וקוראות עינינו, ככל שטוורא ונבטיס שהעיניים שלנו מונות ושומות, הטיב - שכן נזכה שמוחת יהודי יצול, שמשגשמה היהודית שיאכר, וכל קיעיני יהודי ישיאק סוהו, וכך נזכה לראו ולגולל מתוך יראת שמים, קשר קרוב עם בורא עולם, והתעלות רוחית כל הימים!

משיעוריו של הגד השיעור הר"ה אש קולטקי שליט"א

לשמינת השיעורים ב"ח הימי ונבטיסאני נוספמי חייו, 073-2951342 | לקבלת העילן במייל 6778160@gmail.com | נתרמות והבחות (גם בב ארשאק) למען הפצת העילן חייו: 8160-677-055 | נתן לרנחם גם נעמדת מדים ללחם

קבלת שבת

שנה חמישה עשרה - גליון חמישי • תמוז-15,000 עותקים בארץ ובגולה

ביטאון דשמיא, און שבועת התשפ"א
הגליון טעון נתיח • אין לקרוא בשעת התחילה!
KSHABAT@INN.CO.IL
נתיח לקבל את הגליון במייל
החן והאורח והתרומה בקבוצת וואטסאפ להוצאת הגליון ותקבלו
בדבריה ביטל: 052-7620219.

דרשת בא

יְהִי עֲשֵׂה שָׂא נָא חֲסִיאָתְךָ אֲךָ הַפְעֵם וְהַעֲתִידוּ לָהּ אֱלֹקִים יְיָסֵר מִצְרַיִם יְרַךְ אֶת הַמּוֹת הַזֶּה (י"ב).

אמר הכלי יקר: מפני גור פריעה למשה ואהרן שא נא - בלשון יחיד, ולא אמר 'שעו' שא נא'. לפי שמהם נדר בבית המלוכה הכיר אותו פריעה כאדם עניו מאוד, המוחל לכל המצער אותו, ולכן ידע שאין צורך לבקש ממנו משילת, ובדבריו ראו סמולנוב וקראל, שפריעה לא ידע מה טיבו.

מואב בנפשו רשע שמונתו חסידים **היה ימי חיבתו: הרה"ק האמרי צבי** היה משתדל להטיב בכל דרך אפשרית לכל מי שהתנהג עמו שלא כשורה או השיק לו. בניית ביאלה, בה שהה לאחר נישואיו, נר אדם שהשיק לו רבות, אולם הרבי זצ"ל לא שת לבו ולא הגיב.

לוימים, כשפירצה מחלמת העולם הראשונה התרושש אהרן ונשאר בחוסר כל, הגיב עם כפליט לעיר ורשה שבה התגורר האמרי מות. כששמע על כך הרבי, השתדל וחיפש לעזור לאיש בכל דרך אפשרית, וקיבוץ אותו באופן יוצא מהכלל. אמרה לו הרבנית ע"ה, 'יכיר הכתה עוד לא שכתח כי אדם זה השיק לך בעבר, אך כמדומה שהוא מעולם לא התכוון להשיק לך באותה מידה שאתה מבקש כעת להיטיב עמו'.

יְיִאמְרֵהוּ ה' אֵל מִשֵּׁה נִטוּ יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וְיִהי חֶשֶׁךְ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם יְיִמְסֵהוּ (י"א).

מואב בנפשו רשע (שמות רבה, שמות בא, ד, א): 'האד הוא דכתיב (תחלים קה, כח): 'שילח חושך ויחשיך ולא מרז את דברו וכו' ". אמר הקב"ה למלאכים: המצרים ראויון ללקות בחושך מיד הכימיוס כולן כאחת ולא מרזו.

למה דוקא במצב חושך התייעץ הקב"ה עם המלאכים? פנימה נפלאה מעל כל הגאון רב **אליהו הכהן מאמירוס זצ"ל, בעל השבט מוסר ועדה**, בספרו **בית מדרשו אליהו** (על מניית המטה):

אמר חז"ל, שבמכת חושך ראו ישראל את כל מסמנות המצרים, ועל ידי כך לקחו את כל מונחם של מצרים. מן זה הוא שבער לעשיית העגל, כמאמר הכתוב **ויחשב ב' י'** 'וכפי ברייתו של ר' הובב עשו לנגע' (ע"י בברית לב), ומשום כך התייעץ הקב"ה עם המלאכים בסתר הביא את מכת החושך - כדי שלא יוכלו לקרע בני מעשה העגל, שהרי הם עצמם יעצו להביא את החושך, שהוא אשר גרם לעגל.

לאור זאת, ביאר השבט מוסר באופן נפלא את **לשון הכתוב (ספס כג):** 'לא ראו אש את אחיו ולא קמו איש ממתניו שלשתי ימים - ולכל בני ישראל היה אור במשוכותם', בהקדמי את הדיעה מחז"ל, שעשיית העגל גרמה למות תורה, על כמיון שעשעו את העגל חודי אליהם הוציא הרע, ומתוך כך יוכל היה משה רבינו להשיב למלאכים שהתנגדו לתנית התורה לבני האדם: 'צר הרע יש רבינו? יביעם?'. אך אילו לא עשעו את העגל שנגבלו חודי אליהם הוציא הרע, יוכלו מלאכי השרת להשיבו: אלא גם ביביעם אין צד הרע!

עתה הבה נערוך את החשבון: על ידי שהמצרים לא ראו אש את אחי במכת חושך, ראו ישראל את מסמנותיהם, ומתוך כך כאשר ביקשו ישראל להשיאליעם להם, לא יכלו המצריים להעליעם מהם ונתנו להם את מונחם, ומשום זה היה הסיבה ש'שכל בני ישראל היה אור במשוכותם' (שמות י"ב): שביבות קיבלו את התורה שנקראת אור, כמאמר הכתוב **(שמות י"ג):** 'כי נר מצוה נה תורה אור', כי החושך גרם לממון, שגורם לעגל, שגורם לתורה(ששכל לא יחסר).

יְיִהי חֶשֶׁךְ אֶפְלֵה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים (י"ב).

מפרש רש"י: 'ולמה הביא עליהם חושך? שהיו בישראל שבאותו הדור רשעים וכו'. ועוד, וחיפשו שיהיה אור וראו את כליתם, וכשיצאו היה שואלן מהו רעו ואמריס אין בדיעו כלום אפרם לו אני ריתיון בביתך ובמקום פלוגי הוא'.

מדוע דוקא למכת חושך ביקשו חז"ל טעם וסיבה, והלא לא מצאנו ששאלו למה הביא עליהם צד וצפרדע? כינים וערוב, דבר ושחין, ושאר המכות - ומה נשנתה החושך?

השבט נחמד כהן על כך הגאון רבי אהרן רבי אהרן שר (אדמו"ר זצ"ל, מחכמי ישיבילי: מסרת המכות לא היה לשבע את המצריים כי אין בנין אי שחורר הענבים העבריים ונתחת עליהם צד לנגע את צדו. כי בדר גיל הוא בכלל ארץ וארץ

שמותרחות לעיתים פורעניות שונות, כך טבעו של עולם, ואף שבוואי הכל מיד לה, אבל ליבם של הגויים ממילא אטום מלהיכן זאת, ועל כן הם תולים את זה המאורעות בסיבות 'טבעיות'...

מה, בכל זאת, היה אמור לשכנע את המצרים כי לא מדובר באסונות מקריים? - העובדה שכל המכות פסחו בעקביות על בני ישראל, ועבדה זו כשלעצמה צריכה היתה להוכיח למצרים כי אין זה מקרה, שאם לא כן, כיצד זה מדלנים כל המקרים? ואינם פוגעים בעבדים העבריים? - אלא יד' ה' פנעה בהם על סיובם להטות בקולו.

משום כך, בשאר המכות לא היה טעם לשאול מדוע באו, כי בכלול יכלו המצרים לראות בעליל כי לא נעשו בישראל לרעה, אולם מכת חושך שונה, שהרי בה 'לא ראו אש את אחיו ולא קמו איש ממתניו' - ומנין יכלו לדעת שלבני ישראל היה אור במשוכותם? ומאחר לא יכלו לדעת, הלא עלולים היו להכביר אל ליבם, ולנמור בדעתם כי גם בני ישראל סוכלים בחושך?

על כך משיב רש"י, שבשלושת ימי האפלה חיפשו ישראל ראו את כליהם, ולאחר כך, בארצו המצרים להעלים את כליהם, היה הישראל אומר לו: אני ראתיון בביתך במקום פלוגי, ואז נכחו המצרים לדעת שאמנם בישראל לא שלט החושך... (מרי שושנה)

יְיִהי ה' אֵת חַן הַעֵם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם גַּם הָאִישׁ מִשֵּׁה גָדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי פְרֵעָה וּבְעֵינֵי יָקֵים (י"ג).

מהו הנאר 'העם', בו תמאר הפס' את ישראל, והלא אמרו חז"ל (במדר ובמה כ"ג) שבכל מקום שפסוק 'לעם' - לשון נגאי הוא, וכל מקום שנאמר בו 'ישראל' - לשון שבח הוא, וכאן הלא עשעו רצון היא, ואם כן צריך היה לכתוב לומר 'הו' נתן את חן ישראל בעיני מצרים!'

זאת ועוד: המפרש הפס' 'האיש משה', לכאורה אינו קשור לתחילת הפסוק; ומתי הלשון 'עם', שנראית כמיוחנת; וכבר נדחק בכך **הראב"ן עזריא**, אשר פירש: 'זועם' גם 'האיש משה' - כי היו רבים מושאליים אותם מפני כבוד משהו, או על כך יש להעיר: מדוע דוקוק לכך, והלא גם נתן ה' את חן העם בעיני מצרים?'

ביאר נפלא, כתב על כך הגאון רבי יהודה רזאניס זצ"ל, בעל 'משנה למלך', בספרו 'פרשת דרכים':

מה שזכו ישראל באיפה ממצרים, היה בעבור העבודה שעבדו בהם בפרך, כמאמר בניהוה בו פסוק **(שבתריץ צא, ג'):** 'ולפי זה שבטו של לוי, שבה היה בכלל השעבוד - לא היה בכלל החן, שמכותו נתנה המצרים לישראל את כלי הכסף והזהב.

ונהג אמרו בגמרא שבכותות ע"ג: 'וכיפר את מקדש הקודש - זה לפני ולפנים וכו'. עם הקהל - אלו ישראל יכפר - אלו הלוים, והתבאר שם בגמרא שמה שהיה צורך בפסוק מיוחד לרבות את הלוים, הוא משום שוליים לא קראו ע"ג: 'ומעו את אמרו (חללי קלמ) שהלוים פטרונים מלאת דרוע ללוים וקיבה להכניס, משום שלשון הפסוק **ויחייס י"ג**, 'זה היה משפט הכהנים מאת העם', ולויים אינם בכלל ע'ג'.

עיקר ענינה, הוא הדיעה את אשר המליצו חז"ל על משה רבינו, שלקח את עצמותו משהו, ואמרו **(סוטה ג'):** 'כא ראה כמה חביבות מצוות על משה רבינו, שכל ישראל כולן נדבקו בביאה והוא נתעסק במצוות, שאמר 'חכם לב שיקל מצוות', אולם דברי שבח אלו על משה צדיקו רק אם היה בכלל החן, ויכול היה אף הוא לשאול מהממצרים כלי כסף וכלי זהב. אך אם לא היה בכלל החן - היה אשה שבח יש במה שהו התעסק בבית מצרים! הלא אפשר שאף אם היה מבקש - לא היו נותנים לו!

אשר על כך בא הכתוב ואומר: 'יְיִהי ה' את חן העם בעיני מצרים', ובכונתו מכוון דוקק לתכות חושך ע'ג', למעט כן שכלו את שבו כלו שילה היה בכלל שניתה, אותם אמר: 'אם כן, למי שכל כשה למשה במה שנתעסק בביאה, שאמר לא היה בכלל החן', כלפי זה משיש' הפסוק מועיני: 'גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פריעה ובעיני ה'עם'. וגם היה רוצה לשאול מהם כל כסף חוב - ויהו נותנים לו ביתר שאת והבט' לב, ובכל זאת הגדוף משה להתעסק בעצמותו, וסיף, כי חפץ חסדו הוא, ועל כן המליצו עליה את מאמר שלמה המלך 'חכם לב יקח ממות'!

אשר על כך בא הכתוב ואומר: 'יְיִהי ה' את חן העם בעיני מצרים', ובכונתו מכוון דוקק לתכות חושך ע'ג', למעט כן שכלו את שבו כלו שילה היה בכלל שניתה, אותם אמר: 'אם כן, למי שכל כשה למשה במה שנתעסק בביאה, שאמר לא היה בכלל החן', כלפי זה משיש' הפסוק מועיני: 'גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פריעה ובעיני ה'עם'. וגם היה רוצה לשאול מהם כל כסף חוב - ויהו נותנים לו ביתר שאת והבט' לב, ובכל זאת הגדוף משה להתעסק בעצמותו, וסיף, כי חפץ חסדו הוא, ועל כן המליצו עליה את מאמר שלמה המלך 'חכם לב יקח ממות'!

פנינים

פרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת בא"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והמרות - לשיעורים והראות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

חרוש הזה לכם ראש חרשים ראשון הוא לכם לחרשי השנה (וב, ב)
כתב רש"י ה"ראש הקב"ה למשה לבנה בחושיה, ואמר לו כשודרה מתחוש
יהיה ראש חרש.

מתבאר שכן, שחוקיה ציונה למשה, שקם ישראל היו מונים את ימי ומקדי
השנה לפי חילוף השבת מקמדת על עם ישראל לפני הקב"ה, אולם הקב"ה רוחה
לכאורה צריך לחיך מדויק.

כיאר נפלא על כך שמעתי מאת ב"ר מרן אדמו"ר ממישקולץ שליט"א,
שהבטיח את ועל פי דברי המורש (הובא באבודרהם בשם רבינו מרדכי),
"במשך השנה השתן מקמדת על עם ישראל לפני הקב"ה, אולם הקב"ה רוחה
אחוז ליום הדין - ראש השנה, וכשמגיע ראש השנה, בא השתן לקמדת, ומביא
גם את החמה שתגיע על עונותיהם של ישראל, והחמה מקדימה אבל הקב"ה
אומר לששן השתן שחוקיה ח"ו רק עד אחד נאמן, אך תביא עוד עד
אחר עמה, תלך השתן להביא את החלבה הנקדי, אולם לך אחוז מוצא
אותה, מכיון שראש החמשה כנאמר (תהלים פ"א, ד) "תקני כהודש שופר
בכסה ליום תגיני" - הדיינו מצוות תקיעת שופר היא ביום שחלבה מתקבצת
והיא אינה מצמצמת, מפני שראש החמשה"ח, עד כאן תוכן דברי המורש.

ולפי זה ביאר מן חרשיו שליט"א, מדוע עם ישראל מונים את ימי ומקדי
השנה לפי חילוף החלבה הוקא, כי אם הם היו מונים לפי חילוף החמה, יכל
היה לחיל ראש השנה ביום שחלבה אינה מוססה, מכיון שהרי יש הברזל של
אחד עשר יום, בין חילוף החלבה לחילוף החמה, כי אורכה של שנת לבנה הוא
שלוש מאות המישים ארבע ימים, ואורכה של שנת חמה הוא, שלוש מאות
שישים וחמישים ימים, ואם כך, השתן היה יכול היה להביא את החלבה שתגיע עד
עם ישראל בידו עם החמה.

משום כך, ציונה הקב"ה לעם ישראל, למנות את ימי ומקדי השנה הוקא לפי
חילוף החלבה, ואם לא היה לששן שני עדים להקדי דודי נגד עם ישראל.

**חרוש הזה לכם ראש חרשים ראשון הוא לכם לחרשי השנה, ורבו
אל כל עתת ישראל לאמור בעשורי חרוש הזה ויקחו להם איש שש
לביית אבות של לביית (וב, ב-ב)**

לכאורה צריכים לחיך, חרי הקב"ה רוצה לחיך כעת את עם ישראל לציאת
מצרים, וצ"ל ציון לקחת את השנה לביית אבות וכו' בשביל שיהיה קרבן
פסח, ומפני שזו קדמת לבי המצוה של קידוש חרש - חרוש הזה לכם
ראש חרשים, חרי אין זה מן העניין.

אלא המכונה **זמני ותיקין בעל התפארת הוסיף** איך חסר ענין ונפלא
הנה התחברו בהלכות חריה יראה רמז לעבודת האדם ובפרט לרעש שעבר
על כל התורה כולה, שאל ותיקאש מן החשובה, כי הוא גם הורה בתכנה
אורו, ובכל זאת הוציא ומאיר מידי חרש מדויק.

הנה כעת נשמה רבינו ידל אל עם ישראל אל ציוויה, "יששן וקוד לכם
צאן וקוד וכל עד כך אשר שרי (וב, א) יששן יריבם" - פאליים, וקוד לכם -
צאן של מצות, נכבשו בני ישראל, וזכר מצורים שאינה עוד, בכל זאת ועלה
מצבם חררה, כי נמצאים כעת, שקיעים במיש שקרי מוסאף?

על כן ציוויה להם הן מקודם מצוות קידוש חרש, המורה שגם אחרי
שמתכבדו אור החלבה לגמרי, והכל מצורים שאינה עוד, בכל זאת ועלה
ומאורה שוב, ומפנה יקוד חיוק.

וזהו חרוש "החרש הזה לכם", מצוות קידוש חרוש הוא לבג והנאט ומשל,
שגם בדרוש התחברות בשל המורה אתם יכולים לשוט ולהאיר, אם תקבלו
על עצמכם על מצוות, ותמשיכו דריבם מקבוצת חרי, והדומה זאת אכן
האירה את עיניהם, והפיהה חרי חרשם קרבנם.

וזהו איך הקשר בין שתי המצוות, דלפני שהכניסם לעיל המצוות הקדים להם
לחומר, כי יוכל לכלול עבודה ועל תשלום ארבע מאות שנת

**חרושה הנפלא של הימשה למלך: מה שהחיש את נאולתם
של ישראל ממצרים - יחיש את נאולתם**

דוקה השאלה כיצד יצאו בני ישראל ממצרים אחרי כלות מאתיים
ועשר שנים, הלא נגזר עליהם בברית בין הברית להיות משועבדים
ארבע מאות שנה, כדרכים (בראשית מ, ג) "ועבדו ועיני אותם ארבע
מאות שנה", וכו' נאמרו בהו הרוחצים רבים.

רבינו הימשה למלך בספרו "פרישת הריב" (חרש החמישי) מאריך
בשאלה זו, ומביא את אחד מתירוצי המפרשים - הקשר לפסוק זו, וזה
הוא: "ועבדו אחרי תירוצן אחר, ומה שנתרבו ישראל שלא בדרך
הצדק, כדרכים (שמות א, ז) ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו
במאוד מאד, השלים החשבון של ארבע מאות שנה.

לחומר, כשיקוד העבודה שהיו ראויים לעשות בארבע מאות שנה - עשו
בזמן מועט ממהות ריבוי האנשים,

וזהו יוכיב מאמר תביא ישיקה שניבא על הנאלה העתידה (ב, כב):
"הקן ויהא לאלה הבעיר לפי עונם אני ה' בעתה אחישנה, ויש
לקוד במאמר "בעתה אחישנה" - שהם בחרים מוריים זה לזה דאם
הוא "בעתה" - אני "אחישנה", ואם הוא "אחישנה" - אני "בעתה".

ורבותנו על נתקעורו בזה, ואמרנו (מהר"ן צ"ח, א) לא וכו' בעתה,
וכו' אחישנה, אך כפי דרכנו שפרשנו, נאמר כענין אחר, שהצדק
יחיש על העתיד, לימות המשיח, שיהיה כולם ארצין מארץ מצרים
(מסכה א, ג), והיו תבונה דבי חרבי דבמצרים ריבוי האנשים היה סיבה
לחרי את הקן, חבי נפי לעתיד לבוא, שאף עניו ה' שנתה בנלות כן
מה, מכל מקום **בשרית ריבוי ישראל יבוא תנאל קודם חנו שנוו ה'**,
לפי שכן היה המידה שרובי ישראל משלים הזמן.

וזהו פירוש הנבואה שניבא ישיקה תביא על קוד הנאלה, חל על ידי
שיתרבו עם ישראל ריבוי עונם הדינו שהקן ויהא לאלה הבעיר לפי
עונם, מכמה לכו הקב"ה "אני ה' בעתה" - את חוקם התחום והנבון של
על הנאלה בארצות חרשים, "אחישנה" - אדוש ואורו הריבה לפני כן,
בריוק כפי שהיה בנאלת מצרים, כי אמנם נקבע זמן קוד וע מתי יהיו
ישראל בנלות, אך עדי שמותרים בכל העת הקב"ה מרשית את הקן,
משום ששיקוד תגלות שהיו ראויים להיות כפי חוקם שנתקבע מראש,
ועינים בזמן מועט ממהות ריבוי עם ישראל חרשים ורבים בכל עת.

ומסיק הימשה למלך בדבריו הנפלאים: **"זבחה היה מתוך חרש מר
חרי דיל (הוא חרש) אברום ראונינו דיל חמי יודו של הימשה
עצום"**, מיהת שיהיה חרשים בפרשת שמות, על מה שכתב רש"י (שמות
ב, כג): "זמני מלך חרש", מלפני שצטרפו ויהא שוש העניקות
ישראל ורוחץ בדם וכו', אך מתיישב המורש הזה על המשך הכתובה:
ויוצאו בני ישראל מן הקמדה, דלפני חרוש הזה "ויוצאו בני
ישראל" מתאם מיכעל ליה, שאז הדינו שנתקבע שנתאדם מתאם הנורה
הרעה על שיהיה הכניסו ולא מן הקמדה, והיה הרוב בחימה.

וזהו חרי מר חרי דיל היה מפרשו ישראל בראותם הקמדות - והי
מבצעים, ממהות שראו שגויה היתה ארבע מאות שנה ועיקר היה
חסר מן המצוה הרבה, אלא שספארה שהיו מנערים שלא בדרך הצדק -
היו מתנחמים ואמרים אתן כספ הקב"ה ידל על הקן מחמת ריבוי
האנשים, אבל עשן שצטרפו פרעה ויהא שוש לפראוחו קן ילדים
בבוקר וקן ילדים בקרב ושומר א, לך אם כן אכן כעת ריבוי
אנשים קן חרוש את הקן, ועל זה ויוצאו בני ישראל מן הקמדה",
לחומר, כי יוכל לכלול עבודה ועל תשלום ארבע מאות שנת

מצות קידוש החדש, כי התחדשות הלכנה היא להם להנבוא, שאדם יכול להרכיב בהו יתברך, לפי שעת קנתה היה מרוחק, כי נר מצוה ותורה אור, הכפונת התורה אדם אדם, להאיר באור פני מלך חיים...
ולכל בני ישראל לא יתירין בלב לישנו (א, ז)

איתא במדרש (שמיר' פ"א, ט) אמר כספר שלא היו הכלבים בוכיין לישראל בעת שיצאו ממצרים, ותננין כלבים המורמות כמו שאמר (תלכו כ"ב, ז) וישל כשהו מריפה לא האכלו לילת תשליכון אותי, ולאכורה שלא הירחיק רבי הוה מנאכלא זכר, והרבי חכם "יעלי" התפצרים מצניו שמסר נפשם לעשות רעון קטם, והרבי חכם "יעלי" וכאז בביקתו וכו' ובתנודין, כשהו שנתנהו הם (מפדים נג, ג) ועם כל זה לא קיבלו שר אלא לפי שקנה שנתנו ביהוים איך לפה קיבלו הכלבים שבר גדול כזה על מניעת הריצת לשונם, שבר לדרות יעלם, אלא רואים מהו כי נוח יותר להכניס לאש בוקעת מאשר להתאפק ולשתק בעת שיצאו שרבישם לרבי, לכן הכלבים ששמרו על לשונם גדול שברם ותר המפצרים עמם נשפם לכבוד השי"ת...

ואומר רש"י מה אמר לו הכפונת הוללה אני ויצא בתוך מצרים, והתנה בעתק גודלה בכל איני מצרים, ולכל בני ישראל לא יתירין בלב לישנו (א, ז-ד)

חייב מן המפצרים נימו הלכסר מרע את התורה הדגישה שאפילו הכלבים לא הרצו את לשונם להלאורה, הרע הם היו כלל בענין כשעת אותה כנה - סבת כבורות ולמה שפאלו יפתו את פיהם.

ג. אמר מצרים שם המצרים שכלם ששמרו מצרים התורה
הנה כספר נשאל מוצא על כך כספר' שיר על התורה מצרים תורת שמת, שכונת הכתוב "ולכל בני ישראל לא יתירין כלב לישנו" הוא על כישר המצרים ואלהיהם, והנה אמרו דיל המצרים כי איך עבד יוצא מצרים, שמתוהם בכל מניו משיפוס - כי שלא יצא שום אחד מהם, וכבר אמרו חז"ל הטעם דהמלך "מצרים" ראשה ין פתוחה הוהם ס' מתוהם, מוכן שבעת הדין היה הותם עמיה במשפוס, וכל עבד המצרים הלכה אין לו דרך לצאת ממנה, לכן האות מ' בתחלתה פתחה, לרמז, שתיכנסו אצלה, ואילו האות מ' בתחלתה לרמז, שלא יצא א' אצלה.

ומה יעשו מצרים מצרים כבישפוסהו היה לה למצרים ענינה פתוחם, תעשו כבישפ' על כל פתח - צורה: פתח אחד יעשו צורת סוף ובפתח אחד יעשו צורת חמור, ובפתח אחד יעשו צורת לול, וכן כלל פתח יעשו צורות מתחלפות הנמשכות במרינה, כמו צורת איה, צורת סוף, צורת שיר, פרה, סוף, וצורת אחר יעשו על כל פתוחים, כדי שכל זכרה אחר - ידעו מאיזה פתח ברר כי ביכשף יעשו שאם יצא מאיזה פתח - שואתה צורה יצוקת מיד, וכן אותן הכפונת שהם אמות הפין - כולם צועקים, וכוזו ידעו מאיזה פתח ברר יורדו אחריו.

והנה - משישך השיר ומסבירי על פי רעון ה' יצא ברוקא מתחתה שבו היה צורת לול, לפי שהם יתר מציים אצל הכל, והם "יעו נפש" (ישעיה נז, יא), וזאת היה כל הפרסם בסו, ולהוריק נפאלותה, ולהודיעם שזוא ברך את שולם על כל הכפונת בלשון, ואין מי שאישר לו מה תעשה, והכל הם ברשות וחתה ידו, והכפונת בלשון יעל כל מה שעשה, וכל מה שעשה לא יתעול לבשל רצוני יתברך, ולכן אותה פתח על צורת הכלב - ונאלם שיהיה, וזאת מורה לנו התורה את הנגה הגדול שהיה שם, "ולכל בני ישראל לא יתירין כלב לישנו" למאשי - שזוא צורת אדם, "יער' בהמה" - שהם שאר צורות, כולם יצאו מאותו פתח ללא נביתוהו שיל צורת הכלב, וכוזו היה הנגה גדול על האדם.

ג. אמר חייש' חן' יצ"ע מקשה מה הקשר בין מיתת הכפונות -
לא הרצנו על הכלבים את לשונם ואם זה בא לומר שלא יפית אדם מהם (מפדים נג, ג) היה לו לומר בפרש"י ולא יפית מבני ישראל - אלא - משישך האור התייה חן וכוזו - שנתיבין כבוד היחוב ידע אומרם לו (בי"ק ט) "כלבים עוקקים (בוזים) מלאך המת בא בעיר", לזה אמר ולכל בני ישראל וכו' כדי שתדעו לא יפית שום אדם, שלא יתירין כלב לישנו שם.

ג. ואילו הנחיק רבי יונתן אייבשיץ יצ"ע הסבירי והנה על הפסוק
"כפונת הוללה אמר רש"י - ורבותיו דרשו שאמר משה כפונת, מהם (מפדים נג, ג) לא לפניו או לאחריה, ולא אמר כפונת, לא יפית שיען אצננינו פרקה ויאמר משה בראד הוא (שק"ן).
ולאכורה רר' כי הקשקש מן התמרא (ברכות ג) שלוש מילות ידע הוללה ראשונה תמור נהג, כשינייה כלבים עוקקים, שישליש תמור נהג משיי אבו וכו', אם כן היה להם סימן מובהק "הוללה" באמצע האשמורת השנייה, עם עקקת הכלבים!

אלא, לכן משייכה התורה ואמרת לנו "ולכל בני ישראל לא יתירין כלב לישנו", שבאותו לילה לא עוקו הכלבים...

ד. הנחיק רבי יוסף דב מברסלב יצ"ע - הסביר זאת כאופן אחר, היה זה כאשר עוקו בריסק פרצה חי את אחד מחלוקת ביצבור, וכוזלו נתגבשו וקמו שני צדדים ולתמוהו זה בזה.

בא רבי ישען בער, רבה של העיר, ופנה אל מספר בעלי השעקה וביקש מהם, שיבואו בדרבים עם שני הצדדים וישמרו ק"ן למחלוקת שנתלקחה חלבה, אבל הללו סמני, שאין הם הצדדים להתערב בזה, והם מנערים להישאר נטולים... אמר להם הרב בהקפדה בדרך "נישאלות" זו כבר נקמו לפנינו כל בני מצרים...
שכן חז"ל אומרים (כבא קמא טו) "כלבים בוזים - מלאך המוות בא לעיר. כלבים חוקים - אילנות הנביא בא לעיר", ומכיוון שבמצרים נאמרו לא נגם מלאך המוות, שבא לכותב בכבודם, שאין הם הצדדים הנביא, שבא לנאל את בני ישראל - לא ידעו הכלבים מה לעשות, לכתוב או לעקוף ולפסוק "ולכל בני ישראל לא יתירין כלב לישנו", והללו להישאר נטולים, שלא לפנות מה ולא להתערבו...
מיותר לציין שהם הבינו את הורסם, וסוד הוללו לפעול...

ה. הנחיק רבי מרדכי באנעט יצ"ע הסביר את הטעם שלא הרצו הכלבים לשונם כפיצאת מצרים, כי ין במדרש רבה (שמות א) איתא, על הפסוק "אכן נדע הבר' את מהו מחרורו לכו ואמר מה הפאו ישראל שנתעבדו מכל האומות? כיוון ששמעו דבריו "הלרצני אתה אמר כאשר הרצת את המצרי" אמרו להם כי ביניהם, ואין יהיו ראויין להנאל ולעלול או להיכלים ולהנאל עד שלא ישרשו שורם ביצרת לשון הרע והמלשונות. וזהו שהסדנים הכתובים ודע אתה - לפה זו בני ישראל להנאל כמיון שלא יתירין כלב לישנו - שלא נגמרו את ששן מן הסידה הרעה על לשון הרע, כי חז"ל אמרו לכל המספר לכל נחיק, ואין השלשית ללמכים...

ו. אמר חייש' חן' אילו אפשר להכין עוד הסבר מה קשרים הכלבים ליציאתם של ישראל מצרים - מן הספור הכא - אותו היה מספר הנפדיר הורישלמו.

הנחיק רבי מן ציון יודל יצ"ע
רבי מן ציון היה אומר תמיד, שחלק מחובלות של רב ודיין צריכה להיות - הכנת רב מועד רבא ולהמנחם דבריו היה מספר, הנחיק מתיילל אייבשיץ יצ"ע, ערך פנים בענין דעו מן פיסורין כדי איש לאשתו, לפתע, בעקביש על כתיבת הנגה שפיקת את מלכות הספר והחלשי להניח את הפסוק הכתיבה ליום המחרת.

הנאן לא הסביר את מניניה, והא רק ביקש לברר שוב את פרשי המגשרת, ולהרת את נתינת הנגה למחרת, הדינים שהיו מקורבים והכירו את הנשוא מקורב, התפאל על החלום הרבי, אלא שאין מקורעיהם אחר הפסוק. למחרת, בעקבות כתיבותיו נודע, להנחיק כלום, כי האשה שקבלת הנגה שקרנית, היה הכתיבה לעשות - להביא איש אחר, שהניח את עצמו בכלעה ללקבל על ידו נגה, העניק התגלה כאמור, בעקביש על כתיבת הנגה וכן קשר לפני מסחרו.

כאשר שבו המתיילל לביתו, בני הבית שאלוהו היה הרב אתו מאמין במפתים וכו' שי מפת גדול מזהו אמר להם הרב וכו' מפת הוא זה! הכמה הוא זה, שנתן הקביה לבני אדם להשכיל להכין רב מועד דרבי

כיוזא ואומר לכל אדם "לעילויך את השקף אותו וכו', הביאו אותם כלב כן דרך המדרגים אותם שיתו לשונם על רבי מן ציון... עד היום הם לא באו הרב לבית הרין, וזהו לקראת נתינת הנגה באי שניהם, והנה כשעת כתיבת הנגה הכתיבה כי הנבל חרף ממנה אילו ומפני אלה - החור חודר כמה פנים. התפאלתי כיצד מחרשך הרב כזה, את הכלב רגיל עם שניהם, והרי בוודאי קודם הנגה הם נפרדו זה מזה, מפתח המיכות ביניהם וכו' שישפיר כבית הרין, ואיך הכלב צריך להיות או אצלו או אצלה ואיך זה שהוא פונה מאחד לרעהו?

מכאן הכתובי שדבריהם שקר - ואינו באמת בעלת, ולכן אין מריבה ביניהם - הכלב רגיל עם שניהם, חלמתי איך מלכתוב את הנגה עד שאברר שוב את הדבר ואכן התגלחתה תהיית...

ואילו על זה נבין שם הטובה שבעת יציאת מצרים מצינית לנו התורה שהכלוב את הרצו את לשונם, כי מבענין הדברים כאשר בני ישראל שרו במצרים כיכ הרבה שנים, והיו יחד עם כל מוטאם מצרים כולו הכלבים והקבוצה ור' הלחם חי וכולו לחיוצנ' מצב שנם כאשר יוצא מצרים והקבוצה ור' הורשע ונחומים אחריהם, בדרך הכלבים שנאמנים לאתניהם, אבל כאן מצינית לנו התורה שברגע שנקם ישראל שמעו את פניה הגולתה, הם ניתקו את עצמם מכל וכל, עד כדי כך שנם הכלבים הרגישו שאין להם מה הרצין ולמלת אחריהם, וכו' מה שהיה עד היום, יותר לא יהיה...

חיסון רוחני

עם הגדלת קצב המחחסנים וההכנה כיצד החיסון אכן הולך להשפיע על הגוף ולייצר מגנדים מועזמו מצאנו את הדימוי לחיים החזקים ■ תחילתו של מעילת החיסון שגורמת לגוף להלחם ולייצר חיסון מושל עצמו לתחילתו ולסוד התורה שבינו בהמשך את ההתגברות על כל הקושים היום יומיים בזמן ■ גם מה הקשר בין חיסון הקורונה ל... מרעה ■ מאמר מדויק ומתחזק

מצאנו את החיסונים בדרך כלל פעילותו היא על ידי שמכניסים לאדם בריא מעט חיידקים סטריילים ובס"ד אף האדם יוצא למלחמה כנגד החיידקים ובכך הגוף מתגבר על חיידקים אלו.

כל זה בעניין הנשתי אך בחיי האדם ישנם טבעים אלו אשר מן השמיים מחסנים את האדם במידות ובעבודת ה', כדוגמת המציאות שאדם חפץ לשבת וללמוד תורה בתמנדה ובעמקות ולפתע יש לו מניעה קטנה מללמוד, ועל האדם להתגבר ששקל לו להתגבר ובכך להכניס לעצמו את המושג הזה לעשות את רצון ה' גם כשקשה לי אך אם האדם כבישי לו ניסיון הקל אינו מתגבר, מה יהיה עימו כשיהיה הניסיון הקשה כמה יקשה לו להתקדם.

ומצאנו בגלות מצרים כשהקב"ה שולח את משה רבינו ע"ה לומר לפרעה להוציא את בני ישראל מארץ מצרים לנ' ימים, פרעה אינו מוכן ומייד כופר הכל ומסרב להוציא אותו מארץ מצרים עד ששמה רבנו ע"ה אותו בו והוא מתחיל לקבל נסות, דם, צפרדע בינים וכו'. ועדיין היו עומד במרדו עד שכבר הגיע הזמן שפרעה נשבר, הקב"ה מחזק את ליבו כדי להפטר מנטו.

והתמיהה טאום גדולה למה עשה לו כך משה רבנו, הרי מה עמם וזכות הבחינה של פרעה.

אך ביאור הפשוט הידוע בזה שאדרבא מפני הבחירה הקב"ה הקשה את ליבו וכנגד הדרך החיצוני מכה המכות להוציא את עם ישראל מארץ מצרים היה כנגד כח של כבודות הלב כדי שפרעה יוציא מרצונו מכה בחירונו ולא מהרצות.

וכאן פרעה נפל, הוא עדיין מתעקש, ומחמתו כך קיבל את עשרת המכות והקב"ה נפרע מנטו משמיים עד תום. ופירעה אה היה שומע מלכתחילה היה חוסך לעצמו מכות.

חיסון - כשקשה לך קצת אל תזלזל להתגבר ובך תצליח להתגבר גם כשקשה דע לך שכל קושי מן השמיים לטובתך לרואות לך שכל ניסיון הוא מטרה בשביל לטובתך.

אספדה

סיכור לשבת

מאת / אור המלחין

הרב חיים זאב רב קו של ישועות

מעלה גדולה יותר מלשמוע את השיעור תורה למתחיל ולספור בעצמה שיעור תורה לנשים וכן תזכר גם לעסוק בזיווי הרבים וגם להרשיח את מצוות בין אדם לחבירו שבנינו, היום די קשה לקיים בהיחוד כמו כן.

לסחות שהיא לא קבלה על עצמה את אותה קבלה לשבת ולספור שיעור תורה בפני קהל בנות אמנם המקתי מכך מוסר השכל עצמתי, ולכן, קוראי אור השבת הקי"ם.

כשאדם עודד לשני, הוא לא יודע כמה הוא יכול להפוך את העולם על ישיבו, אין לו שום מושג ואף השנה במעלה הגדולה והנשגבה הזאת שלפעמים נראית לנו כדבר קטן ופשוט.

בכדי להמחיש את הדברים אספר בפנים אמיתי ונדיר של אמונה: באחד הימים הייתי בדרכי לסמינר גדול באמסטרדם שבהולנד, אכן סמינר קשה וכואב שמוש שהולנד מתקתק מאוד מיהדות וקשה מאוד למצוא שם אבא ונאם שיקראים קריאת שמע ומקיימים מצוות ויש שם עבודת רוחנית גדולה ואמידה, והנה הנהגה מהראוי ספר תורה

בגדל קטן שהשאלנו מאחד הבתי כנסת, ובכדי לא להסתכן לא לשמוע קריאת התורה הרי שלקחנו אותו איתנו. הכנסה אותו בתוך כספת וזיהו משהו שסבכת את זה כל היום על ידיים שלו, כך שהגענו להולנד בקרואנו בו והסמינר הסתיים בהצלחה מעבר למשוער ולמסופר.

לכני החזור לארץ הקודש, הרי שהיה לי סיסה ביום חמישי שבעתי אחת זרבע בצהריים בפיסה. ואני אומר שאם לא היינו מספיקים את הטיסה הקצרה הזאת הרי שלא היה לנו היכן לשבת את השבת כי במקום שבו הינו התפרק לאחר זמן מה ושבת כמובן שאין כך לדבר. אני מזדו את כולם לפתע ברנע אחרינו אין רואה על הספק שיש טיסת 'המסוק' הדינו טיסת המסוק, שאמורה לצאת מהולנד לאוקראינה ומאוקראינה לישראל.

לפתע בא אליי הבחור שתפס את הספר תורה ואומר לי 'הרב הספר תורה נעלם'. מצב רוחי ירד, ולנחתי ברמה זאת שאלתי מתי לעשות בענין זרבע קטן. מצד אחד המון כסף ומצד שני אין יתכן שגואל נעלם הרי היה דרס מסור ומיחזר עם ספתת רוק לספר תורה הקטן, הלכנו ברדנו לסי מפחת ואמרנו לנו שהמסטר נמצא אצל המנוקה. באנו אליו ושאלנו אותו אם ראה את הספר תורה, והוא מצידו אמר שלא.

אמרתי להם, רבותי תקשיבו, יש סמולה אחת << המהסך המתקן בעמוד הבא

אנשים רבים שואלים כיום מה היא הסגולה הפועלת והמסוגלת ביותר. בכל יום קמים רבנים וזועקים אם תבצעו כך וכך יקרה כך וכך, אם תאמרו את זה ואת זה תחיו את ניל 130 שנה, ובאמת מה מסתתר מאחורי כל הנסגולות, מה הדוברבן שבקצפת שמעל כל העונג הזאת שעשייה מחתיכות של סגולות קטנות ונדולות יחדי.

בכדי לענות על זה נפתח בסיפור קטנטן בכדי להמחיש את הדברים שבסיבתם דשמיא ריגוע שעליהם יחול הסיפור המרשש שכל כולו סמירת מעגלים יכנס הסיפור ונאמרים כינו מה אני רוצה מהם.

אישה יקרה התאשפזה בבית החולים לניאורו בכדי ללדת בחודש מאוד מוקדם. והרופאים אמרו להם שם שמדובר על פג בגודל 400-500 גרם, וכי לא יהיה הרבה סיכויים שהוא יחיה. היא קיבלה את הבשורה כרעם ביום בהירי וצלצלה אליי במידית שכולה בוכה וממרטת בצער ובקשה שמשל יכנס וינאור אותה בבתי נדולי ישראל.

אני נאכרן את שלי עיתי לקחת את רגלי ומיהרתי אל עבר ביתו של קודש הקודשים האדמורי רבי דוד אבוביצר שליט"א מנהיגה והזכרתי את שמה. וכמוכן שאלתי אותו מה היא העשה, כי היא רצתה לקבל על עצמה קבלה. אומר לי רבי דוד אבוביצר שליט"א: תנידי לה שתקבל על עצמה שיעור תורה לפחות פעם אחת בשבוע.

אני רוצה לומר לכם שחזרתי אליה ואמרת לה את דברי הרב שליט"א, וכמוכן מתי שתמצא מביית החולים שתתחיל ללכת לשיעורי תורה לפחות פעם בשבוע ולא מפסידים מזה כלום. וכמוכן הספתי לומר לה שאדם שלא מחובר כלום בשבוע לאניפיה שמתחרת בינו לבין ברא עולם אינו, כי זה זכות קיים. וכמוכן מצופה, היא קבלה על עצמה את כל זה.

והנה לא יאמן, היא ילדה ברוך השם לאחר כמעט חודשיים והוא במשקל 520 גרם. הרופאים אמרו לה תפילתה, והיא אמרה להם שיש לה שיעור תורה, ובאמת שחרר אותם מביית החולים ואת התיוק ספתי ואין ששחרר אותה היא אמרה לי שיש רוצה ללכת לשיעור תורה וכן היא המשיכה ללכת פעם בשבוע לשיעורי תורה.

לפי כמה שעות צלצל אליי בעלה וסיפר לי שהתינוק יוצא ממכלל סכנה ומצבו הולך ומשתפר אפילו לרגע ונהיה יותר טוב מקודמו, והרופאים סיפרו ציניו בפניו שישחררו אותו כעוד כשכוע בסייעתא דשמיא כשהסברתי אחר כך לאותה אישה שיש

**לפתע בא אליי
הבחור שתפס
את הספר תורה
ואומר לי 'הרב
הספר תורה
נעלם'. מצב רוחי
ירד, ולנחתי
ברמה כואת שלא
ידעתי מה
לעשות**

התאחדות
לגנות את בני
ללא כל חשש
עם ארבעה חודשים
מבלי ימים כי יכנס
מחוקק
לעילוי ארבע
דקות ועוד המדינה
ידי חשש להקטין
התאחדות
או סמך
04-9441870

אספרה

סיפור לשבת
אוד התורה

הרב חיים זאיד

רב קו של ישועות

מאת: אריאל לוי

"וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחו לי לאמר צא אתה"

הדקו ויאמרו ללכתם

פקוד זה נאמר במקור דברי משה רבנו לכן כאשר משה אל פרעה והוא נאמר בפני את העתיד לבוא אליהם במטת כבודו יצאו מצרים, ומה שנאמר "וירדו כל עבדיך אלה אלי" זה משה רבינו עליו השלום, אבל חלק מהלכות הלכות ולכן אמר רק עבדיך, אבל האומר על ימיהם עשה שדרי בפקוד יד פרעה בעצמו אילו בלילה ואמר "קמו צאו מחוץ עמי", וכן כן משה ואמר "ואתו" כן אבא- הסתווה עם כל חכם כמו ששערי רל

וענין אלה התיים הקודש שעמד על מה שנאמר במסוק "והדתהו לי לאמר צא אתה" זה, סודו לא אמר שדרי "ואתו" לי צא אתה...

ובאר רבנו ר' ל', כי הרשעותיה עשה היה האמירה של צא אתה, כיוון שבענין שנתם ששוחזרו לו הרי מראים בה שחזר אדונם, ואם הוא אדונם הרי שדארוני יכול לעשות ככל חפצו ואין עליי שליט, והוא דומה כמות סוטה האמירה של "צא אתה"...

וכא ששנאמר "ואתו" כן אבא, פירש הרשעוטי- "אל אבא סודי שכבנתו שלפני שנאמר- אלא אתו" כן, כי אסתו" ענין התיק...

וענין בספר "כל שלום", שכתב שיש להתפלל לעם של באה חוספת זה הרי כל חסוקים סדריים של קעשה הסכר וכן וכן סתאר משה ניתנים של פרעה וסדריים סתם הסכר לבקש יציאת ישראל מצרים, אבל זה המשיבות כמות היציאה בפועל בלילה או בבוקר- ופדוע טורח משה לידע את פרעה בואת שדרי...

ההשתחיה עצמה היא האמירה צא אתה, כיוון שברגע שהם משתחווים לו הרי מראים ובה שהוא אדונם, וזה שהאדון יכול לעשות ככל חפצו

אכן הביאור דרוש שספת כבודו שנתו שדרי הסכר שכן בכל הסכות הראה הקב"ה את שליטתו על העבד, אך ענין דרואה רק שהוא שליט על הסיים האדון התיק, והיותו התיק, אך עניין לא תגבר לפניה שליטתו של הקב"ה על האדם

החידוש במטת כבודו היה- שהקב"ה שליט על כל כוחות העולם וכן על האדם, ולפיכך בעצם זה נכנסה לו להיחל לפניה של משה כי באת הרקיע את בני מצרים ענין זה

שענין שכל לחיובים, וברצונו הן האת מצריים מצרים- אלא אך מה שדרי שישארו ענין זה הן אן וכן סתם שתיחזקם פרעה, אלא סתם שדרי ה' שישארו ענין זה הן אן וכן סתם שתיחזקם פרעה, אלא וכן כשפיעה וזקק נמנחה ליבו בחבנות הליל גזרו- "צאו סכא" אמר לו שיהא "אל יקם אמתו שפארים אכן" לחרות ולהודיע שנתם כשפיעה אכן לא היה זה סתם- אלא סתם רצו" ה' ששארו רצו

סוכה אני כבר התחלתי לחשוש מה הוא צא כבר הולך לבקש ממני... הוא מביקש שאני צא וכן סוכה הולך כל סמך אלא כמולם. אני יושב כאן בסוכה ביום חמישי בערב אלא חודש ניסן ונבוכה חסד דקום לבואר עולם שארבעים שנה לא הפסדתי תפילת יום כיפור קטן. והנה ספר תורה לפחות אן לי אז מניין ליום כיפור קטן כן היה לי? עמתי ולו במדינת יש לך מנין ונוספו לך גם ספר תורה. הגענו לאוקראינה ששם יש שני שבילים אחת פנימית ואחת 'קוקשטיין' כלומר סימט המשך. עמדנו במקום הבידוק הכסחוני וקראנו שם, אך הוא לא שם ליבו שהוא הניח את הספר תורה על פתחו השריטם שהתיק את כל צותי השפירה לעבר הכניסה. עומד שם שומר אחראי שהיה עצבני שצחק 'אל תתנו ליהודים לעבור כאן הוא בא לנו בספר תורה כמובן שמתעקש ממנו. וכאן הרב יפה פרץ בכבי, וכמובן הגנו על עם ההשתדלות שלנו ואלו הם כיפור קטן. וכבדי לצאת מבעיות הללו בחיץ לארך משתמשים בכסף הרביון שחוד. אני מוציא מהארנק שטר של עשרים יורו הרוסים מצד מיטל על הארנק של זדוק לי מילה רכזית. והבנתו שהוא מדבר על הרב קו שהיה סונה לי בארנק, ואמר לי 'סליחה אתם יכולים ההתפללי' אנו עומדים להתפלל ועשרים שוטרים מכאן ועשר שוטרים מכאן בשפיכת הנפש ובתמימות הלב. כשסיימנו להתפלל באתי לרב יפה ואמרת לי הלא בזכות התפילות והדמועות שלך שקרעו את השמיים. ופרדנו סלחונם מהרב יפה שהשכחנו לעבר הסטוס שארבעים שיערה של שוטרים ואחר כבוד גדול העלו אותנו למטוס כצורה המכובדת ביותר עד כדי כך שהדיילות אף כרעו ברך בשבילם.

וכאן הרב יפה פרץ בכבי, וכמובן אתם גם עמ ההשתדלות שלנו להתפלל יום כיפור קטן

נכנסו למטוס וישבנו בכסאות. בקשתי מאחד המטיסה האוקראיני שבידוק לי מה נאמר על הרב קו בחוסית אצל הסיים. האוקראיני שלי אלי וצחק מילה ברוסית ונרם לכל המטוס לקום ולהלחם אליהם והכל בזכות רב קו אחד קטן. והוא סה זה הלחמה שאדם נלחם, הוא עומד ונבוכה בדמועות שליש שלא הפסיד ארבעים שנה תפילת יום כיפור קטן ובו בזמן עומדים אנו מוקבלים על עצמם חסד הרי שהקב"ה משדד מערכות ושולח רק שפע וישועות לעולם! ואחד לומר שהכל תלו בני, כשענין הפנימי ובכין חסד לחבר.

תזכורת חשובה: לא לשכח לקחת עמכם רב קו לכל נסיעה... והוא מסתפק לקחת את היציאת שלי כיוון שישנה שמו. עובר זהה דקות והנה מיני אוטובוס ריק וחוננו בצד. הנה היה יורד מהאוטובוס ומתחיל להתחבר עליי' הלכתי מעט אחורה אבל הוא מסתפק להקדים לעברי ושבו אבי מתרחק מעט והוא מתקדם מעט קבוצ של כל האנשים שהיו מסביבי התאדונו ימי. אך הוא שעה מעשה שלא האמנתי הוא מסתפק לקחת את היציאת שלי כיוון שישנה שמו. שקם שרב במקום. הוא מתחיל לרבו ואומר תורה והוא החל פוץ בכבי. מספר לנו על את הספר שנדל בבית יהודי ואביו לימד אותה את התורה. כדי להשפיע את הישיבה הלא שקת אותו ימים באוטובוס לעבר את התעופה. שהגענו לשם הולחנו לעבר שדה התעופה כשייטת דשמיא הגיעו למטוס. והנה במטוס יושב יהודי ראש ישיבה עם זקן לבן הדוד בלבשו ונראה חלידי חכם. הוא אומר לי הרב זאיד שלום וברכה. הכתב לו לשלום, והוא המשיך לרבו עימי' ולשאלו אותי ישי לך הורים בעיר דלתה של תשובה חיובית. וסופר לי שגם נם כן נר בדלתו. וסופר לי ששמו הרב יפת והוא מכתב כראש ישיבה קטנה ונדולה באנגליה והוא מסתפק לומר לי 'הרב זאיד אני חייב מסך

>> המשיך הפרטקט מעטוד קודם שקראים לה בן אדם לחברו. אדם ששועה למען השני. אדם ששוער לשיני לו זכות לקבל שירה- מה הקב"ה שואל מעטוד רק שכאבה את כל תה השני. ולקו ירוח הדברים המכשתי לומר להם בואו נקבל כלוננו קבלה שחמד ראשון שיהיה נקיים אמת וגם אנו זה היה לא רב ביצוע. כמובן, כיוון קבלה. לא עניין אף אחד שיש שבת ורוצים הבייתה כולם פתחו בפרק תהילים וכולם יחד לחפש במלון והנה מצאנו את הרב זאיד וסאב ליד הבריכה בבית מלון. הגענו למסקה שכנראה שמהו נבנו והחבית את זה.

אחרינו עמדנו על יאחור של שעה. שספק גדול עם נעלה על הסיסה. אנו עולים על ההסעה ובאמטום הדרך פתאום הוא נעצר וטוען בפנינו שיש נדילת מיס כרכב אי אפשר להמשיך לנוע עם הכרכב. הציעה לנו שיש עושים כאן בארץ ישראל למלאת מיס המטוס לנוע ולחזור אחר כך חזרה למסוך. אך הוא סתם כל ששמות את ההעצה. לא אלי' התלמיד שלי ואומר לי 'אין יתכן להרי קבלנו על עצמנו קבלה, ואיפה הזאת תורה וזאת שכרה' מיס השתקתי אותו וסמתי בפניו שאנו נמצאים כבר בארץ וחיביים להמשיך האמאין כברא יתברך שמו.

עובר זהה דקות והנה מיני אוטובוס ריק וחוננו בצד. הנה היה יורד מהאוטובוס ומתחיל להתחבר עליי' הלכתי מעט אחורה אבל הוא מסתפק להקדים לעברי ושבו אבי מתרחק מעט והוא מתקדם מעט קבוצ של כל האנשים שהיו מסביבי התאדונו ימי. אך הוא שעה מעשה שלא האמנתי הוא מסתפק לקחת את היציאת שלי כיוון שישנה שמו.

שקם שרב במקום. הוא מתחיל לרבו ואומר תורה והוא החל פוץ בכבי. מספר לנו על את הספר שנדל בבית יהודי ואביו לימד אותה את התורה. כדי להשפיע את הישיבה הלא שקת אותו ימים באוטובוס לעבר את התעופה. שהגענו לשם הולחנו לעבר שדה התעופה כשייטת דשמיא הגיעו למטוס. והנה במטוס יושב יהודי ראש ישיבה עם זקן לבן הדוד בלבשו ונראה חלידי חכם. הוא אומר לי הרב זאיד שלום וברכה. הכתב לו לשלום, והוא המשיך לרבו עימי' ולשאלו אותי ישי לך הורים בעיר דלתה של תשובה חיובית. וסופר לי שגם נם כן נר בדלתו. וסופר לי ששמו הרב יפת והוא מכתב כראש ישיבה קטנה ונדולה באנגליה והוא מסתפק לומר לי 'הרב זאיד אני חייב מסך

פרשת בא ה'תשפ"א

בית הנספת לתורה ולתפילה שטפנשט

כולל אברכים לעיון - לפגוע
כולל אברכים להודאת - אחו"צ
חוב מור"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
מתחם גני הירוקים * קניי אברכים
רח' רש"י 5 אלעד
מתחם בית התלמוד תורה
רח' רש"י 9 אלעד
מתחם המכינה לשיעור קטנה
הכלל תפילות - אלעד
רח' רש"י 3 אלעד

בית שטפנשט - נבנתים
קברו התורה שטפנשט
כולל אברכים * בית נפת * מור"ש
* מרכז מתנדבים לנתיקים

הנספת אורחיו ואש"ל ברומניה
למנוחה ויחידים - בחינת מור"ש
מתחם קבר האדמו"ר וראשון משטפנשט
רח' אליעזר 2 שני פאקורד אש"ל - חומרה

מפעל קמחא דמסחא
עזר וסיוע למשפחות כורבות בניו
התנים ושבתות חשבה.

אור תורתנו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נכסי חיזוק
ועזרי יחודות לעם בשבתות, בהתפתחות
גדולי המשפיעים ומזכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להנצחת הרה"ק ומועצה
וזכר הגדולים משטפנשט.

מזמור תורה
"תורת אמת" שטפנשט
לדואת חסדי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - רח' ו - וחכמי ומועצה.

מפעל האנגליקולופיה
החכמי ומועצה

מספרי הנהגות ומועצה
משרד המבואות
אנגליקולופיה ששבתות בית רח' ב"ח

אגודת אמת - שטפנשט
רש"י מור"ש - רח' ו
שבתות מלוכמים - ינס

עלי ובה:
ח"א עניני כורבות מילה,
ח"ב עניני תלמוד,

ח"ג עניני תפילות ומועצה מאני.
למנוחה - בדרה הלימוד
כבורו של משה - נגנו שטפנשט עניקים
אלבום עם שני דיסקים

יז"ל על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

היה על ידי מכוון
"תורת אמת" שטפנשט
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובות: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרוה שרים

ליקוט מתורת רבותינו הקדושים ויע"א בפרשת השבוע

לא אראה עוד פנים של גאווה

ויאמר לו פרעה... אל תסך ראות פניו... ויאמר משה... לא אוסיף עוד ראות פניך

(י. כח - כט)

העירו המפרשים מה זאת שאמר משה "לא אוסיף לראות פניך" והרי מפורש אח"כ בפסוק (י"ב - י"א) שפרעה התראה עם משה?

אלא, שלפני מכת בכורות עדיין היה מתגאה בעצמו וחזר ולועג על אזהרת משה, מבטיח לשלח את בני ישראל ואינו מקיים.

ואמר לו משה עכשיו "לא אוסיף עוד ראות פניך" - פניך של עכשיו שהם פנים של גאווה

אני ואפסי רמי ה' אשר אשמע וכו', וכי"ב, פנים אלו באמת לא אראה כי במכת בכורות כבר ראה פנים של הכנעה, שנכנע וקם ממיתו לחפש את משה ואהרן ומתחנן על נפשו בהכנעה ומאיץ בהם לצאת.

(אמרי קודש אמשינו בשם מהרמ"מ מוורקא דיע"א)

הכל מגיע ברגע הנכון

כה אמר ה' בחצות הלילה

(י"א. ד)

הרה"ק בעל ה"כנסת מרדכי" מסאדיוורה מבאר את ענין הנס של מכת בכורות והצלת ישראל שהיה מוכרח להיות 'עברתי בארץ מצרים' אני ה' ולא ע"י שליח.

דמצינו בחז"ל (ברכות ד.) מדוע שינה משה רבינו מלשון הקב"ה ואמר בחצות ולא בחצות. אלא

הקב"ה יכול לכוון רגעיו ולא היה לפניו או אחרי הרגע, ומש"כ האדם אינו יכול לכוון, ולכן היה צורך שהקב"ה יכה את מצרים בעצמו ולא ע"י שליח כדי שיכוון הרגע שבו היתה התחלת הגאולה.

ועפ"י יובן מה שאמר יוסף הצדיק לאחיו, אל תרגזו בדרך (בראשית מה. כד), פי' אל תתעסקו בדבר הלכה ואל תפסעו פסיעה גסה, דכוונתו היה לומר להם, דהלא למחיה שלחני ה' והיו לטובה אי"כ לנו לאבינו והביאו אותנו מצרימה כדי שיקיים את העניין של ברית בין הבתרים ידוע תדע וכו'. וכמו שהגאולה צריכה להיות בוציא הלילה ע"י ה' ולא ע"י השליח כדי שהיה ברגע הנכון, כך גם החצות הגלות צריכה להיות ברגע הנכון לא קודם ולא אח"כ. ועי"כ אמר להם "אל תרגזו בדרך", היינו בדברי תורה שלא תאחרו ולא תפסעו פסיעה גסה למהר לבוא, אלא ברגע הנכון.

(כנסת מרדכי - סדיגורה)

הקב"ה הסתיר עוונות בני' ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה (י"ב. יב)

מובא במדרש (שמ"ר"א) שמידת הדין באה וקטרגה לפני הקב"ה על שהוא מבדיל לטובה את בני ישראל באומרה הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה. ואז, העביר הקב"ה עיניו ממעשיהם הלא טובים של ישראל וגאלם. לפיכך כתוב "ועברתי בארץ מצרים", שהתיבה 'ועברתי' היא מלשון 'העברה' משמשת לפעמים לשון העלמה והסתרת הענין.

(הרה"ק החתום מלובלין ז"ע)

הגוי אינו סובל קדושה

ויאמר לו פרעה לך מעלי (י. כח) איתא בספיה"ק שפרעה לא יכול לעמוד ברוב מידת הקדושה ששרתה על משה ולכן קרא איליו "לך מעלי"

הגוי אינו סובל קדושה

ויאמר לו פרעה לך מעלי (י. כח) איתא בספיה"ק שפרעה לא יכול לעמוד ברוב מידת הקדושה ששרתה על משה ולכן קרא איליו "לך מעלי"

סגולה גדולה ליום ג' בשלח לפרנסה ולזכירה

לקראת ג' בשלח, יום מסוגל לפרנסה על פי ההקדמ"מ מרימנוב, ולזכירת התורה על פי ההקד"ח פלאגי שהביא מהאר"י הק' והוא פלא, להלן אנו מביאים את לשון הסגולה ומשמעה כי באור ליום ג' בשלח יתן בקבוק יין לבן בארון הקדוש ובש"ק בשלח יקדש ובמוצ"ש יבדיל עליו, ויועיל לזכירה.

סגולה לזכירה, ליקח עשיית אחת של זכוכית מלאה יין לבן, ולגונוה בתוך ההיכל הקדש במקום שמונחים שם הס"ת, ולהניחה שם ג' ימים וג' לילות, והיינו בערב יום ג' יתחנה שם, ויקחנה בליל שבת אחר תפילת ערבית, ויאמר קידוש בלילה וביום, ובמוצאי שבת יבדיל על יין שבעשיית זאת ויועיל לזכירה, ובשעת הנחתה לעשיית בהיכל כה יאמר ב' פסוקים אלו (בשלח ט"ו ל"ג-ל"ד): 'ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העומר מן והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם. כאשר צוה ה' אל משה וינחהו אהרן לפני העדה למשמרת. וצריך שיהיה ג' כסדר בשלח, כך רשום בזכרוננו.

(הנה בעת אבי חזק בזה החמור. דאין תכן להניח עשיית של יין שהוא דבר חלפין לתוך ארון הקודש למשמרת, זהו המשמש קודש דבר חול. לא לא שנאמר כי כיון שנעשה זה לטעמה לזכות לזכירת התורה, וגם הוי הוינו עצמו לקודש היום ואבדלתא דהוי רבב מצוה. ולא מביין ח"ו לבכורו להשתמש בקודש לשמירת חול. כל כהאי גוונא ליכא איסורא ושפיר דמי.)

(ספר תהלים ל"ח פלאגי סימן ד"ה). וע"ע מה שכתב בספר רפואה וחיים פי"ב אות פ שהביא בחוספת דברים

מסופר על הרה"ק רבי דוד מלעלוב ז"ע (י"ד ד' שבט תקע"ד) נסע פעם אחת בעיצומו של חורף עם תלמידו תורה"ק רבי יצחק מווארקא ז"ע, ונכנסו לפוש באכסניא על א"ם הדרך ועסקו בעניני תורה וחסידות, ולפתע נשמעו דפיקות עזות על הדלת כשפתח בעל האכסניא נכנס אחד הערלים וביקש שירחמו עליו כי הקור חודר לעצמותיו ורוצה להכנס להתחמם, והנציסוהו, והנה לצאתו שישב זמן מועט פנה לצאת, אך כעבור מספר דקות שוב דפק וביקש שיכניסוהו כי קר לו, וכך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, והיה הדבר תמוה בעיני הרה"ק מווארקא, ושאל לרביה"ק לפשר המחזה התמוה זה ואמר לו הרה"ק מלעלוב כי היות ואנו מדברים בענינים קדושים ונשגבים, שורה פה עמנו השכינה הקדושה, ואין הערל הטמא הזה יכול לסבול את הקדושה הזו, ולכן הוא אינו יכול לעמוד במקום בו שורה קדושה יתירה ומסכים לצאת אל הכפור אך לאחר שעה קלה כששוב מרגיש בקפאון החודר לעצמותיו חוזר וצועק שיכניסו אותו ואח"כ שוב אינו יכול לסבול הקדושה ושוב חוזר חלילה שוב ושוב...

המרבח לספר הרי זה משובח

ולמען תספר באוני בנד ובן בנד את אשר התעללתי במצרים (י. ב) בהגדש"פ אומרים "וכל המרבח לספר ביציאת מצרים בסיפור יציאת מצרים הפליגו חכמים וכתבו שכל המרבח הרי זה משובח ולא בשאר ניסים ונפלאות שעשה לנו הקב"ה תמיד? ומבאר הרה"ק רבי משה יהודה לייב מפיאשאן דאיתא בכתבי האר"י ז"ל בביאור דרשת חז"ל על פסוק ויוציאנו ה' ממצרים וגו' לא על ידי מלאך אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו, כי המלאכים לא היו יכולים לירד לשם מפני הטומאה ורק ישראל שהם במדרגה יותר גבוהה, שהם חלק אלוך ממעל, הם יכלו לירד למצרים, ולכן הם מוכשרים לקבל התורה. ועפ"י פירש הרה"ק מסאווראן זצ"ל הא דאמרו חז"ל (שבת פח): בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מה לילוד אשה בינינו וכו', אמר להם: כלום למצרים ירדתם וכו' כלום בין האומות אתם שרויין וכו'. ולכן כשמספרים ביציאת מצרים, שולח הקב"ה את המלאכים לשמוע והם שומעים את תוקף הנס דקליפת מצרים היתה כ"כ חזקה שהי' צריך להיות רק ע"י הקב"ה בעצמו, והמלאכים לא היו יכולים לירד לראות כי ישראל לא זו בלבד שירדו למצרים אלא שרדו עוד הניציה"ק, ורואים המלאכים שישראל יותר ראויים לקבל התורה ומסתתרים טענותיהם.

ולפ"ז אתי שפיר מני שאומרים "כל המרבח לספר ביציאת מצרים" מפני שביציאת מצרים היה שבתון של ישראל כי היא מורה על רוממות ישראל ומדרגתם יותר מהמלאכים, לכך נאמר "הרי זה משובח" מלשון שבתון של ישראל, שבוהו אנו מציינים את מעלתם של ישראל ולכן הם ראויים להיות לעם קדוש לה'.

(ברכת משה)

כח האחדות

מי ומי ההולכים (י. ג) הרה"ק רבי ישראל משורשקוב מבאר מה היה הויכוח בין משה רבינו ע"ה ובין פרעה הרשע (י. ח-יא), שפרעה שאל אותו "מי ומי ההולכים", והשיבו משה רבינו ע"ה "בנערינו ובקנינינו, בבנינו ובנבותינו", ואז אמר פרעה "לא כן לכו נא הגברים", וההסבר הוא כי פרעה ידע שישראל המה ערום ועריה ממצוות ואין להם תקומה אחרת וזלת האחדות, וע"כ היתה כל מגמתו לעשות פיורוד ביניהם, ומשה רבינו ע"ה רצה להיפך, שתהיה ביניהם אחדות, ע"כ בן פרעה ואמר "מי ומי ההולכים", לידע אם יש אחדות ביניהם, ואז השיב משה רבינו ע"ה "בנערינו ובקנינינו נלך, בבנינו ובנבותינו וגו' נלך", כולם יחדיו נסעה ונלכה, ותשובה זאת לא היתה ניתחא לפרעה, ועל כן אמר "לא כן לכו נא הגברים".

(גניי ישראל)

השמחה כשהבנים הולכים בדרך האבות

כי חג ה' לנו. (י. ט) הרה"ק רבי אהרן מבעלזא היה אומר רק כאשר בני הנעורים הולכים בעקבות אבותיהם הזקנים, ואין חלילה פיורוד בין הדורות, אלא כולם כאחד 'בנערינו ובקנינינו', הולכים יחד לעבוד את השי"ת, מבלי לשנות מאומה מהנהגת הזקנים, אז: 'חג ה' לנו', החג והשמחה היא שמחה אמיתית לכולנו.

החושך הגדול ביותר

לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו (י. כג) אמר הגה"ק בעל ה'חידושי הרי"ם': החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

החושך הגדול ביותר

מיכלא דמהימנותא

מצות תאכלו (יב, טו)

הרה"ק רבי מרדכי שלמה מביאן היה מבאר את מה דאיתא בזוה"ק (ח"ב, קפג): ענין המצה שנקראת "מיכלא דהימנותא". וכך אמר: מצה מורא על אמונה, כי טבע הלחם כאשר האופה מסלק ידו מן העיסה הלחם עושה פעולתו מעצמו שתופח ומחמיץ, משא"כ במצה, שנשארת כמתכונתה כמו שסילק האופה ידו ממנה, ודבר זה מורה על אמונה שאין לנו מעצמנו שום תנועה ושום פעולה בלא שתיקבע ע"י הבוי"ת.

(קובץ תפארת ישראל - לא)

למה פרעה לא מת במכת בכורות

וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף (יב, כב)

שאל הרה"ק רבי ישראל שלום יוסף מביהוש זי"ע דלכאורה קשה, פרעה עצמו היה בכור וא"כ איך ניצל במכת בכורות והרי היה בביתו ושם לא היה סימן זה של דם על המשקוף, וכידוע דכיון שניתן רשות למשחית לחבל אינו מבחיין?

וה"ל דאיתא במדרש (שמו"ר י"ח) שהנבואה של מכת בכורות "כה אמר ה' כחצות הלילה" וכו' נאמרה למשה בבית פרעה, ונבואה זו היא שהותירה רושם וקדושה בבית פרעה, שהגילוי שכינה שהיה לאב הנביאים במקום זה הוא אשר גרם שלא היה המשחית יכול לבא לשם.

(פאר ישראל)

הקב"ה כביכול רקד בשמחה

ופסח ה' על הפתח (יב, כג)

מסופר כי פ"א בשבת פרשת בא ביקר הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע מסאסוב זי"ע בהיכלו של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע ובשולחן הטהור השמיע הרה"ק הרבי ר' אלימלך מאמרות קדשו על הפסוק "ופסח ה' על הפתח" ואמר שכשראה הקב"ה שבני ישראל מקיימין מצותיו ומציינים את פתחי בתיהם בדם של קרבן פסח, אזי פסח על בתי בני ישראל - פסח הוא מלשון קפיצה-דילוג וריקוד - דהיינו ש"כביכול" שש ושמה בבניו רחומיו והתחיל "כביכול" לרקוד באומרו דא וואוינט א איד' [- כאן גר יהודי]. כששמע הרבי ר' משה לייב זי"ע דברים אלו יוצאים מפי קדשו של הרבי התלהב ביותר ועלה על השלחן והתחיל לרקוד דא וואוינט א איד' [- כאן גר יהודי] כשהוא מצביע על הרבי הק' מליזענסק.

(אוצר ישראל)

איך מתו בכורי מצרים שהיו בבתי ישראל

ועבר ה' לנגוף את מצרים וגו' ולא יתן המשחית לבא אל

בתיכם לנגוף. (יב, כג)

הרה"ק בעל ה"באר מים חיים" מטשרנוביץ מבאר את הפסוק "ועבר ה' לנגוף את מצרים וגו' ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף".

(יב, כג) דאיתא בחז"ל (שמו"ר), שהמצרים הטמינו בכוריהם בבתי ישראל בשביל שינצלו. בראותם הציוויה הקב"ה לישראל 'ואתם לא תצאו מצרואי ישראל וגו', וטעם הציוויה הזו כי אם יצאו חוצה יפגע בהם המשחית כי אינו מבחין בין זדיק לרשע, וחשבו המצריים שאם יטמינו בכוריהם בבתי ישראל ינצלו, אך הקב"ה הפיר עתל ארומים. ובאבתו וחמתו על בני ישראל עמו, שלח משחית בכל ארץ מצרים לנגוף את הבכורים בבתי מצרים, ול"ישראל ציוה לטבול בדם ולשים על המשקוף, שלא יבוא המשחית. וע"י קיום מצוה זו שיה אור קדושה וטוהרה בבתיהם, ואז הופיע הקב"ה בעצמו ובכבודו אל בתיהם, לנגוף שם בכורי מצרים, ולהציל את עמו ישראל, והקב"ה מבחין בין בכור ישראל לבכור המצריים ופדה את עמו בני".

(באר מים חיים)

לקיים המצוה רק מחמת ציווי ה'

וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן בן עשו (יב, כח).

רש"י כתב: "להגיד שבחן של ישראל וכו', כן עשו, אף משה ואהרן כן עשו". ולכאורה, מה רבותא ישימענו, אם כל ישראל עשו בודאי גם המה, משה ואהרן יעשו, בפרט שהם עצמם שמעו מפי הגבורה הציוויה? ותירץ הרה"ק רבי ישראל מטשרנוביץ דבדרך כלל כשאדם רואה רבו עושה איזה דבר טוב או מצוה ימהר גם הוא לעשותו, אך הדרך הראויה שיעשה האיש המצוה רק מחמת שה' ציוה, ואז יהיה חשובה בעיני ה'. והנה, משה רבינו ואהרן הכהן, למרות שבודאי חשקה נפשם למהר עשות המצוה הראשונה שה' ציוה בארץ מצרים, עכ"ז מרוב אהבת ישראל רצו שבני יקיימו המצוה כראוי ורק מחמת פקודת ה' ולא מחמת שראו שרבותיהם עשו אותה, לכן אחריו המה והמתינו עד אשר יעשו אותה מקודם כל קהל ישראל. ואכן זה משמעות הכתוב: "ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה'", שהם קיימו המצוה מדעת עצמם מחמת פקודת השי"ת ואחר כך גם "משה ואהרן כן עשו".

(נגני ישראל)

פרעה היה אפיקורס אמיתי

ויקם פרעה לילה (יב, ל)

במכת בכורות כתוב 'ויקם פרעה לילה' ופירש על זה רש"י ז"ל 'ויקם

פרעה: ממיטתו" ולכאורה יקשה מה בא להשימענו בעובדה שקם ממיטתו, ונראה כי פרעה הרשע היה אפיקורס אמיתי שאף שראה את כל המכות ושמע ענין מכת בכורות ממה רבינו וגם הוא בעצמו היה בכור, עם כל זה עלה פרעה על מטתו לישון ולא חשש לדברי משה אף שנוכח לראות שכל דבריו אמת וצדק.

(הרה"ק מקוצב זי"ע)

בני ישראל עשו כדבר משה וישאלו (יב, לה)

בפסוק זה 'ובני ישראל עשו כדבר משה' מציין הכתוב שבחם של בני ישראל שלא חשו לצבור כסף וזהב מאהבת ההון, אלא עשו רק לקיים מאמר משה. וידוקדק הדבר מלשון הפסוק דבציווי נאמר (שמות יא ב) 'וישאלו איש מאת רעהו', ובעשיה נאמר 'וישאלו ממצרים' סתם. כי כוונתם היתה רק לקיים המצוה, ועשו המצוה בחסידות מופלגת לפנים משורת הדין אף למה שלא נצטוו, שלא נצטוו רק איש מאת רעהו מידוע ומכירו, וכיון שראו שהו חפץ המקום, עשו לפנים משורת הדין וישאלו אפילו שלא ממכריהם ושכניהם, לעשות נחת רוח לפניו ית' שאמר ונעשה רצונו.

(אגרא דכלה)

ברוך שומר הבטחתו לישראל

ליל שמורים הוא לה' ... הוא הלילה הזה לה' שמורים לכל בני ישראל לדורותם. (יב, מב)

יש לדקדק מה שאמר תחילה לה' ואחר כך לבני ישראל. ונראה פירושו הדנה שישראל לא היו ראויים לשבת בשעת יציאת מצרים, שהיו ערום ועריה מן המצוות ולא היה להם שום זכות שיהיו ראויים ליגאל בעבורה, כדאיתא במדרש שרו של מצרים טען הללו עובדי עבודה זרה כו', ועם כל זה הש"י ברוב רחמיו וחסדיו הושיעם, והיה מכה מצרים בעשר מכות במצרים ועל הים וכו', והשפיע רחמים וחסדים על ישראל כמו שהבטיח לאברהם אבינו כמאמר בעל הגדה ברוך "שומר" הבטחתו לישראל כו', והשי"ת משמר הבטחתו רק לישראל בלבד אף שלא היו ראויים ליגאל ולא לאומות. ובמה היו ישראל עדיפים על שאר האומות אלא שהיה להם שלשה מעלות יתירות עליהם כמו שאמרו חז"ל (במד"ד יג, ט) בשביל שלשה דברים ישראל נגאלין על שלא שינו את שמם כו', והיו מחזיקים במדת האבות. וזהו פירוש הפסוק ליל שמורים הוא לה', כלומר ליל שמורים דהיינו שהשי"ת היה משמר כביכול את החסדים שלא ילכו לשום אומה רק לישראל בלבד, הוא לה', כלומר שהשמירה היתה מצד הש"י כביכול בעצמו, שלא היו ישראל ראויים ליגאל. אלא שהיה "ליל שמורים לכל בני ישראל", כלומר שעם כל זה היתה הגאולה שמורה להם לישראל "לדורותם", פירוש, בגין שמירת השתייכותן לדורות שלפניהם דהיינו אברהם אבינו, נגאלו בני"מ מצרים.

(קדושת לוי)

להתפלל באש להבה

אל תאכלו ממנו נא .. כי אם צלי אש (יב, טז)

ספרי הירא והחסידות דורשים שעבודת התפילה תעשה מתוך חיות של אש והתלהבות ולא ביושב וקרייתו ח"ו. וכך דרש הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק את הפסוק "אל תאכלו ממנו נא ... כי אם צלי אש" (שמות יב, טז) "צלי" הוא לשון תפילה בארמית, כפי שאנו אומרים בקדיש: "תתקבל צלותהון", ובדרך רמז אפשר לומר שפסוק זה הוא הוראה כיצד צריכה התפילה להיות - לא ביושב [נא-לשון יבש, בלא רויטב] אלא באש להבה.

(נועם אלימלך)

מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה

ושמרתם את המצוה (יב, יז)

כתב ברש"י: רבי יאשיה אומר אל תהי קורא את המצוה אלא את המצוות כדרך שאין מחמיצין את המצוות כך אין מחמיצין את המצוות אלא אם באה לידך עשה אותה מיד. מסופר כי ימים ספורים לפני חג

הפסח הזדמן אל פתחו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע [י"ד ז' שבט תתק"ג] אורח עני רעב ולא היה לו מה ליתן לו לאכול להשביע את נפשו, נזכר הרה"ק הר"ד בקמת ה'שמורה' שמוחבב לצורך אפיקת המצות לחג הפסח הוציאו ובישל ממנו מאכל ונתן לעני לשבור את רעבון נפשו. ואמר, עיקר השמירה לשמור מחמץ וכתוב "ושמרתם את המצוה" ודרשו חז"ל מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה ואכן גם אני מקיים כעת דין שמירת המצוה, והשי"ת יזימן לי קמח 'שמורה' אחר עבור מצות לחג הפסח.

(שיח שרפי קודש)

פיו ולבו שווים

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו (יא, יז)

הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן היה דורש פסוק זה על פי דרכו וכך אמר: כלל ידוע בעבודת ה' הוא, שעל האדם לנהוג ביושר, שיהיו פיו ולבו שווים, ולא שידבר אחד בפה ואחד בלב. וזה מרומז כאן בפסוק "ולכל בני ישראל לא יחרץ" - "יחרץ" הוא לשון חתוך כמו "חרץ דינו" - חתך דינו. דהיינו שלא תחתוך ותחלק בין הלב ללשון, אחד בפה ואחד בלב, אלא "כ-לב לשונו" - כמו מחשבת הלב, כך יהיה דבור הלשון. ורק כך זוכים לשפע ברכה והצלחה.

י' שבט תקל"ז -
המקובל הגה"ק
הרש"ש - רבי
שלום מזרחי
דידיע שרעבי
זי"ע

מעשה היה עוד בשנותיו הראשונות להנהגתו של רבנו הרש"ש, והיה רבנו יושב בחדרו ולומד, בבית היתה אשה משרתת ומפעם לפעם מגשת לו כוסות חמין להחיות את נפשו. פ"א הגישה שתי כוסות במקום כוס אחד, לשאלת רבנו על מה הביאה שתיים, ענתה, שזה בשביל היהודי השני שיושב ולומד אתו, רבנו נתרשם מאד על שזכתה לראות מה שלא כל אדם זוכה לראות, ואמר לה: דעי לך, שזהו אליהו הנביא שבא ולומד אתי ואני מספר לך את זאת מאחר שזכית לראותו, אבל אבקש ממך שלא תגלי לשום איש מה שראית. המשרתת לבשה עוז ואמרה, שאם הרב יבטיח לה בכתב שתזכה לשרת אותו גם בעולם העליון תשמע לקולו ולא תגלה, ורבנו הבטיח לה, ונתן לה כתב ושישימו לה את הפתק בידה בקבר. עברו שנים והיא שומרת על הפתק כעל בבת עינה, בינתיים שבקה חל"ח אשתו של רבנו הצדקת מרת חנה ע"ה ונפטרה לבית עולמה ביום כ"ד לחודש ניסן שנת תקל"א, ולפי תקנות ירושלים היה אסור לדור בלא אשה אז לקח רבנו את הצדקת הזאת לאשה. כשנפטרה הצדקת הזאת, כשבאו החברה קדישא להוציא אותה מהבית להובילה לקבורה לא יכלו להזיז אותה בשום אופן כי גופה הוכבד מאד כמו ברזל מרותק לאדמה, וכשנודע הדבר לרבנו אמר שיחפשו את הפתק, כשמצאו את הפתק לחש רבנו באזנה ואז היתה כאחד האדם ונקברה בכבוד גדול בחלקת החסידים ומש ליד קבר הרש"ש ועל מצבת קבורתה אבן חלקה בלי כל כתובת.

בענין קדושת וחשיבות הבכור

קדש ל' כל בכור פטר כל רחם נכנ"י באדם ונבנהמה ל' הוא (פרק י"ג פסוק ב')
וכ' רש"י הק' ל' הוא לעצמי קנתיים ע"י שהכיתי כל בכור מצרים עכ"ל.

א) בענין עבודת הקרבנות ע"י הבכורות

והנה תנן בנזבים (ק"ב) עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות, והיינו דקודם שהוקם המשכן לא היו הכהנים עובדים בקרבנות אלא הבכורים. וביאור הדבר הוא דהם היו החשובים ולכן הם אלו שעבדו בקרבנות, כיון דמכבוד הקב"ה הוא שאנשים חשובים הם אלו שיעבדו עבודתו, ויקריבו קרבנותיו, כמתבאר בהם פר' אומר שיש הרבה דינים מיוחדים לכהנים, שהם צריכים לפרוש שטומאה וכו' וכ"ו מפני כבודו של הקב"ה, שמשמתיו יהיו חשובים, וכן כתיב (כ"א, ח) וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב קדוש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם והיינו דכיון דהוא עובד בביהמ"ק צריך לכבד אותו שהוא יהיה החשוב, והוא חשיבות כלפי מעלה שאנשים חשובים יתעסקו בעבודתו, וכדיאור המפרשים שם, וכ"כ חינוך (פסוק רס"ט). ולכן גם הבכורות עבדו קודם שהוקם המשכן, כיון דהם החשובים. [אמנם לאחר צ"מ י"ל דהיה עור סיבה שהבכורות יעבדו ויבארו לקמן בעה"פ].

וכן מתבאר מדברי המדר"ר (במדבר ד', ח) דאיתא התם דאדם הראשון הקריב קרבן שהוא היה בכורו של עולם ומסרו לשת וכו' ואיתא התם דשם קיבלה מנח אף דהוא לא היה בכור, כיון שצפה להם של קוללה עומדת ממנו, והיינו דהוא חשוב טפי, וכן איתא התם דשם מסרה לאברהם, וע"פ שאברהם לא היה בכור כיון שהוא היה צדיק וכו' וכן יעקב רצה להקריב ולא היה יכול להביא מפני שלא היה בכור, ולכן הוא קנה א"ז מעשו, [ומה דאיתא התם במדרש דיצחק מסר לו את הבכורה הכונה דאח"כ הוא הסיבב למכירת הבכורה, כהנה"כ, א"ב ברוך יהיה"א אבל לפני שיעקב קנה את הבכורה מעשו ולא יכל להקריב (ע"פ ע"ז יוסף), והוא דכל מה דאיתא לעיל מינה במדרש שצדיק מקבל את הבכורה, והוא מי שגדלו ראשון, הוא רק אם באמת מסר לו א"ז, מ"א"כ יעקב שקודם לכן לא מסר לו א"ז, והוא מה דאיתא בב"ר (ס"ג, י"ג) שיעקב נכנס בפני ע"ז הבכורה כדי שיעשו הרשע לא יקריב]. וע"פ שיעקב נכנס בפני ע"ז הבכורה היה הוא המקריב את הקרבנות ולשון הילקו"ש (אסתר רמז תרמ"ח) "מתחילת ברייתו של עולם היו הבכורות מקריבים והם נוטלים הגזלה" ע"כ.

ב) בענין חשיבותם של הבכורות

ומבאר הבכורות והם החשובים, ולכן הם עבדו בקרבנות (ע"פ קודם צ"מ, ודיבאר להלן בעה"פ) ובאמת עיקר לשון בכור הוא שגדלו כמש"כ רש"י (שמות ד', כ"ב) ע"פ בני בכירי ישראל, ויותר מזה מצינו במד"ר (שנא ה' ה') ד"א יקרה היא מפנינו, מדבר בקהת וקרושן אע"פ שגורשן בכור (מ"צ) מצינו בכל מקום חלק הגבור כבוד לבכור" לפי שהיה קהת טוען הארון וכו' הוי יקרה היא מפנינו מכבוד שיצא ראשון ואין פנינים את תחילה וכו', ובספר הגי' שעוועות (פר' נשא, להג"מ אולד נ"ה) הביא להקשות מה כונת המדרש שחלק הכתוב כבוד לבכור, הוא לא מצינו אלא שחלק הכתוב כבוד לכהנים, וביאר שם הדכונה למע דבכ"מ הכבור נמנה ראשון, ובכ"ו וישלח (ל"ה, כ"ג) כתיב בני לאה נמנה יעקב ואובן, וכ"ל רש"י "בכור לנחלה בכור לעבודה בכור למנין" עכ"ל, ובכור למנין היינו דבכ"מ הוא נמנה ראשון, וכן בשפ"ח שם ביאר דהכונה לאבנו בחוש שהיה ראשון וכו' ע"ש [ומבאר חשיבותו זו לא נטל ממנו יעקב בגלל תפוח מכוס, אלא רק את מה שייחשב כב' שבטיים ע"י ב"ב כ"ק, והפ"ל לענין דגלים ונשיאים וכו' ולהשפ"ח שם אף ילקח ממנו את העבדות] ולפ"ז כ' דכמו שמצינו שיש חיוב לכבד את האה הבכור, [אמנם ע"י בפוסקים דיש דס"ל דכל א"ז גדול צריך לכבד] כמ"כ בבא לכבד שיש אחים [אן אפ"י לאו דוקא אחים] וא' מהם הוא בכור צריך לתת להבכור תחילה, והוכיח גם מפר' ויחי, דיוסף טען דכיון דמנשה הבכור צריך להניח די מין על ראשו, [אמנם ל"ד הוכחה זו דהנהגה זו היה קודם טעם העגל, והעבודה היתה שיבת לבכורות והם היו במקום הכהנים, מ"א"כ לאור שטחא בעגל דניטלה מהם (העבודה) ועוד הוכיח ממש"כ רש"י בפר' נשא ע"פ ביום השני הקריב ויבא תנאלו בן צוער, ע"ש, והנשיא של שבט ראובן טען שהוא צריך לקדום [ולכא"ו טענתו הוא משום שראובן הבכור וזה היה אחר חטא העגל, ובלא"ה יתכן דראובן הפסיד הבכורה לענין עבודה] והשפ"ח ברש"י שם]. אמנם למעשה מסתימת הפוסקים משמע על כן, וצ"ע.

ועוד מצינו דיש חשיבות לבכור, בדברי הספרות (במדבר ג', ע"ה) כי ל' כל בכור, וכו' "אמנם בכמה מקומות שז"ה הבכורות ראויים ליענש בע"ל הדור, מפני דיותם היותר נכבדים, ובויותם בלתי ראויים להנצל ממכת מדינה כענין פ"ו תספה בע"ל העיר ואני הצלתיים במה שהודיעתי לך" עכ"ל ומבאר מדבריו הבכורות הם הנכבדים, ולכן הם היו ראויים ליענש בע"ל הדור, [היינו משום דהיה להם להוכיחם]. ומה שזך פטר רחם ולא גם

עבאר האמונה

הרב צבי טפר

חובה מהתורה להאמין בבורא יתברך

דברים נפלאים אשר הם יסוד האמונה והשגחה הפרטית של הקב"ה בעולמו. כתב בפרשתנו הרמב"ן. כדאי לכל אחד לעיין בכל דבריו שם בפסוק האחרון בפרשה.

נביא תמצית דבריו וזוה ישאב טל חיים ויחוק לבו להאמין בבורא כל עולמים. וז"ל: הנה מעת היות עבודה זרה בעולם מימי אנוש החלו הדעות להשתבש באמונה. מהם כופרים בעיקר ואומרים כי העולם קדמון, ומהם מכחישים בידעתו הפרטים. ומהם שירדו בידעיה אך מכחישים בהשגחה ועשו אדם כדגי הים שלא ישיגו הקל בהם ואין עמם שכר או עונש. וכאשר ירצה האלוקים בעדה או ביחיד ויעשה עמם מופת בשינוי מנהגו של עולם וטבעו, יתברר לכל בטול הדעות האלה כולם. כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם אלוקים מחדשו, וידע ומשיגו הכל. ולכן כאשר הקב"ה עשה המופתים ונתן המכות למצרים כתיב - "למען תדע כי אני השם בקרב הארץ". והיינו להודות על ההשגחה כי לא עזב אותה דאורייתא כדעתם. ובפסוק אחר כתוב "למען תדע כי לה' כל הארץ". והיינו להורות על החידוש כי הם שלו שבראם מאין. ועוד פסוק כתוב "בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ". והיינו להורות על היכולת שהוא שליט בכל אין מעכב בידו.

ומכיוון שהשם לא יעשה את ומופת בכל דור בעיני כל רשע וכופר. יצווה אותנו שנעשה תמיד וזכרון ואות למה שראו עינינו ונעתיק הדבר לבנינו ולבניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות. ולכן כותבים בתפילין ובמזוזות את ענין יציאת מצרים. ולא רק זה אלא מזכירים כל יום פעמיים ביום בתפילה את יציאת מצרים וכתוב בגמרא באבות שזה מצווה דאורייתא שנאמר "למען תזכור את יום צאתך ממצרים כל ימי חייך". ומסיים הרמב"ן ביסוד גדול - אין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שיאמין שכל דבריו ומקרינו כולם נסים אין בהם טבע ומהנהו של עולם. עכ"ל הקדוש.

דומה שאין צורך להוסיף מאומה על דבריו המפורשים והנחרצים של הרמב"ן. דבר החובה מן התורה של האדם להאמין בכל רגע ורגע בבורא כל עולמים. הוא אשר יצר את הכל והוא לבדו מנהיג את העולם לטוב ולמוטב ואין רשות לבריאה לעשות כמלאו נימא בלי רצונו יתברך. על כן כל אחד יחוק ליבו ויידע שגם כאשר באים עליו תקופות פחות טובות. הכל זה מאיתו יתברך וישנן בכל רגע ועת את האני מאמין הראשון מ"ג עיקרי האמונה שייסד הרמב"ם.

"אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים". ונסיים בסיפור של השגחה מופלאה ואות ומופת מאת ה' אשר התרחש בזמן השואה האימה עם אחד מנכדיו של רבי הלל מקולומיא זצ"ל. אותו נכד היה כלוא יחד עם רבבות מעם ישראל באחד ממחנות ההשמדה אשר הקימו הרשעים ימ"ש. בהגיע יום תשעה באב הוציאו הרשעים את כל דרי המחנה לחצר תפוחה תחת כפת השמים. אותו יום היה יום בהיר ונאה מדובר הרי בשיאם של ימי הקיץ. ומכיוון שידעו הרשעים שהיהודים צמים. הם העמידו אותם תחת השמש הקופחת. ואף הגדילו לעשות וציוו עליהם לשבת על רצפת התצר המחופה באבנים חדות ומשוונות כדי שידקרו אותם ברגליהם. וכאילו לא די בואת העמידו הרשעים מנגינם שינגנו בכל מיני נגינה. נכדו של הצדיק לא יכול היה לסבול השפלה נוראה זו ביום המר והנמהר תשעה באב ומתוך מעמקי לבו זעק: אבינו בשמים לא למעני עשה ואף לא למען בכור עמך בית ישראל, אלא למען לבדו שגם יתברך ויתעלה. תפח נא את ארובות השמים והורד גשם וזלפות יופסק חילול השם הנורא הזה. תוך דקות ספורות כסו עננים כבדים את השמים, וגשמים עזים נתכו על הארץ. כל הרשעים ברחו אל תוך הצריפים ועממם המנגינים וכלי נגינתם. בלב מלא תודה לקב"ה נכנסו גם היהודים לצריפיהם ונשמו לרווחה.

לאחר זמן סיפור אותו נכד של רבי הלל קולומיא זצ"ל שמעשהו זה שאבו הוא ושאר יהודי המחנה, חיווק גדול למשך כל תקופת המלחמה. הם ראו בחוש שהקב"ה משגיח עליהם על כל צעד ושעל. ואף בתוך הסתר הפנים הגדול והנורא. שומע הקב"ה את שוועת הזועקים אליו.

בכור מאב, צ"ל דבכור מאם שידוע לכל שהוא בכור, לכן הוא חשוב ודבריו נשמעים, משא"כ מי שהוא בכור רק מאב זה לא ידוע ודאי שהוא בכור (במש"כ רש"י בב"מ ס"א: ד"ה שהבנתני במצרים). (מהגור"א מאיר שליט"א). [ולפ"ד הספורנו י"ל דאולי זה גם הסיבה שבכורי המצרים מתו בשונה משאר המצרים, משום שהם החשובים הם נתפשים בע"ל כולם, אמנם לפי פשוטו זו מדה יוצא נכד מדה של העבודה את "בני בכורי ישראל" כמש"כ הספורנו ע"פ הנה אנכי הנת את בנך בכור (שמות ד', ה)].

ג) בענין קדושת הבכורות

והגר"ח"מ שטיינבוך שליט"א (כעל משנת חיים) א"ל דהנה מצינו דע"י שהכה הקב"ה את בכורי מצרים והציל את בכורי ישראל הקדושים הקב"ה, [היינו כפשות הפסוקים שהקדושה זה חממת שנצלו מהגם וכמש"כ להדיא רש"י (בהעלותך ח', ט"ו), ולא כדי שינצלו מהגם כדברי הספורנו הנ"ל] וצ"ב מה שמחמת הגם שנעשה להם הקדשו, ולא עשו זכרון אחר לנס, אלא מבואר מזה דודאי יש להם איוה חשיבות, ומחמת זה ג"כ הם הם קדושים, ולא רק זכר לנס בעלמא.

[הנצי"ב בהעמ"ד (להלן כ"ב, כ"ח) כ' דגם אחר הפירון אכתי יש מעלה וסגולה לבכורים ע"ש ע"י הספורנו שם, ובמש"כ (פי ק"ח סק"ה) כ' דאם אין לוי בכור יוצא נכד ע"י הכהן, דגם הוא קדוש קצת ואולי זה סייע למשנת דקדושתם את מחמת חשיבותם ג'].

ע"פ מבואר ההעבדה בבכורות זה משום החשיבות שלהם, אמנם כ"ז עד יצ"מ, אבל ביצ"מ היה עוד סיבה לקדושת הבכורות, והוא מפני שהם ניצלו ממכת בכורות, ובאחרונים ביארו דאז זה לא שהם מעלת חשיבות הבכורות בעלמא אלא זה היה דין גמור, דהנה בבכורות (ו"ה) נז"ר ו"ל אם קדשו בכורות במדבר או לא קדשו המשכן עבודה בבכורות, ומבואר דקדשו בכורות במדבר, והק' מרן הגר"ח"מ (בסנטסי) הרי העבודה בבכורות היה עוד לפני יצ"מ כדוהבא לעיל מהרמב"ם ועוד, ומה ק' מזה על ו"ל דס"ל לא קדשו בכורות במדבר, הרי בהכרח חזינו דהעבודה בבכורות ל"ש לקדושתם מיצ"מ. והגר"ח"מ הניח בצ"ע, ומבארים בזה (הוא בליקוט ביאורים, ע"ה הדרה) עפ"ד הס"ו (דבברי הוד בראשית כ"ה, ל"א) והמהר"ל (שם) שהבכורות שעבדו קודם יצ"מ לא היה מחמת חשיבותם, ולכן ל"ד בכור אלא מי שהוא צדיק או חשוב כדברי המד"ר הנ"ל אבל אחר יצ"מ זה נהיה דין גמור מחמת קדושתם וכ"כ החוקקני ש"כ לכאר הכתוב "מכרה כיום" וכן מבואר בירושלמי מגילה (פ"א ה"ה) דיליף דהבכורות עובדים מקרא דכ"י ל' כל בכור" ע"ש. ובמש"כ הוי (בכורות ס"א) ג"כ ל' כל בכור בין קודם יצ"מ לאחר יצ"מ באריכות נועם] אכן לדברי המהר"ל דיקקן (בפרשתן פסוק י"ב, וכן בפר' פסטיים ע"פ בכור בניך תתן ל') דהבכור מהאב היה עובד ליע"ש. והוכחה מהמיר"ד שם צ"ב, ואכמ"ל. ויש לעיין ידיעה מענינת, דברמב"ן בפר' קרח (ס"ו, י"ט) כ' ועל דרך הפשט היו כל ישראל ראויים תחלה לעבודת הקרבנות כי כן הוא הדין בכמת יחיד וזה היתה טענתו של קרח יע"ש. והיינו דבפשוטו של מקרא לא רק הבכורות היו עובדים אלא כל ישראל. ובאמת הקר"א (במח"ס קט"ו) הק' מדוע רק הבכורות עבדו והרי אין כהונה בבמה. [וע"ל בזה בבבלי תוספות בראשית כ"ה, ל"א ובחז"ל ובמנחת אברהם ובשערי הגר"ח"מ הלוי לפר"ש (בבב"ש שם)], וע"ש בקר"א א"ה פ"ד שו"ת.

והנה לפימנ"ח היה אפשר לתר"ק וק' הקר"א לפי שדמותו דהעבודה בבכורות היתה מפני חשיבות הבכורות, וכ"כ ע"ש הוקם המשכן, שאז האופן היחיד להקריב היה במה, אבל לאחר שהוקם המשכן, דיש מקום עיקרי להקרב קרבנות שם יש להקל בכמה ולומר דשם גם זר כשר [גם כאשר אין משכן בפועל] וד"ק.

ואגב בענין המח' ו"ל וה"ל הנ"ל אם קדשו בכורות במדבר, ה"ק ב"ר ראשית בכורים (בכורות שם) מאי נ"מ במח' זו על דרך משה"ק התוס' בסנה' (ס"ו, ט"ז) ה"ה שור סיני בכמה) והרא"ש (פ"ק דתולין ס"ג), [ובמהפ"ח (וימא ה"ב) כ' דאולי בעינינו אגדה ל"ש לתקן כן, וצ"ש, ובאופן ה"ב] ונ"מ לענין בכור הנולד ע"ש"ל למומרת דל"ל א"צ לפדותו, ודבריו מוחזקים ע"ש. ובא"הו"ח הק' (במדבר ג', מ"ה) כתב דעבודה עתידה לחזור לבכורות (ע"פ ספור צ"ב) ודבריו קודם, ואין לנו להרהר אחר דבריו שנאמרו ברוח הקודש. ויהי"ד מלפני אבינו שבשמים שנוכה במהרה שישב העבודה לדביר ביתך, אמן.

מבאר ההלכה

הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"ץ שטפנשט

בשרות והזרים בהפליין

והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך (שמות יג טז)

בני תורה והסידים ואנשי מעשה משקיעים הון רב ברכישת זוג תפילין עם פרשיות מהודרים, אך דא עקא שלפעמים ישנם מכשולות שונים שמורידים את הידורם של הפרשיות והתפילין לדרגת "כשר בדיעבד" בלבד במקרה הטוב ובמקרה הגרוע יותר "תפילין פסולות" ה"י"ן.

זכני השי"ת וקבלתי מסורת במצווה נשגבה זו מבית אבי אבא ה"ה הרה"ח המופלג רבי נפתלי כהן שליט"א ה"בתיים מאכער"ן^[2] שביראתו והחכמתו והשתדלותו היה ראש וראשון לכל הידור ודקדוק בעשיית הכתים, ויחד עם אאמו"ר הרה"ג ר' ישראל כהן שליט"א שיקללו את אופן ייצור הכתים בהידור רב לפי כל כללי ההלכה ושיטות גדולי הפוסקים ועל כן הרבה גדולי ישראל ומדקדקין במצוות, בחרו להדר בזוג תפילין שיצא מתחת ידם האמונה וביראתם המופלגת.

למרות שכיום ב"ה אכשר דרא, ורוב הבתים מייצרים בהשגחה מעולה, עדיין כשרותו של התפילין תלויה ועומדת במידת היראת שמים של הייצור ומכנים הפרשיות. לכן רצוי מאוד להיות נוכח בעת הכנסת הפרשיות ולעמוד מקרוב על סדר הכנסתן שיהיו לפי הכללים שיבוארו להלן.

כמו כן בבואנו לרכוש זוג תפילין חדשות חשוב לדעת שאין להתרשם מהמראה החיצוני ישנם פרטים שנוגעים להידורם של ה"בית" עצמו שקשה להבחין בהם לאחר צביעת הכתים, מי שמבקש לדעת שהתפילין שלו אכן מהודרים ולא רק "כשרים", צריך לבקש מהמוכר את התפילין [בעיקר של ראש] לפני הצביעה, ולהראותם לבקי וממוחה שיאשר את היותם מהודרים. כשרות הכתים והידורם הוא מקצוע רחב שרבו בו הדעות והשיטות, וצריכים יריעה רחבה מאוד כדי לכלול את כל הפרטים שיש בסוגיה זו, הבאנו רק חלק עיקרי מהעניינים שיש לדקדק בהם.

הפרשיות

- א. יש לקנות את הפרשיות רק אצל סופר ירא שמים^[3] בקי בהלכות סת"ם שמקפיד על צורת האותיות כהלכתן, ובנוסף לזה יש הידור שיהיה לו כתב נאה^[4].
- ב. להתנות עם הסופר, שיכתוב את הפרשיות "ג. לאשר" על קלף דק^[5].
- ד. לאחר סיום הכתיבה יש למסור למגיה מומחה^[6], והגהת מחשבת.

הדיו

- ד. יש לברר אצל הסופר שכותב בדיו שנספג היטב על הקלף^[7].
- ה. לדעת שייצור התפילין נעשה לשמה, והריבוע לא נעשה ע"י מכותן חשמל.

ו. לבדוק את ריבוע הכתים בקציעה ובחיתורא.

- ז. הכתים של ראש יהיו פרודים עד למטה, ללא דבק, וגם אחרי הצביעה יש לבדוק שנשארו פרודים.
- ח. השי"ן נעשה כולו "חק יריכות" על ידי הגבחת העור בלבד, ללא דפוס וכרסום וחשש חק תוכות.
- ט. לבקש מהמוכר להראות למומחה את הכתים לפני הצביעה, כדי לוודא שהחריצים ישרים ואמיתיים^[8].
- י. הצביעה תהיה עם מברשת בכח גברא, ולא ע"י מכונה התזה.

הכנסת הפרשיות

- י. הצביעה תהיה עם מברשת בכח גברא, ולא ע"י מכונה התזה.
- הכנסת הפרשיות חשוב מאוד להיות נוכח בעת הכנסת

הפרשיות^[9]:

- יא. לוודא שבעת ההכנסה הם עוברים הגהה חזרת [ראה הע' 4].
- יב. שהפרשיות נגללים מסופם לתחילתם.
- יג. שהפרשיה רק נגלת ללא קיפול הדוק על האותיות.
- יד. שהפרשיות נכנסות כסדרן בכובד ראש.
- טו. לוודא שהפרשיה נכנסת באותיות ישרות ולא הפוכות^[10].
- טז. שהפרשיות נכנסות לתוך חלל הבית בעדינות וללא לחץ ודחיקה.

התפירה

- יז. התפירה בגידים שתהיה בריבוע מדויק.
- יח. התפילין יהיו רק תפורות כהלכתן ללא הוספת דבק.

על שפת הבאר

בימינו גם בתפילין של יד צריך לבדוק המכנים הפרשיות אם כתוב כסדר רש"י או ר"ח.

אמנם למעשה היום הסופרים אינם מתעסקים בהגהה כלל, ומו"סרים אותו להגהה וכן טוב יותר כמבואר בשו"ת שטת הלוי (ח"ח ס"ט).

המכנים הפרשיות מדינא דשו"ע משמע שכל תפקידו הוא רק לראות אם נתחלפו הפרשיות, אמנם בקסת הסופר כתב דמש"ע עות התיוקן תפילין שצריך להגיה ממש קודם ההכנסה, מחשש טיפת דיו או פסול אחר, אמנם למעשה אם הפרשיות נתגלגלו בכמה ימים ומצוי ריעותות שמשתעלים על הפרשה וכדו' ונעשים פסולים בלא מתכוין אזי צריך חזקת כשרות חדשה ושהמכנים ידע להגיה.

^[11] בדיו דליל שנספג היטב יש פחות קלקולים בשבירת האותיות בעת גלילת הפרשיות.

כאן המקום לעורר אודות סערת ה"דיו הפגום", שהתעוררה שנה שעברה, שמסיבה שאינה ידועה נוצרה תקלה חמורה בדיו של אחד היצרנים, ששבוע עד חודש לאחר הכתיבה הדיו צף ועלה, ופרשיות ומחוות שהיו מקופלים נעשה בהם רושם של דיו מקומם למקום ובחלק מהפעמים גם צפר מחיקות שונות שיש בהם כדי לפסול את הסת"ם, לכן כל מי שקנה תפילין או מחוות החל מראש השנה תש"פ צריך לברר אצל הסופר אם לא השתמש בדיו הפגום הידוע לפוסלים ולרבנים, ובמידה שכן יש לשאול שאלת רב אם צריך לפתוח את התפילין והמחוות למסורם לבדיקה.

^[12] ישנם בעלי מלאכה שמשפצים את חריצי הכתים של ראש כדי שכל ארבעת הכתים יהיו שווים בעוביין, וכדי לייפות את ה"בית" הבלתי מוצלח שיצא להם, הם מטיטים את החריץ האמיתי לחריץ "מזויף", ממש, שלדעת חלק מהפוסקים התפילין פסולות, וישנם כאלו שפותרים את הבעיה ע"י "הרחבת החריץ" באופן שפוגם בשלימות של הקציעה^[13], ומוריד רהיב מהידורו של התפילין.

^[14] אציין בזה מעשה רב שהגרמ"ל לנדרא זצ"ל אב"ד ב"ב, הקפיד מאוד להכניס את הפרשיות לתפילין שלו רק בניכוחותו, ולפעמים ראתיו מגיע אל בית המלאכה של קוני ואבי שליט"א שיבדלח"ט במסירות נפש ממש, וכותי גם אני הק' להכניס לו את הפרשיות לתוך הכתים בפעם האחרונה לפני פסיתו כשמסרם לבדיקה.

^[15] בשו"ע"י (ק"א סי' לב סקט"ו) כתב דאם הפך הפרשיות פסול וכ"כ המשנ"ב.

הסימן לדעת שהפרשיה אכן ישרה אחרי שכבר כרכו במטילת ושיער, מבואר בתיוקן תפילין שיש להסתכל שהפתח של הפרשה נמצאת בצד ימין הקורא.

ולחומר הענין של הכנסת הפרשיות ישרות, קבלתי מוקני שליט"א שבעת הכנסת הפרשיות יש לבדוק פרט זה פעמיים וביישוב הדעת, פעם ראשונה בעת שמחזיקים את הפרשיה כשהיא מוכנה להכנסה בתוך הבית, ופעם שניה לאחר שהיא מונחת כבר בתוך הבית לפני שתתחבם אותה (בעדינות) לעומק הבית פנימה.

הדיו ופשוט.

יש לציין שרוב האנשים אינם מבחינים בין כתב מהודר ונאה לכתב פשוט, ועיני ראו ולא זר פעמים רבות ב"מבדקים" שעשה זקני רה"ח רבי נפתלי שליט"א לאנשים שראו להם ב' פר' שיות א' מהודר ונאה במיוחד והשני פשוט עד מאוד, שיבחנו איהו מהן נאה יותר, ובחוסר הבנתם הצביעו על הפרשיות הפשוטות, לכן כל מי שאינו בקי בוני הכתיבה שחשבו לו גם הידור זה, שלא יסמוך על עצמו אלא יראנו לבקי ומומחה תחילה.

^[16] את הפרשיות של ראש של "קדש" ו"יהויה אה שמוע" יש לה' כניס לתוך הכתים והזויות רבה, מכיון שהחלל צר, ואם הקלף שעליה נכתבה הפרשה עבה קצת, לכן כל מי שקנה תפילין ובעוה"ל מצוי מאוד שכאשר מכניסים את הפרשיות בדוחק תוך כדי קיפול בחוק האותיות ולולות להישבר ולהתפורר!

^[17] יש למסור להגהה רק למגיה מומחה, לא כל אדם שידוע הלכות סת"ם, אפילו שהוא סופר סת"ם מוכשר ואפילו ת"ח גדול, יודע את מלאכת ההגהה, מיומנות זו של הגהה צריכה להימסר רק לאדם שידוע שיש לו "חוש" מיוחד לזה, שסגנונו הקריאה שלו היא אות-אות תיבה-תיבה, להבדיל משאר האנשים שנוטים לקרוא עם ה"עין" קטעים קטעים.

בנוגע בעולם סדר קניית הפרשיות והבתים מחולק לשלושה חלקים הזמנים הפרשיות אצל סופר נתנתם להגהה אצל מגיה מומחה והבאתם לבתים מאכער שיכניס את הפרשיות ואין לו די ורגל בהגהה ובידיקת הפרשיות.

והנה בשו"ע איתא (סי' לב ס"א) בזה"ל כל פרשה אחר שיכתב נה יקראנה היטב בכונה ודקדוק פעמים ושלש, ויחזור ויקראנה קודם שיתאנה בתוך ביתה, כדי שלא תתחלף פרשה בפרשה.

ומעיקר הדין מצאנו בפוסקים חיוב הגהה רק לענין ס"ת כמש"כ הבני יונה (סוף סי' ע"ט בדפ"ח) דס"ת שיוצא מתחת יד הסו"פר צריך להגהה ואין מחזיקים שהיא בלי טעות, ובביאור הארוך כתב שהטעם שצריכה בדיקה מספק ושלא לסמוך לומר שיצאת מתחת יד הסופר מתוקנת כל שלל הגהה כלל כי עינינו ראות כי שכתי טעויות רבות במלאכה זאת, ע"כ, ומשמע דתפילין אינם צריכים הגהה.

אמנם תפילין מעיקר הדין אין צריך הגהה כמש"כ המקדש מעט (סי' רע"ט אות י"ח) שסומכנים בזה על הסופר.

ואכן מן הדין הסופר צריך לקרוא פעמיים ולגוש כדאינת בשו"ע הנ"ל כמו שוב"י מביא בשם רבינו יוסף אסכנרני וז"ל, ואחר שישלים הפרשה יקראנה כולה בקדוק היטב ואח"כ יכתוב פרשה שניה וכן בשני בדיקין בין כל שיש ושם וכשישלימה יחזור על כולה קודם שיתחיל שלישיית וכן ברביעית ולמה יחזור לדקדק ולהגיה כל פרשה אחר שישלימה מפני שאם ימצא טעות בשום פרשה לא היא כדבר נפסלה אלא כל מה שאחריה ג"כ נפסל על ידה משום דה"ל היא כסדרן ופסולות.

נמצא דמצד הדין הסופר חזקתו שצריך להוציא מתחת ידו דבר מתיקן, וכפ"י להעביר את הפרשיות ליד המכניסים לבתים, אלא שהמכניס צריך לבדוק הפרשיות שלא יתחלפו וזה בריאה בעלמא ממשעושה השו"ע, ומש"כ השו"ע הרב (סק"ה"י) שק' בתפילין של ראש צריך יקראנה קודם שיתאנה בתוך הבית.

ומסתבר דבזמנינו כלומר במשך מאתיים שנים אחרונות נתפשט הרבה יותר ענין תפילין דר"ת ממה שהיה בזמן הפוסקים, ע"כ

^[18] סיפר לי זקני הרה"ח רבי נפתלי שליט"א בתחילת ימי שכונת זכרון מאיר בני ברק, היה קיים כאן שתי בתי כנסיות בשכונה האחד של מרן השבט הלוי והשני היה ביהמ"ד וזכרון מאיר שהג' באי שם היה רבי דוד שלומון ז"ל שהיה אדם נכבד וסוחר, לימים הוא נסע לאמריקה עם אניתו, ומהלכות של הים כנראה, התחיל להתפורר לו התפילין, הבנית את אשר קרה, שאותו "חברמן" שמכר לו את התפילין טיח את הבית עם טיח כפשוטו. לצורך סתימת החרים והסדקים רח"ל, מסיבות מובנות נהגתי לעצמי לא לומר דעה על "בתים" מתוצרת אחרים, לכן לא יכולתי לומר את האמת שהם פסולים, על כן הצעתי לו לבוא יחדיו אל רב שכונת ה"ה מרן פוסק"ד רבי שמואל הלוי וואנער זצ"ל, הרב וואנער התבונן בתפילין המפוררות וראה את אשר לפניו, ומיד פנה אל ידידי רבי דוד ואמר לו: ר' אדל ליינט היינט נאכאמאל תפילין [יהודי חקי הנחן שוב תפילין היום], ובי דוד שלומון שהיה מדקדק במצוות פנה להזיב וואנר ואמר: דער רב מיינט אז איך בין געקאנט קויפן תפילין זיך פעפעס אז גאסן יונג [הרב חושב שה' לכתי לרכוש את התפילין אצל איהו נחוב], נסעתי עד ירו' שליט' - מבני ברק לתנה המוכיז בתל אביב וקשם לירושלים כמו שהיה בימי הים - וקניתי את התפילין אצל יהודי שלוש עם געשעפיטעס כאלאסן [כתנת פסים] און מיטן האנטן ארפן פלייטעס [אם מנגב על הכתמים - כלומר שורבה בטבילות מקווה טהור], השיב לו הרב וואנער זצ"ל בעצרו: ליידיער איז דאס גארנישט קיין מס געניב [לצערו ולבשולתי בימינו אין זה ראי' ליראת שמים], היהודי החשוב הלוי היה תיקף ונסע לירוש' לים והוכיח את הבתים מאכער והוא כהונן אפילו תבע אותו לדין תורה אצל העדה החרדית, והם פסקו שהוא חייב לתת לו תפילין חדשים, והוכסם שלפני הצביעה יביאו את התפילין לבד"ץ עדה החרדית לראות שאין בו וזיפים, העדה התמימה את הבית מתחתיו ואח"כ בצעו אותם, והוא בא אל חפ"י ואמר שלמרות שהבתים האלו קיבלו הכשר מהעדה הוא לא חפ"י להניח תפילין של רמאי כזה, הוא תרם אותם לגמ"ח והומיין אצלי אחרות, ע"כ ממה שסיפר לי סבי שליט"א.

^[19] את רוב ספקותיו בהלכות תפילין הציע לפני מרן החו"א, והוא התווה דרכו לכל ההלכות והקומרות [הדקדוקים שיש לנהוג בע' שיטת הכתים, וכה שרוב גדולי ישראל אמרו] וראשי הישיבות הגדולות ונגדולי הרבנים והמדקדקים במצוות רכשו אצלו תפילין מהודרות.

^[20] ישנם סופרים לדעת שמנצלים רח"ל את זמן הכתיבה לשמיעת שיעוריו או מוזיקה או שחוקת פלאפון בעת הכתיבה, ומלבד מה שיש בזה לקול ראש ותקלות שונות שלפעמים אפשר לראותן בשעת ההגהה, כבר כתב רמ"א (או"ח סי' לב סי"ט) בשם האור זרוע וז"ל כשבו לנגמם לא יכתוב דאינו כותב אז כבוננה" עכ"ל, ובשו"ע"י (סי' לב) הוסיף שאף שלומר בפני א"צ אלא בתחילת הכתיבה מפני מלך מקום כמחשבתו לשמה אלא בתחילת הכתיבה שכותב תפילין ולא כמתעסק בעלמא, כמו שבטן צריך להיות במי חשבתו בכל תורה שכתובתו לשמו ולשמה, וע"כ וכ"כ בפ"ת (אבע"הו"ז סי' קלא סי' טו), וע"ע בשו"ת בית שבע"ל (או"ח סי' ה') דאע"פ שלענין כתיבת כל הפרשה, מצד שם להקל שאין צריך להקצינה בשפתיו ולהחשוב שכותב לשמה אלא בתחילת הכתיבה בלבד, מ"מ בכתיבת הממות צריך לחשוב עכ"פ ולא מהני מה שאמר מתחילה.

^[21] כתיבת צורת האותיות קהלכתן היא מעיקר הדין, ונוי האותיות הוא הידור חשוב, לכן יש להקפיד יותר על ההלכות שהם מעיקר

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (כתב"י) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחדשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקדל שטפנשט

סגולות שנאמרו נגד כלבים ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו (בא"ת, יא.)

(עובר אורח אות ט)

סגולה לנשיכת כלב

סגולה לנשיכת כלב, יפתחו הנגע עם אומיל, וישים עליו כוסות המציעה, קרוב לו יניחו עלוקות, ויחבשו בעלי קשואים עם יין מבושל, או יכתוש אפר עצם עגל וילושנו בדבש ויחבשו בו.

(מראה הילדים) מערכת כ אות ט

סגולה למקשה לילד

חלב הכלב מעורב עם מים, אם תשתי האשה המקשה לילד תלד מיד, או אם תרצה להפילו לו או מת יועיל זה.

(מראה הילדים) מערכת כ אות ט

שן כלב שחור

שן כלב שחור, הנושא אותו לא ינבח עליו שום כלב בעולם. גם אם ישא אדם עליו שן כלב, יועיל למי שנשכו כלב. ולנער שלא יצאו שיניו, אם תתלה עליו יצאו בלא עמל וטורח.

(מראה הילדים) מערכת כ אות ט

לעשות נקמה בשונאך

גם אם תרצה לעשות נקמה בשונאך, קח עין ימין של כלב שחור וקבור בביתו ותראה בו נקמה.

(מראה הילדים) מערכת כ אות ט

לנער הבוכה

נער הבוכה, תניח תחת ראשו עצם שנפל מפי כלב שהיה אוכלו, או קרן עז ותתלה עליו.

(מראה הילדים) מערכת נ אות ב

להרוג תיכף הכלב

לנשיכת כלב שוטה, הוא להרוג תיכף הכלב ולא ימות האדם. וכן בנחש, לרוץ לשתות מים ואז ימות הנחש.

(רפואה ותיים) פרק יב אות קלט

סגולה לפודאגרה

פודאגרה [צינית, שגור, דלקת פרקים]. והיינו כאב השוקיים והרגלים שאינו יכול להלך, יקח מצואת הכלבים כב' או ג' גראם, ותערבהו עם יגורטי כדי שיעור כוס אחד, ויתן בתוכו קצת צוקק"ד וישתה, כה תעשה ח' ימים, והוא בדוק ומנוסה. וצריך שלא ידע השוטה למש בתוכו צואת כלבים, כדי שלא יקוץ וימאס.

(רפואה ותיים) פרק יב אות קעח

כוונת אלהא דמאיר ענני

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וגו'. כתב בקליפות הנקראת טב"ת נבדקים כלבים עזי נפש תתקמ"ד (944), ויונקים מקליפה זו תתקמ"ד כלבים עזי נפש והמה יונקים מהכלב רע וכו', וכונת רבי מאיר בגמרא דחלק שנתן רבי מאיר סי' כשתאמר אלהא דמאיר ענני אלהא דמאיר ענני, ויש נסחאות בתלמוד וידן שגורסים שני פעמים אלהא דמאיר ענני אלהא דמאיר ענני, והכוונות אלהא דמאיר ענני אלהא דמאיר ענני [944] ג' שלו עולה ממש תתקמ"ד במנין הכלבים הנדבקים תחת קליפות טב"ת, והוא בגימטריא תש"ד ד"ם [944] ואם הגירסא אלהא דמאיר ענני ענני ב' פעמים הרי מספרו וכו'.

(ילקוט ראובני) פרשת בא אות לה

סגולה לקדחת

סגולה לקדחת בדוק ומנוסה, אם יראה איזה כלב שיש פת לתם בפיו, ורוץ אחריו וקח הפת ותן לחולה לאכול, ויתרפא. (אביעזר חידות מערכת ק אות ד)

סגולה לאשה שבניה מתים

הא לך סוד גדול לאשה שבניה מתים כשנכנסה לחדש ט' לעיבורה, תלך למקום שהכלבא ילדה, ותעמיד רגלה הימנית על כלב קטן אחד ותאמר ג' פעמים קח לך המת ותן לי החי, ואחר כך תקח האשה אותו כלב קטן שדרסה עליו, ותניח אותה בתוך חיקה על בשרה ממש, ותשים ראשו לצד ימינה ורגליו לצד שמאלה, ותלך האשה עם אותו כלב קטן לנהר, ותסיר הגורה כדי שיפול הכלב מעצמו, ותאמר לנהר עד ג' פעמים 'קח לך המת תן לי החי', בדוק ומנוסה. (שם טוב קטן, וזלצבא, חס"ו)

למודבר כשהוא ישן

סגולה למודבר כשהוא ישן, ישא עליו שן כלב ולא ידבר עוד בשינה.

(שבילי אמונה נתיב הרביעי) סוף השביל השלישי

או לא יחתוך כלל וכלל, ואם המכה קטנה יחתוך בסכין קטן, וצריך שתהיה גלויה זמן הרבה אפילו שנה אחת, ואחר הוצאת דם יניח שם בעל חי כס כגון תרנגול או יונה וכיוצא בהם, והיינו בעוד שהם חמין אחר השחיטה, ואחר כך תעשה רטיה עם צואת יונים וחרדל וגוזים רוטא ושום ומלח ודבש חי עם טריאקה"ה ובצלים, ואין להקזו דם בשום ענין בחולי זה. ולהכיר אם עדיין שם הארס או לא, תנח על הארס אגוזים גדולים ואחר כך תתן לתרנגול, אם ימות עדיין שם הארס, ואם לאו כבר הלך ויסתום המכה.

(מראה הילדים) מערכת כ אות ז

סגולה שלא יגעו בו כלבים

איתא בפליאה דר"ג קרא ז"ל תש"י עצמות יש לאדם בקדושה, וכנגדן בטומאה ג"כ כמנין ושרי, ית"ש, ויעקב אבינו ע"ה רצה לבטל אלו תש"י קליפות לכן אמר 'הבה את אשתי כי מלאו ימי וגו', והלא קל שבקלים לא יאמר כן כמו שפרש"י בחומש, אבל דע סודו כי יש ג' קליפות א' חמין ש"ש תלמי ילידי ר"ת 'אשת"י, ואשתי ג' תש"י, א, וז"ש ואבואה אליה, ר"ל עוד ה' אל אשתי והיו תש"י. וגם סגולה מרב פפא למי שנשכחו כלבים יאמר לפניו יש בי תש"י עצמות דהיינו תש"י עצמות דקדושה, יבטלו תש"י טומאה, ואז אין הכלבים יכולים להזיק לו רק יראו

לנצח חבירו בדין

מאן דאית לי דינא בהדי חבריה ובעי לנצוח בדין, יעשה סגולה זאת. יקח מעט מלח (בצדקה) ויאמר: כשם שהמלח זה נותן טעם בפת, כמו כן יעורב דברי לפני בית דין, ויקח המלח ויתן אותו בתוך פת ויתן לכלב לאכול, ויצליח.

(ימלט נפשו סימן כס אות ד)

כלב - מרמוז לכשורה טובה ולהפך

מנין פסוקי פרשת האינו ג"כ פסוקים סימנין כ"ב, ב"כ, ב"כ סימנים הם שמות אנשים והיו פסוקי כ"ב בן (יפנה) אמנם הרי זה גם גימטריה 'אליהו', ולמה הוצרך לומר לשון 'כלב' שמשמעו גם חיה לא טהורה, ואפ"ל פי דברי הגר"א ע"פ 'יערוף כמטר לקחי' הנתורה נמשלה למטר, ומה שזורעים צומח, אם רעל ואם פירות יצמחו, כן התורה נמשלה למטר שצמחים מה שזורע דאם הוא בעל מידות טובות התורה תעוד אותו עוד ואם הוא בעל מידות רעות ושנה ופירש קשה מכולם כפסחים (מ"ט), והנה על הכלב איתא בגמרא ב"ק (ף ט) כלבים נבחים מלאך המות בא לעיר, כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר היינו שלכלב"ש ש' תכונה של בשורה טובה ובשורה רעה רח"ל (ועיני בירבנו בחיי' שמות י"א ג, ע"פ) לא יחרץ וכו' שמאריך לבאר הסיבה על דרך הנפש ועל דרך קבלה, והנה מה שמרמוז ענין האינו השמים וענין לימוד התורה יכול להיות לטובה ולחילה לנפך הכל לפי ענין ההכנה ויחוקק המידות של האדם וכו"ל.

(סגולות מלכים)

אזו וקבל נהירו דקיק המבואר בזהר פרשת בלק וכו'. ולדעתו שז"ס גילה לנו דוד המלך ע"ה בתהלים כ"ב (פסוק יז-יח) 'כי סבבני כלבים עדת מרעים' וגו', ר"ל מה אני עושה כשהכלבים סובבים אותי, 'אספרה כל עצמותי' ר"ל אני סופר לפניכם כמה עצמות יש בי כל עצמותי המה ג' תש"י, מה הם עושים 'מהם יביטו יראו כי ב' ואינם יכולים להזיק לי כלל. (ליקוטי שושנים לרבי שמשון מאוסטרפליא, דפוס מונקאטש תרס"ב דף י"ע ב')

כלבים צועקים בלילה

כלבים צועקים ומנבחים בלילה כאלו הם בוכים בקול לילה, אם תרצה להשתקם, תתלוך מנעל רגלך השמאלי והפכתו על פניו למטה בקרקע, ותתחיל 'זיהי נועם' ויחשב בסת"ר עד סוף המזמור (תהלים ז, ז; ז; ז), ותכפול פסוק אחרון 'אורך ימים' וכו', ותכין שבמזמור הזה יש בו ק"ל תיבות, ועל ידיהם יתשו תכ השדים והרוחני והלילי שבנבואה מאדם הראשון באותם ק"ל שנה, כנזכר במדרש רבה (בראשית רבה כד, ט), ואחר כך תהפוך מנעל הימני ואמור המזמור פעם אחרת, ואחרי פסוק (שמות יא, ז) 'ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וגו'. כך מצאתי בספר כתב יד מיוחס למור"ח חיים ויטאל הקדוש זללה"ה.

(דבק מאח מערכת כ אות ט)

שלא ינבח בו הכלב

סגולה שלא ינבח הכלב בו, מי שקושר על זרוע ימינו רגל ארנבת, או שיש אצלו לב כלב, לא ינבח אליו ולא יזיק לו שום כלב, בדוק ומנוסה.

חצר כבד למי שנשכו כלב שוטה

מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר כבד שלו, ורבי מתאי בן חרש מתייר.

(משנה יומא פ"ה מ"ז)

אין הלכה כרבי מתאי בן חרש בזה שהוא מתיר להאכיל לאדם הכבד של כלב שוטה כשנשך, כי זה אינו מועיל אלא בדרך סגולה. והכמים סוברים כי אין עוברין על המצות אלא ברפואה בלבד, ר"ל בדברים המרפאין בטבע והוא דבר אמיתי הוציא הדעת והנסיין הקרוב לאמת. אבל להתרפאות אלא בדברים שהם מרפאים בסגולתן אסור, כי כחם חלוש אינו מצד הדעת ונסינו רחוק והיא טענה חלושה מן הטועה, וזה העיקר דעהו וזכרהו כי הוא עיקר גדול.

(פירוש המשניות להרמב"ם סם)

נשוח כלב שוטה יסתכן בראותו הכלב

מדרכי התורה שכל מעשה נס בתוך נס, תסיר הנזק בזמיק ותרפא החולי במחליא, כמו שהזכירו (מגילתא ויסע א) ב'ויורהו ה' עץ' (שמות טו, כה) וכן במלח אלישע במים (מלכים ב, ב, כא), וידוע מדרכי הרפואות, שכל נשוכי בעלי הארס יסתכנו בראותם אותם או בראות דמותם, עד כי נשוכי הכלב השוטה וכן שאר הבהמות השוטות אם יביטו במים יראה להם שם כבואת הכלב או הזמיק וימותו, כמו שכתוב בספרי הרפואות ומוזכר בגמרא במסכת יומא (פד.) וכן ישמרו אותם הרופאים מהזכיר בפניהם שם הנושך, שלא יזכרו אותם כלל כי נפשם תדבק במחשבה היא ולא תפרד ממנה כלל עד שתמתית אותם. וכבר הזכירו דבר מנוסה מפלאות התולדה, כי נשוח הכלב השוטה אחרי שנשתטה בחליו אם יקובל השתן שלו בכלי זכוכית יראה בשתן דמות גורי כלבים קטנים, ואם תעביר המים במטלית ותסננם גם תמצא בהם שום רושם כלל, וכשתחזירם לכלי הזכוכית וישתהו שם כשעה תחזור ותראה שם גורי הכלבים מתוארים, וזה אמת הוא בפלאי כחות הנפש.

(רמב"ן במדבר כא, ט)

רפואות לנשיכת כלב שוטה

לנשיכת כלב שוטה, קח לחם ותטבלנו בדם המכה, ותן לאכול לכלב שנשך. עוד אחרת, קח מישן הכלב אחר שהשתין מעט, וישתה מן השתן הזה, וזה יועיל יותר מכל צרי שבעולם. עוד אחרת, קח בצל ודבש וכתוש וערב עמו מלח, ועשה משיחה, ומשח הנשיכה, ויתרפא בעזרת השם יתברך.

(רפואה ותיים מירושלים דף לב-לג)

זבל הכלב רפואה למכה

זבל הכלב אם תעשהו אבק דק, ותבלול אותו עם דבש ואודם ביצה וכרכום, וישם על המכה, מיד יפתח המכה, ובדוק. (ימלט נפשו סימן כס אות מ)

שיירי כלב מסוכן

האוכל ממה שאכל כלב משכח תלמודו.

(חופת אליהו)

סימן לכשורה טובה

גם נלענ"ד חיים ששמעתי מהר"א הלוי ז"ל בשם מורי ז"ל. שאחד יצא האדם מפתח ביתו ולחוצו. אם יזדמן לפניו כלב כוש או פניו כנגד פניו ורועותיו בקרקע לצד ראשו ודומה כמי שמשתחוה לפניו. מורה על בשורה טובה. ואם יתפוך אחריו אליו ויפשוט ורועותיו בקרקע. יורה ח"ו להפך.

(שער רוח הקודש למחרת"ו ה, א)

שלא יירא מכלב

שלא יירא מכלב, שים גודל ימין תוך יד שמאל, ואמור 'אלהא דמאיר ענני'.

(רפואה ותיים מירושלים דף לג)

לא יחרץ כלב

עוד אחד, אם תוליד בידך זנב החולדה ומלקחים של נפש, או שן כלב גדול, או תשים באבנטך צפורני ארנבת, לא יחרץ עליך כלב.

(שבילי אמונה סוף נתיב הרביעי)

לנשיכת כלב שוטה

לנשיכת כלב שוטה דוקא, בתחילה קשור הגוף סמוך לנשיכה כמו ג' אבעות, ויחתוך הנשיכה, ואם המכה גלויה

בלשון חסידים התקדש

מתורתו של רבי יונה צלר זצ"ל

ממסדי וועד חסידי שטפנשט וזכר פעיל בו
עד יום פטירתו
כפי שמסרם לידי מכונניו
ומתפרסמים בס"ד בפרסום ראשון

עניני חמשה עשר בשבט

קיימא, ולמי שקשה לו בדיבור.

א. מחמשה עשר בשבט מתחיל ימי רחמים,

והוי כמו ראש השנה.

מובא בספ"ק עבודת ישראל להרה"ק המגיד מקוונ"ץ זי"ע ובאוהב ישראל להרה"ק מאפטא זי"ע שמחמשה עשר בשבט מתחיל ימי רחמים.

הרה"ק הסב"ק מרוז'ין זי"ע אמר שמחמשה עשר בשבט הימים מתארכים והלילות מתקצרים, וממילא יום זה סימן טוב ליום ישראל הימים מאירים והלילות מחשיכים, עוד אמר מדוע בחמשה עשר בשבט עורך שולחן ובחמשה עשר באב לא, משום שטי"ו בשבט זה הכנה לפסח, וטי"ו באב זה הכנה לר"ה ואינו מתאים לערוך אז שולחן.

הרה"ק הצמח צדיק מוונ"ץ זי"ע מביא בשם חותנו הרה"ק סב"ק מרוז'ין זי"ע "אמר חותני הרה"ק מרוז'ין זי"ע שכמה צדיקים היו רגילים ללבוש בגדי שבת בחמשה עשר בשבט, והיו אומרים שהוא ראש השנה, כי אדם הוא עץ השדה, ובספר "אהלי יעקב" להרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זי"ע מביא שחיות שמוכב בהגהות מיימנות ה' שופר "כיון דאתני בהדי הדדי אידמי נמי להודי" ולענין תענית, שאין להתענות בטי"ו בשבט א"כ אפשר לברך ולאחל "אתחל שנה וברכותיה" גם בטי"ו בשבט. ובספר "אמת ליעקב" מהאדמו"ר מסאריגורא זי"ע כתב אצל כמה מהצדיקים היה מנהג ללבוש בגדי לבן (קיסעל) כמו ברה".

ב. ענין תפילה על האתרוג

מובא בבני יששכר על לשון חז"ל "ראש השנה אילין" (לשון יהודי) שהכוונה היא על האתרוג, שאז דנים לאדם על האתרוג שיהיה לו, ולכן ראוי בטי"ו בשבט שאז זה ההכנה של הפרי להתפלה על האתרוג נאה.

מעשה בחסיד של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע שלפני שיצא לדרך בכדי לנסוע לרבו לקראת חג הסוכות, חכנו לקנות אתרוג נאה מתנה לרבי. עלה בדעתו שהיות ועובר בדרך דרך העיירה רוז'ין, יקנה אתרוג גם להרה"ק מרוז'ין זי"ע, וכך עשה קנה שני אתרוגים, לאחמ"כ כשהתאכסן באכסניה באמצע הדרך פגש בעוד חסידים, והראה להם את שני האתרוגים. ואמרו לו החסידים שהאתרוג שקנה להסב"ק מרוז'ין זי"ע יותר יפה ונאה מהאתרוג שקנה לרבו, ולכן כשהחסיד הגיע להסב"ק זי"ע הביא את האתרוג שחשב מתחילה להביא להרבי מטשערנוביל זי"ע, וכשהביא האתרוג, אמר הסב"ק לאותו חסיד "זה האתרוג שלי"? "זה האתרוג שלי"? והחסיד הביא מיד להרבי את האתרוג שחשב להביא מתחילה, וסיפר להרבי דברים כהויותם, שקנה שני אתרוגים אחד להרבי ואחד לרבו הרה"ק מטשערנוביל זי"ע, וכאשר היה באכסניה אמרו לו החברים שכדאי שיחליף משום שהאתרוג שקנה לרבו פחות נאה, וכך עשה, ולמעשה השאיר את האתרוג היותר נאה אצל הסב"ק מרוז'ין זי"ע, לאחמ"כ המשך בדרך לטשערנוביל, והביא להרבי את האתרוג שחשב להביא מתחילה, שאלו הרבי "מי נגע באתרוג הזה" וסיפר שוב את כל המעשה, עם החסידים באכסניה, ואח"כ אצל הסב"ק זי"ע, אמר לו הרבי אני יסביר לך מה היה אצל הסב"ק מרוז'ין זי"ע, שהרי בחמשה עשר בשבט דנים איזה אתרוג יהיה לאדם בחג סוכות, וכשהבאת להרבי את האתרוג הפחות יפה, ראה הרבי שמגיע לו אתרוג יותר יפה, ולכן שאלך "זה האתרוג שלי", ואח"כ חשב הרבי שאולי מט"ו בשבט עד עכשיו היה לי משהו שצריך תיקון, ולכן קבלתי אתרוג פחות נאה, וחשב לרגע, וראה שלא, לכן שאלך הרבי פעם שניה "זה האתרוג שלי"?.

ג. אכילת פירות, ואכילת אתרוג

מובא בספר שבת מוסר, "בני הוי זהיר לאכול פירות בחמשה עשר בשבט שמנהג ותיקין היא". ובסידור בית יעקב ליעב"ץ, כתב שאכילת פירות בחמשה עשר בשבט עושה תיקון בעולמות עליונים.

ידוע מצדיקים שנהגו לאכול חרובים משום שהיו מאכל צדיקים, שאכלם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, ורבי חנינא בן דוסא.

רבותינו הק' לבית רוז'ין נהגו לאכול אתרוג בעריכת השולחן.

מובא בספר זרע קודש להרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע שאכילת אתרוג היו סגולה לרפואה. כמ"כ ידוע שהיו צדיקים שנתנו אתרוג לאכילה סגולה להוושע בורע של

ד. ברכת שהחיינו על האתרוג

בספר "האלף לך שלמה" לרבי שלמה קלוגר ז"ל, שלא יברך שהחיינו על האתרוג בטי"ו בשבט, משום שכבר בירך על האתרוג שהחיינו בסוכות. ומובא בשם האשל אברהם מבוטשטאט זי"ע שלא יברכו שהחיינו על האתרוג משום שהפרי מטוגן ולא ניכר, וכן מובא בבאר היטב שלא יברכו משום שהאתרוג דר על האילן משנה לשנה.

והכתב סופר מביא שטוב לברך על פרי חדש ולעשות שהחיינו ולצאת ידי חובה גם על האתרוג, וכך נהגו חלק מרבנותינו הק'.

כ"ק האדמו"ר מסטריקוב זצ"ל אמר פעם לרבי יונה שבפולין כאשר בחנו בחור לפני שגמרו שידוך, הביאו לפניו קערה עם פירות, כדי לראות אם יודע את סדר הברכות.

ה. פירות ארץ ישראל

בסידור יעב"ץ כתוב ברכת על המחיה "ונאכל מפריה ונשבע מטובה" וז"ל: ואין המכוון על הנאת הגוף כי אם לקיים מצוות התלויות בארץ, גם פירותיה ונותנים כח ומוסיפים בריאות אל עבודת הש"י.

אמר הרה"ק הסב"ק מרוז'ין זי"ע, על מה דאיתא מחז"ל על הענין שמשנה רבינו ע"ה רצה לכנס לארץ ישראל, וכי מפריה הוא צריך, אלא לקיים מצוות התלויות בארץ, והקשה הסב"ק זי"ע, מה היה ההו"א שמשנה רבינו ע"ה רצה לכנס לארץ בכדי לאכול פירות, וגם מהו הלשון "הוא צריך", ומי שיש ממה דאיתא מהאריז"ל שפירות ארץ ישראל מסוגל ליראת שמים, ולגבי היראת שמים של משה רבינו ע"ה כתוב "ואתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה", והקשו חז"ל על הלשון "כי אם ליראה" וכי יראה מלאת זוטרא היא, ומיישבים, אין לגבי משה מילתא זוטרא היא.

אמר הסב"ק זי"ע, "וכי לפריה הוא צריך" שהרי פירות ארץ מסוגל ליראת שמים, ולגבי משה מלאת זוטרא היא. וזוה גם מיושב הלשון "הוא צריך", שמשנה רבינו היה לו, ואמר הסב"ק זי"ע ש"נשבוע מטובה" מהיראת שמים.

ו. אדם עין

השדה, לימודים

ש ל ו מ ד י מ

מפירות ומעין

א. בספר גני ישראל להרה"ק רבי ישראל מטשארטקאו זי"ע מובא, שהרי עץ מתחיל לצמוח לאחר שהוא מתרקב. כן יש ללמוד לגבי האדם, דאם יש לו ח"ו כל מיני נסיונות. צריך לדעת לא להתיימש שלאחמ"כ מגיע הישועה, כמו בעץ שלאחר שעובר את החלק הקשה של הרקבון, מתחיל לצמוח ולהוציא פירות.

ג. אכילת פירות, ואכילת אתרוג

עוד כתב, ללמוד מהפירות, שלא מורידים מהעץ עד שגדלו כראוי, כך בחינוך הבנים. שלא יוציאו הבנים מתחת ידם. עד שמחונכים כראוי, וכמ"כ כתב בספר "דברי שלמה" להרה"ק רבי שלמה מטשארטקאו זי"ע שצריך להשיג

מאוד, על הבנים, כמו שרואים שמשגיחים טוב בפירות. ב. הרה"ק מבאיאן זי"ע אמר: שלומדים מעץ שעבודת הש"י צריך להיות בפנימיות, שהרי עץ לא רועש "לא ברעש ה'".

וסיפר פעם הרבי זי"ע עובדא מהרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע: שהיה אצלו יהודי שהתפלל בהתלהבות גדולה מאוד, ולקחו הרבי ליד התנור שהיה שם, ואמר לו אתה רואה כאן ההתלהבות היא בפנים, וזהו מה שאומרים "ומשמעים ביראה יחד בקול" שהקול לא יותר מהיראה.

ג. הרה"ק מבאיאן זי"ע אמר: שהאילנות בכדי שיצמחו ויוציאו פירות צריכים מים ולחלוחית, כך האדם צריך שיהיה לו לחלוחית ולא יהיה ח"ו כמו עץ יבש, וע"י זה עושה פירות ומעשים טובים.

ד. הרה"ק ה'נועם אליעזר' מסקולען זי"ע, אמר פעם לרבי יונה צלר ז"ל על מה שכתוב "וכל עצי השדה ימחאו כף", דהרי איתא בחז"ל שלעתידי לבא, עתידים אילני סרק להוציא פירות, ויוכלו לצרף ברכות הפירות למה ברכות, וזה "עצי השדה ימחאו כף, כף גימט' מאה, ועצי השדה הם אילני סרק.

ה. הרה"ק ה'נועם אליעזר' מסקולען זי"ע היה באחד מן השנים בעריכת השולחן אצל הרה"ק הכנסת מרדכי זי"ע בחמשה עשר בשבט. וכיבדו הרבי לשיר "אז ירננו עצי היער".

ז. עניני ראש השנה

אצל רבותינו הק' לבין רוז'ין היו מזמרים בעריכת השולחן מניגוני ראש השנה.

אצל הרה"ק הכנסת מרדכי זי"ע ואצל הרה"ק מבוהוש זי"ע כיבדו את בעלי התפילה של ראש השנה לגנן - מלכיות, זכרונות, שופרות.

אצל הרה"ק מבאיאן זי"ע היו מזמרים "ויאתיו" והיה ביום ההוא "על ישראל אמונתו" ועוד מניגוני ימים נוראים.

ואצל הרה"ק העקבי אבירים זי"ע ניגנו גם "אלוקינו ואלוקי אבותינו היה עם פיפית".

ע"כ

הגנים החסידיים לבנים
שטפנשט אלעד (אד"ש)
מנחם מנדל ז"ל

לבלחה
יש כתובת חדשה

נפתלים במרשאה
לכיתות הקטנות גילאי 3-5
משנת הלימודים תשפ"ב

בני חדר
מנוהגת
אשר

אילנות
מסורתיות
וחסידיות

האמת לרבי
מנחם מנדל ז"ל

לפרטים והרשאה
[מספר טלפון]

ת"ת כלל חסידי כ"תו"א - א
050-4141-919 03-909-33-99
גני הילדים

באר בשדה - שטפנשט

ז"ל ואבדק"ק מעוזבו הרב משה ביק זצ"ל ועוד רבנים ולפני אמירת ברכת שהחינו וברכת העץ פתח ואמר בלשון קושיא 'נו מיר וועלין מאכין די ברכה אויף די פאג' ואז התחיל כל הרבנים לפלפל בהענין והמסכנה שלהם שלפי הלכה אם יש לפניך תמרים ותאנים צריך לברך תחילה על התמרים ולא על התאנים דהרי התמרים הם משבעת המינים שמקדימין לברכה וכמבואר בט"ז (שולחן ערוך א"ח סימן ק"א ס"ק א) וכך היה חזון כל שנה ושנה שפתח ואמר כנ"ל והם התחילו לפלפל עד שפסקו לברך תחילה על התמר.

ואמר לי ר' משה שליט"א הנה דבר זה היה מאוד תמוה אצלי למה חזון על דבר זה כל שנה וכי לא זכר רבינו מה שפלפלו בשנה העבר הרבנים הגאונים שצריך לברך תחילה על התמרים. וכן היה תמוה אצלי כי הרי רבינו מבואיין זצוקלה"ה היה תלמיד חכם עצום והיה בקי בש"ס ופוסקים וכל גאוני וצדיקי דורו היו משתשעים עמו בדבר ה' זו הלכה והיו מתפעלים מבקיאותו וידיעתו הברורה בכל מקצאות התורה. וכי רבינו לא ידע מעיקרו הדין המפורש בשלחן ערוך ונושאי כלים מה לברך תחילה.

והרי אמרו חז"ל (ע"ה) דאין אדם עומד על דעת רבו עד ארבעים שנה ואחר שעבר הרבה שנים עלה במחשבתו שהיה לרבינו זצוקלה"ה כוונה עמוקה בזה ולא רצה לגלות זה ברבים. והרבנים הגאונים לא השיגו כוונתו הקדוש בזה והם פסקו לפי ההלכה שאם יש לפניך תמרים ותאנים הדין הוא שצריך להקדם לברך על התמרים. אבל לדעתי כוונת רבינו זצוקלה"ה לברך דוקא על התאנה למאן דאמר תאנה היתה ולתקן בזה חטא אדם הראשון. וזה היה חביב אצלו יותר מן הכל. דהנה ידוע מה דכתיב (דברים כ"ט) כי האדם עץ השדה ואם כן ראש השנה לאילן רומז לאילן הידוע כמבואר בספרים הקדושים באריכות ובו ביום חטא אדם הראשון בעץ הדעת ותיקונו וזמנו לתקן חטאו הוא דייקא ביום ראש השנה לאילן והוא בחמשה עשר בשבט ע"כ"ל הרב החסיד רבי משה הנ"ל.

והנה אנה לידו ספר ברכת אליהו (הנדפס בשנת תפ"ח) מהרב הגאון רבי אליהו אבדק"ק אוליינאב ושם בסוף הספר (בדף נה) כותב וז"ל ראה זה מצאתי בין כתבי הפרושים של החכם השלם הרב המוסמך המפורסם מוה"ר משה האגני נר"ו דאישתייר משפירי ויקירי עיר הקודש ירושלים ת"ו. וכאשר ראויים הדברים למי שאמרם להעלותם על הספר ובדיו, וערבו עלי דברי דודים. העלתי אותם כדי שיהיו כדברים שיש בהן זכות. אמר המונח ז"ל ראיתי לאבי מורי הרב מר זקני ה"ה המפורסם מוה"ר גלאנטי ז"ל ולשאר רבותי נוהגים לקרות בליל א' דסוכות...

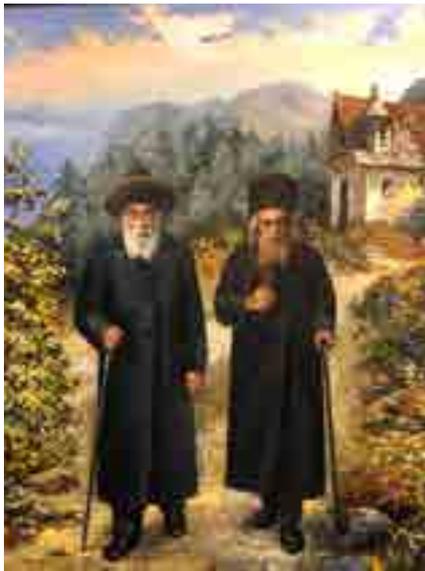
ועוד הודיע דכאשר האדם עץ השדה. הנהגתי גם כן ממה שראיתי מרבותי ז"ל וממורי ז"ל הנוכח לעיל שהיה נוהג בט"ז בשבט להרבות בברכות פרי האילן ולהתפלל להשם יתברך שיהיה עלינו ועליהם שנה טובה.

והיו נוהגים לאכול ט"ז מיני פירות אלו. ועל כל פרי שיביאו כל אחד בפני עצמו מראש תבואה"ב, ללמוד פרק אחד. דהיינו ח' פרקים דפסא"ג. פרקים דביכורים. ד' פרקים דראש השנה. שהם ט"ו.

חמשה כנגד 'עולם הבריאה'. א. תאנה. ב. גפן. ג. תפוח. ד. אגסים. חבושים. אלו נאכלין בקליפתן. חמשה כנגד 'עולם היצירה'. א. תמרים. ב. זית. ג. עונב. ד. גודגניות. ה. עורודין. אלו נאכלין בקליפתן וקליפתן בפנים והן הגרעינין.

וחמשה כנגד 'עולם העשיה'. א. רמון. ב. שקדים. ד. תרמוס. ה. סידרה. קליפתן של אלו היא מבחוץ גזרקות. וכדי לתת שפע לנשמה מעולם האצילות צריך לברך על ריח האתרוג. וכן מצאתי בשם האר"י ז"ל שהיה נוהג כסדר הזה ע"כ"ל.

והנה אחר שראיתי דברים האלו שהם דברי רבינו האר"י ז"ל קפצתי מתוך שמחה שכל הנהגת רבותינו הקדושים אם לברך תחלה על התאנים או תמרים או רמונים יסודתם בהררי קודש. ויש להם שורש בסודם של דברים ולא כל מוחא סובל דא. כי הראשונה בעולם הבריאה הוא תאנה. וראשונה בעולם היצירה הוא תמר. וראשונה בעולם העשיה הוא רמון. ואשר על כן צריך להתבונן במנהגם של צדיקים ואפילו השיחות חולין של צדיקים הם נאמרים על טהרת הקודש וכאמרם ז"ל על הפסוק (תהלים א' א) ועלה לא יכול דשיחתן של תלמידי חכמים צריכין לימוד. וכפירוש"י שם וז"ל אפילו הפסולת שבו לצורך היא שיחתן של תלמידי חכמים לצורך היא וצריכה לימוד.

הרב והתלמיד ציור הר"ק משטפניש עם תלמידו הר"ק מריבניץ זיע"א

רבינו נהג מנהגי רבו משטפניש

והנה זאת ידוע לכל שרבינו הקדוש מריבניץ זצוקלה"ה נתינתם עוד משנות נעוריו מאביו הרב החסיד רבי משה זצ"ל שהיה חסיד נלהב מרבינו הקדוש רבי אברהם מתתיהו משטפניש זצוקלה"ה נכד קדוש ישראל מריבניץ זיע"ו ואמו הביאו לרבו הקדוש הנ"ל ונתגדל אצלו ולמד עמו ולאחר שנים היה גם משב"ק אצלו עד יום האחרון וכל המנהגים של רבינו זצוקלה"ה היה לפי מה שראה אצל רבו הקדוש משטפניש זצוקלה"ה והיה אומר תמיד שדמות דיוקנו של רבו הקדוש אינו זו ממראה עיניו.

זכרונות משולחנו הטהור של הר"ק משטפניש זיע"א

והנה אין לי בירור על מה היו מברכין הברכת בורא פרי העץ וברכת שהחינו ביום חמשה עשר בשבט אצל קדוש ישראל מריבניץ ובניו הקדושים זיע"ו. אבל זאת אני יודע בבירור שאצל רבינו הקדוש משטפניש זצוקלה"ה היו מגישים לפניו טס גדול עם תאנים והיו חוטפים מזה השיריים. וידוע זו נודע לי בהשגחה מן השמים, דהנה שמחת הנישואין שלי היה ביום י' שבט התשס"ט. ובסעודת השבע ברכות ביום ט"ו בשבט ישב אצלי הרב הזקן רבי יואל אשכנזי אבדק"ק יאס זצ"ל והוא היה מסתופף בצל קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר משטפניש זצוקלה"ה בעיר יאס. ואמר לי אז הרב הנ"ל שפעם היה בשלחנו הטהור ט"ו בשבט והביא לפניו טס גדול מתאנים ואכל תאנה אחת מזה והיו שם אלפי ישראל. ואח"כ לקח הגבאים הטס ממנו וכולם קפצו לחטף השיריים ואחר איהו רגעיים כבר ספו תמו ולא נשאר אפילו אחד.

וידוע שאצל רבינו הקדוש משטפניש זצוקלה"ה היו מסתופפים כל הרמעינישע אידין מכל הגלילות והיו שם הרבה רמעינישע אידין מהכפרים שלא היו ידיעות כמעט באידישקייט רק היה להם אמונה בהצדיק וכולם היו באים להצדיק משטפניש. והיה שם אחד מהרמעינישע אידין שלא זכה לחטף תאנה. וצעק רבי תן לי תאנה אבל לא היה מה ליתן לו והרבי פשט ידו הימין והראה לו פאג ואז קרא היהודי הנ"ל בקול גדול רבי אין מיין לעבין נישט געזעהן אזא הייכל פאג! עכ"ל. וחבל שלא שאלתי להרב הנ"ל אם הוא זכר על איהו פרי בייך הרבי ואולי בייך הברכת שהחינו גם על התאנים. אבל זה ברור שהיו אוכלים ט"ו בשבט דייקא תאנים.

שולחנו של הר"ק מבאיין זצ"ל

והנה שמעתי מפי הרב החסיד הישיש רבי משה האפפמאן שליט"א מזקני חשובי חסידי באיאן שהוא היה מסתופף עוד משנות נעוריו בצל כ"ק מרן אדמו"ר מוריני רבי מרדכי שלמה מבאיין זצוקלה"ה ובכל שנה ושנה בשלחנו הטהור של חמשה עשר בשבט היה מבאיים אצלו טס גדול עם הרבה פירות והיה שם כמה רבנים גאוני עולם ה"ה אבדק"ק ביליץ זצ"ל אבדק"ק פאטיק

לכבוד הר"ה צ"ר אברהם יעקב סלמון שליט"א רב ק"ק שטעפענישט שלום וברכה

ב"ה אני שלחתי לכבודו מכתב בענין חמשה עשר בשבט, אקוה שתאה לתועלת להגליון שלכם 'באר במשה' לחצרות שטעפענישט ואם תוכל לשלוח לי הגליון מדי שבת בשבתו ישר כחכם למפרע, אגב אני מאוד אדוק לשטעפענישט הייתי מסתופף בצילא דמהימנותא של כ"ק רבינו הקדוש מריבניץ הרבה שנים, וגם הנחתי בהבר מצוה שלי התפילין אצלו. ובאותו היום היה הוא גם מהלל בברית.

כמו כן הייתי מסתופף בצל קדשו של כ"ק מרן ה'נועם אליעזר זיע"ו עד יום האחרון וכמה זמנים במעונת הקיץ הייתי משב"ק אצלו בימי בחרותי ואח"כ משב"ק אצל בנו כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען זצוקלה"ה, היינו כל ליל שבת אני הייתי המשב"ק לקרות היין ולחלק השיריים בשלחנו הטהור. וגם היום אני משב"ק אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בבארא פארק. אני עוסק ברוב יום בסידור האר"י קול יעקב לרבי יעקב קאפיל ז"ל, וכבר הוציא ב' כרכים של שחרית והגדה של פסח, ובקרוב יצא לאור המנחה מעריב סידור עם אלפי הערות והגהות, והרבה מקובלים שמחים בזה, וגם אגיד שיעור בכל יום ככולל שערי גן העדן לפנות בוקר בשעה חמש.

דידכם משה חיים הלוי שטיינבערג

החונה עיר ברוקלין נוא יארק בשכונת בארא פארק

לכבוד ידיד נפשי הרב החסיד משב"ק לרבינו מופת הדור הצדיק והקדוש מריבניץ זצוקלה"ה מוה"ר דוד יהודה גרוניץ שליט"א באתי בשורות אלו בדבר שאלתך אם אני זוכר או יש לי ידוע אם רבינו הקדוש מריבניץ זצוקלה"ה זיע"ו היה נוהג בשלחנו הטהור בחמשה עשר בשבט לברך ברכת בורא פרי העץ ושהחינו אם על תמרים או על תאנים או רמונים.

הנה הגם שרבינו בשלחנו הטהור חמשה עשר בשבט אצל רבינו הקדוש זצוק"ל במאנסי תשמ"א אבל גם אני איני זוכר בבירור על מה בירך ברכת שהחינו. אמנם אכתוב לך איהו ענינים במנהגי בית ריבון ובהי כירל לשער ברעית מרן היה המנהג של רבינו זצוק"ל בענין ברכת בורא פרי העץ וברכת שהחינו בחמשה עשר בשבט.

ואקדים מה דאיתא במסכת ברכות (דף מ.) תניא אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי מאיר אומר גפן היה (וכן איתא בבראשית רבה (פסקה ט' אות ה) דחזה סחטה ענבים ונתנה לו) שאין לך דבר שמביא לילה על האדם אלא יין שנאמר (בראשית ט' כא) וישת מן היין וישכר. רבי נחמיה אומר תאנה היתה שבדבר שנתקלקלו בו נתקנו שנאמר (בראשית ג' ז) ויתפרו עלה תאנה רבי יהודה אומר חטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן עכ"ל. ואשר על כן תיקנו לזכר ולתיקון חטא אדם הראשון שיקדשו בשבט ויז"ט על היין כמבואר בספרי קבלה. ועוד מהאי טעמא אנו אוכלים פת בשבת למאן דאמר חטה היתה. וכן איתא בבראשית רבה (פסקה ט' אות ז) דאתרוג היתה. ואשר על כן יש נוהגים לאכול מרקחת של אתרוג למאן דאמר אתרוג היתה.

והנה יש הרבה תיקונים אצלינו שאנו עושין בברכות שאנו מברכין על היין בשבת ויז"ט למאן דאמר גפן היתה. ולמאן דאמר חטה היתה אנו מברכין ברכת המוציא על פת בשבת ויז"ט ומצות בפסח וכמבואר באריכות בדברי הרב האון המקובל רבי חיים הכהן מארם צובה בהקדמתו לחלק שני על ספרו טור ברקת עיי"ש. ויש שמברכין בורא פרי העץ על מרקחת אתרוג למאן דאמר אתרוג היתה. אמנם למאן דאמר תאנה היתה למה לא מצינו שנוהגים לברך על תאנה בכל שבת ויז"ט לתקן חטא אדם הראשון למאן דאמר תאנה היתה. והגם שפירש הרב הקדוש המקובל איש איתא.

רבי שמשון מאוסטרפאליע בספרו ליקוטי שושנים (בסוף ספר אות ד') וכן בדברי המקובל האלהי הרמ"ע מפאנו (בעשרה מאמרות מאמר חקור דין) דמה שאמרו עץ שאכל אדם הראשון תאנה היתה. תאנה ר"ת תרן אברהם נחור הן. וכתב הבני יששכר בספרו אורא אורא כ"לה (פרשת נח ד"ה ויולד את אברם) וז"ל והנה הגם שעיקר הכוונת נעלמה מאתנו האידן ומה היה התיקון. עם כל זה יש לפרש כפשוטו הליחן שאדם הראשון על ידי חטאו גרם שנפגמו כל התולדות ונתנהו התולדות מאז והלאה מסטרא דיצר הרע כנודע. ועל ידי תורה ותולדותיו ניתקן העולם מדור אל דור עד שיתוקן הכל במהרה בימינו עכ"ל.

אמנם למה אין עושין זכר בשבת או יז"ט לתקן בזה חטא אדם הראשון ע"י הברכות שאנו עושין על התאנה. והנה שמעתי מפי כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א דאולי מטעם זה נוהגים בסקולען בקיודש של ליל שני דראש השנה שמביאים תאנים על השולחן לברכת שהחינו ומברכים אח"כ תחלה על התאנה. ובחמשה עשר בשבט אז הם מברכים ברכת שהחינו וברכת העץ על התמר ואח"כ אוכלים התאנה. ושמעתי מזקני חסידי ריבון שביליל שני של ראש השנה היו נוהגים אצל רבותינו הקדושים לבית ריבון להביא לקיודש רימונים לברכת שהחינו.

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקהל שטפנישט

**חבמי
רזמניה**

מצבת רבני יאס שפונז מבית
העלמין בטאטאראש לפאקוראד
ובו גם קבר רבנו יצחק יוסף
רוקה זצ"ל,
ברקע מצד שמאל למעלה נראה
אוהל הרה"ק משטפנישט זיע"א

אדמו"ר הרה"ק רבי יצחק יוסף רוקח מיאס זצ"ל

נסתלק י"ז שבט תרי"ח, מנו"כ בבית העלמין טאטאראש ביאס
ומשם הועתק קברו לבית העלמין בפאקוראד שביאס

תולדותיו בקודש

הרה"ק ר' יצחק יוסף רוקח נולד בעיר יאס לאביו הרבני שושלת היחס הרה"צ רבי בנימין זאב רוקח, בן הרה"צ רבי יצחק מטיקטין-וילנא, בנו של הגאון החסיד רבי אליעזר רוקח זצ"ל מאמסטרדם, בעל "מעשה רוקח". אמו מרת חנה היתה בתו של רבי יחיאל מיכל הכהן קאניר מטיסמניץ, מתלמידי הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, ומסופר שרבו אמר לו להסתתר בסוכתו בשעת המגיפה כמאמר הכתוב "כי יצפנני בסוכו". רבי יחיאל מיכל היה בנו של רבי יעקב צבי הכהן קאניר ממאהליב, שהתייחס כבן אחר בן לרבינו

הסב"ק מרוז'ין ביקשו שיברך את יהודי יאס

רבי יצחק יוסף זצ"ל היה מבני היכלו הגדולים מרן של הס"ק מרוז'ין. הוא היה מפורסם בצדקותו ופרישותו. על פי בקשת רבו הס"ק

מרוז'ין, פתח את חצרו בעיר יאס. הרה"ק מרוז'ין זצ"ל סמך אותו לקבל פתקאות ולברך את ישראל, אולם רבי יצחק יוסף בענוותנותו סירב לכך, עד שרבו הרה"ק מרוז'ין הוכיחו על פניו שלא יאה לו לסרב לקבל על עצמו את הנהגת העם, כיוון שבידו להיטיב לבני ישראל. ואכן, מני אז קיבל קויטלאך ופעל רבות לישועתן של ישראל, ונתפרסם כפועל ישועות ובעל מופת גדול. בין יתר סיפורי נפלאותיו מסופר על עלילת דם שביטל, כשבכח צדקותו הצליח להחיות את הגופה המתה ולהוכיח את חפותם של היהודים מעלילה זו כמובא בתולדות מעשה רוקח (אות ע"ו): "ונפלאות היו מספרים עליו".

באר בשדה - שטפנישט

הולדת בנו בברכת הס"ק מרוז'ין

במסכת חייו של רבי יצחק יוסף, נקשר סיפור ישועה מיוחד שבעקבותיו זכה להולדת בנו יחידו הרה"צ רבי משה אהרן חיים דוד זצ"ל בברכתו של הסבא קדישא מרוז'ין.

היה זה לאחר מספר שנים שרבי יצחק יוסף וזוגתו לא זכו לבן זכר. באחת מנסיעותיו להיכלא דמלכא של הס"ק מרוז'ין והזכרתו את עצמו לברכה להוושע בבן זכר, היה זה בסמוך לשבת פרשת זכור (תר"י, בשנה האחרונה לחייו של הס"ק). הס"ק הורה לרבי יצחק יוסף להישאר אצלו לשבת זכור, וציווה על הממונים לכבד אותו בעליית המפטר של פרשת זכור. כך השפיע עליו את ברכתו לבן זכר, ואכן לתקופת השנה בשנת תר"א זכה להולדת בנו הרה"ח רבי משה.

הרה"צ רבי יצחק יוסף נפטר בי"ו שבט שנת תר"ח, ומנוחתו כבוד בבית העלמין העתיק שבשכונת טאטאראש ביאס באהל מיוחד לרבני העיר יאס, כאשר לימים נקבע שמו על לוח הזכרון לאדמור"י ורבני וחכמי יאס אשר בארץ המה והוצב לזכרון באהל מרון רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט בין שמותיהם של רבני וצדיקי יאס. יהודי יאס סיפרו כי ביום פטירתו נהרו בו רבים להשתטח על קברו ולפעול בו ישועות גדולות. כבחייו כן לאחר מותו, רבים היו משתטחים על ציון קבורתו ביום פטירתו בכל שנה, להמליץ טוב על כלל ישראל. בשנת תש"ג כאשר נחרב ונהרס וחולל בית העלמין העתיק ביאס הועתק קברו לחלקת הצדיקים שבבית העלמין החדש בשכונת פאקוראר שביאס ובעקבות מאמרינו זה נעשים השתדלויות ע"י האגודה למקומות הקדושים ברומניה' לשפץ ולחדש את חלקת מקום קבורתו לזכות ולישועה לרבים הפוקדים את ציון הרה"ק משטפנשט

ובית עלמין קדוש זה.

פרטים על אחיו של רבי יצחק יוסף רוקח

להרבני המופלג החסיד ר' בנימין זאב רוקח ביאס, שני בנים: הרה"צ חסידא ופרישא מוהר"ר יצחק יוסף רוקח ביאס עליו כתבנו לעיל, עוד בן אחד הי' להרבני המופלג ר' בנימין זאב רוקח ז"ל הרה"ח המפורסם ר' ברוך אלעזר רוקח ביאס, שהיה מחותנו של הרה"ק ר' יהודה ליבליי אייגר מלובלין זצ"ל, ונפטר בשנת תרמ"ט, ושם מנוחתו כבוד, ולאחר שנים הרבה העבירו אותו, והי' שלם

שועלים הילכו בו. מראה בית העלמין בטאטאראש עם האנדרטה לזכר החורבן ברקע נראית הגינה על שטח בית העלמין, מעניין לציין כי הרשעים לא הפיקו את זממם ומאז חילול המקום הוא נותר בשיממונו כגן ציבורי במרכז יאס

יד ושם. מצבת האבן עם שמות אדמור"י ורבני יאס שחוננו לזכרון והוצב בתוככי האהל של הרה"ק משטפנשט בבית העלמין דפאקוראר ביאס. שם רבינו יצחק יוסף מנוצח בטור האמצעי שורה שניה מלמטה

בגופו. (כפי הנראה שהועבר ביאס מבית העלמין בטאטאראש לפאקוראר).

אשת רבינו ע"ה נטמנה בהר הזיתים

אשת רבינו מזו"ש רבי יצחק יוסף רוקח מרת חוה חנה ע"ה בת יחיאל מיכל הכהן קנר מטיסמיניץ (עליו מסופר, שרבו הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע אמר לו להסתתר בסוכתו בשעת המגיפה, כמאמר הכתוב "כי יצפניו בסוכתו"), בן רבי יעקב הירש הכהן קאניר ממאהליב שהתיחס כנכד הש"ך בן אחר בן, [רבי יעקב צבי היה תלמידו של הגאון המפורסם רבי משולם איגרא מטיסמעניץ, והסתופף בצל הרה"ק האוהב

ישראל" מאפסא זי"ע. בערוב ימיו, עלה לארץ ישראל, וניצל בניסים ממאורעות הדמים בצפת בשנת תקצ"ד, וחי בה שמונה שנים. פעם ביקר אצל רבו באפסא, יחד עם חתנו הגאון רבי אפרים רוקח אבד"ק וויניצא, והרבי כבדו ביותר, והעיד על זקנו הגה"ק ה"מעשה רוקח" מאמסטרדם זי"ע, שעל פי הידוע לו הרי הוא מתייחס י"ג פעמים על גזע רש"י, מצד אביו ומצד אמו. (חוננתו של רבי יצחק יוסף רוקח הנ"ל, מרת אסתר עטיל ע"ה אשת רבי יחיאל מיכל קאניר, היתה בתו של הגאון רבי נפתלי צבי בנו של הגאון רבי אפרים מבראד בנו של הגה"ק ה"חכם צבי" זי"ע). ככת קדושים אלו נתגדלה הרבנית ע"ה והיתה אשה כשרה במעשיה וצנועה בחסדיה. מסופר כי לעת פטירתה והיא בירושלים, ביום כ"ה מרחשוון שנת תרמ"ג היה זה בתחילת הלילה, ולא היו מים נקיים לטהרתה, כיוון שטרם ירדו גשמים. כידוע, אין מלינים את המת בירושלים, וזכתה המנוחה לנס גדול שקרה לה כשבדיוק אז התקדרו השמים בעבים וירדו גשמים רבים באותו לילה, וטיהרוה במים חיים ונקיים ולא במים סרוחים. זכות אבותיה עמדה לה.

בנו יחידו הרה"צ רבי משה אהרן חיים דוד זצ"ל

לאחר הסתלקות הרה"צ רבי יצחק יוסף זצ"ל עלתה זוגתו הרבנית עם בנה רבי משה

מצבת זוגתו הרבנית חנה בהר הזיתים:

פ"ג האשה הצנועה מרת חנה רוקח אשת הרב מוהר"ר יצחק רוקח מיאס, בת הרב ר' יחיאל מיכל הכהן מטיסמיניץ, נפ' כ"ה מרחשוון שנת תרמ"ג תנצב"ה.

מצבת אביו רבי בנימין זאב רוקח ביאס:

פ"ג הרבני המופלג שלשלת היוחסין מורנו ר' בנימין זאב בן מורנו ר' יצחק, נכד הרב הגאון החסיד מו"ר ר' אלעזר מאמסטרדם בעל המחבר ספר "מעשה רוקח", נפטר יום ה' כ"ז תשרי שנת תקצ"א לפ"ק תנצב"ה.

נוסח מצבתו של רבי יצחק יוסף רוקח ביאס

כפי שהבאנו קברו נכרה בבית העלמין העתיק של שכונת טאטאראש בעיר יאס לצידה של מצבת קבורת אביו ועוד אחרים מבני משפחתו מצאצאי רבי אלעזר רוקח והיה אהל על קברו, נוסח המצבה שלא שרדה נשתמר בגני מכונינו ואנו מביאים כאן את לשונה

הרב יצחק יוסף רוקח בן הרב בנימין זאב

תר"ח (יאס)

מעבר למצבה

פה נטמן איש תם וישר ועובד השם מנעוריו

ירא ושלם מופלג בתורה, בגולה ובנסתו,

חסידא ופרישא כק"ש הרב יצחק יוסף רוקח בן רבי בנימין זאב

נפטר יז שבט תריח לפ"ק

תהא נשמתו צרויה בצרור החיים

חתנו הרה"ק יהושע - שיקאלי

בתו של רבי יצחק יוסף מזיו"ר היתה הרבנית טוביא בריינא, שנישאה להרה"ח רבי יהושע נכד הרה"ק ה'דרכי אמונה' מיאס ה"ה הרה"ק רבי יוסף דוד הכהן מזוואהליב ואח"כ רב העיר יאס שספרו הדרכי אמונה מעוטר בהסכמת מרן הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א.

רבי יהושע היה זה שהוציא לאור את הספר "דרכי האמונה", ונכתב עליו: "נכדו המפורסם בחסידות, ירא ושלם, מופלא ומופלג כו' מוהר"ר יהושע", אשר המסכימים העריכוהו מאוד ותארוהו כ'הרב החסיד ירא ושלם, בר אבהן קדישין', 'המופלג בתורה ויראת ה'.' (עוד על ייחוסו ויהם גאון דורו אליו הובא בהקדמה לספר 'דרכי אמונה' שנדפס ביאס בתרי"ז).

רבי יהושע נולד בסביבות שנת תק"ע לאביו הרב מו"ה ברוך צבי, ונקרא על שם זקינו הגאון רבי יהושע חריף מנאדבורנא זצ"ל, דודו ורבו של הרה"ק מבוטשאטש זצ"ל. כשהגיע לפרקו נשא את מרת טוביא בריינא ע"ה, בתו של רבינו רבי יצחק יוסף רוקח זצ"ל.

פועל ישועות

הרה"ק רבי יהושע זצ"ל - שנקרא בכינוי של חיבה: רבי שיקאלי - היה חביב ונערץ מאוד בין תושבי עירו יאס, מקום מושב זקינו, ונחשב כאחד מחשובי העדה ומנהיגיה. אף פסקו לו אספקה מיוחדת מקופת הקהל בין שאר מנהיגי העדה, כמו הרב [החזור של הרב בעל התיאור] רבי יצחק משה מיאס, ועוד. השפעתו היתה גדולה בכל הסביבה וגם צדיקי דורו העידו עליו גדולות. מסופר שכאשר באו תושבי וואלחיי

ומאלדאווע להרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל להתברך מפי קודשו, פנה אליהם בתמיהה ואמר: "מדוע זה אתם באים אלי, והרי יש במקומכם את רבי שיקאלי, אשר איש צדיק ורבי יתקרי". הוא היה מרעיף את מיטב ברכותיו על הבאים בצל קורתו, ומשמיע מאמרות פיו בדרך היראה והמוסר. בקונטרס בית אבא בספר מדרש משה (עמ' 4) מביא: בימים ההם היה ביאסי איש חסיד ותלמיד חכם, ר' ישראל וויניצער, ועשיר הי' האיש ונתן מכספו לצדקה יותר מכשיעור, ואת האיש הזה בירך ר' שיקאלי ביחד עם אבי ר' שלמה נאכט לאמר, "ישראל שעושה צדקה יזכה לעשירות, ושלמה שנותן את ה'רויט רענדיל" שלו היותר מבריק לשכר לימוד יזכה לבנים תלמידי חכמים.

רבי יהושע זצ"ל התיישב בעיה"ק טבריה והיה מנכבדי העיר, והתמנה להיות אחד מהמנהלים של עניני קופת הכולל וואהלין. בשנת תרכ"ו מוצאים אנו את שמו ה'ר' יהושע נכד הרב מזוואליב' מופיע בין תושבי עיה"ק טבריא, ברשימת נותני מעות קדימה לספר תהלים ומעמדות דפוס זיטמרי.

ב'מפקד מונטיפיורי שנת תרכ"ו אנשי כולל וואהלין בעיה"ק טבריא, נזכר: "הרב ר' יהושע מנהל דפה. מקום לידה ייאסע. שני חייו 55, עת ביאתו לאה"ק תרכא. מעשיו ומלאכתו תורתו אומנתו. נשוי עם האשה טובא. 3 ילדים, שמות הילדים ושנותם, בתו חוה-12, בתו רחל-7, בנו יצחק-2. ע"כ לשון המפקד. (מחקר מקיף על תולדותיו בביתלודי המודיע ד' תשרי תשס"ט).

זמן פטירתו ומקום קבורתו לא נודע לנו לע"ע.

תרי"ז, ומנוחתו כבוד במעלה הר- הזיתים.

ילדיו

א, נחמה שרה גולדמן, ב, יוסף אליעזר מיכאל רוקח, ג, לבל לבית רוקח, ד, מרים שינדל רכטשפר, ה, הינדא ליבא ברים שנישא לחתנו המפורסם הרה"ח רבי מרדכי דוד, מחשובי חסידי באיאן, אביהם של רבי יהושע העשיל - שהיה ראש ישיבת "תפארת ישראל" רוז'ין מראשית הקמתה, ורבי חיים זצוק"ל. ראש ישיבת משכן יוסף ואח"כ בסקווירא בארה"ב.

לייחוס משפחת רוקח

כשביקר רבי יעקב צבי אצל רבו ה"אוהב ישראל" מאפטא ביחד עם חתנו הגאון

לארץ הקודש. רבי משה היה מהחסידיים ואנשי מעשה ואמרו עליו כי לא ידע צורתא דזווא. חמש פעמים יצא רבי משה מארה"ק לצדיקי בית רוז'ין, מהן אל כ"ק מרן אדמו"ר הזקן מסאדיגורה ולאחר מכן אל כ"ק מרן אדמו"ר ה"פחד יצחק" מבאיאן. בכל נסיעה שהה בצל רבותיו הקדושים במשך שבועות ארוכים, בהם צבר התעלות והתרוממות הרוח והנפש ומהם השפיע לאחר מכן על קהל עדת החסידים בארה"ק. זכה שנכדו נשתדכו בצאצאי הק' מרוז'ין - סאדיגורה וטשוורטקוב, כן ירבה וכן יפרוץ. כמו כן נסע להסתופף בחצרות הצדיקים בק"ק בעלזא. לימים כאשר עלה לירושלים כ"ק מרן אדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבעלזא זצ"ל, סיפר שהכיר וזוכר את הרה"ח רבי משה אהרן חיים דוד רוקח זצ"ל מירושלים מהעת שביקר בחצרות קודשם כאשר בא להסתופף בצל קודש אביו הרה"ק המהר"ד מבעלזא זיע"א,

וישב שם בבעלזא זמן זמנים טובא, הרה"ק רבי אהרן הוסיף שכשהגיע רמאח"ד לבעלזא ביקשו אביו המהר"ד שישא את מזודתו להאכסניה 'אלף קרוב' מדין 'קרוב'.

רבי משה אהרן חיים דוד נשא בתחילה את האשה החשובה מרת אדיל בת הרה"צ הרבי ר' אלטר יוסף בטבריא, [נכד הרב הק' הגאון מואלטשיסק זצ"ל], חתן הרה"צ המפורסם מוהר"ר נפתלי צבי נכד הבעש"ט הק' זצ"ל, ונכד בעל הקדושת לוי מברדיטשוב זצ"ל, ונתגרשו מפאת סיבה שלא נודע. משם עלו ונתיישבו בעיה"ק ירושלים, ונשא את

וזגתו החשובה מרת צפורה פייגא בת הרה"ח המפורסם ר' יצחק זאב עלינשטיין, בן ביתו ומנהל חצר הקודש של הרה"ק הבית אהרן מקארלין, בן הרה"ח ר' אלעזר חיים הכהן מפינסק, ונולדו להם בן אחד וחמש בנות.

וזה נוסח מצבתו: פ"ג הרה"ח בנש"ק מוה"ר משה בן הרה"צ ר' יצחק רוקח זצ"ל מיאס, נלב"ע ואו תשרי תרי"ז, תנצב"ה, וזוגתו מרת צפורה פייגא נפטרה בימי עלומיה, ביום זיין בין השמות לח' אד"ש שנת תרנ"ז תנצב"ה, הוא יום פטירת אביה ח' אד"ש בשנת תרל"ה. ומנו"כ במרומי הר הזיתים סמוך לאביה הרה"ח ר' זאב מפינסק, יא זכרם ברוך. שם אמה הצ"מ אסתר שיינדל ע"ה בת הרה"ח ר' נחום ז"ל, נפטרה צעירה לימים ביום ה' כסלו בשנת תרכ"ב תנצב"ה, והיא היתה נכדת הרה"צ ר' דוד הלוי המגיד מסטעפין זצ"ל, מבנו הרה"צ ר' ישראל דוב זצ"ל מסטעפין, שהי' חתן הרה"ג ר' אליעזר הלוי הראש ישיבה מפינסק, הוא אביו חותנו של הרה"ק מרוז'ין זצ"ל, ומנו"כ בד' אמותיו של ר' אהרן הגדול מקארלין.

בסוף ימיו השתקע כאמור בעיה"ק ירושלים, ונפטר לבית עולמו כבן חמישים ושש שנה ביום ו' תשרי שנת

שער הספר 'דברי הימים לארצות רומניע' עם הכיתוב המתאר את י"ב האהלים שהיו בבית העלמין שנחרב בטאטאראש

רבי אפרים רוקח אבד"ק ויניצא, כיבדו ה"אוהב ישראל" ביותר, והעידו על זקינו הגה"ק בעל "מעשה רוקח" מאמסטרדם זי"ע, שעל פי הידוע לו הוא מתייחס לגזע רש"י הק' י"ג פעמים, הן מצד אביו והן מצד אמו.

עובדה מהרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצ"ל

סיפר הגה"ח רבי חיים ברים זצ"ל, נינו של רבינו: כשעלה הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל לארה"ק, הלכתי יחד עם ש"ב לקבל את פניו. כשנכנסו ונתנו שלום, אמר ש"ב להרה"ק מבעלזא שאנו נכדי הגה"ק רבי אלעזר רוקח מאמסטרדם זי"ע בעמח"ס "מעשה רוקח" (שגם הרה"ק מבעלזא נמנה על צאצאיו). כיבדנו הרה"ק מבעלזא בקרבה יתירה ואף ביקש שנשב, וראינו איך הוא מהדר כפי מיסת יכולתו לקרבנו מדין קרוב. בהזדמנות זו סיפר לנו הרה"ק מבעלזא שהכיר את זקינו הגה"צ רבי משה אהרן חיים דוד רוקח (אבי אימו של רבי חיים זצ"ל), וזוכר כשהגיע זקנינו פעם לבעלזא אל אביו הרה"ק מהר"ד זצוק"ל, ציוה לו אביו לשאת את מזודתו של רבי מאח"ד אל אכסנייתו 'אלף קרוב' (מדין 'קרוב').

בעלון נעסוק בתוכן שיפור 615 שנתון ביום ב' ברמת שטרן בחיבור הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברנה יקבור", מוסדו של מר"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 502 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מר"ר הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ה' שבט תשפ"א

2016 909

פרשתנו עוסקת בעיקר בשלוש מתוך עשר המכות שהקב"ה הביא על מצרים. כתוב במשנה: "דָּבָר נָא בְּאֵזְבֵי הָעֵס" (יא, ב). בגמרא נכתבו (ל) "דָּבָר נָא בְּאֵזְבֵי הָעֵס" - אמרו דברי רבי ינאי, אין **נא** אלא לשון בקשה - אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: בבקשה ממך, לך ואמור להם לישראל, בבקשה ממך, שאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב, שלא יאמר אותו צדיק (אברהם): 'עֲבֹדוּם וְעִנּוּ אֹתָם' קיים בהם, 'אֲחֵרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ דָּוָל' לא קיים בהם.

וקשה, וכי לא די במה שהקב"ה הביטח 'אֲחֵרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ דָּוָל', איזה צורך יש בנימוק שלא יאמר אותו צדיק, וכי בהסתה של הקב"ה תלייה באמירתו של משה: ומבאר **רבי שלמה גבאי** זצ"ל, בספרו **אפיקורין**, בשם **המגיד מדובנא** זצ"ל, באמצעות משל: בחור צעיר השכיר עצמו לעבודה בשרה, וכעבור חודש ימים בא בעל השדה לשלם לו ונתן לו שטרות כסף. אבל מה? השטרות היו מקומטים ובלייזים, כדרכם של שטרות סבורים מיד ליד. כעט בחבור על בעל השדה: 'מדוע אתה נתן לי סמרטוטים כאלה? וכי אין לך לב? עבדתי בשרה שלך חודש שלם ואתה מיבא לי כאלה שמאטעס' (שטרות בלייזים)! ניסה בעל הבית להרגיע את רוחו והסביר לו: 'האם זה שמאטעס? אתה יכול להיכנס לכל חנות לקנות ב'שמאטעס' האלה בלי שום בעיה'. אבל החבור עמד על שלו: 'אני רוצה שטרות נורמליים'. ראה בעל הבית את המצב הגנום, הלך לאבי הנער ואמר לו: 'אני נתן לו שטרות כסף והוא זורק לי אותם בפנים וצועק: 'זה שמאטעס' תעשה לי טובה, תסביר לכן של שאלו שטרות טובים, הוא לא קולט'. אמר לו האב: 'אני עצמי מבין ויודע שהשטרות הללו תקינים לגמרי, אבל מה אפשר לעשות, לכן שלי אין דעת, הוא חושב ששטרות מקומטים אינם שווים. במסתות מן, תן לו שטרות חדשים ונקיים, שגם הוא יבין שהכל בסדר. לא די בכך שאני אבין, צריך שגם הוא יבין'.

אמר המגיד מדובנא: אמר הקב"ה 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול', מהו 'רַכְשׁ דָּוָל' - האם הכוונה לכסף ולזהב? האם זה מה שחשוב ליהודי? לא ולא!!! 'רַכְשׁ דָּוָל' - **זו התורה, המצוות**. עם ישראל יוצאים מקומטים אינם שווים. עם מל"ט שערי קדושה, עם אמונה גדולה. אכן, זה העושר האמת. אבל 'אמר אותו צדיק' - אברהם אבינו ע"ה, האבא שלנו: אני יעצמ, כמובן, מבין ויודע מהו 'רַכְשׁ דָּוָל', אבל הבנים שלי היו עבדים במצרים, הם היו שקועים בגשמיות ואינם מבינים מהו הרכוש הגדול האמת, הם חושבים ש'רכוש גדול' זה כסף ותהב... לכן, כדי 'שלא יאמר אותו צדיק 'עֲבֹדוּם וְעִנּוּ אֹתָם' קיים בהם, 'אֲחֵרֵי כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ דָּוָל' לא קיים בהם', כי הם לא מבינים מהו 'רכוש גדול' וסבורים שזה כסף הרב, על כן אמר להם הקב"ה: 'וְאֵשָׁלוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעוֹ וְרָשָׁה מֵאֵת רֵעוּתוֹ כְּלֵי כֶסֶף וְכֵלֵי זָהָב'.

ומספר רובי ראונו קרלנשטיין זצ"ל (יחי ראובן - הגדה של פסח), לפני מספר שבועים באתי לחנות כובעים לקנות שם כובע. עמדו שם שלושה בחורים - האחד היה מעוניין לקנות כובע, והוא הביא אתו את שתי החברות שלו, מסדר א' ומסדר ב', כדי שיראו איך הכובע עומד עליו... היה צריך שתוכנע ויעמוד בדיוק 'ככה' ולא ככה... צריך לברוק שהוא עומד מושלם, כמו 'הריבוע על התריגון'... מה אמר ומה אדבר? המוכר אמר לי שהם ממצאים כפי שעתים בחנות...

2016 909

איי! איי! איי! שוטה שבעולם! האם אתה בעל הבית על החן? האם אתה יכול לברוך חן? הקב"ה בעל הבית על החן? ברצונו יהיה לך חן וברצונו לא יהיה לך, גם אם תעשה את כל ההסתדלות! גם את זאת ראו ביציאת מצרים: הקב"ה הינו בעל הבית על החן? שאלתי את החבור לשם מה כל הסיפור הזה עם הכובע, והוא ענה לי: 'מה כבודו רוצה? אני אוזח בשידוכים! איני יכול להיראות כמו ליצן! אני צריך להיראות במיטב, אני צריך לשאת חן'...

מרו **הסטימפלר** זצ"ל ביאר, כי ביציאת מצרים ראו שלטון נוסף של הקב"ה - ראו שה' יתברך בעל הבית על החן! אם ואם הקב"ה אינו נותן - לא יעזור לו שום דבר! הוא לא ישא חן, גם אם יעשה את כל ההסתדלות שבעולם לנושא חן. ויהי רצון שנמצא חן ושכל בעיני אלוקים ואדם.

2016 909

בא - תוכן עניינים הפרשה

- א. המסך המכות שחבאי הקב"ה על הפְּצִיזִים מְסָרְמִים:**
 - אורבח** - ההתראה והמכה (י', כז-כ).
 - חושך** - המכה (י', כא-ט).
 - בכורות** - התראה על מכת בכורות, וסיוע דברי משה רבינו למרעה (יא, א-ד).
- ב. תחילת ציווי המצוות למשה בארץ מצרים:**
 - א.** ב' ניסן, הראה ה' למשה ואהרן את מולד הלבנה.
 - ב.** ציווי קידוש החודשים והשנים על הסנהדרין.
 - ג.** מצות פסח מצרים: לקחת ב'י' ניסן שה לקרבן פסח.
 - ד.** ביום י"ד בניסן "בין העֲרֵבִים" לשחוט, ולסמן את פתחי בתיהם בדם השה, ובליל ט"ו לאכול את בשרו הצלוי באש, עם מצות ומרור, בעוד שהם מוכנים ליציאה למצרים, ואני צריך להיותם לא לצאת מביטם במשך כל הלילה.
 - ה.** מצות פסח לדורות: לחג את היום (ט"ו ניסן) באיסור מלאכה, וזמא - קרבנות לה' שבעת ימים, ושלא יִאָכַל ושלא יִשְׁתֶּה חמץ בבתי בני ישראל.
- ג. עם ישראל קיבל על עצמו לקיים את מצוות המסח, ולקיים מצות סיפור הצלתם על י"ה' הגדה של פסח, פרשת יציאת, ברכות אמת ויציב, ואמת ואמונה.**
- ד. מסכת בכורות:** ליל הסיפורים, ליל ט"ו ניסן, ה' עובר בכל ארץ מצרים ומל בכורי מצרים מתו, ולאחר שפרעה עצמו והמצרים - מתחננים לעם ישראל שיצאו, ואף נתנו לישראל כסף זהב ושמלות - ב'עצם היום הזה', בדיוק 430 שנה מברית בין הבתרים - יוצא עם ישראל ממצרים.
- ה. דיני אכילת קרבן פסח:** כדוך מלכים, בחבורה אחת, אסור לשבור עצם, ואין להותיר מחוקק, ואסור לגוי, ולישראל מומר או ערל - לאכול ממנו.
- ו. פרשת יִצְחָק לֵי לֵל גְּבוּרֵי:** הקדשת בכור אדם, בכור שור ושה, ופדיון פטר (בכוח החמור - זכר לכוונת בכורות, מצות תפילין של יד ושל ראש).
- ז. פרשת יִצְחָק לֵי יִבְרָכְךָ:** מצות זכרון יציאת מצרים, ומצוות פסח - אכילת מצה, איסור חמץ, והגדה בליל הסדר, ומצות קדושת בכורות, ומצוות תפילין של יד ושל ראש, זכר ליציאת מצרים (ט).

"ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו" (א. כ.)

מעשה בתלמידי חכם היוסק בקיבוצי רחוקים, שבימי מלחמת עופרת יצוקה' חסם לאשקלון כדי לקרב ולחזק את רוחם של התלמידים. לפתע, בעודו נוהג במכוניתו, נשמעה אזהרה. מרוב הבלבול סטה במהירות לצידי הכביש, כדי לעצור ולצאת לעבר מרחב מוגן. פתאום קפץ לכביש כלב תחת לגלגל הרכב, ונדרס. כששאל את מכוניתו, ראה מהומה גדולה במקום. איך אלה בעלי הכלב, שבינו מותו וחיפשו אתר הנהגה הדרוש. התלמיד חכם ניגש אליהם, והביע צער הרב ותחומי'ם: "האמינו לי, אינני אשם, הפגיעה בכלב היתה בלתי נמנעת. הוא פשוט נכנס מתחת הגלגלים... האשם לכם את כל שוריו ואף הפגיעה אתכם על עוגמת הנפש"... האנשים שהיו רחוקים מאוד משמירת תורה ומצוות היו המומים. הם לא העלו על דעתם למנוש אדם חרדי כה נחמד ו'חברה'ם'. על הסף הם ויתרו, ועד מהרה התפתחה שיהיה נעימה בסכופה בקעו להיפגש ללימוד תורה בבית המשפחה. הם היה זה מפגש חד פעמי. היהודי התי"ח המשיך להגיע אל המקום פעם בשבועיים ולסמוך שיגורו תורה לציבור הגדול שהצטופף בבית משפחת הכלב. האנשים הביעו את שמחתם הגדולה על שזכו להיכנס בשערי היהדות, והנה, לאחר מספר חודשים, פנו בני הבית, שהיו בתחילת דרכם בתשובה, אל התלמיד חכם והודיעו: החלטנו להפוך את המרתף הקדול שבביתנו למדרשה ליהדות, אליה יובאו מרצים חשובים ויקרבו את בני השכונה ליהדות. נשמח אם תגיע אלינו מדי שבוע ותסמרו לנו דברי חכמה... התלמיד חכם השיב בחיוב, אך כאן ניהיה תודעה נוספת מבני הבית: החלטנו כי שמה של המדרשה יהיה 'זברון אגור!' מי זה אגור? תמה התלמיד חכם. השיבו בני המשפחה: אגור הוא זה שמו של הכלב האהוב שלנו... אנו רוצים להנציח את זכרו בתקומת בית המדרש על שמו. רק דברך אתר הסתפקו ובקשו את חוות דעת התלמיד חכם: נשמח אם כבוד הרב יעזור לנו להחליט את הליחוס בשלה הנצחנה שהכלב מת באונות דרכים, או לציין שהוא נספה במלחמה. התי"ח החליט שלא להשיב בנייתם, ניגש אל רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ושאל: האם מותר להסכים להחלטת בני המשפחה לקרוא למקום על שם הכלב, ובלבד ששמייכו ללימוד ולהתקרב, או שזה ביזין הקודש, שמקום תורה ותפילה יקרא על שם כלב? השיב הרב: נפתח ביהדי: היכן מצוינו חכם המוכרח בגמרא שאינו מיוחס את אביו (כן פלוני) ולא אתר אמו, אלא אתר... פרה (כן פרה)? והתשובה בגמרא (אבות 50.) היא שמו של רבי יוחנן בן ברוך (הפריה?) וזאת 'תורתא בארמית פירושו פרה). מי היה אותו ר' יוחנן? ובכן, ציינו הירש"א ו'התוספות ישינים' לדברי המדרש (מסכתא רבתי י"ח) המספר על חסיד אחד שהיה לו פרה אחד והיה חורש בה בכל יום ויום, מלפני יום השבת. לימים ירד אותו צדיק מנכסיו, ולא היה בידו כלום עד שפרט לגוי אחד. הגוי חרש בפרה ששה ימים, וכשהגיע לשבת הוציאה לחרוש בה. כשיצאה לחורש רצצה תחת העול ולא רצתה לעשות מלאכה בשבת. היכה אותה חסיד מכות, אך לא הועיל כלום. כשהראה הגוי כך, הלך אצל הצדיק שמכר לו את הפרה, וא"ל: בא וטול פרתך והשב ממנו, ששת ימים עבדת בה, וביום השבת הוציאת אותה לחרוש ורצצה תחת העול, ולא רצתה לעשות שום מלאכה, והיכית אותה ולא הועיל. אותו צדיק מפני שהאיה עושה מלאכה, לפי שהיתה למודה לנכר בשבת, א"ל אותו צדיק: לך ואני אעמידה ותהיה חורשת. כשהגיע אצלה לחש לא באזניה: אי פרה פרה, כשהיית בידו הייתי שומר רבתי, וכעכשיו גרמו לי עונותי ומכרתיו אותך לאיש. זה, בבקשה ממך, עשי צרון אודוניך. כיון שאמר לה כך, עמדה וישתה מלאכתה. אמר הגוי: הלך, לך שמה ישיפת אותך? לא אגיד לך עד שתגיד לי מה אמרת באזניה! א"ל אותו צדיק: 'כך וכך אמרתי לה'. כיון ששמע הגוי כך, נבהל ונדעוץ. נשא לך וחומר בעצמו, ואמר: "מה אשם שאין לה לא דעת ולא חכמה הכירה את בוראה, ואני שבראני הקב"ה בצלמו ובדמותו, ונתן לי דעת, לא את ראוי שאכיר את בוראי!?" מיד נתגייר והיה ירא שמים וזכה ללימוד תורה, ונקרא ר' יוחנן בן ברוך. שמו של חכם זה נקרא על שם הפרה שגרמה לו להתייגר. רואים את שרבותיו לא ראו בכך דבר מגונה, ואולי כן הוא בעניינינו.

"קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא" (וי. ב.)

לפעמים מזדמן לשמוע סיפורי הנחה כה מופלאים, שאי אפשר שלא לספוק כל אל קל מרוב התפעלות. כזה הוא הסיפור שלפנינו, שסיפר האנף הרב יצחק זילברשטיין שליט"א, על בעל תשובה בקיבוץ בצפון הארץ, שחזרות למקורות היתה בשל... בכור הבהמה שנולד לו, ושהושלך על ידו אל מעבר לגדר. אליהו היה הרב בקיבוץ אי שם בצפון, וכאשר הגיע אליו הרב אריה שטרן שליט"א, מהמכון לחקלאות על פי התורה, כדי לנסות ולשכנעו למכור את בהמותיו המבכירות לגוי, היה נאלץ להסביר לו באופן מייגע את חשיבות העניין. כאשר סוף סוף 'הבין' אליהו את העניין, נקבע מועד לחתימתו על כתב ההרשאה, ולסידור כל העניינים הטכניים הקשורים בעניין. אבל, רצח מסובך כל הסיבות ועוד לפני שהגיע שעת המכירה, המליטה אחת הבהמות המבכירות עגל - בכור לאמו. כנהוג, נלדו עמו סומן העגל באזנו במספר פלוני, אבל לא ארכו לו השעות, לעגל הבכור, והוא מת, כמו שקורה לפעמים מוזמנות. הרבנים המספלים בענייני בכורות, הודיעו לאליהו, חבר הקיבוץ, שמאחר שהמכירה לגוי עדיין לא התבצעה, היא חלה על העגל קדושת בכור, ועליו לקבור את העגל, כדין תורה. כאן ניגש הקיבוצניק ומקומו ואמר: 'ניחא, עצם המכירה לגוי קיבלתי על עצמי ואקיימנה, גם אם עניין זה עדיין נשגב מבינתי. אבל לקבור את העגל? מה קורה לכם?! זה קצת יותר מידי בשבילי... הנני להודיעכם שפעולם לא הייתי חבר בחברא קדישא, ואין לי עסק עם המתים המלימים. בוודאי לא עם עגל מת. את העגל לבצע את הדרישה המזוהר'.

אליהו עמד בעיקשות על דעתו ולא קבר את העגל. את רפת שלו מכסה גדר תיל גדולה, שלאחריה מדרון סלעים ענקי. לקח האיש את העגל, והשליכו אל מעבר לגדר, כדי שיהיה מאכל לחיות השדה ולעוף השמים, והמשיך בשגרת יומו. מה שקרה אחר כך הוא בחינת הבלתי יאמן - אות משמים! לא יאחר שבוע, כאשר שבו הרבנים 'לסגור' את עניין המכירה, סיפר להם אליהו בהתרגשות את שעבר עליו: לאחר שהשלכתי את העגל אל המדרון, מת לי עגל נוסף בעדי, והשלכתינו אף הוא אל אותו מדרון. למחרת מת עוד עגל, וגם לו עשיתי כשם שעשיתי לראשונים. במהלך הימים הבאים, מת לי מידי יום עגל אחד, ולא כולם השלכתי אל המדרון שמעבר לגדר. לפני שבאתם לכאן, החלטתי לבדוק מה עלה בגורל הפגרים הללו. ירדתי במדרון הסלעים, וכשראינו שם קורה שם, כמעט והתעלפתי...

כל הפגרים, גם אלו שהושלכו לפני שעות מספר נאכלו מיד על ידי התנים ויתר חיות השדה, ולא נותר מהם עצם אחד. את הבכור, אותו השלכתי כבר לפני מספר ימים, נרגש מוטל שלם לידם, ואף היה לא נגע בו... אליהו היה נורא מאור. הוא אמר לרבנים שראה כאן אות משמים, שגם אם איננו מביין מדוע עליו לקבור את העגל המת כדרישת ההלכה, הוא מחויב לעשות זאת, שכן חיות השדה מבינות זאת יותר טוב ממנו... הן יודעות בבירור שאין להן רשות לנעוץ בכבור המקודש. לקחתי מכאן חיזוק גדול, אמר הקיבוצניק. עד כדי כך שהחלטתי לחזור אל השרושים ולפתוח במסכת חיים אחרת... היום הוא כבר קרוי 'רבי אליהו'.

[עליתו לשבח']

"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך את אשר

התעללתי במצרים..." (י, ב)

הרש"י: 'התעללתי' - שחוקתי.

חזקוני אומר: וטעם **התעללתי**: כי אני מצחק בו, שאני מוכיח את לבו ועושה הנקמות בו, כטעם "וישב בשמים וישחק ה' וילעג למר" (תהלים ב, ד).

יש להבין, כיצד ניתן להגדיר את המכות שהוכו המצרים כשחוק והיתול? יסוד איתני בהשקפת התורה מלמדנו "החתם סופר" מפרק זה: טעם האדם להתפעל מה'צללות', ופתגם מצוי הוא כי 'עם הצלחה לא מתוכחים', וככל שהצלחה מאירה פנים לאדם, כך היא מהווה הוכחה לצדקת דרכו. אם זו הצלחה חד פעמית, עדיין יאמרו המכחישים כי זה עניין של 'מזל', של 'מקרה', אבל הצלחה הנמשכת שנים רבות, מי יוכל לעמוד נגדה? וביותר, אם הצלחה אינה רק בתחום אחד, שאו עדיין יש מקום לספקים בטבעם לנסות ולהסתייג סביבותיה, אלא הצלחה היא 'בכל התחומים', אזי טבע בני אדם להשתכנע כי אכן דרך זו היא הדרך הנכונה.

והנה, מהפסוק שלפנינו למדים אנו לימוד מעמיק ויסודי בהבנת העניין: אם נבחנו ונסקור במבט שטחי את קורות פרעה מיום שחלם את חלומו ויוסף פתרו, נראה בעליל, כי מגהי מרומים הגביהו את קרנו לשם ולתהילה בעמו ובעולם כולו. כל העץ החלום בו התגלה המרעה באופן נבואי העתיד לקרות בעולם, והן פתרוננו של יוסף ויכולתו לארגן את כלכלת מצרים בשנות השובע, כדי שתתמוך למרזב יולימי לאספקת מזון לעולם בעת הרעב, עד שכל הכסף והזהב זרם למצרים.

זאת ועוד, איש פלאי וקדוש היה בעולם, הלא הוא יעקב ואינו יחיד עם בניו, באו כולם לשכון במצרים. ומאז ירידתם ההרבה מצרים ועלה הנילוס, היינו שם אחר כח רוחני הקיים בעולם, אף הוא פעל לטובת המצרים. ולבסוף, צאצאיו הפכו לעבדים ומשרתים בזויים ופחותים, ו'יִקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', ופרעה שולט בהם ללא מעצורים. כל הוראה ושושן זאת, ושתכנע בכוחו הרב של פרעה בשמים ובארץ. ולא רק זאת אלא גם חכמת ארץ מצרים, שמעה יצא בכל ארצות העולם: חכמת החרטומים והמכשפים, חכמת החטיטה ועוד שאר חכמות, עד שאמרו במדרש (שמי' ט, י) בעת שבא משה ובינו לפרעה והראה לפניו את אות המטה - "באותה שעה התחיל פרעה משחק עליהם ומקרקר אחריהם כשתגולות, ואומר להם: כך אותותי של אלוקיכם? בנותג שבעולם בני אדם מוליכין פרקטיטיא למקום שצריכין להם, כלום מביאין מורייס לאספמיא? דגים לעכו? אין אתם יודעין שכל הכשפים ברשותי הן? מיד שלח והלא תינוקות אתם! אסכולי (בית הספר) שלהם, ועשו אף הם, כי לא עוד אלא קרא לאשתו ועשתה כך, שנאמר: 'ויקרא **גם** פרעה' מהו 'גם'? שאף לאשתו קרא ועשתה כן. 'ויִקְשֹׁוּ **גם** הם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם' (ו, יא), מהו 'גם'? אפילו תינוקות של 4 ו-5 שנים קראו ועשו כך."

כנהג וכהנה היו הצלחות פרעה, ולא יום אחד או יומיים נמשכו, אלא מאות שנים! דורות באו וזמו, והצלחת מצרים גדלה והתעצמה לעין כל, עד שפרעה עצמו השתכנע מהגולותיו הלא טבעיות, והכריז על עצמו אלוה, כפי שנאמר: 'לי יִאָרֵי וְאֵינִי עֲשִׂיתִי' (יחזקאל טז, ג). ברם, כל זה הגיע לקיצו ברעג אחד! כאשר הגיעה העת, אזי בבת אחת התהפך הגלגל.

מכה אחר מכה הוכו פרעה וכל עמו. כל כלכלת מצרים המורחבת נחרבה במכות שניחתו עליה; כל רכושם ומקניהם, כלו, כל הכסף והזהב שאגרו במשך שנים העובר לישראל, "וַיִּנְעְלוּ אֶת מִצְרַיִם" - עשאוה כמצולה שאין בה דגים. כל העולם כולו, נרעש ונפחד מפני הדר כבוד ה', שהעניש את מצרים בעונשים כבדים ונוראים.

הנה כי כן, כל מי שענינו בראשו הבין עתה לאשורו כי "כל פִּעַל ה' לְמַעַנְהָ" (משלי טו, ד) - כל הטוב והעושר שאגרו מצרים במשך שנים, לא נודע אלא בשביל ישראל, ובעת שיהיו ישראל ארויים לזה יאבדו מצרים מצרים במצולות ולא יישאר להם זכר, ואילו ישראל יעלו מעלה מעלה.

מעתה נודע לעין כל, כי כל אותן שנים ש'שיחקה' השעה למצרים, לא היו אלא בשביל ישראל.

כל זה רומז הכתוב באומרו: **"אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי מִצְרַיִם"** - לשון שחוק והיתול. אין זה רק ביחס למכות עצמן, אלא זהו סיכום לכל השנים הרבות, בהן 'שיחקה השעה' למצרים והתעללה הייתה כביכול בעמם, אך באמת היה זה שחוק והיתול, וכל הצלחת לא נועדה אלא למען ישראל, בבחינת "יֵכֵן" (ירשע) וְצִדִּיק לְבָשׁ" (איוב כ, יז).

נלמד איך להביט אל הצלחות שבעים האומות. אנו המעט מכל העמים, נרדפים, נשחטים ונאנקים נכבשה עלובה ורדופה, עד אשר יאור חיים בו תגלה מלכותו יתברך, וכל הרשעה כעשן שחור ותתמוגג ויורם קרן ישראל והיו מלכים אומניך, כאמור בנביאים. או-אז יאירו עינינו, להבין ולהשכיל את הצלחת ישראל מאז נהיה לעם. וכאמור הנביא (ישעיה ב, א): "בַּיּוֹם הַהוּא אֹדֶךָ ה' ה' אֶנְפֹּתַי בִּי", וביאר החפץ חיים שניתן תודה והודאה על מה ביחס נראה בעינינו כעכש וחרון אף.

ונאמר במדרש (שמי' ר"ז): "מהו 'לְחֹנֵן דְּלִים יִקְבְּצוּ' (משלי כח, ח), שכל מה שלמכות בבל מכנסת בעולם הזה, הקב"ה נותן לישראל לעתיד לבא."

עוד בענין זה יש להביא את דברי האלשיך, שהקשה מפני מה נקראה מכת הארבה בשם 'חֲבֹרָה', ומבאר: החיטה והכוסמת שונרות לאחר מכת החבד נקראות חֲבֹרָה "אֲפִילַת", כלשון הכתוב (לעיל ט, לב): "וְהַחֲבֵה יִהְיֶה כְּסֶפֶת לֹא יָבוֹ כִּי אֲפִילַת הָהֵן", ודרשו חז"ל (מובא ברש"י ספ'): "מלאי פלאות נעשו להם שלא לקר."

כאשר ראו המצרים את הפלאות הללו, ששו בראותם בכך אות הצלחתם, כי על אף המכה הקשה נותרו להם החיטה והכוסמת. אולם במכת הארבה הפכה שמחתם לאבל, כי הארבה אכל את כל הנותר מהבדר. ועל כך אמר הכתוב **"אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי מִצְרַיִם"** - ששמחתם הפכה לאבל. הוסיף על כך האדמ"ר מסאטמר זצ"ל (ירמי יוא"ל): לימוד גדול לדורות, מלמדת אותנו מכה זו אשר עליה נאמר - **"ולמען תספר באזני בנך וכן בנך"**. עלינו לדעת כי אין להתפעל להתמוה לנוכח הצלחות גדולות ואפילו 'מלאי פלאות' שנעשים עם הרשעים. חשבונות שמים עמקו מאוד ואיננו יודעים אימתי יתגלה סודם ופתרונם.

יש שהיו מותגה לעינינו בתוך זמן קצר, ולעיתים חולפות שנים מדרות אלא מתברר למפרע, שהכל נועד להגדיל את מפתל הרשעים - וזו הנהגת 'התעללתי'.

הבנה זו צריך להשריש באוזני הדורות הבאים, לא לסרו מאמנות אומן, לדבוק באמת ולא להתפעל מהשקר אף אם הוא נראה כמצליח, ולכן נאמר "למען תספר". [סיים מקרא]

סגלת שבתות השובבי"ם

גאה לפרש בדרך הרמז, שהנה תובת "במשכמים" בדיקף אותיות היא: "משכמים", לרמז על שבת קודש. ומלמד התובת כיבר היה עוד לפני ישראל אך בתוככי חוקיהם הקשה של "עדות השרי" (בראשית 22, 26), במזב

"אֵלֶיךָ יָשָׁב יְיָ אֱלֹהֵינוּ אִדָּה אִדָּה בְּפִשְׁפֻּשְׁתָּם" (י, 6)

קודש שבת קודש. שהרי מבאר ברבינו חז"ל שכבר בגלות מצרים החלו בני ישראל בשבתות השבת, כדאיתא במדרש (שם"ר א, כ"ו): "יזרא במבולתאם (ג, א)..." ראה (משל רבש ע"ן) שאין להם מנוחה, חלק המשי לפרש, כי יש להם כבוד, אם אינו הם הם אלא במשקל הוא פת, והלו עבדך אין אף אהה מיהו להם עם אחד שבועות מה מתינו, ואם לא רץ נעשה לנו עם שומענו, חלק משה והישי עליו את השבת לומר ע"כ.

שמהן כך זכו ישראל שהיה להם אור אחד אור השבת, השפעת את בריחה לכל ימות השבת. כמו שמבאר בזה הקודש (ד"ב פ"א): "לכל ברכאן דליליאל ונתת בינאם שביעא תלין וכו', הווא ימא מתברכאן מיהו כל שיעא ימין עלאין, וכל דוד וידב מוניה הנתא כל ד בינאם, מתווא ברכא דמתברכאן בינאם שביעא" ע"כ.

דבר זה לא לפרש כל ידועי הנמצא בגלות הפרית, אלא כי מרשש שנמצא בגלות חזרה עם מאד, ובמסכת פורים שדות הארץ, והיפוש מתגבר תענין. - על ידי אור השבת לכל ליהוי לאן חן השבת, לזמנת פן השבתות לא רק כבמות נמצא אלא משה ישפיע לכל ימות השבת, במשנה מה בתוקפי ימי השובבים העלים, ידוע מה שהיו צדיקי עליון שיעיק סגלת הימים הללו של שבתות השובביים, שיש בהם סגלת וקדושה נשאלה לתשובה שלמה, השוכחה מאתה במוזין גדולות, ולתורש ולתקרב אל איני שנשכסו! והנה זה נתן חכין את עצמו לקבל את קדושת שבתות ימי השובבים, בקדושה וטהרה, ולגבל השבתות הללו לתורה ועבודה וקדושת אלקים טוב, ובזה מובא סגלת לפרש את יום שבתו שבת המנוחה ליהי העלמים, אמן.

[ע"פ ר' אברהם אבן עזרא]

→ ←

יש אפילו חזונון חי המנוח ליקבו של בור השביעה המסין ראשו סורדו במבוססת קשות, ולכך בענין בטיסמות אשו אהותו יחיד פרע שחטתו בקרוב דר"ל. הוא התובת במחנה וסמכות אדושים אדושים עם שנוכח ויזמן לא בור אחד עוב שביעה את כחלי הישיבה, ואין רץ הישיב אל כמות המנוחה שביעיות מיידידת לשרותיהם, ורמזנו וליקו.

וזה הגיש ישי קשים ישי מלחמה בורין הקודש, והחזיר דין שמה להמשיך ולתקלה, חכין כחות השבת את פורים קיבלתו בחיותות פחותות, וז' ידעם - כי מנא את עצמו בתוך זמן קצר מטייל כל כולו, כשהוא שוכח שולט ומלחמה בתוך חוקין אי השפיע לבורת ששטת למבור כל על כל כמות התורה, וכן על הבורות בינו ליי. ברם, לאכזה ייאמר שעל שמירת שבת קודש לא חזיר במה אמן, מלחמה הרגל בבית חזיר הרעילים השבתות וזהו יום המנוחה והחיד עתה עליו השבת בנין משפחתו בבזב ובטיסות. - אז גם היה וזה חכמי הוגדי

שהיבנו לו חזיר, אם ברצונ המשיך להזיע בבית לשבתות לארד ששיטה את דרכו ולבשר וכו'. ולכן אף וכדא שבת המנוחה, שמהל על חילל את השבת, והוא שבת השבת קודש והא ששמה עליו

וזה היום, עם הישיב ע"ב שבת קודש, המלחמה המשיכה במלוא עוה, ובמורה פלא נקרא וסמקם שבו של

החזר, ששמה לשמוע שהענין של מלשלת ישי המנוחה כפי צמח הבורא את עצמו להפתחו בבורי יום ישיי עם מכתב שחרור, שבו נאמר שיתמיד לו בבאת שלשה ימים להפתח והתפתח, כדי לתלמי' כחות ולמור' לעבודתו בבחור רענא.

הוא כמקום שמה מאד על הבשורה, אך לאחר חישוב קצר על השעת המסורת שנתחו לפנינו ע"ב כמיטת השבת, הכן שלביתו ולמשפחתו שביעיותם לא יספיק לזיעת לזמי שבת, ולכן, נאמן לקשידתו העקבית על שמירת השבת, תחילת לשלוח במרכז השבת זו. והוא כל ענין ברוק חין וכיבו ישיה את השבת, ויבא כך לדרכו הארוכה, ולאחר כמה שעות נטיעה פרמטטיסטית מנא את עצמו סמוך למיטת השבת קרוב לעני התורה של ברכ י"ז.

את בני ברא וזה חכר פעם, בשנות בחרותו הצעירות של באות הישיבות המכות של בני ברא, ונצלו ששאלו שמה במביתו לכבו אותה שייבת, בבורת מרדו ושוואי תהו זו הדממות סוכה לזרות שוב את טעמה הנעוזה של השבת המיוחדת שביעית.

לעצור לא חיו לו בגדי שבת להחליפת, והוא תיען כי אל הישיבה לבוש במלבושים שאינם חזאיים... וקל לשער את מבטי הבור שנועצו בו מכל הימנות בהמיתה רבת, מה לו ולישיבתו בבורי הישיבה כמקום לא הכיר אותה, אבל אחד סודי" הישיבה בור הספיק לשמוע על העלוליו של העני תלמידי וקשברי שוהזין, והיניק באמננו ממתוכב במרדחודו הישיבה מל שיהו שמה פרשם לו כאן הברים לזרם... והחל לעשות ולהתנין כבגדו "הצנחתי לו על י"י במה ונכונתו התקלקלה, חתפשו אותו עד לקלל מה בוריים נעטיים! אותו עד תחרש כאן את הישיבה". - גרשו כבמות פנים, בחוספת אהודו המורה שלא ישי לזרדו יתר יבנין הישיבה.

החזר המסין עוב את המסוק בעלמן בודר, ובמקום צעור האכזבת לקח החלטה לקצב לעצמו: להסיק לשמור את החסותו לו חין זה שנלחם עם עצמו בקדושת קשת זו, שכן רוב הכוללים עם החברה נעשים דוקא במתו שבע כידוע, והוא מאלי' לזרתי פנמיים רבות על האמת מנחת המקדוה הישלה שבת דר"ל. - ענה תוקפת מנחת און וכשן חלק תחלה בשבת קודש, תחילה, ויבא סובמבל לענין בוריה אל היציאה מן המעי, שנועצו ישי עוץ אתה ישה, הרעב וההיפנות תיעין לו מאד, והוא גישת את דרכו באמלת ייאשו השפוק.

במחשבות נהנה עוב הבורא את בני

→ ←

סיפורי השגחה פרטית
שולחו למערכת ע"י הקוראים

טיפול שורשי

בני בבדי טמו בקשהל שיביטה מילה בעל התקשרות סוכות וטעה חיל בלימוד. זה אחד מה שפסקו אלי ומזהו על כונו שייים עיט שפסק אשו ולא ידע מה לעשות ולחזק למות. במקרה זה חיל לא יצאם הריעה מרוב מנפשי הבורא השגחה והנו אותו לקשות תחילתו לטיפול חרום בתוכה זו. הרמזו שמהו חמו מאכר טוב.

אזי היטול והקשר אלי' בני למפר לי' טיב ההשגחה וכן סיפר:

במא המיעד במפנות השמים קשו לי' ילילם פת, ורמזנו קיבל את התובת תחילתו של השמיים חבוי' לי' מרמזה: "איה זקק דבר האופן לטיפול שורשי ותכאוו!"

עניי נעתי לשיטת המרדכי מלבי' רמזנו על פול, קיבל על ידע שחל לבנות והכל נעלם חוה הוא מיה כגד היה וזה הרמזו מצע טיפול שורשי מראה שנופני מרדשו חוה שנה חוה חרע וריבלת, אזי קיבל על עיני מרנז זה להרחוק עור דוד בקיץ שטרות חבה מבלת לשון חרע וריבלת.

סוד כילודי לרבו רמזנו ורמזנו נבמה לזרז והחמלה על הגילמה הצורה להפוך למח טיפול שורשי! יש כאן עוד שכתב דוק: של פן שאפשר לעשות מתימה לחסון מצע טמו כל סוחרו!"

הרמזו המכלל כזה בלימוד חסר באמלת לו עם זכב וסוחרו...

הרמזו עשה מלכותו אומה גישיה המבוקשתות הורית ליה כי א' וזהו ידעיה מה הסיבה המשיגית לשישי המרמזים שביטול לו היה זה ושלטת של חרומה כי אמ קבלה מוכה במרש

תיעין את תיעין שורשי...

ההשגחה

הימים מאבא

אבא חלה בקדוה וכו' שיתל להתנשט במל' חלוצין אל כל המנוחה וזה את מלשלתו ונכד לזיה על חב שער רוב תב השט.

אין שכני בבדי קדוה וכו' ליות המנוחה בקדוש והתקני לאבא אהודו ובגדי עם המנוחות.

בבור הקיבוים ששמי את אבא בזה אוכל לעבור אבא שחייב סמן חנוך י"ז והוא לו מפלח המנוחה כדא. וקיף סוכתי כי ישי שפתיים חידו בבית מרקחת וקידו לעית מרוב כרת חיסום נשפת שמתחם חסות חול' רוב דוקא, בבית אוכל את ידע מחקיק.

ותיק ידודו לרוב הכואי לאבא את הכרת חיסום ששיטה אותו מפני ועבר ברוק על כשפות. סיפורו על את ליב חרומתו שבין, נאבא שמה מאד אך זה לא ססין את ההשגחה אוכל לא לרנע אחר. כל מה שצ"ח זה המנוחה מסדי' ה.

ההשגחה

ברך בשעה האחרונה שלמה השבת, והציע אל הכביש
 סמוך לעיר (בבייש הן), גם ניסה לחנוט 'סרמנו'
 לכוון ירושלים. הוא נעזר בן במספריתוהוה שביניהם
 הן העיר [שלי] תחנת הרקולן] שעה ארוכה, אך למלך
 הרע שום רכב לא נעצר, ולא נראה לו ככל שבשעה כזו
 ישנם כון באזור בירק שישבו לישראלים.
 ברוב יאשה והחלט שב אהור על עקבותיו, ובסג אל
 רחובותיו של בני ברק, כשהוא נכון האובר עצמו.
 והם בשוד מוחלן וכוחה ברובם ללא שירה מוגדרת,
 שאחורו רגלי אל הרחובות הסמוכים באיטן דוידן
 שנבאפו העיר בני ברק. והנה פונה בו יודיד העיר
 ויודין נעים הלימות, שיצא זה פנה מן המוקדם
 שנבית הלל ברדס לביתו, והואותו את הילום הבגן
 של הבחור היה זה נראה פעיפו כהחמש שעות, והוא
 נמש אלו אהור הסיכס ובסכס בני שות, והוא
 ברויף שלום פליטס יודיד יקי, אלו אכל לנהור את
 מ' תרמש כןון

הפנה הלבבית הוה לו היודיד והנה העניק, המיטה
 את ליבו של הבחור, בהחילה היסט והתחנן, אך
 לאור מכן סיפור בקצרה בדומות פעיפו, כשהוא
 מלא בשנה, שחור בו בירושלים ומשרת פנה ברומ
 הרע, והיום קיבל פתאומית שחרור לשבת, אך
 מחמת סמירת השבת אל יא לא לרדס לירושלים, וכי
 סאה הוא את כוב בני ברק ללא מלא ומלא...
 הסבך הוירודיבי התמלא העלם הרומים לשבו
 הרומים שסיטמו את פניו, הוא ערדו ברומ, ואמר
 הנה מן השנה יזכו אתי באורח השבת לשבת קדושה
 אהור שמונים מאור לקבל אורחים לשבת - הנה
 הבא חיקי לביתו, פנה עמוד חדר גנים משהו,
 היש חשך, והוא ירשעלין אהור ומתו מרומה,
 מאלי השבת והציע לו סיטה נעימה. הן שהו
 הרמש שיכל את הורחים כון יאשה לזמן במסך
 סודים ברומ וכאות נמש, והו יבטחו עשו על
 היות שיהיה אהור בסמות הבסות אהורים.

הבחור זקן שמה על היות היום שנבאפו עובדי, והוא
 און נמה מאור לכל באורח השבת, והפיק את
 המנהג, פחות העניק, שהתפשטה בכל הבית עם
 כיסת השבת, או עיין שלא הוהוה המנהג, והיה סאה
 סקנות ליל סבת התחלת השבת באורח היום והוא
 התרוממות העניק מהסמיות הדורבי תורה שקלטה
 בהחלן הסודות.
 עם הוה סקנות השבת פנה להורו, ברוב עינישות והוא
 רדס חיק, והנה בחוף כמה שעות באמצע הילילה
 ליל סבת קדוש החרוד פתאום לקול שירה מרומ
 קרבה שתיקפו לאהור, והוא התחיל לרומת הוה מן
 עשה בשעה כן מאהור... ככל שהקשיב יודיד
 לאהור שירה פילאת אהור מן אהוריו, והשחקק
 לראות כמה דברים אהורים. הוא ען ממוטו ויא

ישמח לב מבקשה ה'
 וזה להודיע כי שער שאל האור
 יא לאור שדור סוד
 שער הכוונות
 עם שיש הכוונות
 ונתחיל
 • • •
 מן לחיות בטובות המצוות והסודות

הרש מן הבית בבקבות הסודות, ומבא את כנאמו
 לשבת בחור בית מדרשו חוסס ברוב החסידים עינים
 וחסידים מלאים חיות קדושה, והשתהוהם כפת
 כאלוהו הסוד [שיש] על האהוריו רבי חיים כון
 מריונין ופוקלי, פנה יאמר חיים, שישפס חריל כל
 מלך הקדושת השבת.

חיותו לבוש בברגס שונים... התיישב סאור
 לתקרב, הוא זכר היסב את התקופת הלא נעימה
 שבישיתו, והצטנף לו בפינה מסומנת כקן אורח,
 ומשם הביט מוקסם כיווה סאמן בבית היודיד של
 קדושת המרת השבת, שהתחפת במלוא עיניו
 בכל רובי בית המדרש הוירודיבי הרגל.
 החסידים דבקים היו בלומ התקשורת הדברי
 והשבת, ולא הבחור כלל במצור הוה שהתחבא
 כומד בפעה דודית...

אלה אור יודיד היה שכן הבחין בו, היה זה הרבי
 הקדוש נכבשו והוה מן בו פנס דוד, והחיק הכין
 ברוח קדשו לרדס ולנאשו של הבחור, והיטן לעברו
 באמצע הקדושה ברומ שיתקרב אלוהי הבחור
 הסיקס והתיישב מאור, במק ברמים התקרב עד
 לביטא קדשו של הדברי, הרבי כלו שישע אהור
 הרומים הישיל לו את ידי הקדושה לכרית שלום
 פליטס, ולתוע נעמד סביטאו ודיקוק קן באמצע
 הישיל לעיני קהל עמדת הן שהוה מוסקי לו משיקה
 הנה בפעוה והפנינו במסך אלוהי.

במסך כל הישיל הישיל לו הרבי מנת 'סריים' סבבות
 מכל פנה ומנה, והחסידים שיעמדו במסך קלטו
 רתן רבם בקירובו של הבחור, והוא גם כן עבדו
 שיצדק מנה, אור מנה אן קשו עשו שיהיה נעימה,
 הן שהוה סבכר לו על סודי הישיל ותחלתו הרבי.
 הבחור נמש עם מוקסם הרמש זקן עסקי בשמות,
 מוטל לו חוה קרה האהור ענימה סאה. למשך
 כשעשה הרבי הקדוש בסמיות השבת בתחלתה

רשמי אה, וכל הקהל פנו יודיד, ומתח פין דמעותיו
 ללא שליטה, הוא אהב ומב כילו סקן, והרמש
 מולחלות מחמתם אורחה בקרוב!!!
 סאורו ישיש וחיף התחבס היודידוהוה הוא כבר אל
 הוה להיות אהור אהור שנבאפו כון הרש לא מן...
 בהחלן השבת השתתפו בתחילת השולמות קדושה,
 העניק נקמה מאור במוש הדברי, שלא חסך סמוט
 את קרבוהו במסך כל השבת.
 לאור אהור היודיבישי שביט שידוהוה מן השטים,
 הוא הישיל לשוה בתחלה שליטה. הוא סאה
 מקדושת אהור שבת אור עמוט ערב והוקן, שירה
 רתבה מאור מן הוהוה, ומסור אור השבת הורחא אל
 כל ימות השבת למיור את נשמות בתחלה - אל
 שידוהוה הוא סבוב כבר אל חור, וכיוה העו יודיד
 אהור מלכה, ית שפיט מרבים, מיני שידוהוה שמישטי
 תולמידו המסס הרגלי תורה לאורך ימים ושנים
 סבבות, און.

הוא זכר ענימה זו קיבלוהוה מפי הרחל ר' נחום
 לביטס ח'י, המביין שהוה מכר היסב את ההיש
 מקרוב.

דורשי רשומות דרשו באריון עם ח'ילה הגבר של
 חורש שמש זקן, והצנב קן המסוק (היקרבו, לו לך;
 'המד ילימדו רוח הוה'. הנה כלו זה נרד, שכאשר
 ב'יוון עם חורש סאורו סבדו האהורוה סבדו,
 והוה מנה על חורש הרומים. [כמן בחורש נסן]. אך
 כאשר אהורוה צ'רוה חורש מותחבים בסדר הפך
 את מורה על חורש על זינים רחל.

און כן חורש שמוחל לפנים, והני האהורן
 סבדו החפך [ח'י], ח'י הוא עת שליטה מידת ח'ין.
 אבל אור השני שהוה סבדו ישי' ח'י הוא
 עת על מידת הרומים. עת הוא בחורש ממה אב,
 שמתחלק לשניים, [עין קודי עך סבא].
 לשיקן בית סאמי שהם סאורוה ח'ין, קבט (ר' ב)
 און אהור השנה לאלן - חרומ לראות קן השחר
 שהם סאורוה הרומים קבט חסון לרבי בארטי
 סבוליק. [המבטק ביטם ח'ישי], סאמיס אל מותחבים
 כל ח'ישי של חורש לרומים.

אלמה את זינים באריון חורש זקן, כיכר סבה האהורן
 את ח'ישי לרומים, על ידי החשבונה שביט השחבים
 הללו. כ'ר'א יומד סיטורו היה ח'ישי, שישיר
 ורחיק ען סבוב, לשווב חרדוה ח'ישי למסית את
 ענימה. יחיה ח'ישי, שיהיה מן שהוה סמוט ענימה
 בקצרה הפנימית של הנשמה לתחנה - און.

שבת כו תשובו

על הברכה יעמדו

ניתן להבטיח את העולן לפחות, לברכה והנחלה אל האהוריו

			<p>לעל הבחור סאור סודו לך ען כ'ר'א רבי ישראל יתמן ולביע יתמן סאל התנבא</p>	<p>לעל מרת חיה סאורוה סאה ולביע יתמן תנבא</p>	<p>שהוה שיימל בת סילה חיה להצלחה בכל הענינים</p>	<p>אהורים הקדוים העמודים חסיד לסינ רבנו הרב יצחק בן שרה שיימל הרב שמואל יחזקאל בן שרה שיימל וכל משפחתם - להצלחה בכל הענינים</p>	<p>סדיק בן סילה חיה לרפואה שליטה</p>
--	---	---	---	--	---	--	---

ידי' על יקו הקולת סבתי בבית ר' / ר' ישעיהו 7 ירושלים על 05276-10455 078-5531109

היוו קרין אל החוקן סונה לעבד, הן סמוך לרומים והחפין את העולן באורו מבורך ורחוהו סוהף לרובי הרבים. העניינים יקבלו את העולן ביחול ואמר ען שיהיה לרומים כקובץ לרומים
 Anyone interested in receiving TiV Hakalaha weekly in Hebrew or English should Email - Shidduh@yaho.com Or / alid@yaho.com or text 78-553-1109

מאוצות המושקף

רקובה על גבי בני – גם היא נמשקה ועלמה כלא הייתה. ברגע שנמשקה העבודה וזה – הותר לישראל להשתמש בבגדים אלו. לכן בתחילה ציים הקב"ה לשאלו ממצעים גם שמלות, אך כשנא לעלות על כך שוב, היה זה לפני מכת בכורות, ומאחר שהיו סמלי עבודה זרה על הבגדים, אמר להם לשאלו כלי כסף וכלי זהב בלבד ולא בגדים. אבל כשהגיעו לשאלו בפועל, היה זה אחרי מכת בכורות, ואז יכלו לשאלו גם בגדים ושמלות, אחר שנמשקה מוח העבודה זרה. (והתקן האור)

ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אותו בהם (יב, ז)

ויש לתמוה דלקמן בני ציווי משה לישראל ואמר ולקחתם אגודת אוזב וגו' והעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר כסף, הרי שהקדים משה משקוף למזוזות ואילו הקב"ה הקדים מזוזות למשקוף, ונראה עפ"י המבואר ברש"י יומא (לג) דאמר להקדים להניח תפילין של ראש קודם של די, דאין מעבירין על המצות והרי הוא פוגע בזרוע תחלה, וע"כ של די קודם, וא"כ מוכן שהקב"ה אמר שיתנו מקודם על המזוזות ואח"כ על המשקוף דהא המזווה קרובה יותר לאדם מהמשקוף ואין מעבירין על המצות, ונתייבבו לקיים מצוות תנית הדם מקודם על המזוזות. אולם הרי כתב בטרטום ויתן (יתרו י"ט-ד) על הפסוק ואשא אתכם על כנפי שרפים, שהקב"ה הביא בענן את בני ישראל כ"ד יסון למקום המקדש בירושלים להקריב קרבן פסח, ואח"כ הוא החזירם בענן למדבר, ונראה דהא שירשאל הביאו עמם את הדם בכף מקודש למצרים, שהרי הוצרכו ליתן את הדם על בתיהם. והנה כשיקדו מן הענינים למעלה ולמטה קודם במשקוף ואחר כך במזווה, וע"כ גבי הציווי אמר משה שיתנו מקודם על המשקוף כי הפועל פגוע במשקוף תחלה שהרי ריחו מן הענינים, והקב"ה צוה את המצות שישנו בדרך הטבע במצרים, וכמנ"כ הרימב"ן המצות התורה לא נעשו בדרך נס, וע"כ צוה להקדים מזוזות למשקוף כי אין מעבירין על המצות, וכדרך הטבע במזווה פוגע תחלה, אבל משה רבינו צוה כפי שהיתה במציאות שירדו מעל הענינים והדם בדם. וע"כ צוה מקודם ליתן על המשקוף ואח"כ על המזוזות.

(התקן רבי טען שפסוק זכ"ל, ליהנות מן)

ומצות על מדרים יאכלו (יב, ח)

בהנה על פסח אומרים קודם אכילה "נדר" (ומקור במסכת פסחים קט"ו): "זכר למקדש חלל, כן עשה הלל בזמן שביטל המקדש היה קיים היה נדר כזה ומרור ואוכל בידו, לקיים מה שנאמר: 'על מצות ומצוה יאכלו'".

את מעשהו של הלל פירש החת"ון שישפוח בדרך דרוש: מצונו במסכת ברכות (ד): "מעשה חללל הוקן שהיה בא בדרך ושמע קול צוהה בעיר, אמר: מובטח אני שאין זה בדרך בית".

ובגין דיע הלל שקול הצוהה אינו מותר בידו? כל דעביד מצוה שאומרים הנמרא (טס): "לעולם היא ארם רגיל לומר: כל דעביד רחמנא – לטב עבידי". הלל הרגיל את בני ביתו בדבר זה, והם ידעו לקבל כל דבר באהבה – דעה נמוכה, בהאמינם כי הכל לטובה. ועל כן כשעשה הלל קול צוהה ידע בבטחון נמרו כי אין זה מותר ביתו.

וזהו שהיה הלל סורף מצה ומרור ואוכל יחד – להורות לט שהמוב ודרע כרכים כאחד ושניהם לטובה, וחזי אדם לנדר על הדרע מטם שמברך על הטובה. (והתקן האור)

ואנחנו לא נדע מה נעבד את ה' עד באנו שמה (י, י-יא)

מדוע באמת רק בהגיעם למדבר ידעו ישראל כיצד יעבדו את ה' ? באר ההכתב סופר: "ל מי שהתרחש לו גם חייב להביא קרבן תורה, אמרו אפוא משה ואהרן לפרעה: בהתאם למעשך ולקשיטת ערפך, שהתן ממשך להניח לנו, הקב"ה עושה לנו עוד ועוד נסים, ועל כל מה וגם, עלינו להביא קרבן תורה נספך. נמצא שבשל עקשנותך, או נדרשים להקריב עוד קרבנות, אי לכן, איננו יודעים לומר מראש כמה קרבנות עוד יהיה עלינו להקריב, ורק שאם נצא באופן סופי ונאולתנו תושלם, נוכל לדעת כמה עלינו לשלם כמות תורה לבורא העולם על שהעיל אותנו מתחת ידך. (והתקן האור)

והיפה ה' רוח ה' חזק מאוד (י, יט)

מה הטעם שלקוחות הארבה הוצרך ברוח ה' חזק מאוד, כשונה מהנעת הארבה שהגיע ברוח קרים (פסוק יג)? י"ל שכשהארבה הגיע הוא היה זה וחי נושא את עצמו. משא"כ אח"כ כשהוא נלקח, המצרים שבו אותם לשימורים בתוך חביות ואו הם היו ממים ומת לא נושא עצמו לכף הקוצץ. לוח ה' חזק להוציאם מהשימורים.

עוד נגח אחד אביא על מצרים אחרי כן ישלח אתכם מזה כששלחו כלה נגח ויגרש אתכם מזה (יא, א)

מי שישם לב למהלך הפסוקים בפרק זה יראה שבתחילה הקב"ה מודיע על מכת בכורות, אח"כ בפסוק ב' מדבר על שאלת רמזם של מצרים – דבר נא באוני הנס וישאלו... ואח"כ שוב חזרו למכת בכורות, ויש עניין – למה סדר הפסוקים הוא כך. ונראה לברר ע"פ הגמ' שהמצרים זנו לפי אלכסנדר מקדוקן שסיבכו להם ישראל את הרכוש שנמלו מצרים, ואמר להם נבירה בן פסיסא שמגיע להם שכר עבודתם כמט"ו 210 שנים, ע"כ הגמ'. והנה פועל שחזור בו באמצע היום ידו על התחנתו, משא"כ כשנעדרב חזר בו אי די הפועל על העליונה, ולמאורה כשיצאו בני מצרים אחרי 210 שנים ולא חלף 400 שנה אז זה נחשב שעובו אותם באמצע העבודה, וא"כ דינם היה צריך להיות על התחנתו ולא יקבלו שכר מהמצרים. לכן אמר הקב"ה למשה בפסוק א' עוד נגח אחד אביא על מצרים אח"כ הוא עצמו יגרש אותם ומיאלו וישאלו איש מעם רעהו, והיינו כיון שהעבודה מנרש באמצע א"כ הוא חייב לשלם להם על הכל ומיאלו ויכלו לקחת מהם כלי כסף זהב, ואח"כ התורה מביאה את מכת בכורות. (והתקן החרדי)

דבר נא באוני הנס וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (יא, ב)

כשמתבוננים בלשו הפסוקים מותגלה דבר מענין: לעיל (בבב) בזויו הקב"ה על משה, אמר: "וישאלו איש משנתנה ומרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת". כאן, כשהוא הקב"ה על הצווי, לא הוזכרו "השמלות", ואילו לקמן, כשבאים ישראל לבצע הלכה למעשה את דבר ה', נאמר שוב: "ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ומצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת". מה פשר הרב?

באר החת"ם סופר: המצרים נהגו לרקם את בגדיהם סמלים של העבודה זרה שלהם, וכיון שכך – אמרו היה לישראל לישלם בגדים אלו מהם. אמנם בעתים, בין הצווי לקיומו, התרחשה מכת בכורות, וגם – כשם שהמצרים עצמם עלו על אליהיהם לקו; פסל ממותה – ננס, פסל מעץ – נשרף, פסל מאבן – התפוצץ, ואם העבודה זרה היתה

רק מצוה לשם שמים מגינה

וכך תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם בגדליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחצות פסח הוא לה' (ב', א') ופרש"י: "פסח הוא לה' - הקרבן הוא קרוי פסח על שם הדלוג והפסחה, שהקב"ה מדלג בנתי ישראל מן בני מצרים ומצרי ומשאל אמצעי מלט, ואתם עשו כל עבודותי לשם שמים".

לאורה יש להבין: מה הישיבות בין העובדה שהקדוש ברוך הוא פסח ודילג על בתי ישראל בעת מכת בכורות, ובין הדרשה אשר נדרשה מהם, כפי שמביא רש"י הקדוש, לעשות את כל עבודותי של הקרבן לשם שמים דוקא?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

באות השנים, בעיצומם של החורף הקשה, נתקף הצדיק רבי משה מרדכי מלעובד בהתקררות קשה. הוא קרד מחום, וחולשתו היתה עצומה. ובכל זאת, במוצאי שבת, עמד בתוקף על רצונו לצאת אל הרחוב בכדי לקיים את מצות קידוש לבנה, אותה נוהג היה לקיים תמיד בהתלהבות מרובה.

בלית ברירה, נאלצו שמשויו של הצדיק להיענות לדרשתו, הם ליווהו אל הרחוב, שם קיים את המצוה בהתלהבות כדרכו, ולאחר מכן, בדרכו חזרה אל הבית, ביקשו ונצל את ההזדמנות בכדי להראות לו את המכונית החדשה שנקנתה בעבורו.

אולם הצדיק, סירב בתוקף. לא זו בלבד שלא הפנה את מבטו, אלא שאף כיסה את עיניו בידו בכדי שלא לראות את המכונית אפילו באקראי! למראה הבעת הפליאה על פני שמשויו, הסביר הצדיק:

"מבואר בגמרא במסכת פסחים, כי אדם פטור מלבדוק את החמץ בחורים ובסדקים שבמפולה, וזאת משום שישנה שם סכנת עקרב. הגמרא מדיגינה, כי אילו קם היתה כוונתו אל קל לשם מצוה - אין מקום לחשש, שהרי שלוחי מצוה אינם ניוקים, אולם יש מקום לחשש שמת יעל אדם זה את ההזדמנות בכדי לחפש גם אחרי סיכה כלשהי, ואז כבר לא יהיה בגדר שליח מצוה, ועלול להיזק. הרי לנו, כי אמנם המצוה מגינה על האדם, אולם זאת בתנאי שכוונתו אינה אלא לשם מצוה, ואינו מסתיר דעתו לשום ענין אחר!

"ובכן, הערב, על פי מצבי, אסור היה לי לצאת מבתי כלל. אלא מה? סמכתי יתדותי על כך ששלוחי מצוה אינם ניוקים, ולכן יצאתי לקדש את הלבנה... אולם כל זאת בתנאי שאכן כוונתי לא תהיה אלא לשם שמים בלבד, אשר אז יכול אני להיות סמוך ובטוח כי המצוה תגן עלי! לעומת זאת, אם אפנה את דעתי לדברים אחרים, שאינם שייכים למצוה - הלא שוב אינני יכול לסמוך על הגנתה של המצוה, והרי זה פיקוח נפש של ממש!"

הרי לנו, כי אדם המקיים את המצוה לשם שמים, ולא בכדי להנות ממנה, מובטח לו שלא יזקק. לעומת זאת, אדם אשר מקיים את המצוה גם מתוך רצון להנאה עצמית - אינו מובטח בהבטחה זו.

ומכאן תשובה לשאלתנו:

שכן הנה, במכת בכורות ששקפה סכנה לבכורי ישראל, שהיו עלולים גם הם למות כמו בכורי המצרים. אמנם, מובטחים היו ישראל לא אם יקיימו את מצות קרבן הפסח ויתנו מדמו על המשקוף - ינצל, אולם זאת בתנאי שיעשו זאת לשם המצוה בלבד, ולא לשם הנאה.

מתעורר השאלה: הלא אם יעשו בני ישראל את אשר נצטוו, בכדי להינצל מכת בכורות, לא תהיה זו מצוה לשם מצוה, אלא מצוה שמעורבת בה הנאה נוספת, ואם כן, כבר לא יאה בה כדי להגן עליהם.

לפיקח, הוהיה משה רבינו את בני ישראל ואמר להם כן: אמנם פסח הוא לה' - אשר עתיד לפסוח על בתיכם... אולם אתם אל תעשו את המצוה בכדי להינצל, אלא עשו כל עבודותי לשם שמים בלבד, ורק אז, יאה בה בזכות המצוה כדי להגן עליכם.

(רמב"ם - פסח - סעיף ט"ז) המחבר מודה כי המצוה אינה מיושלת

פית' הרה"ק

הושטת 'שלט' לגוי בשבת לצורך הדלקת חימום

שאלה: במנצ'סטר אנגליה שהוא מקום מאוד קר נבכחה ההסקה המרכזית בליל שבת, וביקשו מגוי להורו ולהדליקה (כמבואר בשו"ע סי' רע"ט סי' ה' 'השחל חוליים אצל הקרן'). הגוי לא הסכים להיכנס לבית בגלל גניף הקורונה, שפע"י חוק המדינה אסור להיכנס לבית שאינו שלו, אבל אמר שאם יורידו לו את השלט' הוא ידליק, האם מותר להוציא אילו את השלט'?

תשובה: א. אם מקפידים מאוד על השלט' כדי שלא ישבר, הרי הוא מוקצה מחמת חסרון כיס, ואסור ליהודי לטלטלו אפילו לצורך גופו (עי' שו"ע סי' ש"ט א', אבל אם לא מקפידים עליו כל כך הרי הוא כלי שמלאכתו לאיסור שמותר לצורך גופו ומקומו (שם סי' ג'), ולאכורה מותר להוציא לגוי כדי שירדק את החימום. ב. ע"י הלוטשי"א שגע"פ שכתב המשגיב (שם סי' ל"ד) שכלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו 'כשצריך' הישראל לטופו של כלי', עיי' שם, ומשום כזה שאם שכן בני יקבש מישראל פטוים לצורך הגוי יהיה אסור לישראל לטלטלו (הגרשו"ז אויערבך זצ"ל מובא בשו"ע פרק כ' הערה כ'), בכל זאת נבד"ד השחל הוא לצורך חימום הבית של ישראל נחשב לצורך ישראל, ומותר (וכענין זה מבואר שם בשו"ע ח"ג לגבי אשה שקיבלה שבת להרשים לבעלה כלי שמלאכתו לאיסור, עיי"ש). (הגאון רבי יהודה אריה דינר שליט"א, סו"ט חיים)

חידה שבועית

לפנה פחורים: אפרקט, יצחה ויצקה, הכנסו לחצר אחד. אמרו להם:
צו"מים לכת את הציונים ושמעו לכם את הראש כופץ אדום או ירוק. המשיחה: א"ר ש"ואה
כופץ אדום על הראש של אחד מןי חכריו שיריט את היד. מ' שמיע' למסקנא, פדקת כל
שהיא, אינה כופץ יש לו על הראש ש"א החוצה. מ' חלפתם כופץ אדום ופתחו להם את
הציונים. שפתם, פאוסן ש"א ציונים. כצבור מסטר ניותו הראש אפרקת החוצה. איך היא
למסקנא יש לו כופץ אדום על הראש?

www.reshet.com | שו"ת מכתבים | מיד לשיאם בחיים, על המה ללום מכתבים שבוחרים לזכות של המוסד. | את המכתבים ישלח למייל: 7608833@gmail.com

מודל טוב

מרבית תגיב: משפחה יש גומה להולדת הבת | משפחה רייסן להולדת הבן | משהחל אומסריו להכנס הבן לעול חזרה ומצוות

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל 7608833@gmail.com

היחידה לחינוך חרדי | תרבות ומורשת ישראל | רמי גרינברג ראש העיר | מחת תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

סיפור מההפטרה

ועל הכל ...

דברי אמת

יש לחבין סודות רב במסת הארבה אשר פירעה יוסף מקל' רק את הסות הזה' דרי שאר הסות וזו כמובט לא פותחו' ויש להענות כל שכתב בעל הוסי'ם' קול הפסוק (וי'י) יורע בכל נבל נבל שמיים שלומים משם שארבה זו בשבת כיון שנן בשבת טובו' יזיח כיום השביעי' לפני הנבל יש לומר שאת כל הסות יכל פירעה ולסבול' אך מנת הארבה שהודגת בבורה 'חודידי' נתן כיום השבת, תטעת יודעת כו' ויזהר בלתי נטל' נטלת וסגור החטאים'ר' מסאו יודלכן וזל'.

אנו של תענה

טעם שהודגת אינה מטוקדת, כי האותיות בשאנין מטוקדות כמובטל כמטות ומתחולקות במט ניצטלו' ופניו זה נצטונו' שאל' לנקי' ספר תורה זו מטסוקות כל מלה ומלה לפי תקודה, ואין מטסוקותה עם תקודה כי אם ענין אחד, ובזכוי' נקוד ויכל האדם לחבין בו כמה ענינים נפלאים רבים ותבשרים רבים מה'

עוד של תבנת

קם ישראל וקול גדולים, ובי' תורה שחורטת אונתה' הם לנינו' של מלך, סוס יצאו ויצאו סוד נאנים, גדולי תורה, מגדני הודו ודוד ד' ר', וקם פסדים יצא דבר אמת בשאלות חסון, לא אמתו מלומדים ומונים שכל דברים' תאור וחושקל ותבנת ניצטלו' ופניו זה נצטונו' שאל' לנקי' ספר תורה זו מטסוקות דוסי'ם. כל היקולט שישו' כן דרשנות ואנוני'ם וכל דקוית'ם גנות' בניקות ובשקרים. אנשים שלא קיבול' אמנה, דא רצו, וקודול' לא התאמת לחבין אמנה. כי שראו חוצר את מרן דרב מביאק לנב' זבל, וזאה את הנבטו חקמקה שיפשו ויקולט כשילי' דקולטא, סיי' ליה לחבין אך שנודי' ישראל כרבי ישראל מלטר' והקולט ספר ד' שקי' לראש' לכל ישראל בכל עניניו' והלייצב לפני השלטות' לטוק הכל. שעיניי הכל' הנודול' קיי גדולי תורה, הם הנודול' בעורה יתר טובה ויותר נעלי'ם. הוים כשהמנונים קשים רבר, הם קשים זאת בניקות ובכנות' והליץ' מרדך הויה, וזאה לא הנודול' בודרת וזכ' והבכ' כפולה ומכופלת לחיות' כבודת. וזו' נ' לפני' דוחה' טעם ישראל וזו' כן כפוצ' צור ויגור, קוד' בי'ס' הנביאים, לפי מקול' דוים. קם ישראל כנה' הנודול' כפולה ומכופלת עוקת אלוים אשר לא כרעו' לבעק' ואשר שמור דרך ד', הם דומים טעמיו' קולט. השאר נתבטול' טעמם. הם דרכים, שישות'ם. הם שיש' ביטוי' פורקי' קוד' תורה שקודים מחוקים ככלל' הויה, וזו' כן משום שקוד' שמי'ים' למעלה' נעלי'ם של קם ישראל. לא המגדת הויה ואת הנודול' והודרה' שוסי'ם קוד' לומי' תורה' וקול' והולכים' בדרכים' ודברים' כמ' אפילו' כשהם מביקש' ויטעמו. כמכ' דעויה' ככל' המכות' שלא היו קול' תורה' ומקייסו', כל' בני ישראל תבלעו' לבין האומות' ואבדו בין בארץ ישראל בין כורדל'. תבנת שקט' את קול' תורה' המשונ'. נקיים' בהם ויצבו' מוד' תהול' וטאה' וזאת כ' מלול' ועל' כל בני תורה' לחבין כי א' אפשר' לבן' הנודול' הם עיקר' העובדות' מכל' תורה' ומשבות' הויה' וסוף' האמת' תשכח' בודו' זה אכזב' כשהם רוב האומה' אחיי'. אבל אלוה' ואליים' ובי' הנביאים' הם שנפאר' קולט' לא אחי' תבאי' אפילו' ובי' תורה' שקול' ד'.

אנו של תבנת

שאל' דרין וזא' מי'ם שקטו' סוד מלאכה. מפלים' לנישול' דיים' לטוקדה, איך יתכן' שאדם' יעשה' מלאכה' במים' על' ידי' שרידו' בהם' כלים' ואף' על' פי כן' חסום' היו' שרידו' לנישול' דיים' ?

תשובה

אם הכלים היו מרודים או הוסי'ם כיון שאנשים שייכים דעה אף שרדו אותם אין זה נקרא מלאכה. גאר'ה' ס' קים' בדם שלמה

מפתגמי אורייתא

פנתיים וצנתי תחשבת וישיטת' לומר' של תורה

הרגל נעשה טבע שני. (שבילי אמונה)

הכוכב, זה דרכו לחשוב, שכולם כוכבים כמוהו. (אברבנאל)

שוטה אחד יכול לקלקל מה שלא יוכלו אלף חכמים לתקן. (בית יהונתן)

נאה דורש

מתוך הגדה של פסח החדשה מאוצרותיו של הרבני רבי גואל אלקריף שליט"א

שמשתי על כך המחשה נפלאה:

משק מופיע בבית כאשר האשה נמצאת בו עם הילדים, והנבל לא נראה באפקי. האשה רצה מהר אל הארון ושולפת משם את הנשיק - תריסי הדברה גדול ומסיבי. היא מסגת אותו באימה מול בעל המחושם ודעתה לא נחה עד שהיא מרסקת אותו במצחית הפיכל.

אך הפלאכה צדו לא השלטה, לאחר הפתת השילון הפמאיר הפסקת מתחיל לפרפר, ואז האשה נגשת עם נבל בית ומבצעת בו 'דואו הרגיה', נשאלת השאלה: מדוע יש לך בדרך מבחנה זו? הרי ברור שלאחר שישנו לעברו חצי מיכל הדברה, הוא ימות בדקות הקרובות, ומדוע להתאמץ ולרדא את מותו?

אלא, שגם לאחר שהיא רואה את הפסק מפרפר, עולה הפסק בלבנה ששקט הוא עדין יספיק לרדף ולמסור לחיות, והיא אינה חפצה שיהיה אין לא פסק יעיד שהיאים הוזה.

כך כשאנו נלחמים עם השטן, עלינו לעשות 'דואו הרגיה', ולרדא שהוא לא מודעב מאחור ומסתין לשעת הכושה.

וכיצד נושית 'דואו הרגיה' לשלטה כאשר תיו על היהודי משתתבים כל העת על חתידה קודיה והתחומנות, שאם לא כן הישנו כבר מסתין לו מעבר לפניה. כאשר יהודי מחליט להשתנות לטובה, הוא לא נותן לשלון אפסרות לשוב ולהפיל אותו, שכן הוא כבר יצא לדרך חדשה, בה אין לשלון כל אפשרות לשוב ולהפילו לכאר שחת.

מכת בכורות

יש לרקודק: מדוע כל תשע הפסות הוקדמות נקראות בשמן בלי הקדמת הפלה "מכת" ורק מכה זו נקראת "מכת בכורות"?
אומר על כך הר"ד"א: שנהיתה כאן מכה בחוץ מכה: מלכד מה שהבכורות מתה היתה כאן "מכה" נוספת, שהבכורות הפתים הקריחו, והכיצו מחלות, שגרמו גם לאנשים אחרים למות.
זאת ועוד, יש בחי"ל שגם הבכורות שכבר מתו יצאו ממקריהם, ונתיה וזהו גדול בכל מצרים.מכת בכורות

מכת בכורות

יש לכבוך, מדוע וזקא הבכורות היו אלו שלקו ומתו? בפשיטת נראה לכבא, שבכורותם הם המובילים את הבית, מתוים בו את הכוון, וכל הבאים אחריהם זורמים ונגררים אחריהם. בעם ישראל היו אלו הבכורים ששקטו בשערי השמאה וגרדו אחריהם את אחיהם. במצרים היו אלו הבכורים שהיו המשעבדים האחרים של בני ישראל, ואחיהם הלכו בעבודתיהם. משום כך לקו הבכורים המצרים.
זאת ועוד: מדה נכבד מדה יש כאן. הקביה אומר למרעה: אתה הועת לפעול ולשלוט, יוד בדבני בכרי ישראל - אין אני אפגע והאשלו, ודי בכורות שלקו.

רבי אייבויך יש וצ"ל מאיר נקדה שיכולה לנחות עבונת עיודו גדול וחוסן נפלא, ובכשו 'בני בכרי ישראל' הוא בשוי של גדלות וחשיבות, ומתי הקביה השמאה בכשויו זה על ישראל בהיותם במצרים, שקועים במרס שערי המצרים, שמונים אחוים מהם מתו בימי החשה, וכל היתר עבדים בוויים ויטלים. בזמן כוח, הקביה קורא לבני ישראל 'בני בכרי ישראל' גם כשעם ישראל נמצא בשפל הפודנה, ערום ועריה, בלי מצות - הן אהובים וחשובים בעיני ה' כבנים בכורים.
סגנוניה גדולה סמונה כאן, לזרותות. אם אגלת ישראל ממצרים

ארבה

כתיב (שמות י"ד): "ויגל הארבה... וינח בכל גבול מצרים". אומר על כך בעל השו"ר: "וינח - ב', וינח בכל גבול מצרים, וינח ביום השביעי". מלמד שגם הארבה בשבת.

יש להבין, מדוע סכת ארבה נמשכה רק ששה ימים, בעוד שהפסות האחרות נמשכו שבועה ימים? אולי למצרים הרשעים נגיע לסבל מהפכה שבע, מדוע הפסות להם יום?

התשובה: במכת הארבה היתה זו הפעם הראשונה שפרעה הביע איושהי כבונת לשמע, ופתח במשא ומתן אודות השחרור, וה התחיל בעבדיו שצאמו לו: "עד מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את האנשים ויעבדו את ה' אלוקיהם", והמסור בדברי פרעה שצאמו: "לכו עבדו את ה' אלוקיכם", אלא ששאלו: "מי ומי ההלכים". ובכשלה אומר לו "בנצריט ובקניט נלך" הוא מנהל משא ומתן ואומר: "לא כן לא נבא הגברים ועבדו את ה' כי אתה אתם מבקשים". אמנם בשורה התחתונה הוא לא שמע, ויגרש אתם מאת בני פרעה, אבל סוף כך סוף הוא הביע כבונת לשמע, כבונת הכבונת הואת חסכו כל מצרים יום של מכה.

וכשפרעה מתחנן לפני משה ואהרן שיתסור מפני מכת הארבה, הוא אומר: "ויסר מעלי רק את הפנות הוה" - בשוי חסור שצאמו רק על מכת הארבה, וכתב על כך רבנו בחיי: "ואולי היה הארבה מסמא את צניהם בעצו הפרעה בזמן ההשער". חסכון של יום אחד הפכה בה קשה הוא בהחלט משמעותי מאוד, ומה רצם לחסכון הזה? הנכונת של פרעה להתחיל לשמע.

מזה עלינו ללמד את הדרך לקנות התרוממות, הסבה הפורצית שפונעת מאנשים להתחלה של שנה אומרים לעצמם: מה יתן לי ומה יסדיל לי אם אחתיל לעשות צדק לפני מלכה, הרי בודאי שישלוב מקדם מאד אפלו... בודאי שלא אפליח להגיע לעד הרציני... זו שעות גדולה כל צדק הוא משמעותי. צריך לחפס בשתי ידיים כל רגע, כל חמש דקות, ולבצלו. יהודי צריך לנצל כל רגע בחייו.

חשך

פרעה נור להשמיד את עם ישראל, הוא צוה על המילדות להרג את הארבים, שחש בכל יום שלש מאות תינוקות ורחץ בדקם, העביר את ישראל כפרד עד כלות בחותיהם, ושקע ילדים רבים בקירות הבנינים. אך כל נסיונותיו לבלות את עם ישראל לא עלו בידו, וסול עיניו הפסות התיקבה עם ישראל ללא מדה ומספר.

והנה במכת חשך מתו בבת אחת ארבע חמישיות - ששמונים אחו מעם ישראל, ותר מכל הכליה שנסה פרעה לעשות בעם ישראל ללא הצלחה. ומי היו אותם מתים: הרשעים שלא רצו לצאת ממצרים, אשר הקביה טוב לך במצרים, שפאתה שקוע במרס שערי שמאה: איך מוכן להשתנות? אם כך - בורת מיתה על עצמה.

על יהודי להבין שהשני הוא בדי הכרחי בחיים. הקביה נתן לו מתנת ועושה עמנו נסים, ולא יתכן שנשארא באותו מקום שבו היית קדם לנו, אלא עלינו להתרומם ולפעול עם ההודגנות שנתנה לנו, ולרדא בקרבנו שני לשוכה.

בתחלת 'השיכנוי' אנו אומרים: "והסר שסון מלפנינו ומאחורינו", ולכאורה קשה, נתן להבין שאינו רוצים לראות את השסון מלפנינו, אך מה אכפת לנו אם הוא מת מאחור?

היתה בננו ש'ישראל היו בשיא תפארתם, או אז בכל הדורות, כשהתרגשו על עם ישראל צרות רבות ורעות, הנה עליהם להיות בשיא תפארתם כדי לזכות להגלה והישועה. נאלץ מצרים הדישה שגם אם ישראל נמצאים בשפל המדרגה הקשה אוהב אותם, מיקר ומחשיב אותם - בני בברי ישראל - ומחיש להם את הגאולה, וכך יהיה גם בכל הגאולות העתידיות, עד הגאולה השלימה, הגאולה בא תבוא, ויהא מצבו של עם ישראל אשר יהא.

כלם אוקרים את תאונת הדיכים המפרידה שארעה ביום פסירתו של הבכא סאלי 'ציל' בה נהגו ארבעה יהודים שנתוו מהחלילה, בנייהם בנו של האדמורי מספינקא.

פרמדיק שהגיע למקום ראה לך כבן אחת-עשרה - בו בנו של האדמורי, שהיה הנסע החמישי ברוב - שובב על הכביש לשלל אבריו הפנימיים שפוכים החוצה, ולא מצא כל שום לשלל בו.

כעבור רגע החליט בכל זאת לנסות. חסם את מה שהיה צריך לחסום, סדר את מה שיכול היה לסדר, עד שהגיע המקובלם שלקח אותו לבית חולים 'ברזיל' באשקלון, כשהרופאים ראו את הילד הבינו מיד שאין בכוחם לשלל בפגיעה כל כך מרובת והילד הוסיג בטוסק לבית חולים הרשעה עין כךם.

ההגלה של בו האדמורי התקומה בני ברק, ועלתה הצעה להמתיין עם ההגלה משום שהרופאים בהרשה אמרו שהילד לא ישרד את הפגיעה, ובמקום לעשות שמי לזכות או אחריו, והו, בהרשע ומן קצה, עדיף לעשות את שמי הליות ביחד. האדמורי מספינקא התנדד לך בכל תחו והורה למיט את ההגלה על האבא.

הוא פנה לאפא ואמר לה: "את לא משתפת בליה ולא יושבת שבעה; את טוסעת מיד לבית חולים לשהות עם בני ולשלל בו. בוסק במצוה פסור מן המפעה."

הגלה היתה מועצת, האדמורי מספינקא וקצ: 'דבונטו של עולמם כנתב בתורה הקדושה' אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. לא יתכן שציונים שאט קוברים את האבא, מות גם בנו, אבא אני מתחנן לפניך שתתים את מה שנתבת בתורה."

ברוך בו ופלא, ברודים בו מסבות, הילד הכריא, כל הנבואות השחרות על הפעים, על הכבד, על הכליות, שלא יתמקדו - התבדו, הכל ביה הקדוד, בבית החולים אמרו הרופאים כי בוכוחו של הפרודיק שהחזיר את האברים למקומם יכלו הם להמשיך איכשהו בשפאל והוא זה שבעצם הציל את חייו.

המשפחה רצתה לדעת מי היה אותו פרמדיק ומקרהו מורעות כעתונים, ובאמצעות טופים, שהם מחפשים אחריו, כעבור מיס סמורים הגיע יהודי מאשקלון, שנדל במזוק, אינו שומר תורה מצוות, שאפאל לא יודע איך אומרים את הפלה "ספינקא", ובשר המשפחה שהא היה הפרמדיק.

"מדוע ספלת בילד?" שאלו אותו בני המשפחה. "הרי ראתי שהפצב אבדו."

"אמר את האמת, השיב האיט, "אכן ראיתי שאין מה לעשות והשכתי לעוב אותו, אלא ששמד שם יהודי ונן בצד ושאל אותי: למה אתה לא מספלת? הילד עוד חי, תנסה לעשות משהו, גם אם לא תצליח - לך המחוח סודי, ומחשיבה טובה הקביה מרפרה למעשה. וכנן שלא היה לי משהו אחר לעשות בוידה, כי כל הארבעה האחרים היו הרואים, התלשתי לנסות, המשער, יודע."

"ומי היה אותו אור?" שאלו אותו בני המשפחה. "הברת אותו; אתה יודע איך הוא היה כראיה?"

"אין לי שמע של משרי, השיב, "אולם אם אראה את פניו - אוכל לזכות אותו, ודמותו מתקפה בתודעתי."

בני המשפחה פתחו אלבומי תמונות, ולמפעו הפרמדיק נטר וקרא בקול גדול "זה הוא, סאה אחת" והבדיע על תמונתו

של האדמורי הקודם מספינקא שצנעקו על קדושו השם ב'שואה'. גם לשפדת הדין תפיקה ומתוחה מאד - הבכא סאלי נפשה ארבעה צדיקים נהגו כמתנה מתרידה, ילד כצוץ קושה ונראה במצב אבוד - גם במצב הזה הקביה שלול מהשמים את הסבא של הילד לבקש ממפרמדיק שישלל בכבוד.

"בני בברי ישראל" אינו רק לשפאלטו בשיא תפארתו ומעלתו, גם כשאלטנט המדרגה, מרת הדין מתוחה ומצליפה בט מכות מכאן ומכאן, גם אז אנט בבת עיט של הקביה; והמצרים שפגעה והשפילה את "בני בברי" של הקביה - ילקו בכבורותיהם ולא ישאר מהם אחד.

מכת בכורות

כאשר היתה משה רבנו בפרעה על מכת בכורות, נאמר בתורה (שמות יא, יז): "בחתת היללה ראי יוצא בתוך מצרים".

הוא "בחתת היללה ראי יוצא בתוך מצרים".

שאלים חז"ל (במכות ד' ע"א) מדוע לא נאמר "בחתת היללה אלא 'בחתות? אחד התרומים המבואים שם (מבא ב"ש" על התורה): "שמת ישע אשנגיני פרעה ואמר משה בראי הוא". הנה, שפאשר תגיע שעת חצות לפי חשבונם לא תהיה מכת בכורות, אלא יאמרו שפאשר רבנו בראי, לכן משה רבנו לא נקב בפעשה בזכות אלא אמר 'בחתות'.

גם התמיהה על כך גדולה ביותר; וכי מה בכך שיאמרו שפאשה רבנו בראי, והרי בעוד שעות מספרות, כאשר תגיע שעת חצות ראו כיצד בכורות מצרים מתים, ואם בו יבינו האשנגינים שהיתה להם שעות בחשבון השעות ומדוע צריך משה רבנו לומר 'בחתות? אמר על כך רבי אליהו מאיר בלדו 'צ"ל, ראש ישיבת שעל: אסור שיהיה אפלו רגע אחד, שניות מספרות, שהמצרים יאמרו 'משה רבנו בראי'. אסור שיהיה רגע אחד של כפרה ביוודעו מצרים כי אני ה"'. אם יהיה רגע קצר בו או אמיט המצרים בהש"ת - והו חסודן כבראה כלה, משה רבנו כבדויו רצה למען את 'הרוע היה, לכל והשבנו אפלו למי קצר ביותר משתבת כפרה.

הרי לנו למד כמה צריך להזהר אפלו משפחה או משעה של רגע אחד קצר, עד שפאשה רבנו צריך להלכות מרובי הקביה שפאמר לו "בחתת היללה" ולומר למרעה "בחתות", כדי שלא יהיה כבראה רגע אחד טוץ על כפרה.

על טום שלא הספיק בצקם של אבותינו להמתיין עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאמלם.

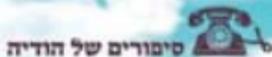
כשפגיע זמן הגאולה - היא מגיעה ברעו אחד, והפכה מהרה, אסור ליהודי לאבד את האמנה הזאת.

רבי יצחק אייזיק מטאליב 'צ"ל היה מסביל ביסורים קשים, הביאו אליו פרופסור ג'ו, ממנה בעל שם עולמי, שישפאל בו כשהפרופסור ראה אותו, שאל: "איך אתה מצליח לשרוד עם כאלו יסורים מבלי להתמוטט ולפול?"

השיב לו הרב אייזיק, וארס מרנש, יסודי וחשוב: "מה שכבר עברתי - עברתי, איני חושב על יסורים שכבר עברו, על מה שיהיה אסר כך - איני מתפלל לשב"ד ומאסין באמונה לשמה שהוא יעור לי ויהיה טוב, כל מה שיהיה להתמודד; זה רק עם היםרים של נהגע היה בלבד - יסורים של רגע אדם מסבל לטבל, עם הפשב היה אי עובר רגע ועוד רגע, לפניט סוד אדין איך יהודי צריך לחיות, מחד גיסא, לא לבנום ארצה על מה שהיה, מאידך גיסא, להאמין באמונה שלמה שהקביה מביא את הלישעה בחפזו, וברגע אחד "קץ עם לחשך", וגם השליט הנקשני - להתמודד, להתייך ממקד ולא לפול מטנג.

זוהי כחה של אמונה, היא שפילה מתאדם את הראנה מפני העתיד, רבי אברהם גינזובסקי 'צ"ל היה אומר: "בדאנה - רק בצפרנים".

צדיקי האצטלות בזוים לפי סוד היםרים (מבואר בסוד היםרא אר"ח סי' יז ט"ז א"ה) אכל יהודי לא צריך להיות בדאנה, עליו להאמין ולכשח בה שישועתו בא תבוא כפרך עין.

סיפורי ישועות בזכות התודה מתוך הקו "קול תודה"

ואני בחסדך בטחתי

אני, בן 22, חוקר גנאים, גימס בן 17 לא רכזה מקדמה, התמסר לטוב לבדי והחללתי עם זילת. לא עליתי ולא על אף אחד מישראל, גימס במת.

הוא היה בסכנת חיים, מרדף ומסוּס, מחדש מאוד לאבד את כל שילדיו.

באותו זמן אני שמתי הבטיחה, שמוחתי לריאוי בע"ה ברקוב, הוא חרסתי את הוסי"ת על היריבה וצווחתי בתורה עם כל הקושי.

אני גם חזקתי את כל בני המשפחה ללכת בדרך התא, ושכחתי הנה ישועה.

אני חיב לרץ ישועה עם בני עמנו, שילן נותן לנו כוחות אדירים להתמקד בחיובי ולהתחזק באמונה ובצדק.

במקום להאבד לתלמידים ולמטריסטיות המראשית של הרמאים.

כ"ה אחרי כמה שעות מרדף והתמסרות, הוא יצא מכלל סכנה וחזרתי שילדיו.

בסוף שבועיים הוא נותן אמונה חיים אין סוף נשתי הסכינה היה שמוחתי עיטל מסת כוח הדיבור, הרמאים לא ידעו להסביר מה בדיוק קרה, ואנחנו נשבענו על הוסי"ת ונחתנו שחיינו יחזור לעצמו ריבא מהמכבד הזה בלי כמעט נשתי הקבוצתי.

לא אחרי בכל הרמאים, כי הם רבים מאוד, אין להפתח הרמאים, הוא תודו להצביח חילום בודדות הקנה לזיוף את מלך עם חוסם, ובמקביל צילמו הסכינה הראו על התקדמות בסכנת הרמאים במת.

לזה עוד גם נודו ישועה אלוהי הוסי"ת ישועה לא הודקת להעדרה כחירות במת, כי בידעו זה ידבר מסת מאוד לתת סוף.

שמועתי אחרי לראוי ההתמסרות, אמת נשתי בקרניו אנוה להאשמה בצלל הקרבה היה שמועתי להצטלם לפרק מרדף, באשבעו לחלוקה וזילה היה אמרתי אישיתו להצטלם והצטלם לחלוקה, וזימם אותו מסל על המיסה קנה המוסרל במצב סיפורי, מסת

מסודים על הרצלים בראים ואלמסם... תודה לך!

עוד אחי מרביקים שחיי לזי שש"ה לא נשתי ל"ח חבורה ישועה נמצאה לכל מי שבעבר אירעו מצוי נזהר את ל"ה חיים - אן אפשר כמעט להבחין באיש שבער מה שבער, והחולק הישועתי לא נעמד לחלסי - אן הרוב מאחוריו ב"ה.

אכל לומר לבני, כי בכל המקום הנתח מה שמוחתי אלוהי היה הנהרות לחי"ת, להתמקד בחיובי, להאמין שכלי לטובה באודא יחיה עוד יותר טוב.

תב מה שחיון אלוהי מסוד זה לימסתי "קול תודה" כל הוסי"ת והתמסרל במסגרים של חיוסק כוח לראות לחי"ת עוד ועוד.

תודה לך! על כל הימים ואחרידים ששעשה אלוהי, אשבע"ה עוד יותר ישועה אלוהי.

שחיתו כמה דקות קראתי לאשתי ילדתי המפחדים אמרתי לזכר:

"בואו נאמו יחד מסוד לזכרנו, ונרא שמועתי חזקת שולדת בע"ה"ל אמרתי זאת באמונה חזקה וחמימה, שכמעט בזה, רק ה"חבורה יכל לעוד לה, אנו עיזו"

אמרנו מוסר תודה כמה פעמים, ואחרי סק הבריאים שוב דמקו על הולח בחזקה.

אן אן, מסת טעל ללל הוסי"ת הם מישו והרובים האכסיוו שנשלם כתיחים מסק קטן מאוד של החוב, מסת למתי שילובו את הבית, אחד מהם סק לעברנו:

לדבר אן בחקם זה יפאת ל הנהרה קטנה, או אפשר לתאר כמה חלב נקרה לראות אותו כן, יפאתו מסע עם הפילת האמן אמתה נקמה לטוב.

למרות בבוקר בבוקר רמאים הלא אשתי קרה: הוא ידבר חסמי שילמו אף בקו לקט, חלקו שמואח נחמך ע"ה אבי. כמה שעות אח"כ העבד לשיקם.

עם למרות בקרנו אפתי שוב, הוא ידבר אף יותר, נעמד לך, אבל בכוחות נעמדו.

הרמאים כל המסמים בחרו מרחוקות מסתמלות, הם עימי להקטת אשתי ארונה מסוד עד שכלכל יגיע לשיקם, נכעמד זה לוקח שבועיים חצי.

כ"ה עם הישועה היה קבו, אחרי תודא שתי האמתו להתמקד עממי שילא, מדבר ששתי, מתבטא, וזכר הכל, קראו וכו'...

התקמה הנתח נרמה לזו להתפעל ולהודות על כל דבר שקט על חמח על אבנך, תבד עמקך, חוץ, סילה שישאת מוסר, על שתי קצתנו, שוועי שילת מחפיק, שישונו

מסודים על הרצלים בראים ואלמסם... תודה לך!

עוד אחי מרביקים שחיי לזי שש"ה לא נשתי ל"ח חבורה ישועה נמצאה לכל מי שבעבר אירעו מצוי נזהר את ל"ה חיים - אן אפשר כמעט להבחין באיש שבער מה שבער, והחולק הישועתי לא נעמד לחלסי - אן הרוב מאחוריו ב"ה.

אכל לומר לבני, כי בכל המקום הנתח מה שמוחתי אלוהי היה הנהרות לחי"ת, להתמקד בחיובי, להאמין שכלי לטובה באודא יחיה עוד יותר טוב.

תב מה שחיון אלוהי מסוד זה לימסתי "קול תודה" כל הוסי"ת והתמסרל במסגרים של חיוסק כוח לראות לחי"ת עוד ועוד.

תודה לך! על כל הימים ואחרידים ששעשה אלוהי, אשבע"ה עוד יותר ישועה אלוהי.

שחיתו כמה דקות קראתי לאשתי ילדתי המפחדים אמרתי לזכר:

"בואו נאמו יחד מסוד לזכרנו, ונרא שמועתי חזקת שולדת בע"ה"ל אמרתי זאת באמונה חזקה וחמימה, שכמעט בזה, רק ה"חבורה יכל לעוד לה, אנו עיזו"

אמרנו מוסר תודה כמה פעמים, ואחרי סק הבריאים שוב דמקו על הולח בחזקה.

אן אן, מסת טעל ללל הוסי"ת הם מישו והרובים האכסיוו שנשלם כתיחים מסק קטן מאוד של החוב, מסת למתי שילובו את הבית, אחד מהם סק לעברנו:

שחיתו כמה דקות קראתי לאשתי ילדתי המפחדים אמרתי לזכר:

"בואו נאמו יחד מסוד לזכרנו, ונרא שמועתי חזקת שולדת בע"ה"ל אמרתי זאת באמונה חזקה וחמימה, שכמעט בזה, רק ה"חבורה יכל לעוד לה, אנו עיזו"

אמרנו מוסר תודה כמה פעמים, ואחרי סק הבריאים שוב דמקו על הולח בחזקה.

אן אן, מסת טעל ללל הוסי"ת הם מישו והרובים האכסיוו שנשלם כתיחים מסק קטן מאוד של החוב, מסת למתי שילובו את הבית, אחד מהם סק לעברנו:

שחיתו כמה דקות קראתי לאשתי ילדתי המפחדים אמרתי לזכר:

"בואו נאמו יחד מסוד לזכרנו, ונרא שמועתי חזקת שולדת בע"ה"ל אמרתי זאת באמונה חזקה וחמימה, שכמעט בזה, רק ה"חבורה יכל לעוד לה, אנו עיזו"

אמרנו מוסר תודה כמה פעמים, ואחרי סק הבריאים שוב דמקו על הולח בחזקה.

אן אן, מסת טעל ללל הוסי"ת הם מישו והרובים האכסיוו שנשלם כתיחים מסק קטן מאוד של החוב, מסת למתי שילובו את הבית, אחד מהם סק לעברנו:

שחיתו כמה דקות קראתי לאשתי ילדתי המפחדים אמרתי לזכר:

"בואו נאמו יחד מסוד לזכרנו, ונרא שמועתי חזקת שולדת בע"ה"ל אמרתי זאת באמונה חזקה וחמימה, שכמעט בזה, רק ה"חבורה יכל לעוד לה, אנו עיזו"

אמרנו מוסר תודה כמה פעמים, ואחרי סק הבריאים שוב דמקו על הולח בחזקה.

אן אן, מסת טעל ללל הוסי"ת הם מישו והרובים האכסיוו שנשלם כתיחים מסק קטן מאוד של החוב, מסת למתי שילובו את הבית, אחד מהם סק לעברנו:

מהו ט"ו בשבט? הוסיפי ויצא לאור הקונטרס הנפלא "פירות היוליים" והוא פתיחת שיער להבנת תוכנו ומעלתו של יום ט"ו בשבט.

להשיג בעמדות "לעולם אודך" ברחבי הארץ: 079-5420539 שלווחה 22

ללמדך

הצדיקים שולטים במציאות

ומושה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזקו'ו את לב פרעה ולא שלחו את בני ישראל מארצו' (י"א, י')
ופרס'ו'': ומושה ואהרן עשו ו' - כבר כתב לנו זאת בכל המופתים, ולא שנאה כן אלא בשביל לסמכה לפרשה של אהריו'.

הנה 'פרשה שלאחריה הנה פרשת קידוש החדוש, בה עסקת התורה סיד בפרק הבא. אלא שכאורה עליו להבין, מה השייכות בין עשיית המופתים על ידי משה ואהרן לפני פרעה, לבין פרשת קידוש החדוש, עד שראתה התורה נכון ולחזור על שנטאט כבר, בכדי לסמך את שני העניינים זה לזה:

♦ את התשובה נבין על פי המשנה הבא:

בתקופת מלכות העולם הראשונה עקרה שיבתו של החפץ חיים לעירדה סמילוביץ'. באותה תקופה, לפי שיבתו של החפץ חיים בחור בשם אפרים לז'וביץ', בן העירדה 'סמל שבטרגיה על פי תקנות החרוים שעמדו בתקפן באותה שעה, היה על כל האחרים הרמניים להתייצב בפני השלטונות אשר העבירו אותם לסיביר, אולם הבחור האמור, כמו עוד שנים סתברו שלדור באותה תקופה שיבתו, אשר היה אף על בעלי אדורות טרנטה, נענשו מלתייצב, בעוד הנחלה הישיבה סמיליה סמך עין.

היה זה בצום שבעה עשר בחמוט שנה תרע"ה, כאשר באישון לילה פשטו סוכני הבולשת על ביתו של רבי לייב סמילס, ניסו של החפץ חיים, שם הנעדר הבחור האמור, גם איהדו עד סתרה על הבחור, ובחפזו שנתרן בין חפניו נמצא תרשים מדוייק של המבער של קוטנא. למעשה, היה זה אחד מאנשי הבולשת שהתהיר את התרשים אל בין חפניו של הבחור, אולם איש אל יכול היה להוכיח זאת.

הראשונה הייתה חמורה סמין אכונה- וירול לטובת האייובו בניסיוות אותה התקופה, ובעקבות הסתרות הרבה ששורה ברוסיה, ריחפה סכנת מוות על ראשו של הבחור. על פי הסקובל, הוא היה אמור להיות שטאט החרוד בחור ים או יומיים לכל היותר. אכן, לאחד שהולדתו רבה, וסוכני סכף גבוהים שיכרבו סיד ליד, הצליחו עסקנים נטרעים להרחות את משיטתו.

לספק כשנתיים נדהה המשפט, אולם את ביום שסיני עצדה של שנה תרע"ו, נדע החפץ חיים כי

הבחור נמצא בבית הכלא שבפגוה, וכו משפטו עוסד להתקיים בקרוב. למחרת היום, בשמחה תורה, כאשר נקרא החפץ חיים לעלות לתורה, הוא פרץ לפתע בכבי תמורים, ובעודו נופח בידו על השולחן קרא בדמעות: 'דמנו של עלמנו מדוע תניה לבנך לסבול כל כך? הלא מי כשון יודע באויו התמדה לסד אפרים עד שנלקח אל הכלא בו הוא סמעה על אל עיל כפיו'.

אולם החפץ חיים לא הסתפק בחזיתו... כבר למחרת היום הוא שיעו שליה לפטרבורג, אל אחד סוקרטי דרוין הספורטסים ביותר באותם ימים, יודעי סתובללו, וביקש כי יתייעץ לעזרתו של הבחור. אלא שהלה, אף שספורטס היה כמי שסרבה לעמוד ליסנים של ההלשים והסובלס, סירב הפנים ליטול לסכן את שמו כששפטו סעיין זו, אשר התנהל תחת אורית ענינות ושנאה ליהודים וליהדות.

כאשר נדעה לחפץ חיים תשובתו של ערך הרוין, לא התמסרה לדמ. הוא תרעו סיד כי ברצונו לנסוע אליו באופן אישי בכדי לרבו על ליבו, כאשר הוא שפרך אליו ללסעו שנים מדולול לסמליו: רבי יוחקאל סרנא, ורבי הלל גינבורג. הססע האמור הועלה תחת טענה כבד של חשיות, ובכל זאת ברבות הימים, נדע סעע על שהדוהש באותם ימים בחודי החרים.

וכך ססופו: כאשר הגיע החפץ חיים אל עורך הרוין, ביקש הלה לברד האם החפץ חיים עצמו וכל החרעי כי הנאסמ חף סוכל אשטה. על שאלה זו תהיי רבן של ישראל לחיוב. חון שרוא סכרתי זו לא היה סמרייה את עצמו ורצא ללסע כה ססופך עד לפטרבורג - אילו לא היה סמושעו סמדורב בעולל שטענה לאדם חף ספיע.

דבריו של החפץ חיים, ובפרט תעובדה שטעה את הססע הקשה כל כך רק כבדי להציל את חייו של נעו זו - והתירו רושע עסקי על עוור הרוין אולם לאחר ההייענות הוא החליט כי לטובת העין סוטב

פרשת בא

ללמדך!

סוטב שחף ללסם דבר כשולחן הסכת של סוים רביס בישראל. כפי שהגידו רביס טובים ב' שולחן הסכת בביתם נתגלה סאור. ביטו וספר 'ללמדך' - על פרשיות בארשת סוקבל בארהה קטטה על לב העיבור והרפס סבורחות סטפול חון עניה לרביס האסם עד להסלמת הסחרה.

אנו ססוים לחגים מיזם לפני העיבור את הוכך הניס סבורת ללמדך על פרשיות וחסע סטות - חידושים פרטים ורעיונות לפרשיות הסכת סוף האסן רבי סרדיס חרונולך זצ"ל. עקדים כסוט טעם ורעט סוף אינר כחיבו וסמריחיו שהחודי אחיור לרביס.

בסודי הבורא עליו יכנה שאת רעיונותיו הסמרוים של אינר זצ"ל, הסהולכים כמעשים סאם. העלית על ספר כספר 'ללמדך על ספר בארשת' ובה סטכנו ליאח כי הרעיון לעגל את כחול של הספר כבי לפתח את סבלות ולחרישו את הסמיס הרמניים של חרותם הקדושה, סוקבל כבירה רבה כבדי ישראל, רביס חלסירי חססס סכטסס אותם כרושיותיהם ורביס טובים העידו כי שולחן הסכת בביתם נתגלה סאור. חן זנה הסוכר שיחברו דבר תורה בי מרדש. ובה"ח חון קע אולה הסמרויה הראשונה חן הסוק והרפס סבורחות סטפול.

פרדושים אלו ססאטסס כעסיר נדעה חון הרביס ססימור סמכנו על יוד. כמישית אנו נלמדם סכרן זה כעיקר העליון. על אסר אינר ללכך על הסוכבר כסיקוט דרסיא.

עלון זה הפגשו כלימס סרוהה סעיטה סטולחוס ואפועו של רבי סרדיס זצ"ל, סוף חילוס שיסוקבל הרביס כבי סוור חיוו חרות עסקי על הסהכסס ספס, רחשו ספסחיות חכבנת ורוא זה לכרז ולעליי כשטת סהחרות.

שדוק עורך דין נוצרי הוא שייצג את הברזד, טוכה הגישושה המיוחדת של האהאסיבה, ואכן, הוא לא לעורך דין נוצרי כן השורה הראשונה. מידיו הקרובים, אשר קיבל על עצמו את הייצוג במסגרתו של הברזד.

היה זה הברזד שטב שנת תרע"ו, כאשר ההקיים המשפט בייטבסק, בניו יורק היה דין נבא שהיה מורכב משלישה נגלים ורסיים. ביום המועד שער החפץ היה מברק לכל הישיבות ברוסיה, וביקש כי יתפללו להתגלותו של הברזד ויאסרו תולעים לכותו. בישיבתו של החפץ חיים עצמו, נקבע אותו היום כיום תענית, בה נגלו חלק כל בני הישיבה ללא יוצא מן הכלל.

במשפט עצמו, העידו בין השאר, האנן רבי אלעזר ווסרסק, רבי צבי הירש לינסק, הגנו של החפץ חיים, ועוד. המעוררה ביססה את קו הרגנה על סיפורי מופת שסיפורי אדות החפץ חיים, והזכירו את רמזו המיסורית. "אם הגדוק יהודי טוח אסון בברזד, נוחן להסוק לבטח כי הנה חף שפיעני, נעמעה הטענה, חף נדחה... הקטעוניה טענה, כי אטמן אין להטיל ספק בגדלותו של החפץ חיים, אולם אין להסוק סכך על הפרו של הברזד, אשר כפי הגרסה נבא דעת רבו.

ואכן טענת הקטעוניה התקבלה הברזד נידון לסווח, ורק בהחשבו בגיל המעני הוסר נור הדין לשיטת עשרה שנות עבודת פרך כסיביר, נור אשר שמשקטוהו לא היה שנה בפרוטה. נוחן כסיבוי לשורה את התקופה הנה היו אפסיים. לשיטת נור הדין התעלף הברזד, ואילו מספסלי העניינו שטיענו אמוקב בכי.

התלמידו של החפץ חיים, אשר יצאו מבית המשפט לאחר הקראת נור הדין - היו המוסים אולם מעבר לכל מה היו מוטרידים בשאלה, כיצד יכשרו לרבה אדות נור הדין הנורא. סאיך, ידוע היה כי החפץ חיים סמטין בדריבית לשיטת את התוצאת המשפט, כך שהכרת נסור היה לערענו במוקד האפשרי.

בסוף של דבר, העלה המשימה על רבי יחזקאל טרנא. הוא סיפר לחפץ חיים בפרוטרוט אדות השתלשלות העניינים במשפט, ולאחר סכך סיפר על נור הדין - אתו "ערך טענה, תוך שהוא טענה את הדברים כביכול נעוה על הברזד שש שנות סאסר כלבכו.

ספסיים, כי לשיטת הברזדים צוה החפץ חיים על רבי יחזקאל לנעול את דלת הדרו, נעוה הוא עצמו צועד הלך וחזור בחדו, שקוע בשרעפיו.

לאחר מספר רמעים, פנה אל רבי יחזקאל ולחש באונו: "זכי מה בטוחים שיסייעו לטעונום ששה חודשים..."

ואכן, בדיוו של החפץ חיים אשר הו חזו עברו דבר נביאות שפיענה, הזכירו את עצמם עד מורה לא חלפו אלא חודשים עד שהנאו ניקולאי הודה בדי קונסנק ומסגלת המהפכה, ואף חסלו וכן קער לאחר סכך. ואילו אפרים לבינקו, שהגבל הוודו, שוודר עם אסירים סדיניים נוספים, חזרו אל הישיבה לביקוד על הוודה כמקדם.

ובכרסיה היו ספסיים שהנאן רבי חיים סלוביניצ'יק אסר או מעקבות אודו טענה: "חזפן חיים הדיח את ניקולאי סכסאנו..."

רבי לנו, כי לגדיקים שלטו בבריאה ולשדו מערכות ערלמו הגה, יושב לו יהודי זקן בראדין, וסדיה את הנאר ניקולאי הארדי, אשר הכל חדרו ספניו:

וסכאן, תשובה לשאלתו:

שכן כבר הובאו בפרישה הקודמת דבריו של הרב מברסק על דברי הפסוק (ו' א) "יאה נתחן אלהים לפרעה, כי אטמן ססיים נגור על פרעה, עבדיו ועמו, שילקו כולם בסכסו השולחות על המצרים ססיים, אולם לא נגור בדיק כמה יסבול כל אחד סמו. החלק הנה נודר להבריעם של ששה ואורן, אשר נוחן להם הכה שלטו בבריאה ולקטעו כמה יסבול כל אחד סמוטריים, ובכן, כך תפרשיים עם דברי הפסוק דידן: "יזשה ואורן עשו - שכן נחשבו הרב כאלו ששה ואורן הם שעשו את המופתים לפני פרעה.

הנה, הפרשה הבאה, כאשר, הנה פרשת הוודש, המוכיחה כי ביטולם של הגדיקים שלטו בבריאה, שריר על ידי בית דין המקדישים חודשים - סשהנה המציאות בפועל, ואת כאשר שטאיים שונים, הלהליים בעיניהם ובספרים, או בגילאים המוספעים סטאריכי החודשים, סוהאסיים למציאות שוהתבה על ידי החכמים:

סעהנה, בורו סדוע היה סקוק לסמוך את נושא עשיית המופתים על ידי ששה ואורן, סענו נוחן ללשד על שיליטתם של הגדיקים בטענה ובבריאה כולה, לפרשת קידוש הוודש אשר אף היא מכיאה לידו ביטוי את אודו ענין עצמו. וכביכול אומרת הוודה לא תחמה אין כביכולם של ידיו בית הדין המקדישים את הוודש - לעצב את המציאות כבאל פריה, שודי כבר היתה כזאת סעילם אצל ששה ואורן, אשר שלטו שלטון כלי סמיים בבריאה עצמה:

זודקתי עליכם מים טהורים

ויאמר ה' אל משה ואהרן ואת חקת הפסח קל בן נבר לא יאכל בו (י"ב ס"ג)

וּבְמִדְרָשׁ (ש"פ י"ג ח') "ידיה הקב"ה מבקש לנאלן ולא היה להם זכות. מה עשה הקב"ה? קרא למשה ואמר לו: 'לך וסחור אותם' וכו'. וחרבה כוהן לא היו מקבלים עליהם למול. אמר הקב"ה שיעשו הפסח, וכיון שעשה משה את הפסח נג הקב"ה לר' רוחות העולם ושיבת בני"ן, כן הרוחות שבני"ן הלכו וירבקו באוהו הפסח וכו', והיה ריחו חולף כחולף בן יום. ובחבטו כל ישראל אצל משה, אמרו לו: 'בבקשה ממך אביהלנו מספסוף' מפני שהיו עייפים כן הרות, והיה אומר הקב"ה: 'אם אין אתם נישולין אין אתם אוכלין' וכו', מיד נהגו עמנו וכלו ונתקרבם דם הפסח כרם הבילה, והקב"ה עובר ונטל סאריא וטשקן ומכרסו, שנאמר: 'ואקבדו עליך ואראך כחבוססת כדמקו וכו'', חיי כרם פסח חיי כרם מילה."

האנשים שהיו פקדים אוהו בימים סדיקונם, אולם רגע לאחר סכך, כבר התבררה התמונה בסלואה, כאשר שלף הלה סחוקו נרתיק דהוי של הפלין, וסיפר: "את הפלין הללו פמאניו בין חפציו של כבי שפנעו זה לא סכבר, וברצונו לסככו. כהי תשלם לי עמורן."

כבא רב שטע סידועה את דבריו של יהודי. עוסד לפניו כן לאבדום יצחק ויעקב, שטעו סיחם להפיליו של סכו כל ערך סלכו ערקו המסגני. כתחילה, ניסה לשכנע בדברים, ולתציע לו כי יניח את הפלין עצמו... אולם לאחר שהברודי הלה כי הרבו אינו בא בחשבון, וכל סמוקשו אינו אלא לסכור את הפלין ולהודויה כמה גרושים כמקום להסליך אל פה האשפה - נעל את השקיות הדודי סידו, וססרו לאחר סעובדו בכדי שיבדוק את הפלין ויעריך את שוויין.

דברי המדרש, סעינו הנהגה שונה סורהנהה המוקבלה. הנהגה הרגילה בעולם הנה, שעל האדם לפתוח פתח לפחות כחודו של סחט, ולפתח את הנעמד הראשון סעידו, בבחינת "איתערומו דלתא, ואת סחט וכו' וזכה לסייעתא דשמיא ססרוסיים. אולם כאן, סטאיים אנו הנהגה שונה: מבלי שעם ישראל יעשו כל ענין סעידים - הקדוש ברוך הוא עורך אותם למול את עצמם, ככדי שיוכלו להינאל:

▲ את ניבה של הנהגה זו, סוכל להבין על פי המעשה הבא:

אל תחשו של יהודי יקר, אשר עסק בסכירת חטסישי קודשה, ובכלל זאת תפילין וסווחות - נכנס ביום סן חויים יודי, אשר ניכר היה בו כי רחוק הוא מעולמה של הוה כרוקו מורד סערב. ברגע הראשון, הנה סידועה לעולמה ביקודו של האיש בחנהו, שכן הוא לא נמנה על סוג

בני חורין מתאוות האכילה

בבית אחד יאכל לא תציא מן הבית מן הבשר הוציא

העצם לא תשבר בו (וי"ב ס"ח)

כאורה יש להבין: מה טעמו של איסור שבירת עצם בקרבן הפסח, איסור אשר דומגנטו לא מצינו בשאר הקרבנות?

הסבר לדבר, נטל למצוא על פי המעשה הבא:

בן תלמידי תורה, חתובו חתובי קדישא, בלל אחד המחזירים שבתורה – הריק'ל רבי יששכר דוב בער ראזאזשיץ. רבי יששכר דוב השליך מאחורי נזו את כל הבלי העולם הזה, תוך שהוא בו לכל ענין חסרי. במשך שנים רבות חתופץ בעזילו של רבו הגדול בבלוב'ץ, תוך שהוא נעדר מביטו לשים חתופץ ארוכים ומעפל לטדרתו לשיאת.

ביטו של רבי יששכר דוב היה ארוך מכל, ועניות משועתע בעצבה סבל פינה. אולם הנדיק לא היה מטרד סמוך לו כלל וועיק... קרה לא פעם, שהוא צם במשך שנים ימים שלמים, הוא, לא משום שהפץ בסועפים, אלא משום שהפשוט פשוט לא היתה מצויה בכיסו בכדי לקנות מעט אכול... היה זה באחת השנים, כאשר סאתה סיבה עצמה – צם ר' יששכר דוב במשך ארבעת הימים שבין יום הכיפורים לסיכות. כסובך, עובדה זו לא האפילה כהוא זה על עבודתו הרוחנית בימים אלו, אשר נטובה סביב ההכנות לקראת התג גדול בו יזכר לישוב בעזילו מדרומטאט עם כל עסק בית ישראל. רעיותו, אשר חלקה עמו את חרפת הרעב, אף היא לא התלוננה אפילו לרגע... בדיוק לופץ, היא הרגישה שחופה סלאה בעבודת הקודש של בעלה הפרוש, ושפתחה על כך הרקיעה שחקים.

אולם כאשר התקרב התג, הרגישה הרעיה הצדקנית כי עליה לעשות משהו בכדי לכבד את התג ולו במשהו... היא חיטטה בין הצהיה המועטים, ובסוף של דבר מצאה הפץ פקטו אותו סויהה לסכור בשוק, כאשר פשרות שקיבלה – היא סויהה לקנות יין, נרות, חלות, וגם סספ' תפוחי אדמה...

רבי יששכר דוב לא היה שומע לכל זאת. כאשר צעד לבילי התקדש זה אל עבר סוכתו בשטחה, לא נטובה שפתחו אלא סוכה הוכת הגדולה לישוב עם האושפיץן עליון יחידיו בעל השנינה. לקיבוט המיסרת, אחרי ארבעה ימי צום רצופים – הוא כלל לא נתן את דעתו... אולם הם רבה הפתעה כאשר הגיע אל הסוכה ומצאה סוארת באור הגרות, יין וחלות מונחים על השולחן, וריוחו הערב של מרק תפוחי אדמה עומד באויר.

בראגשות ובתהלותים קידש ר' יששכר דוב על היין, אכל את הבית הראשון בכנותו ובתהבות לישם מצוות היום, ומיד לאחר סוף גנישה לו זונטו מרובשילי הייחד שהוכן לכבוד הרגל. ואכן, נטל ר' יששכר דוב את הכף ליין, טעם מעט סמרק לסמחת רעיותו הצדקנית שחששה מלביאותו, אולם, דהה את הגלות מלפניו במכות נפש...

"בערלו בערלו! מה קרה לך? הלא אינך יושב כלל בעל הסכך, אלא בתוך קעת המרק", הוא קרא, סייס את עצמו, ומאווה הרגע לא הוסיף עוד ללעום סמרק...

רז' לו, כי על האדם להקפיד שהוא יהיה זה ששולט באכילה, ולא האכילה תשולט עליו!

וסכאן הסבר לאיסור שבירת העצם בקרבן הפסח, על פי דרכו של בעל הווען'ן הסבאך קי:

שבירת העצם, מצביעה על רצון להנחת מהאוכל באופן סריב, עד לשיצו הרגאה האפשרית. ובכן, בליל הפסח, זה החירות, בו את שבתים ומודים על חירותו הרוחנית והגשית משעבד מצרים – אנו מקפידים להוכיח את חירותנו גם סאתו שעבד שעשוי האדם להשתגעב לאוכל, שעבד אשר עשוי להשתלט עליו להלוטין, וזאת בכך שזו לא סמצים על הרגאה סקרין הפסח – אלא נמצעים סבירת אכילה עצם בו

רגע לאחר סכן, נשמעה קריאת הפתעה ספוי של העובד. "הפרשיית סמרדות סמטו: הכתב נפלא", הוא קרא, ומידוענו נמק' לאות את הדברים בני עיניו. ההברד, שהעובד צדק הפרשיית נראו סמרדות סמטו: "כן... סבי היה רב גדול... היה לו זקן לבן ועיניים סמדות... אבל אינך אני כבר רחוק סכל זה!". הבריד הנבר, וביקש באופן הכללי לקבל הצעה לרכישת תפיליו של סכו.

אלא סבטרם הספיק מידוענו השיב לשאלתו ולקטב בסמס כלשהו, נכנסה אל התנות אשה, שיאנה שומרת תורה ומצוות, אם לשפוט על פי סדאה חרובני. "אני רוצה לקנות רפילי כשרותי", היא ביקשה, ולשאלתו של הסוכר אודות סמל הירידו הגדולה – השיבה: "אינני רוצה מעטו, אבל סמטו שיהיה כשר, כשר באמתו התפילין הללו סידועתו עבר רבן שלי, ואני סקה שזן השטרונה עליו הרטבו."

הקבשה סמטרסו סיפור מעניין. הוא החל מדובב את האשה, ואז נענתה ברצון וסיפרה:

"מה אוסר לך, הריבן אמנתו לא דתיים... אבל הבורק, קיבלתו טלפון סרובן שלי, שישפרה בעבא בדיליה לנטן. סמא שהוא הרגיים לטבט אני לא יכולה לישון בדיליה סרוב דאנה, והבורק, קיבלתו סמט טלפון, בו סיפר על גם עליו סמט דתי. לו וכך הוא סיפר:

"היום סבוק, הגיע אל הבסיס שלטו חייל חדש, נהיה סוקדם בבורק, הוא פנה לבד להתפלל, כשהוא מניח על ראשו ועל רגליו קוביט שחרות, לזן הוא קרא 'תפילין'. הוא סיבע לנטל לשים את הקוביט הללו, אולם דוב התפילין סרוב רק אני ואחד סחברי הסכטס לשהף פעלה, והחיל הדתי קשט את התפילין על ראשו, וזונעו, והורה לו לחזור אחרי השטיפים המודים שהקריא.

"באותו הרגע, הרגשותי סמטו עם שפישט בליבי, אולם לא ייחסתי לכל סמטעות החרות את התפילין לבחור הדתי, ורגע לאחר סכאן נקראתי עם עוד שנים סחברי אל הספק, שחורה לו לצאת למריקת שנת. פעילות שרתית ואכן, סמטנו לצאת אל הסיטיס, אולם לאחר סספר נעמים אידע סירטו סודו: רעזתו החופסיל שלי הסמכתב בין השנים, וככל שניסיתי לחלצה – היא הסמכתב יותר ויותר...

"שני חברי, השסיס להתקדם, אני יהייה האחרון בשורה, כך שהם אפילו לא הבחית שנעצתו. בנסיבות אחרות, זו לא היתה סמורה להיות בעיה. היידיז יכול להשיגם בתוך רגע או שנים, אולם אז, בדיוק באותו הרגע בו גצלתתי סוף סוף לשחרר את הרעזת – נשמע פיצץ אדיר! ההברד, כי שני חברי עלו על מוקש, ונפצעו קשות.

"סיררתו הלוועק עורה במכסיר הקשר, וכב הפיטו בתוך סכטטו סוף פינה אל הפצצות, ואני – מותרתי המוטום הגדיק את עצמי שוב ושוב, אלה האצטו – אפילו לא נדשרתי! אין לי ספק שזה בזכות המעו שקיימתי הבורק. באותו הרגע את החלטתי להניח תפילין מדי בני ביוטו, הבריד בני, וביקשני אפילו לו זוג של תפילין סכדות. וזנו אני סאן. לא התעכבתה אקבה לרגע, סימה ראשה בהרצונות.

הסוכר האיון בהרצונות לספורו של האשה, וכסיטיס, סירר אל תוככי הנהגה בכדי להפץ זוג סמתיים עובר רבן שזהו. אולם אז, לפתע, נשמע קולו של הלוקח הקודם, שרועע עם תפיליו של סכו: "תן לי את התפילין שלי בחזרה... אני אניה אותם יום יום", הבריד הלו, והוסיף: "גם אני רוצה ששיסורו עליו, הסכיד. כפי הנראה, היה זה סכו שביקש עליו רחמיס מלפני כסא הברד, ושלת את אותה שליחה נאמטה בכדי לרגום לכבוד להניח תפילין סכאן ואילך...

רז' לו, כי לעיתים, סיבה שיאנע ילולים להבינה, סעורד הקדוש ברוך הוא את האדם לחזור בתשובה, על אף שהאדם לא עשה מידות, אפילו צעד אחד, אולם זאת, רק לעיתים נדירות, אובט אבות ללשל...

הבחנה הראשונה – הינה בחינה של 'סקוה', כלומר, האדם עושה מצידו צעד קטן, נטול בסקוה, והקדוש ברוך הוא משייע עליו טוהרה מסוימת וזוהי בחינה של 'פתח' לי פתח אחד של תשובה כחודה של סתח ואני פתוח לכל פתחים שיחיד עגלות וקרוניות נכנסות בו' (שהש"ר ה' 3).

ואילו הבחינה השניה – הינה בחינה של 'זורקתי עליכם', וזוהי הבחינה שישנאנו אבל בני ישראל בצאתם מסצרים. הטהרה בבחינה זו מושפעת מסרומים מבלי שהאדם יעשה אומנם, אפילו לא את הצעד הראשון של 'פתחו לי פתח'.

ובכן, בחינה זו התחדשה בעת נאוה ישראל, בתח הפסח, והחחם סופר מצא לה רמז בדברי הפסוק בפרשתנו יריב, כיצד ותכר ה לנעך את מצרים ודא את הדם על השקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה על הפתח ולא יתן המשיחה לבא אל בתיכם לנעך. המילים 'ופסח ה על הפתח מרסות, כי על אף שבדרך כלל יש צורך באתערוהא דלתול מצידו של האדם, בפתחו לי פתח – הרי שבעת נאוה ישראל מסצרים התחדש כי לעיתים הקדוש ברוך הוא סוכן לפסח על הפתח לי פתח, ולהשייע טוהרה על האדם מבלי שעשה מרסות אומנם.

ואכן, זוהי התנהגות אשר איפשרה את נאוהם של ישראל כשהגיעה העתה

ברוך כלל, המולך הרגיל הינו, שהאדם צריך להתעורר מצידו, לפתוח פתח כחודו של סתח, ורק אז נפתחים בפניו כל השמימים.

ואכן, זה היה טיבה של התנהגות המיוחדת שסציעו ביחס נאוה עם ישראל, וכפי שהקדמנו.

שכן אמנם, מצד עצמם לא היו ראוים ישראל להנאל עד סה, אלא שסכל סקום, כאשר הגיעה שעת הנאוה, ביקש הקדוש ברוך הוא לנאלם, וסוסים כן, סאחר ולא ניתן היה לנאלם בלא שתייה בידם זכות – הוא זרק עליהם סים טוהרים מסמים, מבלי כל הכנה מצדם, מבלי שהם יודשו לעשות את הצעד הראשון, רק כבדי שניתן יהיה להציא אל הפעל את הנאוה. יותר סכך: לפחות שהם עצמם לא רצו להתקרב אל ה, ואפילו ביקשו להמנע מלהתקרב אליו יתברך – הוא יתברך קירבם אליו וטיורטו: ואכן, רגעה זה מוצאים אנו בגמרא בססס יוסא ופריה עליה, 'אמר רבי עקיבא: אשרים ישראל! לפני סי אתם סטרורין, סי סטור אתכם, אביכם שבשמיטתו שנאמר ורוקתי עליכם סים טוהרים ותרעתם, ואומר סקוה ישראל ה, מה סקוה סטורה את הנטמאים אף הקדוש ברוך הוא סטורה את ישראל'.

במיסרה זו, וליתר דיוק, בפסוקים הנבואים בה, מוצאים אנו שתי בחינות של טוהרה:

טעם חדש לשולחן שבת

עבשיו גם בספר שמות

בשעה טובה, סודת ללסוך מתרחבת: הרעיונות והספרים העוממתיים ברכו הייחודית של הגאון

רבי מרדכי פרועדליך זצ"ל

נכסו את לכותיהם של קראים וסומעים, בארץ ובעולם. הספר משלב קישות וחדרתיים סביב פרשת השבוע, כמספרים מרתקים מספורדים את הספרים אל הלב הצעיר והחיה רוחנית מעצמה, סודי שבת שבשבתו סביב השולחן!

דברי תורה מתוקים
בהגשה 'הריפה'
שיטבו כל אדם
בקסמם!

הוצאה והפצה: "יפה נוף" ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

טלפון: 1-599-581-581 אתר: YEFE.CO.IL

מוקדי מכירת הספרים:

- אלעד: קלייט 050-3121060 • ביתר עילית: טובול 052-7141771 • בני ברק: קרית הרצוג: יעקבון 052-7645652 • בענת רוקח: יעקבון 054-8498686
- סרס העיר: פרינדליך 077-2649832 • בן ציון 053-5100040 • בית שמש: ובו 052-7644665 • פריד הוד: פריד 053-3172366 • נוה שאנן: עזר 052-7157301
- ירושלים: רמות: טרכטינגט 050-4188009 • קרית יובל: פרינדליך 054-8406088 • הר נוף: פרידס 050-4165345 • רוססה: ישרה 052-7152456
- רמת שלמה: הברזשעם 02-5710855 • נוה יעקב: אטינג 052-7118045 • סודיעין עילית: קרית ספר: פרינדליך 073-7368862 • אחיות ברסבל: 08-9742178
- פתח תקוה: פרינדליך 050-4188005 • כרמא 052-7145454 • רכסים: לוז 052-7146432 • פרינדליך 052-7146432 • תל-אביב: איוז 052-5907021

להזמנות: 054-8406988

מתיקות הדף היומי

גלין מס'
51
פ"ו בא תשפ"א
י"ד שבט
ספדים מ-ט"ו

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הר"ג אברהם ישעיהו קובלסקי זצ"ל

הדרשה הנלהבת של מו"ן הרב מפוניבז' על החסדים המדומים

מה עומד מאחורי הטובות של הגויים...

למדנו בגמרא בדף היומי (דף ל"ט): "אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, למה נמשלו מצרים כמור, לומר קל מה מורו ול שתחילתו קל ונסמלו קשה אף מצרים? תחילתו רכה וסופו קשה".

בשנת תרפ"ח עמד להיחקק בליטא חוק המנוחה. מעתה יקבעו ימי ראשון שבועו כיום שבתון כללי לכל אזרחי המדינה. הסבירו לאזרחים שהכל רב בשביל להטיב עם האוכלוסייה. אולם מה באמת זממו השלטונות? התכנית שלום הייתה ללכת את כל היהודים לגטו את העסקים השונים, ולפתוח את עלינו את העסקים שבטב קודש רח"ל. החשש שליטה היה פשוט מאוד. חלשי האופי הוא יוכלו לעמוד בניסיון לגנוב את הבריונות למשך יומיים שבועיים, ומימלאו יאילו לפתוח שבת רח"ל. ואולי הבריונות, הדביקים מאוד בדת, אכן יסירו את העסקים ליומיים, ומימלאו תמטע הפרנסה שלהם...

עמד מן הפוניבז'ער ונשא דברים חוצבי להבות אש בעצרת מחאה, וכן הוא אמר: צריכים להבין היטב מה עומד מאחורי הטובות שהגויים אהלו עושים לנו. במצרים חוק חקקו חוק שכביכול היה לטובת היהודים, אבל כך, אך נלמעה הכל היה נגד היהודים.

דוגמה נוספת היא הפוניבז'ער רב. כשהוציאו לתורג את בני ישמעאל כחן גדול משערי הרנה מלכות, עקבה בת הקיסר והתעמלה מימים, וביקשה מאביה להשיא אותה בידיה מירב לבקשתה, ואמר שמוכרחים לתורג אותה. הבעיה הייתה ששאלה אחרת, שיפטישו את ערוג מוטל על פניו, דני שהיא תוכל ליהנות מיפוי... זה מה שהתפסק במשלי אומר: "חודש לאומים חטאת".

יש לי להם זה את הנמרא בעבודה זרה (דף י"ח): "שמטר רבי יוסי בן קיספא והכלו כל גדולי רומי לקברו והספידוהו הספר גדול". נראה על פניו שהרומאים מקריבים את התורה... אז מה כתוב אחריו אז: "ובחורתי מצאוהו לרבי תנינא בן דריון שהיה יושב עירוס בתורה ובקולו קהלות ברבים וספר תורה מוטל על בתיקו, ומיחילו וסכרוהו בספר תורה, וקיפוחו בחבלי ממות והציתו בתן את חותמו, והביאו סמפון של צמר ושראוהו על התוחות על לבו כדי שלא תצא נשמתו מהרה". זה היחסי שלום לתורה ולומים!

איך לקיים מצות הכנסת אורחים בהידור

למדנו בגמרא בדף היומי (דף מ"ז): "הואיל ומקלעי ליה אורחים וזחי ליה..."

רבי הקדוש צדיק יוסף עולם מו"ן רבי יחזקאל מקומיר זצ"ל אמר: "אדם המכניס אורחים ומאכיל רעבים אורחים חזי ליה".

על שולחנו ומתנה מכסיו לאחרים, אז ורק אז חזי ליה, ראו לו לאכול ולשבעו טובו ועשרו אשר הקב"ה בירך אותו. ומכללן הן אותה שמע לאו..."

כמה חשוב לתת יחס אישי לאורח שאתה מומין הבית? מספרים שסאור הדור מו"ן החפץ חיים זצ"ל כשהיו אורחים הוא לא אמר "שלום עליכם" בליל שבת, באמרו: "המלאכים יכולים לנחות, האורחים אינם יכולים לנחות..."

המסוק במשלי אומר "צדיק אוכל לשובע נפש ובגן רשעים חסדו". אמר על זה הרב הקדוש רבי ברוך מעקדוב זצ"ל, לאכורה מה המעלה הגדולה שהצדיק אוכל לשובע נפשו? אלא המסוק מדבר באדם שיש לו אהרה. הצדיק אוכל לשובע נפשו, כלומר אהלה פירוהו הוא כבר שבת, הוא מתיישב לאכול שנית כדי לית הרגשה טובה לאורח, שלא יתבייש מלאכול וישאר רעב. אבל הרשע "בגן רשעים חסדו", אפילו שהיה רעב הוא אינו רוצה לאכול, כדי שהאורח גם לא יאכל.

ולפי זה יש לפרש את לשון הגמרא רבי' "הואיל ומקלעי ליה אורחים חזי ליה", שהחילי שנקלעו אליו אורחים, חזי ליה להמארר עצמו לחזור ולאוכל, כדי שהאורחים לא יתביישו...

בענין זה יש וררש של הרבי הקדוש מלא הדורות מו"ן רבי מרדכי מנדבורנה זצ"ל (נפס בספר אמרי מרדכי י"ד ק"ה).

הקב"ה אמר לאברהם אבינו (בראשית ט"ו א): "אניכי מנן לך". בירוש' זמנן' זה הוייתו אברהם אבינו היה מקפיד לתת הרגשה טובה לאורחים והיה אוכל עמם תמיד. גו. אדם אוכל ואוכל ואוכל, כמה הוא יוכל לאכול היה כואבול לו הנגנן... אמר לו רבנו של עירוס: אני מנן לך, אז אדאק קל לקיבה, לנטשא של כאבי בטן, אותה תמשיך לאכול עם האורחים...

(מתוך המחזה לשיעור, דף ע"ז)

"ראש השנה לאילן"

הבני יששכר (חידוש טבט, מאמר ב) עמד על לשון המשנה "ראש השנה לאילן", למה אמרו חז"ל לשון יחיד לאילן ולא לאילנות.

הואו מתוך שהמשנה רומזת באת למה "שקבלנו מרביתנו להתמלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומרוד, שימיון הש"ת בעצת המצות למצוה, כי הנה לו היום חיים עולה השרף ביאלטת יקוין ושי' רב יד' ריב ד'ה האילן, והוא בני הנותן של כל האדם בייסארה, הנה מה טוב מה עמים שיפגלו האדם ביהוה הוא רפח ורשית יסוד ההצמחה שיסמן לו הש"ת לעת המצטרך את הפרי עץ חדה, וזהו תפלות תעשה מירות, וזהו שרמס התנא באמורו של ר' יחזקאל לאילן, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה.

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מו"ן הסבא קדישא מלובניץ הרה"ק רבי מרדכי זצ"ל בן הר"ק רבי נח מלובניץ זצ"ל, נלכ"ע יום י"ד ערב ט"ו שבט תקע'

הרה"ק רבי מרדכי מלובניץ זצ"ל היה תמיד מדבר ומדחק את אנשי שלומם בעניני אמונה. הוא היה אומר: "אני לא ירדתי לעולם על מנת לחלק לחם לעולם", אלא כדי להחזיר אמונה בעולם. אמרו לו להישאר אצלי לשוב, ומחזיר בו אמונה כל כך חקק עך שהוא עצמו פועל שיועה בכח אמונתו.

תלמידו מו"ן הרבי הקדוש מקובנין ז"ע סיפר, שהסבא קדישא מלובניץ והחי אלו מן השאה קדישא מלובניץ, נפגל עליו עץ גדול, ורגלו התחסיקה לגמרי, וכשיצא מהדור של מו"ן חזק רגל בשנת רגלו. ושהיה מקובנין סיפר זאת ציין, כי הרבי יותר מוכנס עצמו - ולא ממליא שלום בראש מה שום רעש ולא ידברו מה כלל, כי אצל אנשי שלומה היה זה כדבר פשוט שאינו מעורר מלאח...

הרבי נבדו התאן הצדיק רבי שלום מקדייטוב זצ"ל, שפעם נפטר אחד מקובניץ של הרבי מלובניץ זצ"ל, ושהגיעו לבית דין של מעלה רצו לרונ אותו, אמר להם, כל ימי של עשיתי עם דברי בלא הסתמת הרבי של מלובניץ, וגם עכשיו אני רוצה שהרבי שלי ירד אותו. חזר דברו לבסוף וחזר עליו כל הצדק אתו, והרשו לו ללכת לרבו שידון אותו. כשכא החסיד לרבי הקדוש, נענה הרבי ואמר: "הנה אני מציע לך, שהיר הוא היה עני, ומסתכסך יבמות (דף ק"ב ע"ב) דרשו על המסוק 'חלצו עני בעיני' - 'מבשר עניו יחלצו מידנה של גיהנום', ומקום כל שהוא ר"ח חייבים לתת לו..."

כי מו"ן ארומ"ל בעל הדברי אמונה מתולדות-ארה"ן זצ"ל היה מרבה לבקר אצל הרב"צ בני מתיחווה לוריא צ"ל [בעל מנחת ספר' שיעורי לימוד] בירושלים עיר ק"ק, וקובל ממנו הרבה אמונות דוקימס. רבי הדברי אמונה הוא שמעט מעט, שמעט אצל הרבי הקדוש מלובניץ: "ראש מה נמטט מיטש, ד' תאריך טראנט שיטש, ו' יואו קען א' יח' - מאדענסן איין רעג פון כל עולמס" (מחנה - חזקת אדם ממסלים לרבי, אך יתכן שיהיה שם גם אחד מהבאנו כל עולמס). ומדי ציחה הרבי אמונה למלחה על לחזור על אימרה זו מאה דורות אפמטם כדי שלא ישיח...

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות דרשו אחריו

סמוך לצדן הרב הקדוש
רב שלמה מקארלין זצוק"ל ביד

| גליון 17 |

פרשת בא תשפ"א

שבוע של חיים

מתורגם בנושא השבוע

פרשת בא

מה העבודה הזאת לכם

הרב המפורסם הקדוש ר' שלמה קארלינער זצוק"ל, אמר על פסוק 'ישועה עמוקה פי זכות', היינו מי שעושה תפא פי זכותנו, ואפילו מי שהוא אינו רשע ח"ו, רק שהוא מרוחק מעבודה וזן אצלו, נקרא גם כן רשע, וכמאמר בעל מסודי ההגדה, רשעו מהו אמר מה העבודה הזאת לכם, היינו שאפילו הוא מרוחק מעבודה ואין לבו שלם בעבודה הישית ביראה אהבה וזה ביכ רשעו, ה' יצילנו (בית אהרן)

ואמרתם זבח פסח הוא לה'

בשם הרב הקדוש ר' שלמה קארלינער זצ"ל, אמרתם זבח פסח הוא לה', היינו כשאתם קוראים פסח הוא לה' וזוהי תרע פסחי הוא לה', פי אז תחצו ותקפצו אל ה'.

(שם בסמוך ר"ח קקן)

שוכבי"ם

לגלוג שלג כיצד?

אז סייא קצת צום בעסק און מיא איז זיך מקרן פון תאמת אכילה, וקדש דאס גרעניכט לגלוג שלג. (מאכש בא לאכול, ומקדש את עצמו תאמת האכילה, מחשב הרבי לגלוג שלג.

(בית אהרן קקן, אה)

עצת לחיים

המלכת ה' ע"י דיבור

למולך עמו במדבר (תהלים קלו, טז), אז איך קען אויף זיך ממלך זיין ה' יתברך פון דעם דיבור, (יהודי יוכל להמליך על עצמו את ה' יתברך ע"י הדיבור).

(קובץ סיפורים מתי)

מסכת חיים

תולדות חייו (זי)

כת הקארלינים

גם ראשי המגנטיים מוכו בכל עת את שמו של רבינו שלמה מקארלין יחד עם רבי הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע, וכפי שגם כתב ר' אביגדור פיינסק בשנת תקס"ו: "ל...הרב בן חיים ושאר אנשיים קוראים לכן בדרך המתחברים איך אילו בשם קארלינער מפני שלאחר מות שני המחברים הגביל היינו בעשתי ור' בער ממעוטישט ור' בקן קארלין בעקבותיהם...".

וכן גם מופיעים החסידים בשם כת הקרלינאים בירושלם של המוסל הנבאלי של ליטא מיכאל גולניעשצב - קסטוב שכותב ביום ח' אב שנת תקס"ו: 'ראשית התייסרות הכת הזאת הייתה כפי שקובעים פי שנות 1760-1765 (היינו בין שנות חקיקת התקניה) במחוליא בעיר מעודזינ, מקום מגוריו רבי ישראל. אחריו מותו הלכו וסודו להם אחרים מתלמידיו בית מורשם קארלין פרוז פיינסק, פלך פיינסק, ובגלל זה נקראים בני הכת הזאת קארלינים, פלך פיינסק הם קוראים גם קייטיבים, מפני שגדולי החכמים שבהם אינם לובשים שום מלבוש שלא בחר ממסות פשתן ועל פי רוב עשויים בנדיהם מטאון הבא מרץ קייטי (סי)...".

הרבה דרכים

אמנם דרכים בתפצת החסידות הייתה שנת, ושניהם לברר תכונתו לקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים, כי בעוד עבודתו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע בהפצת החסידות, שיהיה ממונה בין כל העירות היה מקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים ובכל מקום שנמצא נשמות נרדפות היה מקרבם אל הגביר הקדוש ממעוטישט זי"ע, וכך היה מסתובב בכל העירות לתקן מה שערך תיקון, ולהוכיח את האנשים. ברם דרכו של רבי שלמה קארלינער הייתה בעבודתו הקדוש במקום שותף ומכאן עבודתו קירב הרבה לדרך החסידות, ולכך אחר בודרו שלום אם ע"י תשובה, אם ע"י עבודה, כל אחד לפי מצבו.

לא הניח ניצוץ אחד

אף רבו הגדול הפליג בשבחו של רבינו שלמה קארלינער ויחידו הוביל בין דרכיהם, היה זה כאשר התפללו יחדיו ביום המפורסם. רבי אהרן שהיה בעל תפלה נפלא, בעל קול ערב, כובש לבבות, עבר לפני התיבה בתפלות כל נדרי ומסקן, ורבינו הקדוש מקארלין התפלל לפני התיבה תפלת שחרית.

לאחר היום הקדוש, שאל רבי אהרן לאדם אחד, מה אמר אתה על הבעל שחרית שלתן השיבה: הבעל שחרית, היה לא רק, אך הבעל מוסף היה יחידו במינת עתו רבי אהרן: איך מביך, אני התפללתי כבעל תפלה המונח, אחר תפילתי הוצרכתי לנח, רבי שלמה אתה התפלה עמד לפני תהלים, וכשהגיע לפסוק 'יה אהיננו מה אודי שמך בכל הארץ' לא הניח ניצוץ קדוש אחד שלא לעלות. (פי"ס כתבי קודש).

בעיני קדשם

ומאדן היו עוד הרבה דברים משתופפים וקוד דמיון בין עבודתם הקדושה, וכפי המסופר בכתבי הרי"י שרייב (עמוד רפ"ח אות י"ט), אמרו עליו על ריש קארלינער שהי יכול להביט על איש אין איש פארברענגן מיט דיא אויגן) ולשורפו מבטט עיניו) וכן הרב רבי אהרן מקארלין האט דורך גישטאכץן מיט די אויגן [היה חודר ע"י עיניו הקדושות].

האברך יעבור אותו

בכתבי הרי"י שרייב אף מסופר (עמוד רפ"ח אות י"א) על גדול השפעתו של רבינו זי"ע אל מול גדול השפעתו של מרן הרי"א הגדול זי"ע. פעם הייתה בקארלין אסיפה של המגנטיים לחסידות, אליה נקרא ויהא הגדול זי"ע, והוא הביא אתו גם האברך ר' שלמה מקארלין. בתוך הדברים אמר אחד מהמאספים זה האברך ועתה איהם נאך איבער גיין (האברך הזה עוד יעבור אותם) כשיצא אמר רבי אהרן הגדול: לכל מה שברכו הוא שער רק רבי א' אמת אמת, במה שאמר שאתה עוד תעבור אותי זה אכן אמת, וכן וכו'.

המגנטיים
הרי"א
הגדול

מקום ציין
הרי"א
הגדול
מקארלין
בעיניו
מקארלין

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותו בחיים חיותו, ועל ציטת הקדוש שיכשעוּמדים על הציון

הוא אמש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מטמאין זצ"ל)

אני ומרדכי'לי שלי

זרעו בחיים

מדור וכוון לצאצאי רבינו ז"ל

והתהלך / מ'ו

המשך צאצאי הרה"ק רבי משה אליקים בירעה (בהגה"ק ריש מעליבוב בהגה"ק ר"ם מוהשילן נתן הרה"ק ר"ח מלאמדור נתן רבינו הקדוש מקארלין).

ג. הרבנית בעדקת מרת חיה שרה ע"ה. אשת אדמו"ר הרה"ק רבי גרשון יחיאלסאט שערלץ' ז"ע. הרה"ק רבי גרשון רויטבלאט ז"ל גדול בערך בשנת תרי"א, לאביו הרה"ק המפורסם רבי צבי אב"ד מעירטישקא שבסל"ק ואח"כ נתן חתום מוהשילן, [נתן ז"ל היה אף הוא רבינו הקדוש מקארלין], ונקרא ישי עקני אבא אביו הרה"ק רבי גרשון מר"ד שטרענבארג ז"ל.

בצעתי והעבר מעד כי למחלת טוה, ולאילצא רברבא יתעבה. בהגיעו לעיל מחוץ - י"ג, נשא את הרבנית שנה את היתה כבת י"ב. והתגרש על שולחן חתונה בעירולצא, התאבק ומעט להתחמק בכל הרה"ק ר"ח רוד משה מטשורטקוב ז"ע שחיבבו והתבטא עליו כי הוא קדוש מרחם אמו. היה זריק אמת ועובד ה' נפלא ועל כל נחבא מאד אל הכלים.

בשמות חוהה תרמ"ט הוא בתוציק שטארטקוב, הגיעש בבשטו כי רב ארע דביים אל כי קושטש לרוב עמדותיו, וכוונתו היהיה שיחבנה לרבי. כאשר שנה היתה מטרות, והוכרש להאשר - ש"ה, הוא עזר עליו הרה"ק שטארטקוב בעל התעודה ושיבש הגיעו על פקודות במעמד רבב הקדוש. אתר הובר שביום שמת חוהה הוא אתר הקדוש וכל העד לרודן כי רגע במקום, ובתולדותיו מסופר ביה"ח שלקם סמך ועל יד הנהד בשאר כל רגע פרנסה, ולפלא בשיבש הרגיעש בה ממקור רב. מ"ז אז גורא היה הרבב חסידים ליהנות ממנו עצה ותועיה ולתחמם את קדושתו ועד באחת שנה חסידים בעיד שערלץ' ז"ע שב בה את חתולו הגדול ועל שמה נקרא לוחות. רוב אנשי העיר וזו מהסתגרים ולא התלבו לבואו.

הקשו עליו להשיב ב"ד ירהה והעידו בעורן אך ירהה שישלמו בה שיעם חייבנים ואיש לא העד לרודן כי רגע במקום, ובתולדותיו מסופר ביה"ח שלקם מקומם אחרי שהן הקדוש על חסידים ולחל חלית עבד רביים כאשר הרעיק חסידים חולדו חתן חרודק נתן אותם באמת. מתהלך ל' השיר אדרי"י מוהזון תרי"ב בגל ס"ו, נסמן באול מחוד ביה"ח בשערלץ'.

מנהלי תלמידיו של רבנו הקדוש מקארלין היה הרה"ק רבי מרדכי מעליבוב ז"ע אשר יצא והילולא ידילה יחול ביום ג' שבט בשנת תיק"ט, מ"ם רים אל וכלו לארם את האהבה העזה ששרדה ופכתה בין רבי חזק קדוש עליק, הרב התלמיד שהיו קדושים בעבודתו של רבנו, והיו אמן את מרדכי יהודי ראשונו ורבנו כאשר ישא האומן את חינוקו, גילה לו טעם צממות הכמנו ותחב פנינו את מעינות יראתו וחיבתו באשו הלהות, וחזרו היו תמים בעבודת השלמות מתוך חרדה ופחד בלתי מנוחה.

יראה עילאא המכספר גודלת המנוחה. למעלה מהדבר חזמה העיר כלפי הרבי הגדול: יצא ומרדכי'לי שלי, כמו כשני אנשים מנומרים בכוונת עיני עיני. אך לא שבו לשללה, הוא שמד לטהר, וכן באו מנומרים... אמנם, הגיעש שוב הרבי את רום מעמד הלוק על התלמיד המטיף: יטעול להשיב שהמלאכה קלה יותר לאיש חושב לטהר, אורבא, מלאכות קשה יותר, מאשר שצריך לכן הגורש שיהיה תואם שיש, וכמו כי הכרח לתורן מן הגבורות, שלא תבטל לתוך העינים, ודילי, במוד קדושים מי יעמוד רבן, אולם אילין מילא דנעקן מפום מללו ברבין - את הרדבים שיבא שמה מאר מרוב הגבורות, הכי הציבם בעבודתו. אתה תבא נתן ענין ער"ד).

אחיל התלמיד הגדול באחת מוהבאטוויח המפורסות כלו רבי מואר, וירב במעמד אמן ל' וצדיקים כינו את רבי הקדוש רבינו שלמה יבעל-שם שני, יצא אומר שהוא היה יבעל-שם על-שם שלימות, ממני לא התמיד מאומה, לכל גילה ל"י, ושם בסיפא על רדבים אל, לפי שהגיע ממנו התלמוד על המעשיטער הרה"ק רבי משה מקוביץ ז"ע ידע - גלחלו ולשפן אור אל עצם התקשרותם והאיתנה.

צדיקים נשגבים מבינה אנוש סופר על עבודת התפילה הקודמת שלהנה מבין

שני השופרים בבחינת 'מקבילין דין מן דין' פעם כאשר הקארלינער הקדוש ותלמידו רבי מרדכי התפללו יחד, והיה רבינו הקדוש מתפלל בחדר מיוחד לעצמו, כשגשעו לפסוק 'על שחל ופתן חרודק, תרמסם ספיר חנוד', וקא רב מרדכי ברולג, בעקו: 'חרודק', רבנו רבינו מחודו ורץ לשמטו לטיעו, רקע אף הוא ברולג בעקו: 'ירמסו', ורדק עמוו כשעה ומצוה, ואז בעקו: 'חרודק' וזה ענה בגבו: 'ירמסו'... וראו כולם בחוש שאינם שוריים בזה העולם. לאחר מכן מצאו במקום טיפוח דם שנשפו מגרונם...

ועל חיבת התלמיד וחיבתו הגדולה בעיני רבנו הקדוש מסופרת העובד הבאה: בשולחן של רבינו הקדוש מקארלין ז"ע, נתנו לאכול כל שני חסידים מקדושה אחת. לכל אחד היתה חזקה על מקומו וקעדוה המשותפת, את המקומות שולחו הטהרו היו ששכירים חמרות שקלי בציור הקדוש אשר רבנו היה מפליט בשבחים. שחמו ושבו על הרה"ק מעליבוב היה הרה"ק רבי יצחק טשפאל' ז"ל, הוא שאר זכה לאכול את יחודו מתוך קערה אחת.

פעם בארמנות שמאח, מתח לפתע רבינו הקדוש ויחמו אומר: 'מרדכי'לי שלי, אין כי אבן שאל קידוש בלתי לה' וזהו יאן שאל חרבי פ"י רבנו, חסיד יאן ואל הבין את מחונו הקדושה, ויטהר להציא את חלקו מתוך הקערה המשותפת עם הלמטיטשערה וכן הוא אכל וזה המאכל בידו, לרוב היראה שמוחה בו הממשך האכילה בצוואת עם מי שהייה מליץ חלקו עליו מליץ כל שובים. הבין הרבי רבנו לשבעות רבנו כי הריי טשפאל' הבין כהוגן את אשר מוטל עליו, והגיע כלפיו בלשון חסיד: 'אישיעש שבאנאי כלומר: יש יך מו'... [בפליטתו אישיעש ר' יש יך, שבאנאי: מ'ו]

עיני שמוח: 'מכיר ררשי רבינו יחיד' אכתי: 'שען שלמה'

חיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

קבר הרה"ק רבי מרדכי מעליבוב ז"ע, בבית שטאלין בבלארום

מכובדים לאודת צדק אולם אבדו על שלש שנים, וקבולתי קיק לארמיה עדו על ארבעה שנים נסוף על שלש שנים הראשונים, וכאשר בעינה נתעוררו אז כאשר אשר יעד שמתנו לחדש את כל אשר התעוררו קמא דקמא כל אמינו אוץ ברבר הרבנות, שלא לקדוש הרבנות משרה הקדוה כאשר נעמה מאו מקדום בימים תהם בני מר"ב תיבש שני, עיך ישעו ותרמת ושמרת גזלות נהינים וקללת וסייעים גזירות וקנסות חסמי חזון על חוברוהו, אכן כמו מרץ על מרץ פרצו רבים בתרומת הואו על שהיה בעיד כשחוק היתה, ואני בנינו בקיק לארמיה עם ראשיים מנוגים ועם אלופים רבים, תגליל האעה עניד וקומטו כל דברי הראשונים, ועוד הסמכו כי הראשונים עשו רבי עקיבם הרבנות, ואבני צרפתי א"ל את המנהגים האמורים והוסמכו כל הגררים אף על המבקלים את הרבנים, מפני זה גרמתי לי איבני שקי לשואו וחזרו עד ששעו לי ששנה רבנו ועם כל זאת לא נסגרו אחור בעידי.

כאמור בגליון הקודש שביצע רבינו בעל התוספת יום טוב, מעשור שביעיק בקיק ליהודי חלק נבצר מקדוה מעשיו בעיד זו חגיגו רדק מרביים שבה, נכריים במגילת איבה שבה מעול ארמית את כל אשר קרוה. את אשר נבז עליו ואת השולחן ופרות נפשו מיד בן אובי.

לאחר פרשת מאסרו והחזרו עבד לפולין ויבש מלביץ, בריסק, מירוב, ולודמיר שבה בקיק כעשה. על חילתו רבנוו בלודמיר ועל מעשיו בה כתוב רבנו בעיד בזה הלשון:

בריה ארץ שרעיק אב אל איש יהודי שליח לקיים לארמיה ראשונה טארבע קהילות נכמרינות האהילן לחות לום לאביו ור"ם על ששנים, ובאחי אליהם במוך חודש ארץ נתקבלתי מהם בכבוד רב, ובחיי מוהזון צדיקה לפיק שלוח אל ראשיים ומנוהגים דיקים פטרסילאט אל אנשים

רצוה לקבל את העולן בנייולי?
שלח הודעה ל-
A023011122@gmail.com

המעוניין לקחת חלק בהצעת העולן
מוזמן להתייעץ
לקו לודמיר 22-11-30-11-22 סלחח 8

הנחיה החפץ בעילום שמו
עטרי לודמיר ז"ע
לזכור ולזכות משמחתו,
ושיצילה בכל מעשיו

לזכות עיני ישראל בן מרו אמתר
אריים בת מוליכה
וכל יוצאי מלחמים וכל הגלויים אליהם
להצלתם, ברוב נחת ושלחה

מספרי חמג'ד

"מתוך הדמיון" (סיפור דיסטופי מפעים מהעבר והא רחוק)

פרק נ"ב "גאון ברשעות"

עומק המבוכה (רב משה יוסף תורה מה עומד מאחורי התרגיל)

תקציר: לאחר שחיים שלום ואפרים זלמן יצאים מהמחנה הם מגיעים לפארק, בקצה תל אביב, חיים שלום מבטח שלא מאזינים לו, לאחר שעשה את כל פעולות הבטיחות סיפר אפרים זלמן לחיים שלום את כל המאורעות שהביאורו להיפגש עמו, שמו של בג'ל האויב הראשי מזכיר בשיחה אפרים זלמן מתחקר את חיים שלום אם הוא יוציא סכנתם ששנה אירוש, נראה כי הכיר את שירם מדי טוב, חיים שלום נבהל משודרו לו שבג'ל הוא האויב ששם אותו כפריקט, הוא לא מצליח להבין את מניעו, אבל מחליט לברר זאת, חיים שלום בטוח שיצליח לעלות על העניין ובמאמיקה רב יזיל הרטשטיין מנסה להשתלב במפלגה הדמוקרטית, בתקופה שעל ידי זה יזיל לעורר רעש גדול בעולם, על הפקרת העם היהודי לרמיסה תחת מגפי האויב המצוי שאינם חומל אפילו על מים נער זקן, אך מתברר לו שהוא מדי מבוגר להצטרף, בשל זה הוא מחליט להכניס את בגם פתחי לשורות המפלגה הדמוקרטית, מתוך תקווה שהוא יצליח בתפקיד, ופתלי מתנגד לרעיון בכל תקופה, הוא לא רוצה לפרוש אפילו להגיע אחד מאוהל התורה, אך לא עומד בלחיצת של אביו הוא מקבל מראש ריחוי חרדי בשם ר' מנחם קאון ששלמד אותו את רזי הפוליטיקה, מתגלה שפתלי הוא גאון פוליטי שתופס את רזי הפוליטיקה במרחות האור, ומנדי עורר לו לשיף את הכשרים.

מרגע שראה משה יוסף את האיחופאי שניגש אל אפרים זלמן עצו לבו בקרב, המראה שלו היה מפחיד, הוא נראה שאוב מאיזה עולם אפל, הוא הזכיר לו את ברטנ קורמן שכנו באמשיטוב שהרבה לשונות רעות ריכלו עליו כי הוא איש העולם התחתון וכל עיסוקיו אפלים למדי, גם הגיים באמשיטוב מהרה מלהתקל בו, בעת שעזב את אמשיטוב חש הקלה שנפטרו מהדמות הזו.

אותו איחופאי היה נראה תעתיק מזויק של אותו ברין אולי זה הוא? ה' ירחם אם זה הוא. אך יגוב אפרים זלמן למראה הברטנ המוחז, תהיה לעצמו. אך אפרים זלמן לא איבד את עשתונותיו, הוא ניגש אל האיחופאי בלא כל דתיעה, נראה כי נכנס לעניין ומוקף אחרי האיש עם חוסר הענימות שבדבר.

משיצאו מורד להלך אחריהם הוא השתדל לעבור לצד השני של המודסה כשהוא מוחזק מהם מעשרה מטרים, ההליכה לא הייתה קלה לאדם בגילו, אבל הפרד שמא יאבד אותם וישאיר את אפרים זלמן בלי גב המרץ אותו להחיש את פעמיו, כל הזמן התרחצו מחשבות בקרבן, לאן מוליך אותו "שעמנדיק" (אדם בוי וחלד אישים) את אפרים זלמן שלו, את היקר שבינולי הפקרתי בידי יצור שפול כזה? מוסר כליות תקף אותו, הוא על להיות איתו, מי יודע מהו עולמם לעולל לו אך עשית את הצעד המטורף הזה אפרים זלמן הצדיק שלי במחיצה אותו עם ברין השטונה?

למות הקושי בהליכה מרה להחיש צעדיו כדי שלא לאבד אותם, הייתה זו מטלה קשה ביותר, גם להלך ברוחות וגם לעקוב בהחיות אחרי האיחופאי שהלך ברוחות כעלם צעיר, הלה היה הזיר מדי פעם הסב את פניו אחורנית כדי לבחוק אם אין עוקבים אחרי, משה יוסף השתדל להלך ליד שני אנשים שהיו שם כדי שיראה בצורה טבעית ולא יתעורר חשד כל שהוא עליו.

הוא ראה את אפרים זלמן העגוג מתאמץ ללכת אחרי הברין משהוא מותגנף כילו כדי שלא לאבד את עקבותיו, והברין מדי פעם נחף בו כדי שיתקדם, רחמנות ממש עליו. לפתע ראה אך הברין מעקם את הליכתו ויצא מן העיר ונגס לכל מיני שדות בר, זה התחיל להכניס חשדות בלבו שהברטנ הזה מסוכן מדי עבור אפרים זלמן, אך לאחר מיק חזיק את עצמו הכל לטובה, משמחים שומרים על הצדיק שלי.

הפרד שלו גדל כשראה שלפתע הגיע הלה למחנה הצבאי, הוא נעצר לפני עמדת השמירה ושוחח עם הוקף, עתה איבד את כל מידת הבטחון שלו, כילו אחוז פלצות, לא יתכן שלטאן הוא מוביל את אפרים זלמן, מי יש לו לחפש במקום כזה? אבל כששמעוה נכנסו למקום והחלו להתקדם בתוך המחנה החל להפנים כי חיים שלום נמצא במקום הזה, זעה קרה החלה לנאוף ממנו הוא החל לרעד בכל גופו, מה סאן הוא נמצא?! אך מעשרה התעבה הוא בישראל? או לעינים שכן ראות, חיים שלום האומלל נמצא במחנה צבאי ה' ישמור ויציל?! במקום כזה משוקם נמצא חיים שלום, העילי ב' הידיעה? "אך און וועה איז צו מיר" אבוי לי עד לשם הגיע?!

מבחינתו משול הדבר סאילו מצאו אותו בכנסיה נוצרית רח'ל

האם עד כדי כך ירד חיים שלום שהיה יוכל להיות "עילי חורו"? הרי זו הדרה התחזתונה שניתן רק להגיע אליה, עליו לא ניתן היה להאמין שיעשה את השטות הזאת, הלא הוא טעם מלאו הרופפים את טעם "גן עדן" כאשר עטרי התורה נפתחו לו בצורה מופלאה ביותר, רמת הידיעות שלו הענימה בעל את כל חבריו, במעט לא היה שטח לא היה לו יד ורגל כולל נסתר.

"מה יש לו לחפש בין כל אותם שוטים שלא מבינים כלום, איזו תורה מיוחשת יש לנו, עליהם אין טענות גדולות, כי הם לא טעמו טעם לימוד תורה וקיום מצוה כראוי, הכל אצלם מלומדה, לפיכ הצליחו המדחכים להביא להם תחליפים זולים, אבל חיים שלום...הואג הגדול... מה לו להם?" מלמל משומעת מנרות מעיניו ללא הרף, סאילו בו הביולמו יד מוהדך הישרה.

הדבר היחיד שניראה לרב משה יוסף שזו הייתה התרסה של חיים שלום על כל החסם שקיבל בשנים האחרונות, במשך כמה שנים נתנה לו משפחתו יחס חוזר מאד, בשל זה הסתבך עם הקאנים וכדי להינצל מהם היה צריך לעבור לשכונת "שערי חסד" חרוק ממשפחתו, זה גורם לבחור הכי טוב הרבה עבות נפש, האם לא בגלל עשה זאת, בתור התרסה כלפי כל אלו שהוצגו את צעידו? היו לו תקופות משבר קשות

מספרי חמגיד

מאד, בימים כאלו היה קשה לו לתפקד כמו אדם יציב ושפוי לחלוטין, זו הייתה א"כ התשובה שלו ליחס שלו ושל משפחתו כלפיו, א"כ יש לו די גדלה במצב הזה, האם יש לו פנחה על ק?

הוא לא ניסה לנחם את עצמו שעשה הכל לפי עצת רבו, לא אין זה נכון כמלל! אם היה מתייעץ ברציפות עם המו"צ על כל צעד ושעל, לא הייתה הטעות הזו באה. המו"צ החכם והקדוש היה מתווה לו דרך מיוחדת, אך לנהוג בדרך העדינה בה השמאל צוחה וימין מקורבת, בתקופה המסובכת היה עליו לקבל הנחיות מדויקות, כדי לא להזיק את חיים שלום לגמרי מהמחנה. הוא לא עשה כן, הוא קיבל רק בהתחלה כיוון, אבל אחר כך הותיר את הכל באיור הוא נהג בשבט ואל תעשה אחד גדול ולא ניסה לברר את ההלכה בכל הענין, אין ספק שהוא טעה הרבה טעויות והוא לא יוכל להשליך את הכל על הכתבים הרחובות של המו"צ.

אבל למרות חלקו בעניין, הוא לא אשם לחלוטין בצעד הנורא של חיים שלום, האם צעדו כל כך התבקש? גם בעקבות ההחזקה למה זמן הוא הכל והלך לציונים שמבקשים לעשות את הכל? האם בכך השיג משהו? דומה הדבר ללכת מהפח אל הפת, במקום לינק ממקור מים חיים הקל לחצוב בורות נשברים, דומה הוא לכל החלומים השוטמים שזנחו את המחנה בשל מחשבתם שבמקום אחר ימצאו את עצמם, רק לא במקומם, לבסוף מתגלה ש"יש תהיה קבורתם".

נראה שלאחר זמן התאכזב חיים שלום לגלות שהחליף "עולם עומד" ב"עולם עובד" מי ידע האם זה הביאו לחשוב מחשבות אובדניות, או אולי נספו צרות אחרות שהשתתפו על צוואה, אם כך באמת מוטלת עליו אחריות החיצול.

השאלה שהציקה לו ללא הרף, איך חשב אותו ברנש משונה שארג את כל התוכנית שהוא יצליח להציגו מתוך מחנה צבאי ולהצילו ממצבו הנורע? האם אכן חשב שהוא יבוא ויכנס למחנה בבבד מלכים וישמעו אותו לא לבצע את המחשבה הנוראה שלו, זו הרי שטות גמורה להימשך במקום כזה לאור הרוקרים, איזה קצה חוטי יכל היה להושיט לו? ובכלל מיהו שישחרר אותו מהמקום וישיבו אל בית?

הפחד שלו גבר, כאשר ראה את האיחפאי יוצא בחיפון רב מהמחנה כאלו נשכו נחש, הוא הבחין מחזוק את בנו אפרים זלמן עומד כמו גלגל, נראה בבירור שהוא אבד לחלוטין, מה פשר הדבר הזה, כך משאירים את בנו לבד? לפתע ראה הוא חייל שנימש אל בנו, הוא מדבר איתו משהו ואחר כך הם מתחילים ללכת, הוא ניסה לעקוב אחריהם עד שנעלמו מעיניו, לאן הוביל אותו לא ידע, הוא נותר רק עם פחדיו ומחשבותיו.

מחשבות קשות עברו במוחו שדכאו אותו עד עפר, הוא מעט על הרשעות המזלה של זה שעמד מאחורי התומן, ליצור ביקור במחנה צבאי, בדיק במקום הזה? המקום הלא מתיאם! האם לא יוכל היה לסדר מינה קטנה בתל אביב להיפגש שם? כי שידע לסובב אותו יכל היה לסחוב את חיים שלום לשם, אין ספק שמחזיר באדם חכם וערתומי מאד.

אם על אדם משופשף כמוהו גבר בקלות, הוא הצליח להביאו לתל אביב, עם כל החששות והפחדים, באותה מידה יכל היה להביא את חיים שלום אל מקום מנטחים, הם היו נפגשים ברונע ואפרים זלמן היה יוכל להועיל הרבה, אבל במחנה זה המקום האחרון שניתן לפעול כראוי.

המונות הרעות זועקות עד לשמים, פשוט רצו להראות לחיים שלום שאילו שהעריכו אותו מאד יודעים מה איתו כיום וכל התחמשות שלו עד עתה לא שווה כלום, אין ספק זו רשעות שאין כמותה, רק שלא תצאנה צרות מהממש הזה. אבל אין לבסות על חלב שנישק, וכשיו צריכים לעמוד ולשמור שלא יאונה כל רע לבנו הדין שנבט לבט האריות.

ככל שהיך בעניין, היגע למוסקנה שהייתה כאן מדינתו לחשוב מחשבות מעט וכאן, בנו מובל על ידי כוחות שמימים, הוא לא עשה זאת על דעת עצמו, הוא נכנס לקדש פימיה וקיבל את ברכת רבו, הוא שמע ממנו דברים מפורשים שמורחפת על חיים שלום סכנה נוראה שקשה לעמוד עליה, הוא רמז לו שיתקן שהסכנה היא הרבה יותר גדולה ממה שאותו אלמוני התייער עליה. א"כ צריך ללכת כאן בתמימות ולנסות להציל את חיים שלום בלי לחשוב מה הם המניעים של אותו אלמוני, תהיה ס"ד גדלה והכל יתחבר לסובב.

אבל גם מחשבה זו לא הרגיעה אותו, פחד גדל היה לו על אפרים זלמן שאיש משופשף כמוהו שנבט למחנה צבאי, המקום הכי לא מתיאם לו, יש שם מראות לא טובים לבחור ירא שמים ששומר את עיניו מראות ברע, גם אין וכיצד יפגוש את חיים שלום ומה יהיה עד אז? אך יקבלו שם מסתובבים שם המוני חיילים שרחוקים מאידישקייט מאד, לפתע נבט להם אחד שילבש בצורה מאד חסידית, הם לא רגילים לתמות כן, אך הם יניבו אליו?

האם הוא נבט ברשות? הוא ראה את הקיף עוצר אותם, אבל אחרי שהמלווה דבר איתו מספר מילים הכינסו, האם זה על דעת השלטונות והביקור יעבור בשלום? אם זה ברשות, למה ברד המלווה במהירות כמו נשך נחש, בכלל מה לברנש כזה עם מחנה צבאי, משהו מחזר מרקח כאן ובדיקו בנו נפל לתוך המרומה זו.

מחשבות חרטה ענה נבטו בו על ששאל את אפרים זלמן לבד, הוא מדי צעיר להתעסק עם כאלו דברים נכבדים, היה עליו להיכנס יחד עמו ולא לתת לו לבד להתמודד עם כל כך הרבה קשיים.

הוא לא יכל היה לעמוד במקום אחד זמן רב, מידי פעם עברה מכינת צבאית במקום, עלולים לעצור ולשאול אותו יותר מדי שאלות, הוא עלול להסתבך עם רשעים המבטא את העולל המוסקין, עלול לחפש מקום מסתור אחר, בו ישנה בקרבת מקום שלא יעורר חשדות.

מספרי חמגיד

לא הרחק מהפרס, הייתה מעברה של עולים בו שכן בית נוסת בשם "בית יוסף" ל"עולי מרוקו" שהיה פתוח באותה שעה, הוא שיער לעצמו שאם ישב שם יוכל להסתכל מדי פעם החוצה למסות לבדוק את המצב, הסיסי אולי קלש שיראה את אפרים זלמן ויצא מהמחנה, אבל זו האפשרות היחידה שלו.

הוא נמס לפנים הבית נוסת, הייתה שם הרגשה מאד חמימה, האנשים ישבו על גבי מחצלות וטייחים רכים והקשיבו לחכם ישיש מופלג ביותר [קשה היה לאמרו את מלו אך נראה שעבר את שנת התשעים] שישב בראש, הוא נתן להם שיעור מתוך הספר הקדוש "בן איש חי" של גאון בבל רבי יוסף חיים ז"ל א.

נראה היה שהשומעים מרותקים מאוד, נראה שהוא ידע להגיד שיעור כראוי, כי כל השומעים שלושים במספר היו מוחכים אל מגיד השיעור, פנמים שאלו בעיניו רב והרב השיב עם חיוך מרים על פניו, את השיעור לא הצליח כמעט להבין, החכם דבר איתם בעברית עסיסית בניב מרוקאי, קשה הוא מתלב מדי פעם מילים בלשון הקודש, למרות שלא הבין את רוב השיעור בשל הערבית היטה אהו, מתוך המילים הבודדות צירף דבר לדבר, ממה שקלט הבין שהם לומדים "הלכות שבת".

מחשבה עלתה במוחו, איזו הרגשה זו שנכנסים לשיעור ולא מבינים כמעט דבר, מעולם לא חש כזו תחושה, עד עתה היה בשיעורים אותם הבין לעומק, לראשונה חש את תחושת חוסר האונים שחש מי שבא לשיעור, הוא מקשיב ובקושי מבין.

לאחר השיעור נעמדו הציבור להתפלל ערבית, רב משה יוסף הצטרף איתם למנוח, למרות שהתפללו לפני ששקעה החמה חלזטין, העדיף להצטרף אליהם, עדיפה תפילה בציבור אפילו עוד טרם זמנה מאשר לחפש בשעות הלילה המאוחרות מניין בשטיבלאך.

לאחר התפילה היה שאר האנשים מבית המנסת, הרב נשאר בבית המנסת ללמוד, הוא ראה את רב משה יוסף ובא אלו בחיך רחב לקבל את פניו. רב משה יוסף שימו להזדהות בפניו, כיהי שידע ספר, הם דיברו למעלה מוציג שעה בנושאים שונים, אותו רב נוסח לדעת כי הסודר האירופאי הוא תלמודי חכם מופלג, לרוב הערכתו הותיר בידו מפתח, הוא הראה לו היכן להטמינו לאחר שיצא מבית המנסת, הוא גם השאיר שני בקבוקי לימונדה מתוקה, קצת משקה חורף (מזיאיה) לחמם את הלב והקוריים ועונה ביתית שנאפתה על ידי בתו הצוקנית מרת מסעודה עיזיה (הקיימה בית של אברכים גדולי תורה) והופרשו ממנו תרומות ומעשרות וחלה כדת וכדין, כדי שיהיה לו לסעוד את לבו בזמן שישב בבית המנסת. התאורה הייתה על ידי לוקסים, רב משה יוסף שילם לו עבור לילה שלם כדי שחלילה חס לא ייהנה מבית המנסת בלא לשלם על כך.

הוא התיישב סמוך לחלון שצפה אל החוץ, התאורה החלשה נתנה לו מעט אופק, משיד האחת אוחזת את הגב' הקטנה שהייתה עמו בקביעות וניסה ללמוד את הסוגיא בעיון, אך בלא הצלחה רבה, הראש הפעם לא היה מרוכז כלל, הוא ניסה לצפות מייד רגע אל החוץ שמעבר לבית המנסת, השעות עברו ואין שום את חיים מאפרים זלמן.

דאגה החלה להתענג אל לבו, מה עובר עליו במחנה הצבאי, יותר ויותר נוסח לדעת שהייתה זו טעות נוראה, לחכמים את אפרים זלמן לחוד למקום, היה לו לעמוד במקום ולהסביר לאותו אירופאי שהוא לא הולך לבד בלבו בניו, אין ספק שחלה לא היה מסרב, הוא היה יודע יותר טוב להסתדר אפילו במקום כזה, אבל שאלת את בניו לבד הייתה טעות עצומה, הוא צריך למד, אך יתמודד בזבז אריות זה משהו לבד?

לא מתבלבל אפילו כשהכל מתהפך לו:

בחדר שהיה חצי חשוך ישב בנגי עם עוד שני חיילים, העצבנות ניסרה על פניהם הם כססו וניסו לשיעורם במחנה, סיגיות עושטו קצב מסודר, זמן רב עבר מאז שאפרים זלמן נמצא במחנה ועדיין אין זכר לשמוחה ולששון לו הם מצפים. בנגי חשב לעשות סיבוב קצר כדי לברר האם היה שינוי בתוכנית, או שהכל מפעל כאות אלא שחיים שלום פשוט התאחד לבוא לחדר, אבל יהיו סצנות מעניינות מאד, כל המחנה עוד יודע לו על הבידור שהביא להם אי הלואי, בנגי מוק לתת אפילו צדקה 50 גרושים לקופת הצדקה של בית המנסת "די משה ורבקה" בחדר נרדאו הצלצול העיני.

דפיקות משמעו על הדלת זמני (הזקף שעמד בשער) נכנס לחדר ברוזתה מכוולו קוץ חיון: "בנגי חמוד יש לי בשורה טובה בשבילך, הברזור החסידי שקראו לו אפרים זלמן הצליח לעשות חיל מעל למשוער, הוא סרב את "החב"י שלך לחוץ, ממש לא תנאם לתוכנית המקורית, מה אתה חושב לעשות בהמשך?" הלעג נשמעו בברור, איש לא העג לעשות כן לבנגי, מומי החידי שהעג לעשות כן, בשל הקשר הדוק שהיה בין השניים.

"מה אתה מדבר שטויות, הדבר פשוט לא יתכן, לפי מה שסיידתו לו, הייתי אמור לדעת על היציאה השלול, אם לא ידעתי עד עתה, זה אומר שהוא נמצא סגן עדיין".

"אם תקשיב לי טוב ניתן את השרה ולא תקשה קושיית, אני הרי הזקוף בשער ואני יודע אם יצא או לא יצא ואני זה שאמור לעדכן אותך על היציאה, שלא אם כן אתה אוחד אותך מובהק, אני אומר לך בהן צדקה, לא נתידי לחיים שלום לצאת בלי לברר פרטים, ראיתי את הנבוכד נאץ איתו בידך ברבה, כעשיו אם לשתק שואל אותי מאיפה אני יודע שלא הצלחת בתוכניתו? ובכן. היה לי משקוף שהצמדתי לחדר, כדי שיעברו לי תמונה חיה מהמעשה, אתה אפילו לא חשבת על כזה רעיון, זה היה הרעיון שלי ועל זה לבד אני צריך לקבל חלק מהשלל.

המשקוף ראה אותם לצאת ורץ להודיע לי כדי שאתחנן לעצור בעדם, אך הוא לא הספיק להזהיר אותי עד שמוכנית צבאית הגיעה במיחה לשער, אני ראה לתדהומתי הרב את החבר שלך נמריח את הפרזיט החדוד מהמחנה, עוד לפני שהספקת להתעלל בו כרוקן כפי שרצית.

בהתאם לתוכנית נעמדתי בעמדה סוקף, הייתי אמור לעצור אותו כפי שביקשת, כדי שלא יברח מהמחנה בלי שנסדר אותו כרוקן, אבל כל זה דובר אם היה מנסה לצאת בכוחות עצמו, אבל לא יכולתי לעצור אותו משהוא בא מלווה בקצין שמוציא לי את תעודת החוץ שלו, אתה מבין שלמעט מקצין חשוב כמורה מלצאת היה עלול לעלות לי במיפה קשה מאל"מ מ הקפון, אז והכרחית להציא אותם".

מספרי חמגיד

"הצלחת לכל הפחות לעמוד על הבעות הפנים של הנבל, האם הוא נראה מוטור או שמו?" שאל בנגי בסקרנות מהולה בפחד.

"נראה היה חשוך מאוד, בדיוק הפנס היחיד שולתה בעמדות השמירה כבר, לא הצלחתי לראות את פניו בבירור באור הלבנה כדי להסיק מהרבעות פניו, אבל אתה יודע שיש לי אבחנות מעולות, אני מניח בסביבות של 80 אחוז שהביקור הפך אותו כלל, הוא לא אותו אדם שאתה מכיר, שחצן ובוטח בעצמו, השיחה כנראה עשתה אצלו משהו, יש לי הרגשה שהם די הסתדרו, לא הייתה אופרית מתח שם, והיא שלא היה בטראומה קשה כפי שחשבת שיהיה, אני מניח שהביקור הועיל לי יותר מאשהיך."

"אתה בטוח במה שאמרת כרגע? הרי היה חשוך מאוד, איך הצלחת לתת כו אבחנה, נראה לי שאתה נסחף בדברך?" גירד בנגי את פרוחו ברוב מבוכה.

"המסקנות שלי בנויות על ניתוח המצב, עצם זה שהוא יצא ביחד עם החסיד שישב לידו כחבר ותיק, הראה שאין שום מעט והתחשבת בנייהם? ענה מומי בשמחה.

"זה לא מספק אותי, אני רוצה מידע יותר רציני" החזיר בנגי די ענום.

"ובכן נראה לי שהיום אתה לא בכשר, אתה חושב שעשיתי עובדך חצי עבודה? אז אתה לא מכיר את מומי, כפי שסיפרתי לך מקודם הגמדותי שמיקף שיציג לנת החדר, לקחת את החבר שלי מיקף עזרה שהוא בחור סהלה ומבין עניין, הוא יודע לנתח הבעות פנים יותר טוב ממני, הוא ניצב במקום שעשיתי שם חרדי הצצה מתחילת הביקור של אותו חסיד, הוא צפה והקטיב לנאמר, לצערי לא הבין את הנאמר, אתה מבין שהשיחה התנהלה על טהרת האידיש.

מיקף הוא ספרדי ולא שולט בשפה זו, אבל אחרי שיצאו היע מיקף וסיפר לי שהיו התחבוקיות ובכיות נרגשות, החסיד אלף יש לו כושר מאני, הוא כישף את חיים שלום כללי, היו בכיות חזקות, אבל לא מהכיוון של החסיד שנשבר מהמפגש עם חברו החילוני, אלא חזוקא "דברך" הרגשן הוא זה שבכה מאוד, תבל שלא הייתה לו מצלמה להוריד כמה תמונות מביכות, קצין חשוב בצבא מתייפח כמו ילחנת שהוריה נטשו אותה, המסקנה שלנו הייתה שאותו בחור הצליח לפצח את האנז הקשה, השיחה הייתה חביבה למדי ולא טעונה."

"אני לא מבין, למה לקחת את מיקף עזרה שלא מבין דבר, אפשר לסמוך רק על מראית בלי להבין דבר?!! זה ממש טעות! איך עשית לי עבודה נרעה כזו? רחמ בנגי מזעם.

"את מי רצית שאקח במקומו? את מיכ גוסס הצאלמער המצחיק שיודע אידיש רחטה לא ניתן להשיג, לידעתך הוא נעצר אתמול במחבוש בשל ניסיון עריקה מהבצא" השיב מומי שמוח לאחד.

"שכחת את נתי כהן מ'שערי חסד'? הוא גם כן מדבר אידיש מצוינת, יכולת לקחת אותך, הא היה בא לנו לעזר."

"מי אמר לך שלא דברתי עם נתי ועם אלעזר שלוסברג שני חוברי האידיש שבמוחנה? אבל שניהם לא היו נלהבים לעמוד ולהציץ, הם חשובי שאני חומד לצון ולא הסכימו בשום פנים ואופן לעמוד סטמבלים ולהציץ. מי שהיה מוכן לעשות את העבודה בלי טענות היה מיקף שהוא כמו אצל תאום שלי, שוכנתי על כך שהוא מבין עניין וידע לנתח את ההבעות, זה מה שיכולתי לעשות ואל תבא אלי בטענות, כך החל אתה לא משלם לי כמו לחברים האחרים שלך" סגר מיקף את חשבון

נראה שדברי הדיקף הציקו לבנגי מאוד, הכל מתהפך לו ברעג האחרון, הוא הפך עולמות כדי להביא לי'פמשה טעונה מאוד" שתביא לתוצאות מעולות, עתה התברר שהעסק כשל מהותהחלה, הוא לא רצה בכלל את אפרים זלמן השוטה שאין לו הרבה שכל בקודקודו, את המכתב דאג להצפין חזקא למיסו של רב משה יוסף, הוא ידע לנסח מכתב שיעורר לחצים אנטישים ויקרע את הלב היהודי, הוא היה משוכנע במאות האחרים שרוב משה יוסף יבלע את הפיתוח ויבא אל המפגש.

הוא הכיר את מערכת היחסים המורכבת בין החותן לחתן לשעבר, הוא היה בטוח שרוב משה יוסף יקרע קריעה על תלמידו לשעבר שודלל יד ממוזק הישרה, כפי שהכיר אותו בעבר הלא רחוק, רב משה יוסף הוא צדיק וקצאי גדול, הוא חסיד "תולדות אהרן" בלב ונפש והאווירה שם היא קטאית מאוד, אין ספק שיעקב זקנות חמס שיהפכו את כל המחנה, תהיה געראצקע (מהומה) מתוקה, הביזיון יהיה עד השמים, סוכנו של חיים שלום שהחל לחדך וישפיל עד עפר, תהייה לה השלמת רבות, הנקמה שלו בו תהיה כהונג, יש לו אותו חשבון ארוך, הוא יפרע בו כהונג.

הרווח השני לאחר מות: הכאב שיערם לאפרים זלמן מהדיעה שתועי אלו יהיה עצום, הוא ידע היטב עד כמה שיהם קשורים זה לזה, הם לא סתם חברים, המערכת שלהם מורכבת מאוד, עד לרגע ההוא ארוז מניסו לשעבר עולמות, עמשי ויתברר לו כי האנן שלו היה מוכן בשביל חופן כבוד לנטוש את הכל.

אבל עתה העסק השתבש לו, הוא לא חלם שאפרים זלמן יהיה השליט, אין לו את השכל של אבא שלו וגם הוא אוהב מאוד אותו, כך שאי אפשר לבנות עליו הרבה, מי יודע מה תהיה עמשי התוצאה של הפמשה, איך זה ישיפע על עתידו של חיים שלום?

אבל בנגי נוצר מחומר קשוח מאוד, יש לו מוח קודח שעובד במהירות האור, תמיד כשמתקלקלת תוכנית אחת הוא מחשב את צעדיו וטווח תוכנית נוספת.

{ אז נדברו }

רשימת בא תשפ"א | גיליון מספר 498 | סדרה: "בית ד"ת"

הצטרפות לרשימת

החפצה במייל,

להערות והארות:

ab8447168@gmail.com

m

לשיתוף מידע ומוצאות

חילופי:

בבני:

חשבון 705284

בנק סאני

סניף 187

באשראי:

"מדינת פלסט"

"חילופי"

במלמון:

(מספר מסומן)

0799-654321

תודה מראש!!!

99

זכרונות מהשלב של פעם לשלב שעוד לא הגיע

השבוע צעדתי לי כרוח בשעות הבוקר. וראיתי ילדים מסתובבים ברוחב כמו בחופש. כן. כמיטב הגנר. ובמקביל!!! הפעם גם היה מאוד קר. ואז!!! לפתע היסטוריה הזו הזכירה לי משהו ישן. השילוב המנצח הזה. קור מצד אחד והילדים ברוחב מאידך. השילוב הזה הזכיר לי משהו ישן שמסתמא כמעט אף אחד כבר לא זוכר. נזכרתי בימים של השלב. לא של אשתדק אלא אשטא אשטא אשתדק. **גו. גו. מה נזכרתי?** נזכרתי שאז אז. כבר ארבעה ימים לפני השלב. כבר כולם דיברו חצי בלחץ חצי בהתרגשות שהולכת להיות עוד מעט סערה. ג. ואז מה יקרה? אל תשאל!!! יתכן שלא יתקיימו לימודים. ואולי גם לא תהיה החבורה. אנשים נכנסו ללחץ אסומי וקטן להם וחלב לשבועיים. ועבר יום ומפלס המתח גבר. כולם צמודים לעדכונים. מה הולך להיות? החשוב מה שזה. עיר שלמה לא יודעת האם מחר הולך להיות לימודים או לא. **ואז רבותינו בעת לחימאד למסאווה** בשעות הערב התחיל לרדת שלג. ואתה יודע מה קרה? **לאו חינו לימודים** כן כן. מה שאתה שומע. הכל היה מגורר? יום שלם הילדים היו בבית עם ההורים. ואם חשבת שזה נגמר בזה. אז למחרת היו עוד יום שכולם נשארו בבית. אתה יודע מה שזה להישאר יום שלם עם הילדים בבית. ועוד באמצע הלימודים. ובסוף לא תאמין. גם ביום השלישי שוב לא היו לימודים. היו כמה משפחות שהיה להם קצת נזקים וזה אפילו קיבל עם. קראו לה "זקים השלישי" ועשו מזה אלבומים וסיפורים. וכמוכן בשלב מסוים התחילו לדבר על הכסילים על המחדלים. איך לא. איך יכול להיות שבמדינה מפותחת א"א להחזיר את התנועה ואת התעסוקה במשך שלושה ימים. עד כאן מעשה שהיה. היה.

וכעת. בשניות אלו אנחנו ססים במגירת הזמן ושוב נוחתים אלינו. אנחנו. אלה מה היום כולנו חיים. חורף קרונה תשפ"א. וכעת בא נסה לרגע לעשות השוואה בין הדומה של השלב שלפני כמה שנים. להשוות את זה ולשכח מהפעם קודם עלינו בשל האחרונה.

אה. צחוק ילדים!!! צחוק ילדים!!! הילדים שלנו כיום התרגלו להישאר בבית שבועות שלימים. הילדים שלנו התרגלו לקבל הרפתקה שמשתנת מרגע לרגע. גם אחרי שהם הפתעו לשמוע שיש מחר לימודים. אחרי שעתיים אף אחד לא דופק להתעבך שבסוף לא. אף אחד כבר לא בההלם איך יכול להיות כזה חוסר תיאום ושתיים עמדות. אז כשאמרו שהולך לרדת יומיים שלג הרי אנשים מילאו מקררים לשבועיים. ואילו עכשיו אומרים שיהיה סגר שלוש שבועות ואף אחד לא נכנס לפאניקה. **גו. מה ראינו מכל זה?** דבר ראשון ראינו כאן באופן מוחשי את המשפטים שכולנו אומרים מידי ערב בחפזת ערבית: **לשך בנינו מעריב ערבים...** מהממה פותח ערבים, **וכמממה ממה ערבים, וממלה את המניס!** שמת לב מה אנחנו אומרים בברכה הזו כשפה מודרנית??? אזוגי:

אל תחיה משמע משום דבריו קח בחשבון כל אופציה. דע לך שכרף עין הקב"ה פתאום **משנה עתים ומחליף את המניס**. ואתה פתאום מוצא את עצמך ללא הדעה מוקדמת כמושגים שלא הכרת ובסדר גדול שלא חלמת. זה מה שכתוב בברכה הזו. אבל אגב שים לב. דווקא בברכה הזו לא מדברים על **מרוח** אלא ההיפך. בחכמה **פתח** שערים!!! אדרבה ואדרבה. אם אתה רואה באיזה מהירות הקב"ה מעריב ערבים **ומצו** שערים. אז דע לך שבאותה מהירות ועוד יותר ממנה. אור חדש על ציון תאיר. בחכמה **פתח** שערים!!! אל תהיה מופתע אם פתאום ביום בהיר יפתחו שערים ויקרה משהו גדול גדול שלא חלמת שיקרה אי פעם הקב"ה יעמיד אותנו בקרן האור באופן בלתי צפוי לחלוטין. עכשיו בינינו בינינו. כגון שברגע שאמרת לי: שך יעשה משהו **לא צפוי**. כששמעת את המילים לא צפוי. מיד גלגלי המוח שלך נכנסו לפעולה והתחלת לחשוב מה כבר יכול להיות? איזה דבר לא צפוי אהיה כבר יכול לעשות פתאום? **אל דח שאלתו** אל תעזרו לרביע' למצא רעיונות. הרי על כבודי 99 לא חלמת. גם כשקיימתי לימודים לפני שנה איזה המפתחות בלתי צפויה. על זה אל לחלמתי!!! (חייק עשיתי אז הארציים של הרגע נעשו לזמן ימינו כי בני' עכשיו נהנו יותר. לפחות בחיי בדיחה. בחמישה אחר כבר התחלתי לחשוב מה קצת בריצות. אבל כעת בשבוע זה לפני שנה. אז היה הרגע שלפנינו האם חלמת איזה שנה "מעניינת" תהיה לנו? אל חלמתי!!! אז כבר ראית שבארץ עולם "יודע" להפתיע אותנו. אז--) בא ניתן לו יתברך!!! בא נאמין לו שהוא יכול להפתיע אותנו ולאו דווקא **בסתר**. אלה מילים טובות ובחכמה **פתח** שערים ומשנה עתים ומחליף את ההיגיון. ואני ואתה כבר לא נהיה פראיירים. אתה מכיר את האנשים האלו שעצמו מראש את הקורונה. אז אני ואתה למדים כעת לפנות מראש--

יהודים יהודים. שמעו שמעו. יתן ה' ועוד מעט משהו גדול גדול יקרה בעולם. פתאום ה' יפתח את השמים וישמע קול מבשר מבשר ואומר. קול משמיים יעלו לרץ ציון כי חלה גם ילדה ציון מבשר ואומר. קול נכלל באר עולם בת קול ישמע בעולם. ואל נהידי שלא צפנו מראש!!! צפינו קיינו!!! זה ה' קיינו לו נגילה ונשמחה בישועתו. לו נשחשו!!! אנחנו נמצאים בשנה הששית. בששית קולות!!! הקולות האלו הם קולות מנימים. קולות של אמונה ותקווה. שלא יתן לעולם ה' וחסדי ה' כי לא תמוני כי לא כלו רחמי. ואם בחכמה סוגר שערים ותבונה משתק עולם. מבינו של המופתעות ולנו לא נותר אלא לעשות את התרגיל של מידה טובה מרובה ולהבין שבאותה מידה ה' יכול בחכמה לפתוח שערים ובכרף עין לחלף את המניס לטובה.

66

מענין לענין באותו ענין. במסדר 2 בגיליון זה.

אתרונ מחדר או שמיטה מחדרת?

כן... ט"ו בשבט השנה הוא לא רק ראש השנה לילי... אלא הוא בעיקר תאריך שמזכיר לנו להתחיל לחגוג את המנונים לקראת השנה השביעית שקרובה ובאה... כן... האתרונ עשילי אנתו מתפללים בט"ו בשבט הנה... סחורי התרונגים יקפידו לקטוף את האתרונ הזה עוד לפני ראש השנה... כי אם הם ימתנו לאחר י"ה יש שיטות שבשנתן... אולנין בתר לקיטת... ואז האתרונ שעשילי אנתו מתפללים כבר היה אתרונ של שמיטה על כל הלכותיה... אז אם מתפללים כבר על האתרונ של שנה זו... זה אומר שקרבה שנת השבע שנת השמיטה!?"

ולמה כ"כ חשוב לדבר על זה כבר עכשיו?? מה... הבהללות? יש לנו עוד הרבה זמן עד שנת השמיטה?? בנות'ש עוד ירדו הרבה שמיטות ויזרמו עוד הרבה מיס בירדן עד שנת השמיטה... אז מה עכשיו???

התשובה היא מיניה וביה: יש גם עוד הרבה זמן עד תג הסוכות... אז למה אתה כבר בט"ו בשבט מתפלל על אתרונ טוב?? מה הבהליות??

התשובה היא: נכון!! בשביל להשיג איזה אתרונ מינימלי כשנר לברכה... בשביל זה יש לנו עוד יותר מחצי שנה עד סוכות... אבל אם רוצים להשיג אתרונ מהרוד? אתרונ שבו זה כל אנתונות כזה אתרונ צריך הכנה כבר ט"ו בשבט... אז זהו!! שבדיק על אנתו משקל נא!!

בשביל לשדוד את שנת השמיטה... בשביל זה דיה לצרה" שבעתה... תדבר איתי עוד שמונה חודשים... תן לי להינת מהשקט שלמי הסערה... זה צרת גישה של "לשדוד" את היהדות... לשדוד" את שנת השמיטה... אבל אנתו לא מחפשים לשדוד את היהדות... אנתו לא מחפשים לשדוד את האתרונ... אנתו רוצים להרדו!! אנתו משתוקקים ל"זה קלי ואנוהו..."

זה מה שחשוב זה התחיל... כבר עכשיו צריך להתחיל לחגוג את המנונים לקראת שנת השמיטה... שלא יקרה לנו מה שקרה לנו בשנת השמיטה הקודמת שלפניה... אתה זוכר מה שקרה לנו בשמיטה הקודמת? אתה לא זוכר?? אתה זוכר!! בצה שאתה זוכר... רצה שאני אוכר לך?? תני לי: תסתחילים לדבר איתך על שנת שמיטה מה זה מצבר לך?? בינינו... תני את האמת... זה... זה מצבר לך פחים סטריחים... חוקן... אני מונבל... החיים נהיים יותר סטובנים... אני לא יכול לקנות ירקות איפה שאני רוצה וגם המחיר יותר יקר... ו... אז מה אתה אומר שאתה לא זוכר?? אתה זוכר עוד איתך... ששנת השמיטה זה משהו מעצבן!!

גרע ותארונ?? אתרונ זה גם משהו מעצבן?? לא!! אתה יודע למה לא?? כי באחרונ השקענו נוסה... השקענו יופי... השקענו הד... זה א-ל ואנוהו לך... לכן האתרונ השאר לנו טעם טוב בלב... ואילו השבענו לשבת הארץ לא

טרוננו להכניס בה נוסה ויפוי ואהבה... מה הפלא ששבת הארץ השאירה אדמה חרוכה... מה הפלא שבסוף שנת השמיטה אנתו מרגישים ברוך שפטורני... (למנון סטריס אי אפשר למכר לשנת בן אתרונ שמיטה... סטריס שמיטה זה לא מבטן עוד פמט... זה נכון! אבל עדין... אם היית משתוקקים בזה אתה נוסת על היה נראה אתרונ... ובמקום אחר...)

אם חודש שעבר היה החודש של שבט דן אז החודש הזה הוא חודש של שבט אשר!! ואחד התפקידים של שבט אשר זה **"חנן יתן מעדני סל"** מה כירוש "חנן יתן מעדני סל"?? אז תרשה לי לפתוח נושא ש... שהוא קצת תחום סטרי... סליחה... זה לא תחום סטרי... אלא ככה זה יצא... שחליטים פחות בקטע הזה... בתחום הריהוט יהודי יש מושג שנקרא "מלכות"!! אוה... איזה סלון מלכות... איזה וטרינה מלכות... איזה שולחן שבת מלכות... ארץ לי המון זמן להבין מה זה המלכות הזה?? מי מה בלויים חמקן? אז בתחלה חשבתי ששאלתי זה כשטור... באמת מלשן מלך!!

כלומר: למי יש סלון מלכות? למי שחלם לילה אחד שהוא מלך... ויפץ ששנתו והנה הוא מלך... ומלך הרי צריך אדון... קיד המון ה"מלך" שלנו רהיטים מלכותיים... והנה עוד הוא יושב על כסא ה"מלכות" ומרגיש מהרוד כמו ילד שמתחשב למלך אחשוורוש ויש לו סלון מלכות... ככה תמיד הבנתו ובמנון מאוד זלזלתי ובחתי למושג חרדתי הזה שנקרא "מלכות" זה היה נשמע לי משהו טיפני ואולי אפילו מן אנוהו ילדותית...

ארץ לי זמן עד שהבנתי שלא!! "מלכות" זה לא מלך!! מלכות הכוונה לויפי מושלם שאפשר להופיע ולהגיש אותו **"למלך"**.

זה הפסג בכפוס: "מאשר שמינה לחמו **חנן יתן מעדני סל**"... אלא מאי? **חנן יתן מעדני סל**... החסומות... מיל מלך... צריך להופיע במיטב המלכות... כשמינישים מלך... למה... הרואי להגיש סמל הכי משובח והכי בטעים... **מעדני סל** זה הכוונה "מלכות"... **חנן התפקיד של שבט אשר**!!

שבט אשר מופקד על הוהפניה החיצונית... כידוע שבט אשר התבלט ביפוי חיצוני... היה לו טעם טוב וגם ביפוי וגם באוכל... הפיטו "להנעין עתונגטם ברבורים ושילו דרגים" זה פיטו ששייך לשבט אשר...

ושבו: אם שבט אשר היה יושב במסעדת ברבורים וכל היום שיש באוכל... זה לא היה שבט אשר... זה היה בסה"כ מרנסוטר פריסטוריס שיושבים חוללים במסעדה... **זה זהו שלחן**... אבל שבט אשר זה לא מניע ממוקם על חסומות אלא ממוקם של **חנן יתן מעדני סל**...

שבט אשר הוא קטן של שבטים... הוא מניע אחרי שעבדת את ה"בר עומדת על שבתונתה... וכעת שבט איך מניע אחרי הכל ואמר: רגני... שבורה תחנתנה... ביסומם סחורי של עבדת ה'... מה? רוצה? זה רוצה למשו אתונ? ה' רוצה לראות אתונ!! אז קדימה...

צריך שזה יראה טוב!! צריך שזה יהיה בטעם... שיהיה לה צורה... להתלבש יפה... להכין אוכל טוב...

מה הפסג בחנן מה פשר התפקיד הזה - למע מעדני סל?

אז במקום להתחיל להתפלף ולהסביר כל מיני הסברים... אני אתן לך דוגמא קולטת... יש ולענין: הרי שבת קודש מתחלקת לשני חלקים: החלק הראשון והעיקרי זה האיסורי מלאכות!! המהות של השבת זה השביתה!! (זה גמ"ס לחסות... מי שלא יודע להר"ס מלאכה אחת שחיסרה בשבת זה נקרא שואה כל עוד את מציאת השבת ומוסיף אף לו ידעית שבת הוא סבור מחמתן) זה השבת מלכותית!! **עוד חלק**... מה שנקרא כבוד שבת... עונג שבת... שולחן שבת... נרות שבת... בדי שבת... ימיוות שבת... קבלת שבת... צורה של שבת... כל הדברים האלה זה כבר החלק השני של שבת... זה רק מדברי סופרים... זה לא מדאורייתא...

מציאות תאר לעצמך שיהיה לנו רק את החלק הראשון של שבת בלי החלק השני... אז היה עונג שבת ולא היה שבת... כלום!! רק ל"ט מלאכות... תאר לעצמך שבת היית שויבים שולחן שבת ולא היו פורשים מפה לבנה... זה היו אוכל מיוחד לכוון אחד לבנישם בבדי שבת ולא היה שיששם דבר מיוחד בשבת... זה היה כמו יום חול רגיל... רק מה?? יום שאסור בל"ט מלאכות ומוקצה, וכר... תנסה לזמין איתך זה היה נראה??

זה מה שחשוב ללחלובנין!! החשיבה באב השבועי!!... היום השואי ביותר בשבוע!! בסח"ל לתנועה הרביש של יום השבת של אתר הסביבות המדוקות להיות היום השואי ביותר בשבוע... תחשוב: הההכלל אסור... אתה רוצה אור?? אסור להבעיר!! אתה רוצה לשמות ת? חס?? אסור!! אתה רוצה לטונור?? אסור... בקיצור: מבילה אתת קוראים לה **טעור**... אבל לא לג שליש... אלא לג שבועי... פעם שבוע יש לך סגרת!! אבל הדוק... אוהו... ממונה... לא רק הדוק אלא אודוק...

מישהו מצינוה אוהב סגר?? אף אחד!! אף אחד לא אוהב סגר!!

למה אנתו לא אוהבים סגר?? כי למח... תביא סיבה אחת למה כן...

בקיצור: תסכים איתי שיש ליום השבת את כל הסיבות שבעולם להיות היום השואי ביותר בעולם... **חללית**... **חללית**... משהו משהו זה שאתה כולנו אוהבים את השבת... תשאל את מי שאתה רוצה... לא צריך להגיע לעובד ה' מרומם שהשבת אצלו זה נעים העימות והשבועי עונג החרות... לא! עוזבו... רגע לפני זה... כל ילד... כל בחור... בכל שבת גיל... ובכל רמה... בגנגדול עם ישראל אנתו אוהבים את השבת!

אין אף קרת חס חתני... אף עם ישראל העליח לקחת סגר שבועי ולהאביח אותו כי?? **זה חללית**

טוב לחסות בה'

720

שומר הפתח

בא התשפ"א

שעון חורף

הדלקת נרות: 16:46

יצאת השבת: 17:38

דביית תם: 18:11

ע"פ אפיק תל אביב
י' בסבב תשפ"א

לפנינו, פירוש

המבולחן מ"א נוסח
ועשרה אורח, משה
ואורח אורח, א"ה
תור בת מנהל, לאורח.
תורח תה בת המה
וב"ב, מניה בת
ששנה וב"ב, אורחית
סירה בת מניה וב"ב,
רחל ובעלה וב"ב,
תאריהם, אמה בת
טול, משה שמואל בן
לדוד, ירוח שמואל בן
ששנה, חן בת לדוד
רמק וב"ב, אביהל בת
אריה.

ענ"ב: שולית בת
אריה, יפנה בת טול,
הדר בת מנהל.

לעולמינו, שמואל, הרב

עובדיה יוסף בן
גורליה, הרב שמואל
בן מרתיה, מ"ס צדוק
בן מור וירוש בת גלית,
יחזקאל בן גורליה,
גבריאל בן מרתיה,
שלום בן מנחם
שגוריה, יוסף בן
ג'י'ה, סירה בת מניה,
אורבה בת שבת, יפה
בת ויקטוריה, שרון
סירוק משה מנחם בת
לאת, יהודה בן יוסף
גורליה משה, יצחק
לוא בן מנחם, משה
בן מרתיה, משה בן
יוסף בעצמ, שלום בן
אריהם, מרים בת
אמר.

העלון

מוקדש לע"ג
ר' אליעזר בן
אסתר.

ולאיש היקר

משה חרזי

בן רותי רוזי

המפיץ

האהוב

ת.נ.צ.ב.ה.

הקב"ה חפץ להביא את המכה העשירית והאחרונה על מצרים - מכת בכורות, ועל כן הוא מבקש מעם ישראל: 'ועָבַר ה' לנגַף את-מצרים וְרָאָה אֶת הָדָם עַל הַמַּשְׁקֹף, וְעָל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וַפְסָח ה' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחָת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנַגֵּף' - כאשר יראה המשחית את הדם על המזוזה, הוא לא יתקרב אל הבית, כמה גדולה וחשובה המזוזה המעידה על ביתו של ישראל, כי ה' הוא השומר ומגנהו.

הגאון רבי משה מרדכי שולוינגר זצ"ל, תיאר פעם באחד משיעוריו כיצד רבו הגדול, מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, הרגיש במזוזה כדבר גדול וחשוב עד למאד. בכל פעם שהיה יוצא רבי יחזקאל מביתו, היה מעמיד בתרגשות רבה את אצבעות ידו אל המזוזה ומכוון בכונתה, ואומר: 'דבוננו של עולם! אני יוצא כעת מביתו בריא ושלם, מבקש אני מלפניך בתחינה שאוכה לחור לכאן בריא ושלם'.

הרושם שהשפיע הדבר על הרואים היה עצום ונשגב. שגורים היו על לשונו של רבי יחזקאל דברי הרמב"ם הגדולים (חולת מות, ג' ע"ב) 'חייב אדם להזהר במזוזה מפני שהיא חובת שכל תמיד, וכל זמן שהיבט ויצא יפגע ביוצרו השם - שכן כל הקב"ה, ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושגינותו בהבלי הזמן, וידע שאין דבר עומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידועת צור עולמים, ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי משירים'.

בכל פעם היה רבי יחזקאל משגן את דברי הרמב"ם הללו בבכי נרגש, כשלאחריו תרגם את הדברים במילים שלו: 'אתם שומעים! אדם עובר בפתחי ביתו עשרות פעמים ביום, בכל פעם שנכנס ויוצא את המזוזה הוא מוכרח להיזכר שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידועת צור העולם. כמה התעוררות יש בוזה. כמה זה מחייב אותנו לחיות את הרבוננו של עולם'.

דבר נפלא שמעתי מהגאון רבי אריה הכהן פרדמן שליט"א: 'לעת זקנותו של הגאון הצדיק רבי לייב חסמן זצ"ל, משיגה ישיבת חברון, לוח אותו פעם רבי יצחק בדרכו מביתו לכוון הישיבה. לפתע, באמצע הדרך נעצר רבי לייב ואמר: 'איוו שכחתי דבר מה... סב על עקבותי, והחל לשוב לכוון הבית. בתחילה, נסה רבי יצחק להניא אותו מכונותו ואמר לו: 'רבי! אנא אל תסרח. אם הרב שכח דבר מה, אני יכול לחזור ולהביאו עבורך'. רבי לייב הדה לו על עזרתו, אך הוא סירב ואמר: 'אני מוכרח ללכת בעצמי, כי יש לי מצוה שצריך אני לעשותה דוקא בגופי, ולא על ידי שליחי'.

רבי יצחק היה סקרן לדעת איוו מצוה שכח רבו לקיים, שבגינה טרח לשוב לביתו לא צעיר, ופסע מאחוריו בעדינות.

רבי לייב הגיע לביתו, נעמד מול המזוזה, מתבונן בה דקה מועטת, 'התכוון בעיניו' - כלשון הרמב"ם, וחשב על גדולת ה' והנהגתו בעולם, ושם שוב את צעדיו לכוון הישיבה... הטור ד"ח (סוף סנהדרין) כתב: 'וגדולה מוז שהבית נשמר על ידה כמו שדרשו בפסוק ה': שומרך, מלך בשר ודם מבפנים ועבדיו שומרים אותו מבחוץ ואתם ישנים על מיטתכם והקב"ה שומר אתכם מבחוץ'. כל אחד מאיתנו עובר ליד מזוזת ביתו עשרות פעמים ביום, האם מבינים אנו את משמעות המזוזה ומכוונים בכונתה לייחד את ה' השומר ומשיג עלינו כבודו גמור ומחולל'.

חזרה אל ה'."

על כך, היה רבי חיים נוהג תמיד לומר: "אנשים נופלים בחטאים, אך הם צריכים לדעת כי אחרי החטא שנעשה אין הרבה מה לעשות בכך, אלא יש לדעת כי ה' יתברך שברא את האפשרות לחטוא, מצפה וממתין לעלייתו של האדם ולחזרתו בתשובה. זה רצון ה' ואין להיבהל מהחטאים שהאדם עשה. כי לעיתים רואה היצר הרע כי האדם התקדש והתרום ע"י מצוה מסוימת, ע"י מקווה וכדומה, ולכן הוא נתן לו קשיים גדולים ומנסה להפילו, אך עיקר העבודה של האדם בעת ההיא לשמור על ההתרוםמות הזו ולהישאר בקדושה. אך מי שנפל, לא להיבהל, אלא עליו למצוא הדרכים לעלות בחזרה לקדושה."

בימים גדולים אלו יש לעשות ולו צעד קטן של השתדלות לחטוף ולהתקדש בהראת ימי השבועיים, וכדברי רבנו 'חובת הלבבות' (חשבון הנפש פ"ה): "ואל תמטע בעיניך שום טובה שתעשנה לשמו אפילו במילה או בראיה (אחת), כי המטע מנכך - רב אצלו."

וכבר רמזו זאת בדברי ה' למשה שייקח את הנחש שנוצר מהמטה ויאחו בנובו ומיד שעשה זאת משה רבנו ואחו בנובו - חזר להיות מטה כבראשונה. בכך רצה הקב"ה ללמדנו כי אפילו מי שהרחיק לכת עד שנהפך להיות כנחש, המורה על תוקף הטמאה כנחש הקדמוני. אם יתחוק לאחוז בינוב - יתחוק במשוה קטן לכבוד ה', סופו שישוּב להיות 'מטח האלוקים'. זו העת וזה הזמן להתעורר לה' בתשובה ואף בחיזוק הכי קטן בתורה, בתפילה ובקדושה, וכדברי הרבי מקאברין ז"ע שאמר על נוסח התפילה בברכת מגן אבות: 'קונה הכל' - שהקב"ה 'קונה' את דבר קטן וכל תנועה קלה שיהודי עושה לכבודו ית' ומשפיע עליו אור גדול בזכות כך.

עבר, כיצד אוכל ללחוץ את ידיך? רבי חיים, החלבן הקדוש שמר בכל ימות השנה על קדושתו, אלא שבמים אלו, כותב הז'פני שאולי לרבי אבא שאול חדאד זצ"ל, "התשובה בהם גדולה וקרה מאוד, וימצא השב עוז כנגדו שמסייעים אותו מן השמים."

מספרים, כי לפני כמה שנים, כאשר פקדו את מדינת ישראל שיטפנות קשים, בתים רבים נהרסו והתושבים נאלצו לעזוב את הבתים וללון בבתי מלון בסכסוד המדינה. אחד התושבים שנהרס ביתו ושהה בבית מלון, ניגש אל מעוטו של החלבן הקדוש

והתחנן שיעתיר עליו לרחמים בכדי שייפסקו מעליו הצרות הרבות הפוקדות אותו ואת ביתו באותה תקופה, מלבד השיטפון שהרס את ביתו. רבי חיים הקדוש הביט בו בזעם ונערך בו: "איני מבין אותך, הינך בעל חזות חרדית היודע שיש דין ויש דיין, אם כן מדוע במלון שאתה נמצא בו כעת בסכסוד המדינה הינך מביט מחלון חדרך לדברים לא ענויים ולמסכי טלויזיה המראים שמרים שהם נגד גדרי הקדושה? מה עם שמירת העיניים שלך?". היהודי נדהם כולו, מהיכן יודע עבר את מעשיו ומחשבות ליבו במלון, והרב המשיך ואמר: "דע לך, שאם תקפיד על שמירת עיניך - זו הדרך להביא לאדם ישועות לכל בעיותיו בחיים. כל הסכל שאתה מספר עליו, יכול להיעלם אם תקפיד על שמירת קדושת עיניך". לכן, בימים אלו, גם אם עבר האדם מה שעבר, יתגבר כארי להתחזק ולשוב

עברנו מחצית מהימים הקדושים והמאירים - ימי השבועיים הנמצאים בעיצומם של ימי החורף. "ימים אלו", כותב הרב הצדיק בנינו שמאלי שליט"א, "ניתנו לעם ישראל מיד הבורא ברוב חסדו לקבל תשובתו ולמקד העונות. ואין לך תיקון גדול מלתקן את יסוד האדם אשר עליו עומד כל תשובת האדם וקדושתו."

אלו ימים כה מרוממים שכתב עליהם האדמו"ר מ'תולדות אהרן': "ימי השבועיים הינם כעשרת ימי תשובה, והוא זמן שמקבל הש"ת התפילה בבחינת כמו עשרת ימי תשובה, והנה כלל ענין שבועיים הוא לתקן את המידות."

מספר ר' נתמן, שמטו של החלבן הקדוש - רבי חיים הכהן זצ"ל: "רבי חיים חי בנינו עד לפני כשנה, אך הוא היה כמלאך אלוקים הרואה מסוף העולם ועד סופו עקב קדושתו וטהרתו. ידוע ומפורסם כי רבי חיים היה נוהג מאד שאדם שלא טבל באותו יום במקוה - שלא יגע בו, אך יותר מכל היה, שהיה אוסר לכל אחד בלא להכירו אם טבל או לא, ואם המקום שטבל היה טוב או לא. רק להבין את קדושתו, באחת הנסיעות שערכה קהילתו לקברי צדיקים ביום כה' באלול, נדחפו הכל סביבו על מנת לזכות ללחוץ ולנשק את ידו הקדושה, ששוא מתנתן כי שלא טבל באותו יום במקוה - שלא יגע בו, מפני שזה מעצב אותו. לפתע, ניגש אליו אחד מהמתחמים וביקש ללחוץ ידו, אך רבי חיים שמט את ידו ולא הסכים ללחוץ. "כבוד הרב, אבל טבלתי היום". מדוע מסרב הרב לגעת ביד?".

רבי חיים השיב לו בצענה: "אמת, אכן טבלת היום. אך מה אעשה וכל הנסיעה באוטובוס אשמרת על העיניים והסתכלת מהחלון לכל

מאבק קטן בקדושת הפה, קדושת העיניים וקדושת המחשבה פועל ומתקן גדולות ונצורות בימים הללו יותר מכל זמן אחר, מפני שהימים הם ימי רצון ורחמים ומכפרים על חטאי הקדושה, ויכולים להביא על האדם אור גדול ומיוחד שיתקן את כל אשר עשה וירומם אותו לדרגות גבוהות עד למאד.

פרשת בא

המאור שבתורה

מען מן האור דומה הרבה מן המושך

שבת י' שבט תשפ"א

החלק	צאת	החלק	צאת
1-8	16:50	17:41	18:15
9-11	16:46	17:38	18:11
12-14	16:46	17:38	18:11
15-17	16:49	17:41	18:15

שבת י' שבט תשפ"א

יש לה לאור לרשות התורה אגודה
 דואר: יבנה 4600-050

בם כשאין **יש** **על** **בית** **הן**
 דואר: יבנה 4600-050

מי שלמד שיעורי תורה אצל רבי **מרדכי אליהו**, למד שכל דבר נמדד אצלו ע"י ההלכה. אפילו דברים שמישים של מה בכך, אם הם פוחת את הדלת לאנשים מ"ל חלישה ומבטח, יש להם משמעות חלילה שררה המכיר אותה בשיעור, משמעות שקשורה לברכת מנוח.

התגורה היחסית ל"לבוש משובח" שנדרש לברית מנוח חלילה **בהתנהגות האדם** מול אנשים זרים. מיוזן שררה היה מברך ברכה"ו רק עם חולצה ויפס, הוא היה מקפיד לקבל אנשים באותה צורה ממש לבטא את התגורה של "לבוש משובח" אצלו בכל מצב. כל סיפור, כל המצאה, כל דיון היה מביע אצלו מיד **לשיקול הדין**, אם אלה אוכלי עונה בראש השנה, כבר היה חושב על פסח, שלא יפלו פירושים על המפה שהוא אוכל בו, ואם נפלו - תנקט, הוא סיפר על מישור ששטח את דבריו ואמר שמפורז אינו חשוב, וגם אם יצא לאחור נזמן - לא יאכל. עוד באותו שיעור "חפסי" הרב את אותו אדם רגע לפני שהתכוון להכניס לפיו מכלי מים **רצוי של שומעו** שיהיה בסדר.

הכל לטובה - גם אם אין **הטוב** בראשית התעלה **ותצמח** לאחר מכן

סיפור הרה"ג רבי **צחק מוריס** שליט"א: באחד הימים, עשה את דרכו לאשדוד עם אחרים ממבוי מישיבת "פירות ויפה". נתן המוניטין בא שנים כדברים על ידו נרמזות ותיבת ארון לשמש קרמית גדולתו של רבנו **מאיר אבוחצירא** זצ"ל. הלה התקשה לקבל את הדברים מפשטן הכריז"ו: "מוכן אני לשוב בתשובה שלימה אם אראה שהדיוק שאמם טופסו אלי **יוצא את אורו** **התחלתי** בניסויה... אראה גם שיכבד אותי בקוסמוס ממשטה ידית של הרבנית" הוסף הנגה ללעג ברוב בפרוט התמטת. העניע בני המבורה לאשדוד ועלו עם הנגה לבית רבינו. נדחה הנגה לפרשת **קרי חפסי** שיקרימו וילחצו לרבוט את דבר המא הפסול אשר הביא לחזרתו בתשובה. כשאך ניכנס אל החור, האירו לו רבנו פנים ואמר: "אני יודע כל מה ששיבחתם בניסויה, וגם הורתי לרבנית שתיכין בשבילך קוסמוס" - לא נבדו ימים רבים והאיש **שפס בהתנהגות שלימה**, ועד היום הוא מקפיד על מצוות קלה כבתורה.

שניים שנה חלפו התלמיד המעורב בעניין לא ישמחנה לעולם. שחקו להם התלמידים שרק עתה נכנסו ליישיבה כשישנו אל מהצדדים שבתורה, כחצר הישיבה. רבי **מעשה לר'** זצ"ל עבר במקום וקרא שהיה אחר מהם, למען בפניו של הרב רבנו המשיך בדרכו כאילו לא קרה כלום... התלמיד שהיה את הקרא שבגנה, **חודר סוף** ורוץ לרבי משה לוי וביקש מחילה. רבנו ענה לו, בלי להפנות ראשו: "לא קרה כלום, זה בסדר" המשיך ונותר שלא לראות מזה התלמיד כדי שלא לביישו.

לפעמים אל שרצים להפיל אותך, לא ידעים שמוכחם הם עומדים

מכות בחורי הישיבה אנחנו עומדים
מוקדש: לכל לומדי התורה

יש להתחיל לקרב כל יודי, גם מי שהוא 'מרום' מן המצוות, ולתת לו 'משול' לתקנו בנות. כבאלה המעידה **לא ישיא שום יודי בגולה**, ולכן תוכנית להטמול שכל יודי תורה לפחות מצוה אותך, כדי שלא יהיה 'מרום', **בזה התורה** אפולת לכל ישראל.

לא נכשלת רק מצאתי **10,000** **הניסיון** לא פעל

יעיאת מצרים הייתה בחיפזן, משום שהיא שבפסח ישראל עדיין היה בחיפזן באותה שנה, כי לא פסקה והזמנת **עוד מנוח-תורה**

ולפיכך לא יזכירם לברוח מן הרב, אבל לעודי לכוז יעירי הקב"ה את רוח המטאמן מן הארץ והרע **התעלה למצוי**, ולכן בחיפזן התורה "לא לחיפזון תאזר".

עוד מרוח, 25, אביב תשפ"א, ביום באו, ביום ה' **שבת גמלא** או **השמיים** שיו אחר כך דובר איתם שוד על הפילה, על מילת, על הרוחוקים. גם ברקת היתה נפגמת ממולי ידועות, כעברה שנילה ברת אדור, אבל יתלכס חובק עולם, הוא תהלה לשאול אשלה ועוד שאלות. הוא ענה, אחר מנת שמה מילה חלילה לביבת, את רוצה להיות יודיה, עוד מאד שנה, המכיר כל כיצד לברך על חילוקת הערות, כיצד תתקללים, דני כשירות, זה קסם לך, גם כשמיים תהיה צויה על יודי - בך אתה מוכח משרותיהם - לכונו שם גמולת התיארוך. בקרת הייתה התיארוך, מכל נפלא. סוף מן אלו התיקם בני רוחי, יודיסמו בריון לשאול שאלות על אותו חור, כי דעת את ידועות הקרובה תהוללה. חלילה היתה מרוגזת המערת, "לא תשאלו" את סיפיה להקרא "תחבתי תחבתי" ליהודת מסימניו ליהודת שראינו רבנים מישראל בניו הבריה.

אני המערת הוא אמת, היא ניתנת מן המעטים ויש התוכח לרבו, כפיצוץ אני התלמיט לחזור בתשובה על ה"תן", "הם פרוש על ה"תן", "במח... חיסמת תהוללה" שלא התמלא אם הגל שחפסתי לאעה תרדמת, כזו אמן במאה שערים בירושלים" תשעט עוד, התלמיט לקבל על מצוות בבורה היה מוטלת שאשתי, "אם אתה שותף אפיתי שלי, תקבל את זה, נשכור ברוח על כל מילי בעשית... תקנה לילויית את התינוך העורר האמיתי והנרדו, יותר נכון, **את ניקיטה** המערת, עידי העמים, המעמל, אולי, ברקת שלחה ארצה אחת, שנת שריטו כל את מוסי, אקאמא צעיר, איש חוטמם שחור בתשובה, העניט חלפו שנה ושני שנה, אין רוע של קיימא, אין חור המושך, 17 שנת קיימא, קיימא שריון כל ענן, בארץ הישיבה" מ"ג בטרור היה אמתה באחד ממדולי דודו, "הא תעליה אתה אליו" כבוד הרב, אני כבוד הרב, רבינו הרב בורע של קיימא, מדוע אני חושבת בניגל", "העני קיימא" **אשרי במעשיך**, האם אי אמן היה לך שירוך שהתבטל ושעם המבור שפסל", "עניתה המלאה רבמתי", מן, יתכן אדם שיעוד מקפיד, מיד עוד, את חיבת לאתר אותו... השלימים שלה פאצו אותו... לא אומך, שוד אין הוא התחרה, והיה לאבימים של שבעת התיקוט של בית בן.

המכיר לו, שזה לא משנה, את חיבת לבשת לבית חור העול של העיר, שם יעבו וקני הדינים, ולהודיע להם שהוא מוחל **לא חזילה בבורה**, אני שמלל שהקב"ה יזה אותה בורע של קיימא, אם זה חלוי בו לא אטא אשן אמן", "הם עני" **אמן**, שנה אחר כך חבק מוסי ורובקת בן יוקראו לו "שמעון".

לא להקפיד, לא לפעול לרועי לשיא תקן המצות שכן אדם לתברת כמה ערך להודו **א ליערש** **עוד** לאנשים ואפילו ב"י ידעה (הערך)

ממשיכים
להתחדש בשבילכם

מדבקות בחיתוך צורני

התחדשנו במכונה חדישה ומשוכללת
להדפסת מדבקות בחיתוך צורני עד גודל A3

וזה כמובן בנוסף למחיר, האיכות והשירות
שאתם רגילים לקבל בגרפומט

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
טוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
5337722@gmail.com 02-5337722

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, רצוף, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00